

**„Abigél” Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Szak-
gimnázium, Gimnázium, Kollégium, Technikum és Szakképző
Iskola**

OM azonosító: 102703

PEDAGÓGIAI PROGRAM

A B I G É L
TÖBBCÉLÚ INTÉZMÉNY

Pedagógiai Program részei:

A) Pedagógiai Program – Nevelési program 2020

A/I) Sajátos Nevelési Igényű Tanulók Nevelési Programja 2020

B) II Pedagógiai Program – Szakgimnázium Kerettantervei 2020

C/I) Pedagógiai Program – Gimnázium helyi tanterv Kifutó 2019

C/II) Pedagógiai Program – Gimnázium helyi tanterv 2020

D) Pedagógiai Program – Alapfokú Művészetoktatás Pedagógiai Programja 2020

D/I) Pedagógiai Program – Alapfokú Művészetoktatás Régi Tanszakok Pedagógiai Programja 2011

E) Pedagógiai Program – Kollégium 2020

F) Pedagógiai Program – Felnőttképzés 2020

G) Pedagógiai Program – Szakképzés Szakmai Program 2020

G/I) Pedagógiai Program – Szakképzés Közismereti Kerettantervek 2020

G/II) Pedagógiai Program – Szakképzés Programtervek 2020

„A” rész

**Alap - és középfokú
Oktatás
Pedagógiai Programja
-
Nevelési Program**

I. BEVEZETŐ RÉSZ

1. BEVEZETÉS

Az „Abigél” Alapfokú Művészeti Iskola, Szakközépiskola, Szakgimnázium, Gimnázium és Kollégium alap- és középfokon képző, gyermekközpontú, a személyiség- és képességfejlesztés szolgálatában álló intézmény. A többcélú intézmény megalapításakor a legfontosabb cél az volt, hogy az általános műveltségi tudás megalapozása mellett a tanulók személyiség-és képességfejlesztése hangsúlyosan kapjon teret az intézet oktatási területein belül.

Intézményünk célja olyan korszerű általános és szakmai műveltség megszerzésének biztosítása, melynek birtokában a tanulók alkalmassá válnak az érettségi és szakmai vizsga letételére. Olyan személyiségeket kívánunk képezni, akik képzettek, esztétikailag érettek, igényük van az önművelésre, a nemzeti, egyetemes kultúrában való jártasságra. Ennek érdekében nemcsak a magyar társadalom hagyományos értékeit kívánjuk közvetíteni a tanulóinknak, hanem a nemzetközileg elfogadott normákat is.

Fontosnak tartjuk, hogy a fiatalok saját életük kialakításában aktívan részt vegyenek, legyen igényük saját életük tudatos, felelős döntések meghozatalával történő alakítására, ezért nagy hangsúlyt helyezünk a kreatív gondolkodású személyiségek formálására. Különösen fontosnak tartjuk, hogy a fejlődésükben akadályozott gyerekeket, hátrányos helyzetű, vagy beilleszkedési zavarral küszködő tanulóinkat integráltan oktassuk, hiszen kiegyensúlyozott felnőtteket szeretnénk nevelni belőlük.

Erre lehetőségük van nemcsak a közismereti és szakmai órák, hanem az alapfokú művészetoktatás keretében is. A művészet erejét használva segítünk tanulóinknak lelki nyugalmat adni, megszüntetni a körülöttük fennálló feszültséget, kellemes környezetet biztosítani számukra, hogy ez által a hétköznapiak fölé emeljük őket. A művészetek hozzájárulnak a társadalom értékeinek közvetítéséhez, nagyszerűségük eredményeképp értelmi, érzelmi és erkölcsi nevelés megvalósítását segíti elő. A sokoldalú, színes iskolai élet fejleszti a növendékek önismeretét, együttműködési és kollektív készségét, edzi akarataikat, hozzájárul életmódjuk, életvitelük alakításához. Elősegíti az önálló ismeretszerzés képességének elsajátítását, az alkotó teremtőképesség és a tehetség kibontakozását. A művészi nevelés nagyban megkönnyíti a diákok önkifejezését.

1.1. Az iskola története

Az Abigél Többcélú Intézmény 2000-ben jött létre közös igazgatású közoktatási intézményként. Az első időszakban oktatási tevékenységünk két területet ölelt fel: az alapfokú művészetoktatást, illetve az iskolarendszerű szakképzést. Elsősorban az alapfokú művészetoktatás területén szerzett tapasztalatok alapján bővítette intézményünk tevékenységét a középfokú művészetoktatással, hiszen azok a gyerekek, akik alapfokú művészetoktatásban vettek részt, tehetségüket középfokon kívánták továbbfejleszteni. Ezt az igényt kielégítve indítottuk el a 2002/2003-as tanévben a párhuzamos művészeti szakközépiskolai képzést. A tudományos és technikai változások, valamint a munkaerő-piaci igények gyors változása a korábbinál műveltebb, komplexebb ismeretekkel rendelkező munkaerőt igényelt. Ezért döntöttünk úgy, hogy oktatási-képzési kínálatunkat fokozatosan bővítjük. A 2006/2007-es tanévtől középfokú oktatásunk öt évfolyamos szakközépiskolai és gimnáziumi tagozattal bővült, melyek tanterve nyelvi előkészítő évfolyamra épül. Ugyanebben a tanévben szakiskolai oktatási programunkat is kidolgoztuk azokra a fiatalokra gondolva, akik nem kívántak a felsőoktatásban továbbtanulni. A megújuló képzési kínálat mellett folyamatosan fejlesztettük a már korábban működő szakképzési tevékenységet. A 2008/2009-es tanévtől intézményünk kollégiummal bővült. Mely szerves része az intézményben folyó pedagógiai munkának. Alapfunkcióján túl hozzájárul a diákok harmonikus fejlődéséhez, a sikeres életpályára való felkészítéséhez segítségéhez. Az iskola jól képzett, korszerű szakmai ismeretek birtokában lévő tanulókat kíván útjukra bocsátani, olyan személyiségeket, akik képzettek, esztétikailag érettebbek, a mindennapokban harmóniára, egészséges életmódra törekszenek.

A 2012/2013-as tanévtől a Csereháton: Szikszón, Szendrőn is megkezdte intézményünk működését. A diákok életét tanulmányi osztály segíti. A művelődést, szakmai fejlődést szolgálja a jól felszerelt könyvtár, a többnyelvű oktatást és a nyelvtanulást pedig nyelvi labor segíti. Megfelelő számú és korszerű multimédiás számítógépen tanulhatják növendékeink a számítástechnikai és szakmai ismeretek alkalmazását.

Folyamatosan törekszünk iskolánk egyéni arculatának kialakítására, a tanulóink körében az „Abigéles” identitás elmélyítésére. Diákjaink – a képző- és iparművészeti tagozat első növendékei által tervezett - formainget kapnak, és szívesen viselik az „Abigéles” tréningruhánkat is.

Létesítményünk korszerű felszereltségével, kialakításával megfelel a kor helyi, magyarországi, európai követelményeinek. Az intézmény indulásakor meghatározott tervek, célok folyamatosan valósulnak meg.

Hagyományteremtő rendezvényeink között a diákok által igen kedvelt az elsőévesek fecsketábor, illetve a fecskeavató. Hagyománnyá vált intézményünkben a minden tanév február hónapjában megrendezésre kerülő Abigél napi rendezvény, valamint a Szabó Magda vers- és prózamondó verseny is. Minden évben megrendezésre kerül a tizenharmadik évfolyam táncgálája, ahol a tanulók az elsajátított tánc tudásukat, saját koreográfiájukat bemutatva csillogtatják meg a kreativitásukat. Nemzeti ünnepeinkről (október 23, március 15.) ünnepi műsorok keretében belül emlékezünk meg. Szintén hagyománynak számít iskolánk életében a tanévzáró gála – ez nem azonos a tanévzáró ünnepséggel -, amikor tánc- és zenetagozatos növendékeink színvonalas műsor keretén belül prezentálják a tanév során elsajátított új technikákat és ismeretanyagot. A külső műhelygyakorlatokat, az osztálykirándulásokat saját táborainkban: a művészeti témákban gazdag Tivadaron található Tiszaparti Szabadidő Táborban és a ritka természeti értékek közelében elhelyezkedő Ligeti Szabad-

idő Táborban Bátorligeten - az itt található ősláp a világörökség része -, valamint a festői szépségű Zempléni-hegységben fekvő Vilyvitányban, a Vilyvitányi Szabadidő Táborban valósítjuk meg

II. NEVELÉSI PROGRAM

1. AZ INTÉZMÉNYBEN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ELJÁRÁSAI

1. 1. Alapelvek, értékek

Pedagógiai alapelvünk, hogy:

- oktatási intézményünk nevelő – oktató munkáját **az egyetemes és nemzeti kultúra értékeinek megismerése, az európai humanista értékrend** hatja át;
- elsődleges célunk a **nemzeti kultúra, európai örökség értékeinek megbecsülése, a hazaszeretet, humanizmus, magyarságtudat** tanulóknál történő megerősítése
- kiemelt figyelmet fordítunk a különböző **kultúrák iránti nyitottságra**;
- pedagógiánk elfogadott alapelve: **a komplexitás elve**, azaz annak állandó figyelembevételével, hogy a nevelés során biológiai, fiziológiai, pszichológiai és társadalmi törvényszerűségek hatásával kell számolnunk;
- a nevelés **két alapvető tényezője**: a pedagógus és a növendék egyenrangú félként vesz részt a folyamatban, közöttük aktív kölcsönhatás van;
- **a nevelő vezető, irányító, kezdeményező szerepe** érvényesül a pedagógiai légkör kialakításában, a tanulók aktivitásának kibontakoztatásában, tevékenységük megszervezésében, személyiségük fejlesztésében;
- a **közösségek biztosítanak terepet** a növendékek önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakoztatásához; elsődleges **a közösségi szellem megerősítése, egymás megbecsülése**
- az iskola valamennyi dolgozója és tanulója kölcsönösen tiszteletben tartja **egymás emberi méltóságát**; alapvető elvünk a **szakmai szolidaritás és tisztesség**
- minden művészetoktatási tevékenységünket - az oktatás és nevelés terén egyaránt - **a gyermekek okos szeretete** hatja át;
- iskolánk segíti a fiatalokat felkészülni az **önálló ismeretszerzésre és önművelésre**, ennek feltétele az adott terület **tanulási képességeinek és szilárd alapképességeinek** kialakítása;
- **alkotó pedagógiai klímát** teremtünk az eredményes munka érdekében;
- minden tanulónak biztosítjuk az egyéni adottságai, képessége és tehetsége szerint az **önmegvalósítás lehetőségét**;
- megfelelő feltételeket nyújtunk gyermekeinknek a **tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez**;
- hatékony felzárkóztató munkával támogatást adunk a **szociokulturális hátrányok leküzdéséhez**;
- az egyéni adottságokat figyelembe véve kialakítjuk tanítványainkban **a választott művészeti területen a teljesítményorientált** beállítódást;

- reális önismeret és életszemlélet kialakításával segítjük a megfelelő területen a **továbbtanulási irány, illetve pálya kiválasztását**;
- alapvető értékek tekintjük a **szűkebb és tágabb hazához való kötődés** érzését, a **környezetük megismerésének és megóvásának** igényét,
- olyan diákokat nevelünk, akik alapos tárgyi tudás mellett **szilárd, határozott erkölcsi értékrenddel**, reális énképpel rendelkeznek,
- fogékonyak a művészeti értékek iránt, nemcsak hazájukhoz, családjukhoz, hanem az iskolához, az iskolai közösséghez is kötődnek, akik képesek lesznek felnőttként a társadalomba való sikeres beilleszkedésre.
- **Az intézmény lehetőséget teremt a multidiszciplináris oktatásszervezésre, a foglalkozásokon a tanulók egyszerre több tudományterülettel foglalkoznak, a tudnivalók integrálásával ismerkednek meg.**

I. 2 Tanulói kompetenciák kialakításával és fejlesztésével kapcsolatos célok és feladatok

Intézményünk elvégzi a NAT kulcskompetenciáinak fejlesztését, támogatja a NAT által meghatározott fejlesztési területek céljait, és ellátja a műveltségi területekhez rendelt fejlesztési feladatokat.

Az iskolai műveltség tartalmát a társadalmi műveltségről alkotott közfelfogás, a gazdaság, a versenyképesség és a globalizáció kihívásai is alakítják. Az Európai Unió országaiban a kulcskompetenciák fogalmi hálójába rendezték be azokat a tudásokat és képességeket, amelyek birtoklása alkalmassá teszi az unió valamennyi polgárát egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszótt, modern világhoz, másrészt aktív szerepvállalásra e változások irányának és a tartalmának a befolyásolásához. Ezért lett az iskolai műveltség tartalmának irányadó kánonja a kulcskompetenciák meghatározott rendszere. Az oktatásnak - mind társadalmi, mind gazdasági funkciója miatt - alapvető szerepe van abban, hogy az európai polgárok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához. A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári létehez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához. Mindegyik egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban.

Az új nemzeti alaptanterv az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, azokra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat. Felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik. Sok kompetencia részben fedi egymást, és egymásba fonódik: az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Hasonló egymásra építettség jellemzi a kulcskompetenciák és a kiemelt fejlesztési feladatok viszonyát. A műveltségterületek fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákat összetett rendszerben jelenítik meg. Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képezi: például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése.

- a) A tanulás kompetenciái*
- b) Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi*
- c) Digitális kompetenciák*
- d) Matematikai gondolkodási kompetencia*
- e) Személyes és társas kapcsolati komp.*
- f) Kreativitás, önkifejezés, kult. tudatosság*
- g) Munkavállalói, vállalkozói kompetencia*

A tanulás kompetenciái

A tanulás, mint az egyik kulcskompetencia igen gyakran használt fogalom. Legtöbb esetben csak a különböző tanulási stratégiákra, stílusokra, eszközrendszerekre, ezekhez kapcsolódó attitűdökre gondolunk ennek a fogalomnak a kapcsán. A pedagógiai gyakorlat azonban azt mutatja, hogy mindezek ismerete szükséges, de nem elégséges ahhoz, hogy tágabb értelemben is használható fejlesztési feladatokat fogalmazzunk meg és ezeknek megfelelő helyzeteket alakítsunk ki a diákok számára. Egy átgondoltabb és körültekintőbb fejlesztés indokolt a tanulási kompetenciák területén azért is, mert egyre nagyobb értéke és jelentősége van annak, ha valaki többször meg tudja újítani a tudását. A birtokolt tudást (az ismereteket és ezek alkalmazását) egyre gyakrabban kell a „megtanultaktól” eltérő helyzetekben és összefüggésekben alkalmazni a napi munka során. Ez a jelenség másfajta készségeket, képességeket preferál az iskolán kívüli világban, például a munkahelyeken. A folyamatosan változó „körülmények” számtalan megújulás, valamint kihívás elé állítják az iskolákat és a diákokat is a tanulás szervezése során. Ilyen tanulás szervezési kihívás többek között az önszabályozott tanulás

A tanulás egy olyan, tudatosan vezérelt tevékenység, amelyet folyamatosan ellenőrzünk, és az önmonitorozás tapasztalatai alapján módosítjuk a tevékenységet. Az önszabályozó tanulótól tehát azt várjuk el, hogy kezdeményezze a tanulást és vigye véghez a feladatot. Saját, hatékony tanulási módszerei, technikái, stratégiái legyenek. Képes legyen saját céljai és érdeklődése megfogalmazására. Önmagáról, mint tanulóról reális képe legyen, valamint képes legyen arra, hogy reagáljon teljesítményére és a tanulására. A tanulási folyamat megszervezésében különböző stratégiák – rugalmas, merev, passzív és szétszórt cselekvési stratégiák – játszanak szerepet, melyek közül értelemszerűen a rugalmas stratégiák a leghatékonyabbak a tanulás során. A rugalmas stratégiákat alkalmazó diákok viselkedése célirányos, céljaikat dinamikusan tervezik meg, és képesek alkalmazkodni a környezeti változásokhoz. Az intézményben folyó tanulás – tanítás folyamatában ezeknek a kompetenciáknak a kialakítására törekszik minden pedagógus.

Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi

A kommunikációs kompetencia iskolai fejlesztése ma nem csupán egy a sok fontos pedagógiai feladat közül, hanem olyan fejlesztés, amely minden más kompetencia fejlesztésének értékét és érvényét meghatározza. A kompetenciafejlesztés szemléletű pedagógiában ugyanis a tudás nem lehasítva jelenik meg ugyanezen tudás kommunikálásáról, a kommunikálás pedig nem lehasítva ér-

telmeződik a tudás alkalmazásáról, hanem a tudás csak akkor és annyiban létező, amiképpen és amennyiben kommunikálható, vagyis alkalmazható. A tudás így nem megelőzi önmaga kommunikálását, hanem együtt születik meg és bontakozik ki vele – egyik csak annyira és annyiban van, amennyire a másikként létezik. Tudás, kommunikáció, alkalmazás ebben a felfogásmódban inhereensen azonosak egymással

Az anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint. 6 Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök Az idegen nyelvi kommunikáció feltételezi a szókincsnek és a funkcionális nyelvtannak, valamint a szóbeli interakciók főbb típusainak és a nyelvi stílusoknak az ismeretét. Fontos a társadalmi hagyományoknak, valamint a nyelvek kulturális vonatkozásainak és változatosságának az ismerete is.

Az idegen nyelvi kommunikációhoz szükséges képességek felölelik a szóbeli üzenetek megértését, beszélgetések kezdeményezését, folytatását és lezárását, valamint a szövegolvasást, -értést és alkotást az egyéni igényeknek megfelelően. Továbbá az egyénnek képesnek kell lennie a segéd-eszközök megfelelő használatára és az egész életen át tartó tanulás részeként a nyelv nem formális keretekben történő elsajátítására is. A pozitív attitűd magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést és kíváncsiságot.

Digitális kompetenciák

A digitális kompetencia a digitális technológiák teljes körének az információszerzés, a kommunikáció és az alapvető problémamegoldás céljából való magabiztos és kritikus használatát foglalja magában.

A digitális kompetencia olyan új, a technológiai fejlődés nyomán megjelent tudás-képességattitűd egység, amelynek a meglétéhez, mérhetőségéhez, fejlesztéséhez hasonlóan az idegennyelv-tudáshoz kiemelt jelentőséggel bír. A digitális kompetenciák fejlesztése nem csupán gazdasági megfontolások miatt releváns: a digitális kompetencia keretrendszer a közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális terület, igazságszolgáltatás, közigazgatás stb.) működtetéséhez és igénybeviteléhez, valamint a hatékony és sikeres életvitelhez is szükséges.

Intézményünkben a digitális kompetenciák fejlesztése az alábbi területek köré koncentrálódik: A digitális kompetenciák öt területe:

- Információ gyűjtése, felhasználása, tárolása;
- Digitális, internet alapú kommunikáció;
- Digitális tartalmak létrehozatala;
- Problémamegoldás, gyakorlati alkalmazás;
- IKT biztonság.

A megfelelő digitális kompetenciákhoz szükséges eszközök és információk azonban családonként más és más mértékben állnak rendelkezésre.

A digitális kompetencia sokkal többet jelent pusztán eszközhasználatnál. A gyerekeket átgondoltan és figyelemmel kell bevezetni a számítógépes, különösen az internetes világba, hogy ott, az abban rejlő lehetőségeket kihasználva, mégis biztonságban és felelősségteljesen közlekedhessenek. Intézményünk öt kompetenciaterületet jelöl meg, amelyekben a diákjainknak jártasságot kell szerezniük: információgyűjtés és –feldolgozás, kommunikáció, tartalmak létrehozása, biztonság és problémamegoldás. Ezek a területek aztán további kompetenciákra bomlanak, melyek a ma már elengedhetetlen készségek a társadalomban és a gazdasági életben való aktív részvételhez.

Matematikai gondolkodási kompetencia

A társadalomban, a világban végbement változások megváltoztatták az oktatással szembeni elvárásokat is. Egyre erősebben fogalmazódik meg az igény, hogy az iskolák használható tudást adjanak a tanulóknak. Ennek az igénynek a megfogalmazására egyre gyakrabban használt kifejezés a kompetencia fejlesztése. A matematikai kompetencia alatt olyan felkészültséget értünk, amely alkalmassá tesz arra, hogy különböző helyzetekben hatékonyan cselekedjünk. Olyan felkészültség, amely tudásra, készségekre, tapasztalatokra, értékekre, beállítódásokra épül. A matematikai kompetencián belül jelentős például a gondolkodási képesség, de ez többfajta képességen keresztül is realizálódik (pl. rendszerezés, kombinativitás, deduktív és induktív következtetés, érvelés), és ezeknek más területen is működő komponenseknek kell lennie. Tehát a matematika tanórákon vagy tanórán kívüli foglalkozásokon fejlesztett gondolkodási képességnek más tantárgyak tanóráin (más területeken) is alkalmazható képességgé kell válnia, s fordítva is fenn kellene állnia, pl. egy nyelvtan órán fejlesztett elemző képesség a matematika órán is alkalmazásra érett kell, hogy legyen.

A kompetencia, s itt most elsősorban a matematikai kompetencia kialakításához az alábbi képességeket tartjuk célszerűnek fejleszteni:

Gondolkodási képességek : rendszerezés, kombinativitás, deduktív következtetés, induktív következtetés, gondolkodási sebesség, mennyiségi következtetés, valószínűségi következtetés, érvelés, bizonyítás.

Tudásszerző képességek: számlálás, számolási képesség, mennyiségi következtetés, műveletvégzési sebesség, probléma-érzékenység, probléma-reprezentáció, eredetiség, kreativitás, problémamegoldás, metakogníció ,

Kommunikációs képességek: nyelvi fejlettség, szövegértés, szövegértelmezés, relációszókincs.

Vizuális képességek: térlátás. térbeli viszonyok, ábrázolás, prezentáció, hosszúság (terület, térfogat) becslés, rész-egész észlelése.

Tanulási képességek: memória-terjedelme, asszociatív memória, értelmes memória, tanulási sebesség.

A kompetencia fejlesztő foglalkozások jellege, sajátossága körvonalazza a kívánt tanári attitűdöt is. A jó szakmai felkészültség szükséges feltétele az eredményes munkának, de a tanárnak rendelkeznie kell további – legalább ilyen fontos – képességekkel, kompetenciákkal.

Személyes és társas kapcsolati kompetencia

A személyes és társas kapcsolati kompetencián olyan szociális ismeretek, motívumok, képességek és készségek rendszerét tekintjük, amely elősegíti a szociális viselkedést. A rendszer szó jelzi, hogy bár fejlesztés közben kiemelhetünk egy-egy részterületet, a fejlesztés akkor éri el célját,

ha ezek a területek rendszerbe szerveződnek. A funkcionalitás felől megközelítve a definíciót, akkor tekintünk egy személyt szociálisan kompetensnek, ha ismeretei, készségei, képességei olyan szinten szerveződtek rendszerré, amely elősegíti társadalmi beilleszkedését, szociális viselkedését.

A kompetencia fejlesztésének tervezésekor első lépésként meg kell vizsgálnunk, hogy a társadalom milyen szociális ismereteket igényel, mely képességek, készségek kialakítását kell rendszerré fejleszteni, és az előbbiek összessége milyen szociális viselkedést eredményez.

A szociális, személyes és társas kapcsolati kompetencia a személy attitűdjait, készségeit és képességeit jelzi, amelyek hozzájárulnak harmonikus életviteléhez, és meghatározzák közösségi beilleszkedését.

A kompetencia elemei között megtalálható a személy önismerete, saját magával szembeni elvárásai, az ezeket meghatározó önbizalom, a pozitív szemléletmód, a másokkal szembeni viselkedés, például a tolerancia, a fejlett kommunikáció. Mindezek kiérlelése érdekében az egyénnek reális képet kell kialakítania önmagáról és környezetéről, a társadalom fejlesztésében tudatosan kell részt vennie, felelősségteljes, környezettudatos magatartást kell gyakorolnia. Elérhető célokat kell meghatározni, ezek megvalósítása előtt cselekvési terveket kell készítenie és megvalósítania, kitartóan kell dolgoznia céljai elérése érdekében, kellő időben kell döntéseket hoznia. Mindezek a kompetenciák ma az iskolarendszerben közvetett hatások által formálódnak.

A szocializáció során a tanuló szociális környezetében sajátítja el a társas kapcsolatok kiépítéséhez és fenntartásához szükséges ismereteket és készségeket, amelyek lehetővé teszik, hogy a későbbiekben a társadalom aktív tagja legyen. A személyes és társas kapcsolati kompetencia fontosságát a legtöbb esetben a környezetben zajló folyamatok eredményei, következményei révén tapasztalhatja az egyén, és a tapasztalatok birtokában alakíthatja ki saját értékrendjét.

Mivel a szocializáció egyik helyszíne az iskola, az oktatásban részt vevőknek meghatározó szerepük van a hatékony szocializációs folyamatok irányításában. A szociális kompetencia legfontosabb eleme a megfigyelhető viselkedés, de a megfigyelésen túl a folyamatokat komplex összetevőikkel együtt kell vizsgálni. A folyamatok elemei között kell érteni azok bekövetkezése előtti elvárásokat, másrészt az egyes esetek értelmezését, elfogadását vagy elutasítását, amelyek mind szabályozó szerepet tölthetnek be a szociális kompetencia fejlesztésekor.

A szociális készségek összefüggnek a kognitív készségekkel, a kognitív irányú fejlesztések kedvező hatással vannak a tanulók szociális készségeire, és fordítva. A kognitív és szociális képességek között egyensúly áll fenn. A szocializáció tanulható és tanítható folyamat, a szociális képességek és készségek fejlesztése minden tanuló érdeke, a társadalomnak pedig természetes elvárása.

Kreativitás, önkifejezés, kult. tudatosság

A körülöttünk lévő világ megismerése komplex, összetett tevékenység, folyamat. Az iskola feladata, hogy ehhez kereteket biztosítson, ezt a megismerést segítse a nevelő- oktató tevékenységen, a tanítás- tanulás folyamatán keresztül. Mindezt általában ún. tantárgyi keretek között teszi, amiben elkülönül egymástól a körülöttünk lévő világ, valóság egy-egy eleme, szegmense, mintha azok önálló valóságok lennének, s nem ugyanannak az egésznek a részei. Ennek a kompetenciának a fejlesztése a pedagógiai programunk művészeti képzései részénél részletesen is kidolgozásra kerül.

Munkavállalói, vállalkozói kompetencia

A legkeresettebb munkavállalói kompetenciáit az alábbiak szerint azonosították:

- problémamegoldás
- pozitív gondolkodás
- kreativitás/innováció
- kezdeményezés
- felelősségvállalás
- csapatmunka
- empátia
- kommunikáció
- időgazdálkodás
- magas szakmai színvonal

Az pályakezdő fiatalok, akkor rendelkezhetnek ezekkel a készségekkel, ha az oktatási-nevelési intézmények egyidejűleg koncentrálnak a korszerű kognitív fejlesztésre, az önszervezési és társas együttműködési készségek megalapozására, ill. az ezeket megerősítő intézményi kultúra tudatos formálására. Célunk és feladatunk ezeknek a készségeknek a kialakítása és fejlesztése a tanítási – tanulási folyamat során.

A vállalkozói kompetencia – úgy is, mint az egész életen át tartó tanulás képességének nélkülözhetetlen alapfeltétele – kitüntetett figyelmet kap Európában mindazok körében, akik a munka és az oktatás világa közötti kapcsolatokról gondolkodnak.

A vállalkozói kompetencia magában foglalja egyrészt azt a hajlandóságot, hogy önmagunkat megváltoztassuk, másrészt azokat a képességeket, amelyek lehetővé teszik a külső tényezők által előidézett újítások támogatását és adaptálását. Idetartozik például a felelősségtudat, a felelősségvállalás, a kezdeményezőkézség, a stratégiai gondolkodás, a tervezés, a szervezés, az értékelés, a kockázatokkal való bánni tudás, a sikerorientáltság, valamint a saját erősségek és gyengeségek felismerése, illetve elismerése

Kompetencia fejlesztés cél és tartalmi elemei:

- Gazdasági ismeretek (A gazdaság működésének alapelvei. A gazdaság mutatói. A kereslet-kínálat piaci erői. Kereskedelem és globalizáció. A monetáris rendszer. Kormánypolitikák és hatásaik. A piac szereplői. Piaci formák. Cégek a piacon. Jövedelem. A munkaerőpiac. Háztartási jövedelmek és háztartási gazdálkodás).
- Üzleti ismeretek (Az üzleti tevékenység és szervezet típusai. Stratégia és tervezés a vállalkozások világában. Szervezés. Irányítás. Ellenőrzés. Marketing és értékesítés. Termelés és működés. Gazdálkodás az emberi erőforrásokkal. Ügyviteli irányítás.)
- A vállalkozói kompetencia szociális építőelemei: Kommunikációs képesség. Konfliktuskezelés. Kritikai gondolkodás és magatartás. Empátia. Együttműködési képesség
- A vállalkozói kompetencia személyes építőelemei: Belülről-vezéreltség. Teljesítménymotiváció. Autonómia a gondolkodásban és a cselekvésben. Megfontolt törekvés a kockázatvállalásra

A NAT által meghatározott kulcskompetenciák kialakítása és fejlesztése mellett intézményünk többcélú jellegéből adódóan egyéni célokat is megfogalmaz, amely szorosan illeszkedik az előzőleg vázolt kompetenciák kialakításába és fejlesztésébe.

Demokratikus légkör biztosítása, erkölcsi nevelés

Az iskola a **szülőkkel közösen állapítja meg a helyi szükségleteket, az iskolán belüli szolgáltatásokat**, az iskola munkarendjét. A partneri viszony biztosítéka a pedagógus, a szülői közösség és a tanulókkal való együttműködés. A demokratizmust együtt értelmezzük a felelősség elvének érvényesülésével.

A tanár felelőssége, hogy minden gyerek számára a neki éppen legmegfelelőbb ismeretet, képességeit fejlesztő képzést nyújtsa. A tanuló kapjon segítséget, hogy tehetségét fejlessze, elmaradását pótolja. A gyermek felelőssége, hogy optimálisan használja ki az iskola által nyújtott szolgáltatásokat.

A szülő felelőssége a gyermek szorgalmának felügyelete, a maximális erőkifejtés ösztönzése. Igényelje a gyermeke számára felajánlott szolgáltatásokat. Legyen kezdeményező, javaslattevő. Mindezek összességében a tanulók **erkölcsi értékrendjének** kialakítását szolgálják, az egyedi személyiségi készségek fejlesztését annak érdekében, hogy a jövőben hasznos tagjaivá váljanak társadalmunknak. A pedagógus feladata az alapos tárgyi tudás megalapozása mellett, hogy példát mutatva megtanítsa a diákokat az **együttérzésre, a kölcsönös tiszteletre** és elfogadásra, az **önfegyelmre**, segítőkészségre. Ennek csíráit nemcsak a tanítási év mindennapjaiban ültetjük el diákjainkban, osztályfőnöki órák, diákfórumok, kerekasztal-beszélgetések keretében külön foglalkozunk a tanulók morális kérdéseivel, problémáival.

Autonómia

Az iskola autonómiáján a teljes **szakmai önállóságot** értjük. Ez a nevelőtestület erőssége, a szakmaiság, az iskola szakmai kompetenciájában a döntések meghozatala, pedagógiai problémák, szakmai kérdések megválaszolása magas szintű szakmai igényesség mellett. A szakmai önállóságot elengedhetetlennek tartjuk ahhoz, hogy a tanulókból az iskolai tanulmányaik befejeztével kiváló szakember váljon. Így könnyebben meg tudja valósítani önmagát és tanulmányait munkája során kiválóan alkalmazza.

Az iskola nyitottsága, nemzeti öntudatra nevelés

Alapelvünk, hogy nemzeti kultúránkról, hagyományainkról, valamint más népek kultúrájáról naprakész informáltsággal kell rendelkezzen a tanuló. Fontos, hogy megfelelő társadalomképet közvetítsünk számukra magyarságunk ismeretéről, **nemzeti önismeretről**. Elsődleges cél, hogy olyan tanulókat neveljünk, akiknek természetes a hazájukhoz, a közösséghez való tartozás, ezért fordítunk kiemelkedő figyelmet nemzeti ünnepeink megünneplésére. A diákok iskolai ünneppel emlékeznek meg a Kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapján, a Holokauszt áldozatainak emléknapján, valamint a Nemzeti összetartozás napján, amikor minden diákunk megismerheti ezen napok jelentőségét mely segít kialakítani, megőrizni magyarságtudatukat. Iskolánk minden évben

szervez múzeumlátogatásokat, mely hozzájárul ahhoz, hogy tanulóink megismerjék hazánk történelmét.

Aktív állampolgárságra nevelés

Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink ne csak tisztában legyenek az állampolgárság fogalmával, hanem cselekvő magatartást is tanúsítsanak a törvények tiszteletével, az együttélés szabályainak betartásával, lehetőség szerint a közügyekben való aktív részvétellel.

Célunk az, hogy a diákjainkat képessé tegyük a gazdasági, politikai, társadalmi és kulturális életben való felelős részvételre. Ezek elméleti elsajátítására lehetőségük van történelem, valamint gazdasági-és jogi ismeretek tanórákon. Gyakorlati oktatás céljából pedig minden tanévben történelem, és állampolgársági versenyeket rendezünk, ahol kiemelkedő jelentőséget kap **nemzeti jelképeink ismerete, tisztelete**. Minden félévben **hagyományőrző napot** rendezünk, ahol a magyar néphagyományok élednek újjá, képzőművészeti alkotások, néptáncbemutatók, szavalóversenyek keretében.

Egyetemes kultúra

Amellett, hogy diákjaink magyarságtudatát fejlesztjük, kiemelkedően nagy jelentőséget tulajdonítunk a **multikulturalizmus** fontosságának hangsúlyozására. Minden tanévben lehetőséget biztosítunk cserediák program megvalósítására. Elsősorban diákok fogadására helyezük a hangsúlyt, mellyel közvetlenül hozzájárulunk a más nemzetekkel történő kapcsolatok elmélyítéséhez, különböző nemzetek megismeréséhez. Nemzetközi kulturális konferenciák lehetőségeit is igyekszünk hatékonyan kihasználni. Ezek alkalmat teremtenek olyan információgyűjtésre, amelyek közelebb viszik a diákjainkat az egyes nemzetek problémáinak megértéséhez, a különböző népek által alkotott értékek megbecsüléséhez, elősegítik a kapcsolatteremtést és a már meglévő kapcsolatok ápolását. Így olyan ismeretekkel gazdagodnak, ami máshonnan nem pótolható.

Tanévkezdő, illetve nyári táborainkat a szlovák, román határ közelében szervezzük (Vilyvitány, Bátorliget) így a táborozások alkalmával lehetőség nyílik a Kárpát-medence területén élő magyar nemzetiségű diákokkal történő kapcsolatok kialakítására és ápolására.

Gyermekközpontúság, testi és lelki egészségre nevelés

Az iskolai **nevelésünk középpontjában a gyermek áll**. A pedagógusok személyes kapcsolataikkal, egyéni bánásmóddal teremtik meg a feltételeket az egyéni fejlődéshez. A „játékos oktatás” feszültséget oldó, megnyugtató hatású, a testi, lelki, szociális egészségkultúra egyensúlyának biztosítására.

Elsődleges célunk, hogy tanulóink elsajátítsák az egészséges életmód elveit, tudatos életmódot éljenek egészséges környezetben, káros függőségektől mentesen. Ennek érdekében évente többször sportrendezvényeket valamint egészségnapot rendezünk. Tanulóink rendszeres felvilágosítást, segítséget kapnak iskolánk ápoló-, illetve védőnőjétől korosztályukat vagy az őket személyesen érintő problémákról. Gondot fordítunk tanulóink lelki egészségének megóvására. Ezt az érdeket támasztja alá, hogy iskolánkban iskolapszichológus dolgozik, és az arra igényt tartó diákok számára szakköri kereteken belül biztosítjuk a felekezeti szerinti hitoktatást. Iskolánkban pályázati kereteken belül tanulói mentorálás folyik. A mentorált diákok folyamatos, rendszeres kapcsolatot tartanak a mentorpedagógusokkal, mely szintén **hozzájárul tanulóink testi-lelki egészségének megóvásához**.

Esélyegyenlőség megteremtése, hátrányos megkülönböztetés tilalma, felelősségvállalás másokért

Iskolánk pedagógiai alapelvből következően valamennyi gyermek és hozzátartozója- színe, neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása, politikai vagy más véleménye, nemzetiségi, etnikai vagy társadalmi származása, vagyoni és jövedelmi helyzete, kora, cselekvőképességének hiánya vagy korlátozottsága, születési vagy egyéb helyzete miatt egyenlő.

Alapelvünk: **minden gyermek fejleszthető**. Az iskola sokszínű tevékenységet kínál, amiből tanulóinknak lehetősége van képességeinek, érdeklődésüknek megfelelően választani. A szabad választás elősegíti az ismeretsajátítás folyamatát.

Az integrált oktatás, a diákok heterogén összetétele kialakítja és fejleszti a diákokban a toleranciát, az együttérzést, a sérült diákok iránti elfogadó és segítőkész magatartást. A saját tapasztalatok megszerzésekor pedig fejlődik **szociális érzékenységük**, és kialakul **önkéntességük**. Az intézmény saját, illetve állami kereteken belül segít a hátrányos helyzetben lévő tanulóknak. Iskolánkban leggyakrabban a diákok családjának vagyoni és jövedelmi helyzetéből kifolyólag alakul ki hátrányosság, amelyen az intézmény többféleképpen próbál kompenzálni, hogy mindenki azonos feltételekkel vehessen részt az oktatásban. Így ingyenes kollégiumi ellátást és kedvezményes étkeztetést biztosítunk, a rászoruló tanulók számára ingyenes tankönyveket, iskolai felszereléseket, kedvezményesen vagy térítésmentesen kirándulásokat, közösségi programokat szervezünk (színház,- múzeumlátogatás), melyeket a szülők önerőből nem tudnának finanszírozni. Ezáltal a tanulók teljes körű tagjai lehetnek az iskolai közösségnek, így nem szenvednek megkülönböztetésben.

Önismeret kialakítása, fejlesztése

Az önismeret nem más, mint önmegértés, az egyén képessége arra, hogy helyesen megítélje saját szerepét, helyzetét az emberi kapcsolatokban. Mivel az **identitás**, és az **önállóság** főként kamaszkorban kezd kialakulni, így különösen nagy gondot fordítunk diákjaink önismeretének fejlesztésére. Erre számos lehetőség nyílik intézményünkben, elsősorban osztályfőnöki órákon, az alapfokú művészeti órák keretében, az iskola diákönkormányzata szervezésében megrendezett diáknapokon, közös sportrendezvényeken, osztály, - évfolyam kirándulásokon, melyek alkalmat adnak a tudatos megfigyelésre, a pozitív énkép kialakítására, az identitás megerősítésére, valamint a problémák felismerésére és kezelésére. Az önismeret kialakításában nagy jelentősége van a pedagógusok munkájának, pozitív tanácsaikkal, észrevételeikkel a tanórákon segítenek kialakítani a diákok saját önképét.

Családi életre való nevelés

A tanulók testi és lelki egészségnek megőrzésében, önismeretük kialakításában elsődleges szerepet játszanak a diákok szűkebb-tágabb családi kapcsolatai. A család olyan érzelmi-lelki atmoszférát képes megteremteni, amelyet semmilyen más közösség nem tud a gyermek számára biztosítani, éppen ezért olyan légkört kell kialakítani a családban, ahol a testi-lelki kötődés szükségletei kielégülnek. A családból hozott magatartásminták később hatással lesznek a gyerek testi, lelki és szociális fejlődésére, ezért a család elsődleges feladata, hogy felkészítse gyermekeit a felnőtt életre. Azonban nem elég csupán a család részvétele, az iskola, a pedagógusok, orvosok, egészségügyi személyzet, családvédelem, pszichológusok együttes kooperációs tevékenysége oldhatja meg e fontos feladatot.

Mindezt maximálisan igyekszünk biztosítani diákjaink számára. Kiemelt helye van az osztályfőnöki órák keretein belül a családi életre történő nevelésnek. Ahol szükségesnek látják a pedagógusok nem csak a diákoknak, hanem a szüleiknek is segítenek, tanácsokkal, javaslatokkal, a gyermek szempontjából hatékony családi háttér kialakításában.

Környezettudatosságra nevelés

A környezettudatosságra nevelés célja, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen környezete megóvására, a fenntartható fejlődés elősegítésére, meg tanuljon az erőforrásokkal gazdálkodni, környezetkímélő és természetvédő magatartást tanúsítson. Célunk, hogy diákjaink aktívan részt vegyenek a környezeti károk megelőzésében, a természeti,- társadalmi értékek megőrzésében, gyarapításában. Ennek érdekében rendszeresen szelektív hulladékgyűjtést, szemétszedést szervezünk Előadásokkal, dokumentumfilmekkel felhívjuk a figyelmüket a legnagyobb környezeti problémákra és azok veszélyeire. Részt veszünk környezetvédelmi rendezvényeken, valamint állatkedvelő diákjaink számára lehetőség nyílik az iskola területén belül kisállat-gondozásra.

Felnőtt életre való nevelés

Az iskola célja, és egyben alapvető feladata, hogy segítsük a tanulók továbbtanulását, az optimális pálya és iskolaválasztást. Szorgalmazzuk a pálya-és iskolaválasztási kiállításokon, tájékoztatókon, állásbörzéken való részvételt. Az iskolának, az itt dolgozó pedagógusoknak átfogó, reális képet kell nyújtania a munka világról, képessé kell tenni a diákokat arra, hogy megtalálják hivatásukat, és képesek is legyenek helyt állni a munkájukban. Kapcsolatban állunk különböző felsőoktatási intézményekkel, elősegítve a tanulóink későbbi pályaválasztást.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata, hiszen minden pedagógus elsődleges feladata, hogy megismerje, és fejlessze a tanulók sajátos tanulási módjait, stílusát és szokásait, tekintettel a tanulók életkori és egyéni jellemzőire. Meg kell ismertetni a diákokkal, hogy tudnak minél hatékonyabban és eredményesebben tanulni, az ismereteket úgy elsajátítani, hogy ne csak lexikális, hanem gyakorlatorientált tudás birtokosai lehessenek. A tanulási nehézségekkel küzdő tanulók felzárkóztatását a délutánonként, térítésmentesen nyújtott korrepetálások, a tehetséges tanulók foglalkoztatását a szakkörök szolgálják. A kollégistákkal a kollégiumi nevelők többféle tanulási módszert ismertetnek meg, melyek közül a diákok kiválaszthatják a számukra leghatékonyabbat. Ezt követően a szilenciumokon biztosítjuk a lehetőséget, hogy ennek a módszernek a használatával sajátíthassák el a tananyagot. Aktív tanulás, tanulói kompetenciafejlesztés, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával valósul meg.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

Gyorsan változó társadalmunkban, gazdaságban a változásokhoz való alkalmazkodás elősegítésének legfontosabb eszköze az oktatás, amelynek kiemelt célja a nevelés-oktatáspolitikai eszközeivel a társadalmi beilleszkedés, a hatékony és versenyképes társadalom valamint gazdaság kialakításának elősegítése. Az iskola feladata, hogy erre nevelje diákjainkat, célja, hogy felismerjék a gazdaság

alapvető összefüggéseit, a piacgazdaság működési feltételeit. Ezt megtehetik a gazdasági és jogi ismeretek, kereskedelem-marketing tantárgyak keretében, ugyanakkor tanulóink részt vehetnek fogyasztóvédelmi előadásokon, konferenciákon is.

Médiatudatosságra való nevelés

A XXI. század multi-média világa nemcsak előnyökkel jár, hanem komoly veszélyeket rejt magában. Iskolánk feladata, hogy felkészítse diákjainkat arra, amely alkalmasak legyenek a média világában való biztonságos „közlekedésre”, hiszen ez jelentősen befolyásolhatja a gyermekek későbbi lelki fejlődését. Fontos, hogy a diákok megértsék a médiumok nyelvét, felismerjék a közösségi portálok veszélyeit, ugyanakkor valódi előnyeit is. Ezért iskolánk házirendje külön rendelkezéseket tartalmaz a médiaeszközök használatára vonatkozóan. Előadásokat, vetélkedőket, kerek-asztal megbeszéléseket szervezünk az információs technológia vívmányainak megismerése céljából, valamint különös figyelmet fordítunk a tanórákon (osztályfőnöki, informatika, médiaismeret óra) a közösségi portálok tudatos használatára.

Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világról. Ennek érdekében diákjaink számára lehetőséget biztosítunk pályaválasztási kiállításokon, börszéken való részvételre. Minden évben lehetőséget biztosítunk a Nyíregyházi Főiskola, illetve a Debreceni Egyetem képviselőinek bemutatkozó előadás megtartására, amely hozzásegíti diákjainkat ahhoz, hogy megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát. Lehetőséget biztosítunk tovább szakiskolai tanulóink számára, hogy különböző versenyeken, rendezvényeken a gyakorlatban is kipróbálhassák tudásukat.

A szakiskolások külön tantárgy keretében tanulnak pályaorientációt, míg a többi osztály osztályfőnöki óra keretében, illetve külön, kifejezetten pályaorientációs témájú előadásokon találkoznak a pályaválasztás témakörével.

2. PEDAGÓGIAI CÉLOK ÉS FELADATOK

Általános célok

Iskolánk fő célja, hogy a korábbi fejezetben leírt alapelveknek maradéktalanul megfeleljen. Célunk, hogy olyan diákokat neveljünk, akik később felnőttként, a társadalomba kilépve megtalálják a helyüket a munka területén, képesek lesznek helyesen dönteni a saját életükben és a környezetükben felmerülő kérdések körében. Ehhez a tárgyi feltételek biztosításán túl a pedagógusok gazdag módszertani kultúrája, és reális szemléletének átalakulása is szükséges.

Hosszú távú célok

Az esélyegyenlőség elvének érvényesítése, a sajátos nevelési igényű gyerekek diszkriminációjának megszüntetése igényli az integrált nevelést, így az SNI tanulók befogadása és integrált oktatása hosszú távú célkitűzéseink között szerepel. Célkitűzéseink között szerepel, hogy a diákok maradéktalanul segítségük sérült társaik beilleszkedését, amelyre jó alkalom, hogy a sérült és ép gyerekek együtt tanulhatnak.

Hosszú távú céljaink közé tartozik továbbá, hogy az eltérő szociális, kulturális, etnikai háttérű, képességű, fejlettségű tanulókat is továbbra is integráltan oktassuk.

A beilleszkedési és magatartási nehézséggel küzdő tanulók problémáinak megoldása is kiemelkedő helyet foglal el hosszú távú céljaink között. Küzdünk a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásáért, hiszen tudatában vagyunk annak, hogy tanulóink elsősorban arra támaszkodhatnak, amit pedagógusainktól az iskolában elsajátítanak. Igyekszünk, hogy a gyengébb képességű diákjaink is lehetőséget kapjanak arra, hogy felzárkózzanak társaikhoz és legalább azt az elfogadható szintet teljesítsék, a melyre később jövőjüket alapozhatják.

A társadalmi elvárásokhoz igazodva igyekszünk iskolánk jövőképét a kor kihívásaihoz folyamatosan igazodva formálni és keresni mindazon lehetőségeket, amelyek a fenti célok megvalósulásához vezetnek.

Rövid távú célok

- Diákjaink megfelelő mennyiségű és minőségű természet-társadalomtudományos tudás, valamint az általános műveltség birtokosai legyenek.
- Rendelkezzenek a kellő kulcskompetenciákkal
- Alakuljon ki bennünk a nemzeti, hazafias öntudat, váljanak aktív állampolgárokká, legyen meg a belső igényük az értékek és hagyományok megóvására
- Érezzenek felelősséget ne csak maguk, hanem közösségük iránt is, megfelelő önfegyelmé birtokában legyenek
- Legyenek tisztában jogaikkal, kötelességeikkel, ismerjék és alkalmazzák a megfelelő viselkedési normákat
- Iskolánk bővítse mindazon taneszközöket, amely a tanulás, illetve tanítás korszerűsítését szolgálják, különös tekintettel a HHH-sok, HH-sok, és SNI-sek lehetőségeinek figyelembe vételével
- Az intézmény pedagógiai kultúrájába folyamatosan épüljenek be az új módszerek, illetve eljárások
- Egyéni fejlesztési foglalkozások biztosítása a tanulók, különösen a hátránykompenzációt igénylő tanulók fejlesztési igényeinek figyelembe vételével.
- A partnerscsoportokkal való kapcsolatok megtartása, illetve intenzívebb elmélyítése
- A meglévő pályaaorientációs tevékenység további szervezése, megerősítése
- Külföldi partneriskolákkal való kapcsolat megerősítése, nyelvtanulás fontosságának hangsúlyozása

3. KÉPZÉSEINK CÉLJAI

Alapfokú művészetoktatás célja

Művészetoktatási tevékenységünk célja mindazoknak a művészeti, intellektuális és emberi – erkölcsi értékeknek a kialakítása tanítványainkban, amelyek birtokában úgy tudják egyéni boldogságukat, boldogulásukat megteremteni, hogy az egyben a szűkebb és tágabb közösségük javát is szolgálja.

Ennek érdekében célunk az alapfokú művészeti nevelés-oktatás kezdő szakaszára:

- a művészeti iskolába lépő kisgyermekben alakítsa ki, óvja és fejlessze a tevékenység, a megismerés, a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot;
- tegye fogékonnyá a tanulót a választott művészeti terület értékei iránt;
- az iskola nyújtson motivációt és adjon teret a gyermek művészeti tevékenységéhez;
- az iskola segítse a gyermek speciális képességeinek fejlődését;
- a művészetoktatási intézmény gazdag tevékenységrepertoárja fejlessze a növendékek speciális művészi képességeit;

Célok az alapfokú művészeti nevelés-oktatás második szakaszára

- folytassa a kezdő szakasz művészeti nevelő-oktató munkáját, a képességek, készségek fejlesztését;
- vegye figyelembe, hogy 13 – 14 éves kortól (serdülőkor kezdete) a tanulók ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerül az elvont fogalmi és az elemző gondolkodás;
- a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, művészi teljesítményű gyerekeket - érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítse fel a továbbtanulásra;
- magas színvonalú és sokrétű művészeti tevékenységgel fejlessze a tanulók alkotó készségét és kreativitását;
- tudatosítsa a gyermekben a művészi értékeket, erősítse meg az alkotó magatartási mintákat, pozitív szokásokat, és a gyermek jellemét formálva szolgálja az akarati tulajdonságokat;
- segítse növendékeit abban a folyamatban, amelyben művelt, szabad és gazdag személyiséggé, alkotásra és boldogságra képes emberré válhassanak;
- a személyiségfejlesztés céljait szolgálja a kitartó művészi tevékenységre nevelés, a képességek fejlesztése (értelmi, érzelmi, akarati, a nyelvi-kommunikációs, az esztétikai nevelés területei) és a szükségletek alakítása képezze;
- fejlessze a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek;
- a tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját;
- jellemezze munkánkat egyfelől a következetes követelés és igényesség, másrészt a tanulók jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása, a velük szemben megnyilvánuló pedagógiai tapintat, bizalom, megértés, türelem, igazságosság;
- a művészeti tevékenység középpontjában tehát a személyre szóló fejlesztés álljon;
- a gyermekek szerezzék meg mindazokat az együttműködési, kommunikációs képességeket is, amelyek segítségével tudásukat önmaguk és mások számára hasznosítani tudják;

- a gyermekekben alakuljon ki a reális önértékelés képessége, a teljesítmény- és sikerorientált beállítódás, az egészséges önbizalom és a kockázatvállalás bátorsága;
- segítsük őket abban, hogy minden növendék kialakíthassa az önfejlesztő stratégiáját, legyen perspektivikus jövőképe
- A művészeti neveléssel az iskola megalapozza a tanulók esztétikai szemléletét, illetve gazdagítja esztétikai értékeit. Az esztétikai nevelés végső célja, hogy az itt tanuló gyerekek élményeiket kreatív cselekvésben fejezzék ki : az iskolában tanult értékeket, érzelmeket ki tudják fejezni a tánccal, tudjanak rajzral és festéssel, mintázással értékeket létrehozni, tudják művészi módon megszólaltatni hangszereiket, tudják kifejezően előadni a tanult báb- és drámajátékokat.
- A művészeti nevelés a befogadói tapasztalatok által járul hozzá az akarat, az alkotó–alakító cselekvőképesség kialakításához és fejlesztéséhez, így az iskola nevelési célja mindezek megvalósítása.
- Az iskola oktatásának – bár aligha választható szét a nevelés és az oktatás – célja az, hogy a tanulók a 12 évfolyam elvégzése alatt elsajátítsák mindazokat a kötelező és alapvető tartalmakat, amelyek adott művészeti ágon belül az alapfokú művészetoktatási intézmények közötti átjárhatóságot biztosítják.

A középfokú művészeti képzés céljai

- Olyan korszerű általános és szakmai műveltség megszerzésének biztosítása, melynek birtokában a tanulók alkalmassá válnak az érettségi és szakmai vizsga letételére. Ezt követően lehetőségük van a középfokú szakmai végzettséggel betölthető munkakörökben való elhelyezkedésre és lehetőségük van elsősorban a szakirányú, de más humán területű felsőoktatásban az eredményes továbbtanulásra.
- Az iskola nevelési – tanítási folyamata az egész ember nevelésére irányul. Törekszik a testi és szellemi fejlődés harmonikus biztosítására. A sokoldalú, színes iskolai élet fejleszti a növendékek önismeretét, együttműködési, kollektív készségét, edzi akaratukat, hozzájárul életmódjuk, életvitelük kialakításához. Elősegíti az önálló ismeretszerzés képességének kibontakozását, az alkotó teremtőképesség és a tehetség megvalósulását.
- Hangsúlyozni a szakmai és általános műveltség egymás mellé rendeltségét, biztosítani az ehhez szükséges feltételeket.
- A művészeti képzésben különösen fontos célnak tartjuk minden művészeti ágban a régió művészeti hagyományait megismertetni.
- A tanulók legyenek nyitottak, megértők a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt.
- Az iskola és a tanulók törekedjenek arra, hogy közvetlenül is részt vegyenek a művészeti iskolák közötti kapcsolatok ápolásában.

A szakközépiskolai, technikumi és szakiskolai szakképzés céljai a felmenő rendszerben folyó osztályokban

- az adott szakterület ellátásához szükséges általános és szakmai felkészültség biztosítása
- a szakmai és vizsgakövetelmények elsajátíttatása
- az önnevelés, az önművelés képességének kialakítása
- a tanulók problémamegoldó képességének, kommunikációs készségének, kreativitásának fejlesztése
- a tanulók munkaerő-piaci esélyeinek növelése
- a továbbtanulási lehetőségek megalapozása

Az érettségire való felkészítés céljai

- a nappali tagozatos oktatási rendszerből lemorzsolódók tanulási esélyeinek növelése, az esti tagozatos képzés által
- a kétszintű érettségi vizsga követelményrendszerére való felkészítés
- továbbtanulási esélyek növelése

A szakközép -, szakiskolai felzárkóztató oktatás céljai a felmenő rendszerben folyó osztályokban

- a társadalmilag hasznos magatartásformák kialakítása
- a tanuláshoz szükséges motiváció megteremtése
- a munkavégzésre való szocializálás
- a pályaválasztási döntés megalapozása
- az alapkészségek és képességek fejlesztése
- a tanulók élettervezésének elősegítése
- sikerélményhez juttatás a tanulásban és munkában

A gimnáziumi képzés céljai

- A gimnáziumban az általános műveltséget kiterjesztő és elmélyítő, a magasabb műveltség megszerzését megalapozó nevelő-oktató tevékenység folyik. Alapfeladata az érettségi vizsgára és munkába állásra, illetve a felsőfokú tanulmányok megkezdésére való felkészítés.
- Kialakítja a tanulóknál az ún. élethosszig tartó tanulás igényét és az erre való készséget, képességet. Fejlesztő célú képzési tartalmakkal és problémakezelési módokkal felkészíti tanulóit arra, hogy a tudás – a stabil értékek mellett – mindig tartalmaz átalakuló, változó, bővülő elemeket is.
- A gimnáziumi nevelés és oktatás egyik alapvető célja, hogy a tanulókat összefüggésekben és rendszerben való gondolkodásra nevelje. Tegyé képessé őket információk szerzésére, szűrésére és feldolgozására, az információs korban való eligazodásra. Követelményeivel és tevékenységével ösztönözze a tanulókat tudásra épülő, önálló vélemény kialakítására, alternatívák felismerésére és mérlegelésére, majd az ezeken alapuló felelős döntésekre.
- *A nyelvi előkészítő évfolyam céljai* a közoktatás általános céljaival azonosak, valamint *meggyeznek a NAT 2003-as idegen nyelvi fejezetében megfogalmazott alábbi átfogó célokkal* is: „Az élő idegen nyelv tanításának és tanulásának alapvető célja a kommunikatív nyelvi kompetenciák kialakítása. A kommunikatív nyelvi kompetencia fogalma azonos a használható nyelvtudással. Az adott szituációnak megfelelő nyelvhasználati képességet jelentik,

melyek mérése és értékelése a négy nyelvi alapkészségen (hallás, beszéd, olvasás és írás) keresztül lehetséges.

Általános iskolai felnőtt oktatás

A 2013. szeptember 1.-től hatályos, a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 60.§-a szerint:

„ *A tanuló attól az évtől kezdődően, amelyben*

a) nyolc évfolyamos általános iskola esetén a tizenhetedik,

b) középiskola esetén a huszonegyedik évét betölti, kizárólag felnőttoktatás keretében kezdet új tanévet.”

Az Abigél Iskola biztosítja az általános iskola 1-8. osztály, valamint a gimnázium 9-12. osztály és az érettségi vizsga megszerzésének lehetőségét minden hallgató számára, aki

- nem tanköteles korú

- akinek szüksége van a bizonyítványra jogosítvány, munkahely, vagy szakma megszerzéséhez.

Felnőttoktatás munkarendje: esti tagozat szerint.

4. 1. PEDAGÓGIAI MUNKÁNK SORÁN ALKALMAZOTT ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK, NEVELÉSI ELJÁRÁSOK ÉS ESZKÖZÖK ÖSSZEFÜGGÉSE

<i>ALAPELVEK</i>	<i>CÉLOK</i>	<i>FELADATOK</i>	<i>ELJÁRÁSOK</i>	<i>ESZKÖZÖK</i>
Tézisek, tényszerű megállapítások	Mozgósító erejű célok	Konkrét feladatok, tenni-valók, amelyek elvégzésével valóra válnak a célok. Mit kell tennünk?	Azon folyamatok, eljárások, melyektől sikert várunk. Mit alkalmazunk?	Alkalmazott módszerek, eszközök.
Iskolánk a fiatalokat felkészíti a művészeti megismerés, az önfejlesztés, a tanulási képességek és alapképességek kialakítására és fejlesztésére.	A művészeti ágak révén fedezzék fel a világot, önmaguk képességeit, szeressék a művészetet, kapjanak lehetőséget a művészi önkifejezésre.	A művészeti ismeretek és készségek tanulási stratégiáinak, módszereinek és technikáinak elsajátítására speciális tanulás – tanítási programot indítunk.	Egyéni és csoportos tevékenységek.	Az egyes művészeti ágak műveléséhez szükséges instrumentumok és eszközök (zene, tánc, színjátás)

<i>ALAPELVEK</i>	<i>CÉLOK</i>	<i>FELADATOK</i>	<i>ELJÁRÁSOK</i>	<i>ESZKÖZÖK</i>
Tézisek, tényyszerű megállapítások	Mozgósító erejű célok	Konkrét feladatok, tenni-valók, amelyek elvégzésével valóra válnak a célok. Mit kell tennünk?	Azon folyamatok, eljárások, melyektől sikert várunk. Mit alkalmazunk?	Alkalmazott módszerek, eszközök.
Az egyéni adottságokat figyelembe véve alakítjuk tanítványainkban a teljesítményközpontú beállítódást, az önálló művészi önkifejezés képességét.	Minden iskolai tevékenységünket - az oktatás és nevelés terén egyaránt - a gyerekek/ fiatalok okos szeretete hassa át! „Szeretni kritika nélkül együgyűség, kritizálni szeretet nélkül becstelenség.” (Németh L.) Minden kolléga helyezzen kiemelt hangsúlyt a kreativitás és a tanulási motiváció erősítésére!	Demokratikus alapokon álló tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A művészeti foglalkozások légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, szorongás jellemzi őket.	A egyéni és közösségi tevékenységekben felmutatott produkciók.	Egyéni kutatási -és fejlesztő programokkal, a modern informatikai eszközök alkalmazásával (CD, videofilmek, könyvtár)

<i>ALAPELVEK</i>	<i>CÉLOK</i>	<i>FELADATOK</i>	<i>ELJÁRÁSOK</i>	<i>ESZKÖZÖK</i>
Tézisek, tényyszerű megállapítások	Mozgósító erejű célok	Konkrét feladatok, tenni-valók, amelyek elvégzésével valóra válnak a célok. Mit kell tennünk?	Azon folyamatok, eljárások, melyektől sikert várunk. Mit alkalmazunk?	Alkalmazott módszerek, eszközök.
A kiváló adottságokkal és képességekkel rendelkező tanulóknak is lehetőséget teremtünk tehetségük kibontakoztatásához. A tanulók iránti felelősség, bizalom, szeretet és tapintat hassa át magatartásunkat.	A gyengébb és kiváló adottságokkal és képességekkel rendelkező tanulóknak is lehetőséget teremtünk művészeti tehetségük kibontakoztatására. A képességfejlesztés és tehetséggondozás minden tantárgy keretében legyen kiemelt szempont!	A különböző szakterületeken tehetséges gyermekeket segítsük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában.	A tanórai és tanórán kívüli tevékenységekben, bemutatókon, előadásokon, a versenyeken való szerepléssel.	A művészi intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programokkal.
Intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységben.	A tanulás tanítását és az önálló ismeretszerzés képességének kialakítását a kollégiumi nevelő is tekintse kiemelt feladatának!	Az egyéni adottságokat figyelembe véve alakítjuk tanítványainkban a teljesítmény-központú beállítódást, az önálló tanulás képességét.	A tanulási stratégiák megválasztásában és a taneszközök kiválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembe vétele.	Gazdag tevékenységrepertoár kialakításával gyakorló terepet biztosítunk az életszerű tapasztalatok megszerzéséhez.

<i>ALAPELVEK</i>	<i>CÉLOK</i>	<i>FELADATOK</i>	<i>ELJÁRÁSOK</i>	<i>ESZKÖZÖK</i>
Tézisek, tényyszerű megállapítások	Mozgósító erejű célok	Konkrét feladatok, tenni-valók, amelyek elvégzésével valóra válnak a célok. Mit kell tennünk?	Azon folyamatok, eljárások, melyektől sikert várunk. Mit alkalmazunk?	Alkalmazott módszerek, eszközök.
Az alapvető erkölcsi normák betartása. Alkotó pedagógiai klímát teremtünk az eredményes munka érdekében.	Jellemezze munkánkat egyfelől a következetes követelés és igényesség, másrészt a tanulók jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása, a velük szemben megnyilvánuló pedagógiai tapintat, bizalom, megértés, türelem, igazságosság!	A kommunikációs – és viselkedéskultúra elsajátításával alakítsuk ki a tárgyi és személyes világunkban való eligazodás képességét!	Tudatosítjuk a gyermekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető erkölcsi értékeket, erősítjük a pozitív szokásokat és a humánus magatartásmintákat.	Növeljük a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.). Aktív tanulás, tanulói kompetenciafejlesztés, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával.
Az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vétele. Támogatást adunk a szociokulturális hátrányok leküzdéséhez.	Akadályozzuk meg azt, hogy a szocio - kulturális hátrányok tanulási esélyegyenlőtlenséget eredményezzenek!	A rászoruló gyermekeket hatékony felzárkóztató munkával, napközi otthonos elhelyezéssel segítjük.	Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított terheléssel.	Felzárkóztató csoportos foglalkozás keretében és egyéni korrepetálással. Tanulói együttműködésen alapuló tanulás, differenciált tanulásszervezési eljárások alkalmazásával.

<i>ALAPELVEK</i>	<i>CÉLOK</i>	<i>FELADATOK</i>	<i>ELJÁRÁSOK</i>	<i>ESZKÖZÖK</i>
Tézisek, tényyszerű megállapítások	Mozgósító erejű célok	Konkrét feladatok, tennivalók, amelyek elvégzésével valóra válnak a célok. Mit kell tennünk?	Azon folyamatok, eljárások, melyektől sikert várunk. Mit alkalmazunk?	Alkalmazott módszerek, eszközök.
A nemzeti, etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása, fejlesztése.			A fejlesztő programok alkalmazásával lehetővé tesszük minden tanulóknak az egyéni tanulási utak érvényesítését.	Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása.
Építés a tanulók öntevékenysége, önszerveződő képességére.	A közösségek biztosításának terepet a növények önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakoztatásához! Következetesen a „bátorító – megengedő” nevelői magatartást alkalmazzuk, amely pozitív szociális tükör a fiatalok számára!	Személyes példával nyújtunk modellt a gyermekeknek az empátiás személyközi kapcsolatra.	A pedagógus éljen a gyermekkel a „megszólíthatóság” közelségében.	A pozitív motiváció eszközeivel élünk, a jutalmazás és büntetés módszereinek alkalmazásában egészséges arányokat tartunk. Aktív tanulás, tanulói kompetenciafejlesztés, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával

<i>ALAPELVEK</i>	<i>CÉLOK</i>	<i>FELADATOK</i>	<i>ELJÁRÁSOK</i>	<i>ESZKÖZÖK</i>
Tézisek, tényyszerű megállapítások	Mozgósító erejű célok	Konkrét feladatok, tenni-valók, amelyek elvégzésével valóra válnak a célok. Mit kell tennünk?	Azon folyamatok, eljárások, melyektől sikert várunk. Mit alkalmazunk?	Alkalmazott módszerek, eszközök.
A szülőkkel és a kapcsolódó iskolákkal való konstruktív együttműködés.	A művészeti élet gazdag tevékenységrendszerre fejlessze a tanulók esztétikai érzékét, önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját!	Alapozzuk meg a konstruktív életvezetés és egészség életmód készségét.	A kortárs kapcsolatok megerősítésével, elemi állampolgári és a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus ismeretek nyújtásával. A diákönkormányzat érdemi működtetésével.	
Reális önismeret és életszemlélet kialakításával segítjük a megfelelő szakágakban a továbbtanulási irányok, illetve művészi pálya kiválasztását	Minden kolléga helyezzen kiemelt hangsúlyt a kreativitás és a tanulási motiváció erősítésére!	Differenciált nehézségű feladatokkal, testreszabott foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.	Gazdagító, dúsító programokkal és valódi problémák megoldásával.	Egyéni fejlesztő programokkal, a modern eszközök alkalmazásával (CD, videofilmek, könyvtár)
	A képességfejlesztés és tehetséggondozás minden tantárgy keretében legyen kiemelt szempont!	A tehetséges gyermekeket segítsük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában.	A tanórai és tanórán kívüli tevékenységekben, a tanulmányi versenyeken való szerepléssel.	Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programokkal.

<i>ALAPELVEK</i>	<i>CÉLOK</i>	<i>FELADATOK</i>	<i>ELJÁRÁSOK</i>	<i>ESZKÖZÖK</i>
Tézisek, tényyszerű megállapítások	Mozgósító erejű célok	Konkrét feladatok, tenni-valók, amelyek elvégzésével valóra válnak a célok. Mit kell tennünk?	Azon folyamatok, eljárások, melyektől sikert várunk. Mit alkalmazunk?	Alkalmazott módszerek, eszközök.
Korszerű pedagógiai attitűddel kezeljük tanítványaink/növendékeink egyéni fejlődését.	Jellemezze munkánkat egyfelől a következetes követelés és igényesség, másrészt a tanulók jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása, a velük szemben megnyilvánuló pedagógiai tapintat, bizalom, megértés, türelem, igazságosság!	Demokratikus alapokon álló tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, facilitáló szorongás jellemzi.	Növeljük a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).	A szemléltetés, cselekvés és az aktivizáló módszerek alkalmazása minden pedagógus számára kötelező.
A nevelési stílust és pedagógiai bánásmódot alapvetően meghatározza az, hogy nem kötelező a művészetoktatásban való részvétel.	Következetesen a „bátorító – megengedő” nevelői magatartást alkalmazzuk, amely pozitív szociális tükör a gyermekek számára!	Személyes példával nyújtunk modellt a gyermekeknek az empátiás személyközi kapcsolatra.	A pedagógus éljen a gyermekkel a „megszólíthatóság” közelségében.	A pozitív motiváció eszközeivel élünk, a jutalmazás és büntetés módszereinek alkalmazásában egészséges arányokat tartunk.

<i>ALAPELVEK</i>	<i>CÉLOK</i>	<i>FELADATOK</i>	<i>ELJÁRÁSOK</i>	<i>ESZKÖZÖK</i>
Tézisek, tényyszerű megállapítások	Mozgósító erejű célok	Konkrét feladatok, tenni-valók, amelyek elvégzésével valóra válnak a célok. Mit kell tennünk?	Azon folyamatok, eljárások, melyektől sikert várunk. Mit alkalmazunk?	Alkalmazott módszerek, eszközök.
A művészetoktatási tevékenység a speciális szakmai tudás megszerzésén túl szolgálja a személyiség komplex fejlesztését, mert a legeredményesebb tehetséggondozás a komplex személyiségfejlesztés.	A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját!	Az elemi és politikai szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.	A kortárs kapcsolatok megerősítésével, elemi állampolgári és a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus ismeretek nyújtásával. A diákönkormányzat érdemi működtetésével.	Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása.
Megalapozzuk a művészetek szeretetét és az alkotó beállítódást a választott művészeti ágban.	A kommunikációs – és viselkedéskultúra elsajátításával alakítsuk ki a művészetek világában való eligazodás képességét!	Tudatosítjuk a gyermekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető művészeti értékeket, erősítjük a pozitív szokásokat és a humánus magatartásmin-tákat.	Az egyes tanszakok és művészeti területek helyi tantervének, projektjeinek megvalósításával, tantárgyi modulok beépítésével oktatásával.	Gazdag tevékenységrepertoár kialakításával terepet biztosítunk az alkotó művészeti tevékenység életszerű gyakorlásához, katartikus élmények megszerzéséhez.

4. 2. A KORMÁNY 5/2020. (i.31) KORM. RENDELETE ÉRTELMÉBEN MEGJELENŐ MÓDSZERTANI ALAPELVEK

Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek

Az aktív tanulás a tanulónak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását. A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítik a tanulót a tanulási eredmények által kijelölt ismeretek megszerzésében, és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében. Lehetőség szerint ki kell használni a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket. Segíteni kell a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást. A tanulási eredmények elérését segítik elő az olyan differenciáló módszerek, mint a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet biztosítása, a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás, a fejlesztő, tanulást támogató értékelés. A differenciált tanulásszervezés jellegzetességeit képviselik az olyan eljárások, mint az egyéni rétegmunka vagy az adaptált szövegváltozatok felhasználása, melyek kiterjeszthetik és elmélyíthetik a tankönyvek tartalmát. A pedagógus a probléma-megoldási és a jelenségértelmezési folyamatot – a tanuló szükségleteinek megfelelően – közvetett, illetve közvetlen eszközökkel segíti. A pedagógus az aktív tanulói tevékenységek megvalósítása során lehetővé teszi iskolán kívüli szakemberek bevonását, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert). A pedagógus együttműködik más tantárgyakat tanító pedagógusokkal azért, hogy a tanulónak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására.

Az iskolánk tanítási évenként több olyan tanóra megszervezését is beillesztettük a helyi tantervbe amelyben több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő (multidiszciplináris) téma kerül a középpontba, a tanóra céljának, tartalmának és megvalósítási módszereinek megjelölésével

. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a tananyag feldolgozásánál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében ez az adaptálás lehetővé teszi az egyéni haladási ütem biztosítását, valamint a differenciált (optimális esetben személyre szabott) nevelés, oktatás során az egyéni módszerek alkalmazását. Az aktív tanulás segítése a tanuló tehetségének, különleges nevelési-oktatási szükségleteinek vagy fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakember támogatásával történik.

Az eredményes tanulás segítésének elvei

Tanulási környezet

A tanulás közvetlen helyszíneként használt helyiségeket (kiemelten osztálytermeket) lehetőség szerint úgy kell biztosítani, hogy a különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazásához a be rendezések rugalmasan és gyorsan átalakíthatók legyenek, illeszkedjenek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, valamint nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtsenek valamennyi tanuló számára. Lehetőség szerint biztosítjuk, hogy a tanulók a fog-

lalkozásokon IKT és digitális eszközöket (számítógép, más iskolai vagy saját eszköz), internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket vehessenek igénybe, valamint hozzáférhetővé váljanak a hagyományos iskolai és az elektronikus könyvtárak egyaránt.

A tanulók, a pedagógusok, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata – a közöscélt szem előtt tartva – a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszédre alapul.

A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével valósítjuk meg.

A tanulók tanulási tevékenységekben való aktív részvétele kulcsfontosságú, ezért ennek előmozdítása érdekében a pedagógusoknak mindvégig a tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat részesítjük előnyben. A tanulás társas természetéből adódó előnyök, a differenciált egyéni munka adta lehetőségek kihasználása, valamint a párban vagy csoportban végzett kutatásalapú, felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködő tanulás támogatása szintén hozzájárul a korszerű tanulási környezet megteremtéséhez.

A tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek, az azokhoz igazodó mérési stratégiákkal együtt, és már a tanulási folyamat elején ismertté válnak. Az iskolai légkör bizalmi jellege elsődlegesfeltétele annak, hogy a tanulási problémákra és a személyes nehézségekre időben fény derüljön. Ennek a bizalomnak a megteremtése és fenntartása minden intézményvezető és pedagógus állandó felelőssége.

Az aktív tanulási alapelvek szerint szerveződő, több tantárgy, tanulási terület ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket feldolgozó tanórák, foglalkozások, témanapok, témahetek, tematikus hetek és projektek alkalmazása segíti a tanulót a jelenségek megértésében, a problémák komplex módon történő vizsgálatában.

Egyénre szabott tanulási lehetőségek

Az iskola a tanulók tanulmányi előmenetelét a képességeiknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával tudja a leghatékonyabban támogatni.

Fontos alapelv, hogy a tanulók közti különbözőségeket az iskola a különféle környezeti feltételek és az egyénenként eltérő idegrendszeri érés, valamint az egyéni képességek kölcsönhatása eredményének tekintse.

E szemlélet gyakorlatban történő alkalmazásához olyan fejlesztési célokat kell kijelölni, amelyek nemcsak a tanulótól várnak illeszkedést a tanulási környezethez, hanem a tanulási környezettől is alkalmazkodást igényelnek a tanuló egyedi jellemzőihez. Ennek értelmében a képességtartományok mindkét határán – tehetség és fejlődési késés, fejlődési zavar, esetleg ezek együttes megléte – kihívást jelentő feladatok megtervezése kívánatos.

Különösen fontos, hogy az iskola biztosítsa a tanulás egyéni lehetőségeit és a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerezhető tanulási tapasztalatokat, enyhítse a hátrányok hatásait, optimális esetben képes legyen kiküszöbölni azokat. Ezek közül kiemelten fontos a családi és településszerkezeti hátrányokból eredő, az eltérő kulturális és nyelvi elsajátítási lehetőségekhez köthető, valamint a különleges bánásmódot igénylő tanulókhöz illeszkedő fejlesztő tevékenység.

Minden gyermek, tanuló fejlődésében lényeges szerepet játszik a pedagógus fejlesztő tevékenysége. Különösen igaz ez a kiemelkedően kreatív, egy vagy több területen tehetséges, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű (SNI), valamint a szakmai besorolásukat tekintve heterogén, az ok-okozati összefüggéseket tekintve fel nem tárt, ám tanulási-tanítási szem-

pontból kihívást jelentő, beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő tanulók fejlesztésének területén. Ennek a feladatnak az ellátásában felértékelődik a segítő szakterületek (iskolapszichológia, gyógypedagógia, fejlesztő pedagógia) szerepe, valamint a különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra épülő, egymást segítő szakmai tevékenysége.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a közös felelősségvállalásnak lényeges szerepe van a nevelés sikerességében. Ez nem csak az együttnevelést megvalósító iskolában tanító pedagógus kizárólagos felelőssége. A pedagógus a tanulást-tanítást speciális szakmai kompetenciák alapján segíteni tudó különböző szakemberekkel együtt (például gyógypedagógus, gyógytestnevelő, iskolapszichológus, szociális munkás, fejlesztő pedagógus, tehetséggondozó pedagógus, gyermekvédelmi jelzőrendszer szakembere) kialakított foglalkozások keretében, valamint a szülők és a tanuló folyamatos bevonásával, a pedagógiai tevékenység részeként elismert konzultációs tevékenységet folytatva végzi pedagógiai munkáját.

Előremutató folyamatként értékelhető a teamtanításnak olyan alkalmazása, amely a több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozásokat közös tanítás keretében valósítja meg, az együttnevelést megvalósító iskolában pedig a tanulót tanító pedagógus és a gyógypedagógus közösen tervezett tanulási-tanítási programjára, a közös tanításra, valamint az e tevékenységet követő közös értékelésre épül.

A differenciálás speciális megvalósulása lehet az együttnevelés során a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése. A hátránykompenzáció biztosítása érdekében (SNI, BTMN, HH, HHH) a tanuló szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedő módszertani eljárások (eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök, a gyógypedagógus módszertani iránymutatásainak beépítése, egyéni fejlesztési terv készítése és rendszeres ellenőrzése) alkalmazása szükséges a különböző pedagógiai szintereken. A tanulói szükségletek ismeretében az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények, valamint az utazó gyógypedagógiai hálózatok működtetésére kijelölt intézmények és más szakemberek szolgáltatásainak igénybevitelével egészítik ki a tanulók és pedagógusok szakmai támogatása. Ez elősegíti az integrációt, illetve ennek magasabb szintjét, az inklúziót is annak érdekében, hogy a Nat-ban foglalt nevelési-oktatási alapelvek és célok minden tanuló esetében megvalósulhassanak. A tehetséges tanulók tekintetében ezek a szempontok kiemelten fontosak lehetnek, mivel az ő esetükben a tanulási fókusz és az érdeklődést jellemzően a megfelelően motiváló feladatokkal lehet fenntartani.

A tehetséggondozást valamennyi nevelési-oktatási szakaszban alkalmazzuk, és a pedagógiai programunkba is beillesztjük.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók integrációja és hatékony együttnevelése olyan pedagógusokat kíván, akik rendelkeznek az ehhez szükséges szemléletmóddal és kompetenciákkal.

A technológiai fejlődés nyújtotta lehetőségek alkalmazása sokféle módszertani lehetőséget biztosítva segíti a tanulás-tanítás folyamatát. A XXI. századi tanulási környezet nélkülözhetetlen elemét képezi az iskolai tanulóhoz kapcsolódó digitális technológiával támogatott oktatási módszerek sokfélesége, ezért különösen fontos, hogy a pedagógusok ismerjék és alkalmazzák azokat. Olyan tanulási folyamatra adnak lehetőséget, amely nemcsak a pedagógus-diák együttműködést, hanem ennek következtében a hagyományos tanulási folyamatot is jelentősen megváltoztathatja, ennek következtében új típusú szerepben jelenik meg a folyamatban mind a tanuló, mind pedig a pedagógus.

Képesség-kibontakoztatás támogatása

A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja, hogy segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását, továbbá hozzájáruljon ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról, lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére, és az újratervezésére, a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja. A tanulást és annak eredményességét befolyásoló pedagógiai tevékenység során végzett értékelésnek adatokra és tényekre kell támaszkodnia. Az erre alapozott értékelés segíti a tanulót további tanulási módszereinek, technikáinak meghatározásában.

Az értékelési folyamatokat megalapozó tervező munka figyelembe veszi a tanuló előzetes tudását, aktuális fejlettségi szintjét, egyéni fejlődési lehetőségeit, életkori sajátosságait, az értékelés személyiségfejlődésére gyakorolt hatását és a pedagógiai célokat. Ennek érdekében a kiinduló állapot értékelése (diagnosztikus mérés) egy tanítási óra, tanulási egység, téma vagy program megkezdése előtt végzett adatgyűjtés. A diagnosztikus értékelés kiterjedhet a tanulók meglévő tartalmi tudására, aktuális készség- és képességfejlődési szintjére, hozzáállására, viszonyulására. Az értékelés során figyelembe kell venni a tanuló életkori sajátosságait és a tanulás korábbi és aktuális környezeti tényezőiről rendelkezésre álló információkat, továbbá a pedagógiai célokat.

Az eredmények visszajelzésével a pedagógus útmutatást tud adni a tanulónak a tanulást várhatóan leghatékonyabban segítő tanulási módokról.

A tanulás folyamatában több alkalommal, tájékozódó jelleggel végzett információgyűjtés, a fejlesztő, tanulást segítő értékelés és ennek visszajelzése akkor éri el a kívánt hatást, ha az a tanuló számára az értékelést követően rövid időn belül megismerhető. A tanulási folyamat rendszeres értékelése és visszajelzése teszi lehetővé a tanuló fejlődésének folyamatos nyomon követését.

Mindkét értékelési típus (a kiinduló állapot értékelése és a fejlesztő, segítő támogató értékelés) önfejlesztésre és kitartásra ösztönzi a tanulót fejlődésének, valamint tudásának gyakori, interaktív módon történő visszajelzésével.

Célja a tanuló erősségeinek és hiányosságainak felmérése, valamint az éppen kihívást jelentő célok meghatározása, és ezzel a nevelési-oktatási gyakorlatnak a célok eléréséhez történő igazítása. Az összegző értékelés célja annak megállapítása, hogy a tanulók tudásának, ezen belül a stabil ismeretek kialakításának és a készségek elsajátításának szintje milyen mértékben felel meg a célként kitűzött tanulási eredményeknek.

Az összegző értékelés minősítő jellegű, de lehet részletes szöveges értékelés is, amely rendelkezik a fejlesztő, tanulástámogató értékelés jellemzőivel. Az első évfolyam végén a tanuló összegző értékelése szöveges formában történik.

megfelelően történik.

„Természettudományos nevelés

A természettudományos gondolkodás megalapozása az alapfokú képzés első szakaszában a magyar nyelv és irodalom tanulási területének tudásbővítést és olvasásfejlődést segítő olvasmányai (1–2. évfolyam) ágyazva kezdődik, és a Természettudomány és földrajz tanulási terület környezetismeret (3–4. évfolyam) és természettudomány (5–6. évfolyam) tantárgyainak keretében folytatódik.

A természettudomány oktatása a 7–8. évfolyamon a biológia, a kémia és a fizika, valamint hozzájuk kapcsolódva a földrajz tantárgyak keretében valósul meg. Ezekon az évfolyamokon a diszciplináris

tartalmak egy integrálttermészettudomány tantárgy részeként is oktathatók. A gimnáziumokban a 9–12. évfolyamokon a természettudományos oktatás diszciplináris bontásban valósul meg.

A természettudományos ismeretek és kiemelten a matematikai, természettudományos, mérnöki-műszaki és informatikai (a továbbiakban: MTMI) készségek fejlesztése érdekében a gimnáziumban a 11. évfolyamon azon tanulóknak, akik nem tanulnak emelt óraszámú vagy fakultáción természettudományos tantárgyat, egy jelenségek vizsgálatán alapuló, komplex szemléletmóddal oktatott, a természettudományos műveltséget bővítő tantárgyat kell felvennie, illetve a fenti elvek mentén oktatott természettudomány integrált, fizika, kémia, biológia, földrajz moduljai közül az egyiket heti két óra időkeretben.”

„Az idegennyelv-oktatás

Az első idegen nyelv oktatása legkésőbb az általános iskola 4. évfolyamán kezdődik.

. Az első idegen nyelv megválasztásakor biztosítjuk, hogy azt a felsőbb évfolyamokon is folyamatosan tanulhassák.

A második idegen nyelv oktatása a 8. évfolyam után kezdődhet. A tanuló a középiskolai tanulmányai végére képes elérni a KER szerinti B2 szintet, de legalább a középszintű nyelvi érettségit (B1 szint) teljesíti. A gimnáziumban a második idegen nyelvre meghatározott órakeret egy részét a vonatkozó szabályozásnak megfelelően felhasználjuk az első idegen nyelv oktatására, az intézmény pedagógiai programjában rögzített keretek között.

A középiskolákban második idegen nyelvként szabad választás szerint oktathatók a különböző nyelvek. Az emelt szintű oktatás esetében 5. évfolyamtól a Nat-ban meghatározott órakeret legfeljebb heti két órával megnövelhető.”

„A technikai és szakgimnáziumi oktatás

A technikumnak és a szakgimnáziumnak szakmai érettségi végzettséget adó érettségire, szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulásra, szakirányú munkába állásra felkészítő, valamint általános műveltséget megalapozó öt középiskolai évfolyama van, ahol szakmai oktatás is folyik. A képzés óraterve párhuzamosan biztosítja a felkészülést az érettségi vizsgákra, valamint a szakmai ismeretek elsajátítását.

„A szakképző iskolai oktatás

A szakképző iskolai nevelés-oktatásban a képzési és kimeneti követelményben, valamint a programtervben meghatározott időkeretet kell biztosítani a Nat követelményeinek megvalósítására. A programtervek egyrészt a Nat kiemelt fejlesztési területeire, nevelési céljaira, a kulcskompetenciákra épülnek, másrészt a szakképző iskola közismereti és szakmai tárgyai együttesét figyelembe véve érvényesítik a műveltségterületek alapelveit, céljait és fejlesztési követelményeit.

5. ALAPVETŐ NEVELÉSI-OKTATÁSI FELADATOKON TÚLMUTATÓ TEVÉKENYSÉGI TERÜLETEK

5.1 Iskolánk által ellátott kiemelkedő jelentőségű feladatok

- **Intézményünk alapvetően köznevelési feladatokat lát el, de többcélú intézmény lévén szakképzést folytat felmenő rendszerben a 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről törvény és a Kormány 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelete a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról rendelet értelmében.**

A művészet kezdetektől fogva hagyományos része volt a társadalmaknak, és mind a mai napig része a mindennapi életnek. Nemcsak a kultúra átvitelében játszik fontos szerepet, hanem a közösség, és azon belül az egyén átforgalmazásában. Intézményünk elsődleges feladatának tekinti a művészetek oktatását, hiszen 2000-ben azzal a céllal jött létre, hogy lehetőséget és színvonalas kínálatot biztosítson a művészeti szakképzés iránt érdeklődő, pályaválasztás előtt álló általános iskolai tanulók részére. Az oktatási rendszer átalakulásának folyamata az elmúlt években felgyorsult, napjainkban a művészetoktatás háttérbe került. Iskolánk azonban felismerve az oktatás, a kultúra valamint a művészetek közötti kapcsolatok egymásra gyakorolt kölcsönös hatásait és előnyeit, kiemelkedő jelentőségű feladatoként határozza meg a művészetoktatás, a tehetséggondozást, valamint a kulturális sokszínűsége nevelést.

Az alap,- illetve középfokú művészetoktatás mellett - mely intézményünk fő profilja - célunk olyan korszerű általános és szakmai műveltség megszerzésének biztosítása, melynek birtokában a tanulók alkalmassá válnak az érettségi és szakmai vizsga letételére. Így középfokon a Zene, - Tánc,- valamint Képző-és Iparművészeti tagozatokon való tanulási lehetőségek mellett lehetőség van gimnáziumi, szakközépiskolai és szakiskolai képzésben is részt venni a továbbtanulni kívánó diákoknak. Mindemellett a nem művészeti profilú osztályokban is fontosnak tartjuk a művészetoktatást, hiszen alapelvünk, hogy a művészetoktatásnak az általános tudáskincs részévé kell válnia, hiszen művészeti feladatok megvalósításakor olyan ösztönös magatartás-és viselkedésformák törhetnek felszínre, melyekre az ember egyébként nem lenne képes. Célunk a gyerekek és a fiatalok nagyobb művészi tudatosságra nevelése, hiszen a művészet javítja a kulturális tudatosságot, segíti a kultúra megismerését és gyakorlását, és elősegíti a kulturális sokszínűség kifejezését. Minden kultúrának egyedi értékei, sajátosságai, egyedülálló művészi kifejezései vannak.

Éppen ezért a különböző tanszakokon ingyenesen biztosítjuk az alapfokú művészetoktatást, mely nemcsak a tehetséggondozásban játszik fontos szerepet, hanem hatékony eszközként szolgál a hátrányos helyzetű tanulók kompenzációjában. Alapfokú művészetoktatásban nemcsak középiskolás, hanem általános iskolai gyerekek is részt vehetnek, így 6. életévüket betöltött óvodás korú előképzős évfolyamos növendékek, alapfokos tanulók 7-14.éves korosztályig, 1-6.évfolyamokon, valamint a 7-10. évfolyamosok továbbképzős alapfokosként. Iskolánk pedagógusai az egyes általános iskolai és óvodai telephelyeinkre járnak tanítani, elsajátíttatni a gyerekekkel a mozgásművészet első lépéseit, mozdulatait, a zene, a rajzolás, fotózás szeretetét. Alapvetően azért választottuk iskolánk kiemelkedő jelentőségű tevékenységének a művészetoktatást, és az ezzel nagymértékben összefüggő tehetséggondozást, mivel a művészet nemcsak a diákokra van nevelő, mély és maradandó hatással, hanem az őket oktató – nemcsak művészeti – pedagógusokra is, és ennek a kölcsönös találkozásnak vitathatatlanul nagy szerepe van

az oktatás minőségének javításában. A művészetoktatás nemcsak kitartásra ösztönzi a diákokat, javítja koncentrációképességüket és a szociális fegyelmet, kreatívvá teszi a tanulást, javítja az alkotói morált, és hozzájárul a testi-és lelki egyensúly megvalósulásához, hanem az érzelmi intelligencia kibontakozásának alapjait lerakását is szolgálja. A művészetoktatásban részt vevő tanulók kiegyensúlyozottabbak társaiknál, éppen ezért kezeljük kiemelt feladatként, hogy iskolánk minden tagja valamilyen művészeti ágon megismerkedjen a művészetek alapjaival. Ezáltal neveljük diákjainkat sokoldalú emberré, és kulturálisan sokszínűvé. A művészetoktatás javítja a kulturális tudatosságot, segíti a diákokban a kulturális sokszínűség pozitív értékeinek tudatosítását. A tehetséggondozás és a művészeti nevelés mellett kiemelkedő feladatnak tekintjük tanulóink multikulturalizmus szellemben történő nevelését, és igyekszünk a kultúra és művészet szeretetét iskolánk minden generációjára átörökíteni. Támogatjuk a nyelvi sokszínűség kibontakozását több nyelv (német, angol, arab, török, kínai nyelvek) tanításával. Lehetőséget biztosítunk diákjaink számára nemzetközi konferenciákon való részvételre, nagykövetségek látogatására, ahol művészeti előadásokat mutathatnak be, és közelebbről megismerhetik az adott ország kultúráját. Évente cserediákokat fogadunk különböző országokból, akikkel közösen vehetnek részt nemcsak közismereti, hanem művészeti órákon is, ezáltal megismerve egymás kultúráját, művészetét. Iskolánk alapelve, hogy a különböző társadalmakkal, kultúrákkal szemben nyitottak és toleránsak legyenek, ne csak megismerjék, hanem alkalmazzák a multikulturalizmus előnyeit.

Ugyanakkor nemcsak a multikulturalizmusra helyezünk hangsúlyt, hanem a nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományainak megőrzésére. Alapvetően a művészetoktatást mindig abból a kultúrából kiindulva kell megközelíteni, amelybe a tanuló beletartozik. Éppen ezért fontos tanulóinkban hazánk kultúrájának felfedezése, tisztelete, hiszen minden tudás alapja az ember saját kultúrájának tisztelete.

Tanulóink művészeti (képzőművészeti alkotásokkal, néptánc-bemutatókkal, népdalok éneklésével, saját maguk által írt versek bemutatásával) alkotásokkal erősítik nemzeti öntudatukat nemcsak nemzeti ünnepeinken és jeles eseményeken, hanem a mindennapok hétköznapjaiban is. A művészet megjelenési formája nemcsak a diákok közösségét erősíti, hanem a szülőkkel és a pedagógusokkal való kapcsolatot is, akik szintén hivatalosak a diákok által szervezett rendezvényekre.

A művészeti tárgyak oktatása nemcsak diákjaink személyiségfejlődésére van nagy hatással, hanem a tehetségek kibontakozására is. Iskolánk alapvető funkciója, hogy a tehetséges tanulók, vagy az intézményünkbe érkező eltérő adottságú és motivációjú tanulók számára személyiségüknek megfelelően lehetőséget biztosítson tehetségük kifejlődésére, a velük született vagy szerzett képességeik és készségeik továbbfejlesztésére. A tehetséges tanulók mind a képességek, mind a viselkedés, a magatartás terén eltérnek az átlagtól, nem egyformák. Legfontosabb személyiségjegyük az eredetiség. A kreatív gyermekekre általában magas fokú tudásvágy, kíváncsiság, belső teljesítménykényszer, nagyfokú autonómia, önbizalom, szabad kommunikációra törekvés, csökkentett mértékű alkalmazkodás, az elnyomás és a korlátozás elleni védekezés, a szociális korlátok áthágása jellemző. A tehetséggondozásban nincs egy igazi út, amely minden gyermek számára járható. A művészi képességek (rajz, zene, tánc, színművészet) rendszerint korán megmutatkoznak, de a motivációs akarati tényezőktől, a környezet serkentő-gátló hatásától is függ, hogy lesz-e belőlük művészi tehetség. Mindig találunk a gyerekek között tehetségeket, akikkel külön is foglalkozunk, tehetséggondozás keretein belül. Éppen ezért fordítunk különösen nagy gondot tehetséges diákjaink patronálására, támogatjuk az egyes művészeti tanszakokon a különböző kulturális rendezvényeken való részvételeket. Ezek többek között:

- pályázatokon való részvétel (nemzetközi, országos, megyei, városi szinteken) – minden

tanszakon,

- versenyeken, bajnokságokon való részvétel (nemzetközi, országos, megyei, városi szinteken) – minden tanszak;
- külső rendezvényeken (például nemzetközi konferenciákon, nagykövetségeken, más iskolai, városi, külföldi rendezvényen) való szereplés – tánc, színjáték tanszakok,
- gálaesteken, tanévzárókon történő fellépések – tánc, színjáték tanszakok,
- helyi tárlatokon való bemutatkozás – képző és iparművész tanszakok;
- hangversenyek, ünnepségeken való közreműködés, versenyeken való eredményes szereplés, alkotó táborok – zeneművészeti tanszak
- szaktáborokon való részvétel – minden tanszak.

Tehetséggondozásunk és művészeti oktatásunk eredményeit diákjaink a házi, helyi, országos tanulmányi valamint szakmai versenyeken, világbajnokságokon elért kiváló teljesítményei tükrözik. A művészet színvonalas oktatása erős hivatástudattal, hivatásukat magas színvonalon művelő pedagógusokkal valósulhat meg, olyan szaktanárokkal, illetve közismereti tanárokkal, akik kiérdemlik nemcsak a szakma, hanem az általuk tanított gyerekek megbecsülését is. Erre különösen figyelünk nevelőink kiválasztásakor.

A tehetség tanulók felkarolásával, a kevésbé tehetséges diákok fejlesztésével, támogatásával, a diákok művészi képességeinek kiaknázásával nemcsak oktatásunk minőségének javítását célozzuk, hanem mindezeket beépítjük intézményünk hátránykompenzációs eljárásaiba. Ezzel célunk, hogy a rászoruló – sajátos nevelési igényű, szociálisan rászoruló, beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarokkal küzdő - gyerekek hátrányos helyzetét enyhítsük, a tanulási kudarcnak kitett tanulókat felzárkóztassuk, mindezt a kultúra közvetítésével úgy, hogy az érintett tanulók kiemelt fejlesztése számukra észrevétlen maradjon.

5.2 A személyiségfejlesztés pedagógiai feladatai

A pedagógiai célkitűzésekben megfogalmazott személyiségfejlesztést a tanórák mellett az iskolai élet egésze szolgálja. A tanulók személyiségformálásában az iskola együttműködik a szülőkkel és a kollégiummal.

A személyiséget a biológiai tényezők (öröklés) és a környezeti, nevelési hatások - egymással szoros kölcsönhatásban - együttesen határozzák meg. A környezeti hatások befolyásolják, hogy az adottságból mi, mikor és miképpen valósul meg. Ezen tényezők között a legjelentősebb a nevelés-oktatás személyiségformáló hatása.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos iskolai feladatok négy területre bonthatók:

- a) az értelem kiművelésére (*kognitív kompetencia*)
- b) segítő életmódra nevelésre (*szociális kompetencia*)
- c) egészséges és kulturált életmódra nevelésre (*személyes kompetencia*)
- d) a szakmai képzés alapozására (*speciális kompetencia*)

Az alapfokú művészetoktatás ezen területek gondozására nem azonos súllyal biztosít lehetőséget. Képzési rendszerünkben az első és a negyedik terület kap nagyobb hangsúlyt. A

személyiségfejlesztéssel kapcsolatos iskolai feladatok rendszerét a pedagógiai alapelvekből, célokból, feladatokból, eljárásokból és eszközökből vezetjük le.

A művészeti tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. Valljuk, hogy személyiséget formálni csak az egész személyiségre hatni tudó művészetek jelenlétével lehet. A művészetek táplálják a növendékek kialakuló érzésvilágát, egyfajta minőségre való igényességet alakítanak ki bennük, s egyben szűrőként is szolgálnak az őket ma érő ingerözönben.

A művészeti nevelés biztosítja a személyes tapasztalatszerzést, mint tanulási módszert. A tanulók élményszerűen tapasztalják meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a zeneművészetben, táncművészetben, képző- és iparművészetben, valamint a színművészetben ötvöződnek. A művészeti neveléssel lehetőséget biztosítunk arra, hogy minden tanuló élje át valamely/bármely területen a siker élményét, és ezzel fejlődjön önismerete és erősödjön egészséges önbizalma.

Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a növendékekben a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség. A művészeti nevelésünk megalapozza a tanulók esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az értékes alkotások iránti igényét. A művészeti oktatás által létrejött pozitív élmények hozzásegítenek azokhoz az emberi tulajdonságokhoz, magatartási szokásokhoz, amelyek a műveltség területén az eredményes haladás, szereplés összetevői. A népi műveltség megismerése a mai kultúra számára fontos információkat hordoz. Kodály Zoltán egész pedagógiai rendszerét a magyar népzeneire, különös tekintettel a magyar népi gyermekjátékokra alapozta. A néptánc oktatás egyik lehetséges formája a művészeti iskola néptánc tanszaka, melynek célja, hogy a magyar néptánc és népi kultúra iránti érdeklődést elmélyítse a tanulóknál. A néptánc nem csupán mozgás zenére: eleven hagyomány is, üzenet a múltból. Györffy István etnográfus szerint „a magyar nyelvvel egyenlő jogú magyar nemzeti műveltségi alappá kellene nyilvánítanunk”. A művészeti oktatás nevelő hatását lemérhetjük a közismereti tárgyak mindegyikével, a tanulók magatartásában, értelmi, etikai, esztétikai fejlődésében. A naponkénti gyakorlások, művek, koreográfiák megtanulásának eredményeképp fejlődik a memória, a motívumsorok, dallamok és dalszövegek naponkénti memorizálása edzi a bevézés képességét. A népdalokon gyarapodott színes és gazdag szókinccs, a tanulók fogalmazási és kifejezésbeli készségét fejleszti. A kiművelt növendék mozgáskultúrája is hatványozottan fejlődik. A tempó és dinamika betartása, a tánclépések megtanulása a figyelem, a koncentráció állandó munkáját igényli, ezeket fejleszti. A koreográfiák előadása különös figyelem-összpontosításra és rendre is szoktat. A művészeti iskolába járó növendékek „szép” iránti elkötelezettsége, igényessége fokozatosan megnyilvánul a munkához való hozzáállásukban és a magatartásuk kulturáltságában is.

Az alapfokú művészetoktatás a különböző művészeti ágak ismereteinek, illetve a tananyag tartalmának megfelelően hozzájárul a tanulók egyéni adottságainak megfelelő személyiségfejlesztéséhez, tehetséggondozásához. A különböző művészeti ágakban rejlő nevelési lehetőségek biztosítják a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerűen tapasztalhatják meg a kommunikáció azon formáit, amelyek különböző művészeti ágakban ötvöződnek: így a zenében felfedezhető speciális kapcsolatot, a képző- és iparművészetben fellelhető, ugyancsak speciális vizualitásra épülő

kommunikációt, a szín- és bábművészetre jellemző beszéd és látvány kommunikációt és a táncsal közvetített testbeszédet.

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

A középfokú oktatás és szakképzés nemcsak általános és szakmai szempontból jól képzett tanulókat kíván kibocsátani, hanem olyan személyiségeket, akik a mindennapi életben harmóniára, kiegyensúlyozott életmódra törekszenek. Igényük van az önművelésre, az európai és nemzeti kultúrában való jártasságra. Leendő munkahelyükön önállóságról és magas fokú együttműködésről tesznek tanúbizonyságot.

A kollégiumi nevelés a kollégium fő feladata a fogadó iskolákban zajló konkrét tanulmányi munka segítése, tágabb értelemben mindazon fejlesztési tevékenység, amelyek a NAT által megfogalmazott kulcskompetenciák megszerzését célozzák. Így különösen elősegítve a pozitív önkép és reális önismeret kialakítását, a hatékony és belsőleg motivált tanulási gyakorlat elsajátítását, a nemzeti és európai azonosságtudat elmélyítését, valamint az egészséges életmódra nevelést.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink

- a tanulók személyiségének sokoldalú megismerése, melynek színterei, formái: a tanóra, tanórán kívüli rendezvények, egyéni elbeszélgetés
- az önismeret, önkritika kialakítása, fejlesztése
- önállóság, önfejlesztés kialakítása
- az empátia, tolerancia és a másokért való felelősség fejlesztése
- az önismeret és a személyiségfejlesztés változatos, széleskörű színtereinek biztosítása
- esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség megszerzése
- mérlegelő gondolkodás fejlesztése

„A személyiségfejlesztés az önfejlődés elősegítése, a belső lehetőségeket kicsaló és azokat társas kapcsolatokban kipróbáló öntapasztalás folyamata, melynek során arra építünk, ami a személyiségünkben lehetőségként adott. Olyan élményekkel szolgáljuk e fejlesztő munkát leginkább, amelyben a gyermek önmaga rájöhet arra, hogy mire képes.” (Bagdy Emőke)

Minden ember tehát egyedi, veleszületett személyiségvonásokkal jön a világra. Ezek a személyiségjegyek a környezet és nevelés hatására változnak, fejlődnek. Az egyén veleszületett személyiségjegyeire kell építeni a személyre szabott fejlesztő munkát, melynek az alapjait már az általános iskola első éveiben le kell fektetni. „Ahány nyelvet beszélsz, annyi ember vagy”, tartja a mondás, ezért a két tanítási nyelven folyó angol oktatás az egyik alapfeladat, amellyel már kisiskolás korban hozzájárulhatunk a multikultrális nevelés megalapozásához.

A személyiségfejlesztésben kiemelt szerepe van a nevelő személyiségének (hiteles példa, modell), a tananyagtartalomnak, a módszernek, a gyakorlatnak, a cselekvésre serkentő motivációknak, a tanár-diák együttműködési készségnek.

A személyiségfejlesztésre vonatkozó feladatainkat az általunk meghatározott pedagógiai alapelvekből és célokból bontottuk le. A művészeti nevelés a leghatékonyabb személyiségformáló eszköz, ugyanis érzelmen keresztül hat az értelemre, az ismeretek, a készségek, a képességek, a jártasságok, az attitűdök megszerzését, rögzítését az alkotó munka folyamata által biztosítja.

A tanulók erkölcsi nevelése

Feladata: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása. A pedagógus saját példamutatásával erősítse az erkölcsös magatartás kialakítását. Valamint cél, hogy tanulóink meg tudjanak felelni a XXI. század elvárásainak és társas kapcsolataikban kiegyensúlyozott, boldog emberek legyenek.

A tanulók értelmi nevelése

Feladata: Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása. Feladatunknak tartjuk a tanítás minőségének folyamatos javítását. Fontos a tanulás tanítása. Pedagógusaink kiemelt hangsúlyt helyeznek arra, hogy motiválják diákjainkat a tudásvágyra.

A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése

Feladata: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása. Hangsúlyozzuk az emberi kapcsolatok fontosságát, az egymás elfogadását, figyelmességet, az empátiát. Hisszük, hogy a tanulókat ösztönözni kell az iskolai közösségekben való aktív közreműködésre. A tanároknak pedig törekednie kell a személyes kapcsolat kialakítására diákjaival. Ezért tanulóink számára sokféle szabadidős programot biztosítunk. A kirándulások, iskolai ünnepek segítik a közösségépítést. A diákokat bevonjuk az iskola esztétikus környezetének a megteremtésébe, pl. rendezvények szervezése, előkészítése, teremdekoráció.

A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése

Feladata: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása. Elsősorban a személyes példamutatást tartjuk célravezetőnek.

A tanulók akarati nevelése

Feladata: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

A tanulók nemzeti nevelése

Feladata: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése, mérlegelő gondolkodás fejlesztése.

A tanulók állampolgári nevelése

Feladata: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

A tanulók munkára nevelése

Feladata: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása. Célul tűztük ki, hogy képessé tegyük őket az információs világban való eligazodásra. A diákokat rendszerben való gondolkodásra tanítjuk.

A tanulók egészséges életmódra történő nevelése

Feladata: A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása, úgy, hogy az belső szükséglet legyen. Figyelünk a fiatalokra leselkedő veszélyek minél szélesebb körű elhárítására. Tesszük ezt a rendőrség által szervezett előadások, nyílt napok, vetélkedők és a védőnő prevenciós munkájával.

A tanulók környezettudatosságra nevelése

Feladata: elősegíteni tanulóink környezetbarát viselkedésének kialakulását. Tanulóink váljanak érzékenyebbé környezetük iránt! Legyenek képesek a természeti értékek felismerésére, megőrzésére! Életmódjukban része legyen a felelősség. Céljuk legyen a közvetlen környezetük értékeinek megőrzése.

Iskolánk fontosnak tartja, hogy tanítványaink személyiségét tiszteletben tartsuk. Diákjaink kinyilváníthatják véleményüket a demokratikus fórumokon, minden negyedévben, illetve szükség szerint szülői és diákfórumokat tartunk, az intézmény vezetőségével, nevelőtestületével.

Törekszünk tanulóink fejlett viselkedéskultúrájának kialakítására, diákjaink egyéni képességeinek kibontakoztatására, felkaroljuk a kiemelkedően tehetséges diákjainkat. A személyiségfejlesztést nemcsak a tanórák keretein belül, hanem tanórán kívüli tevékenységgel is segítjük, a gyerekeknek lehetősége van szakkörökön, művészeti foglalkozásokon (táncház, kézműves foglalkozások, zenetéri foglalkozások, kommunikációs tréningek) részt venni.

A diákönkormányzat a tanulóközösség érdekképviselője, amely közösségi részt vállal, segít a szabadidős programok szervezésében, a felelősségtudat kialakításában. A tolerancia és a segítségnyújtás öröme kapcsán járul hozzá diákjaink személyiség formálódásához.

5.2 Egészségfejlesztéssel és -neveléssel összefüggő feladatok

A nevelési-oktatási intézmény feladatai a gyermek, a tanuló egészségfejlesztése

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki-szellemi jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatéko-

nyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, melynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek, a tanuló és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek, a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- a) Az egészséges táplálkozásra nevelés,
- b) a mindennapos testnevelés és az azt kiegészítő egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő testmozgás és iskolai sporttevékenység,
- c) a lelki egészség fejlesztése,
- d) a viselkedési és kémiai függőségek, továbbá az iskolai erőszak megelőzése,
- e) az egészséget támogató ismeretek és készségek, baleset-megelőzéssel és elsősegélynyújtással kapcsolatos ismeretek és a személyi higiéné kialakításának fejlesztése területére terjednek ki.

A nevelési-oktatási intézményekben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, amely beépül a nevelési-oktatási intézményben megvalósuló pedagógiai munkába.

A nevelési-oktatási intézmény teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon kell megtervezni a helyi

Az egészséges életmódra vonatkozó támogató intézményi munkarendben és házirendben előírt szabályok betartása az intézményben mindenki számára kötelező.

Intézményünk közreműködik a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, a gyermekjogi képviselővel, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Ha az intézményünk a gyermeket, veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség, a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, megkeresi a gyermek- és ifjúságvédelmi szolgálatot vagy más, az ifjúságvédelem, területen működő szervezetet, hatóságot, amely javaslatot tesz további intézkedésekre.

Intézményünkben, valamint az intézményen kívül a gyermekek, tanulók részére szervezett rendezvényeken a népegészségügyi termékadóról szóló 2011. évi CIII. törvény hatálya alá tartozó, továbbá alkohol- és dohánytermék nem árusítható. A tanulók részére szervezett rendezvényeken alkohol- és dohánytermék nem fogyasztható.

Az intézményben folyó pedagógiai munka által elérhető lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott lelki fejlődést, támogassa a gyermek, tanuló esetében a környezethez történő alkalmazkodást, felkészítsen és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket, továbbá pozitív hatást gyakoroljon a személyiségfejlődésre.

Az iskolának és a kollégiumnak kiemelt figyelmet kell fordítania a viselkedési és kémiai függőségek, valamint az intézményben megjelenő erőszak megelőzésére, továbbá a gyógyult szenvedélybeteg és bántalmazott tanulók beilleszkedésének elősegítésére, ennek során indokolt esetben együttműködik az iskola-egészségügyi szolgálattal. Abban az esetben, ha a pedagógus a gyermek, a tanuló

bántalmazását vagy más deviáns viselkedésformákat észlel, az adott osztály vagy tanulócsoport nevelésében, oktatásában közreműködők bevonásával esetmegbeszélést kezdeményez, majd a pedagógusokkal közösen feltárja azokat a lehetséges okokat, amelyek a viselkedés sajátos formájához vezethettek. A konfliktusban érintett gyermekek, tanulók az iskolapszichológus kiemelt segítségével részesülnek.

Amennyiben az érintett gyermek, tanuló vagy a tanulók csoportja vonatkozásában a viselkedési problémák ismétlődő jellegűek, az intézmény vezetője iskolapszichológust, és egyúttal meghatározza azt az időpontot, amikor a gyermek, a tanuló köteles a pszichológus tanácsadásán részt venni.

Az egészségfejlesztés fő célja, hogy képessé tegye a tanulókat - kisiskolás kortól - arra, hogy egyre növekvő kontrollt szerezzenek saját egészségük felett, többet törődjenek ez egészségükkel, és mindehhez rendelkezzenek a szükséges információkkal és lehetőségekkel. Olyan életmódbeli alternatívákat kínál fel, amelyekkel azonosulva az egyéneknek lehetőségük nyílik az egészségesebb életforma kiválasztására. Így az egészségmegőrzés a mindennapi élet része kell hogy legyen, mely messzemenően figyelembe veszi az egyén szociális és gazdasági helyzetét, mentális és fizikai kapacitását.

Az iskolának feladata, és egyben felelőssége is diákjai korai iskolás éveitől kezdődően az egészséges életmódra való nevelése. Pedagógusaink ösztönzik tanulóinkat arra, hogy egészséges életvitelt alakítsanak ki. A különböző műveltségi területeken megismertetjük diákjainkkal a betegségek, balesetek megelőzésének módjait, tanulóinkat az egészségmegőrzés fontosságára neveljük. Az iskolai környezetnek biztosítania kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Pedagógusaink példamutatásának ebben fontos szerepe van.

Ennek során egyrészt megismertetjük a rizikómentesebb életformák előnyeit (felvilágosító munka), másrészt a szükséges egyéni képességek és készségek kialakításával megkönnyítjük a kritikus helyzetekben a választást.

Az egészségnevelés célkitűzései:

- a tanulók egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése (fizikai képességek fejlesztése, szellemi teljesítmény erősítése, szociális kompetenciák, kreatív együttműködés fejlesztése)
- azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak, szokásoknak a kialakítása, melyek az ifjak egészségi állapotát javítják
- az egészséges életvitel, kialakításához szükséges döntések meghozatalára felkészíteni
- a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartás fejlesztése
- a káros függőségekhez vezető szokások megelőzése
- a családi életre, felelős és örömteli párokapsolatokra való felkészítés
- az iskola legyen az egészségfejlesztés helye
- az iskolánk biztosítja a tanulók számára a megelőzési programok szervezését
- intézményünk biztosítja az egészségfejlesztő testmozgást
- programokat szervezünk tanulóinknak a szabadidő egészséges eltöltéséhez

Módszereink

- Az ifjúság egészségnevelése az iskola egyik fő feladata.
- Tantestületünk minden tagja fontos tevékenységet lát el, kiemelt szerepet kapnak a testnevelő, a biológia szakos kollégák, az ifjúságvédelmi felelős, az iskolaorvos, az iskolai ápoló-és védőnő
- Az egészséges életmódra nevelés sokrétű feladatát iskolánk vezetése és tanári kara

Az iskola egészségnevelési feladata alapfokú oktatásban

- Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).
- A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
- Az egész napos iskolai (szabadidős), a tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-a erejéig a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
- Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).
- Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelkezve, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.
- Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
- A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
- A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.
- Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönbélebb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.

- A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.

Az iskola egészségnevelési feladata a középfokú oktatásban

- Az emberi szervezet életműködésével és a betegségek megelőzésével kapcsolatos ismeretek bővítése. Így a biológia szakos kollégák ismertetik az emberi test felépítését és működési folyamatait.
- A helyes táplálkozási szokások kialakítása. Ennek érdekében szó esik erről a biológia órákon és iskolai előadásokon.
- A személyi higiéné iránti igény kialakítása is fontos feladat. Elsősorban a biológia szaktanárok és osztályfőnökök szerepére van itt szükség.
- Tudatosítjuk a betegségek megelőzésének fontosságát, az elsősegélynyújtás alapvető szabályait a biológia órák tanmenete szerint. Felhívjuk tanulóink figyelmét a védőoltások és a szűrővizsgálatok fontosságára. Ismertetjük a civilizációs megbetegedések (szív- és érrendszeri, daganatos betegségek) rizikófaktorait.
- Az életvezetéssel kapcsolatos ismeretek bővítése és az életvezetéssel kapcsolatos kompetenciák fejlesztése. Pl. a különböző szenvedélybetegségek (dohányzás, alkohol, drog) kapcsán a prevencióra helyezük hangsúlyt. A feladat összetettsége szükségessé teszi az iskola és a szülők összefogását. Iskolánkban és kollégiumunkban prevenció foglalkozásokat tartunk.
- A serdülő korosztály természetes igénye a megfelelő párkapcsolat kialakítása. Felhívjuk a figyelmet a szexuális védekezésre, a fogamzásgátló módszerek előnyeire és hátrányaira, a családtervezés jelentőségére. Minden évfolyamban külön előadást tart az iskolai védőnő, amely után kötetlen fórum keretében tehetik fel diákjaink kérdéseiket.
- Az egészséges életmód kialakításában a lelki fejlődés mellett kiemelt szerepe van a testi fejlődésnek. Napjainkban egyre nagyobb figyelmet kell fordítanunk a fiatalok testedzésére, a testnevelés órák keretein túl is.

Az egészségnevelés területei:

- egészséges életmód
- az egészségi állapot tudatos figyelése
- étkezés, táplálkozás
- betegségek kialakulása és a gyógyítási folyamat
- a szenvedélybetegségek elkerülésének módjai
- személyes krízishelyzet felismerése, kezelési stratégiák
- szexuális felvilágosítás-nevelés, AIDS prevenció
- a családtervezés
- egészséges személyiségfejlődés elősegítése
- testi higiénia
- testedzés, mozgás

Életkori sajátosságok

Iskolánk tanulói pubertás kor sajátos testi-lelki-szociális változásai mind az egészségvédelem, mind a társas kapcsolatok alakulása, mind az erkölcsi felfogás, mind az egészséges életmód területén az iskolafokozott segítő, támogató közreműködést igényli. A fiatalokban a tudatosságot, a felelősségteljes döntések meghozatalához szükséges készségeket kell fejleszteni, erősíteni.

Az iskolai egészségnevelés főbb színterei

Az egészségnevelés iskolai gyakorlatában harmonikusan ötvöződik a természettudományi és a társadalomtudományi ismeretek köre, hiszen csak az ember biológiai és társas-társadalmi természetének sajátosságaira építve történhet az értékrend, az erkölcs és az életviteli szokások formálása, összehangolása. *Minden tantárgy*, de különösen a biológia, a kémia és a testnevelés követelményében megjelennek az egészségneveléshez kapcsolódó elemek, témák. Így az egészségfejlesztési program átfedi valamennyi tantárgy ismeretanyagát.

Az egészségnevelés módszerei:

- hagyományos egészségnevelés, felvilágosító előadások
- téma-feldolgozások egyéni gyűjtő munkával, csoportmunkával
- esetmegbeszélések
- tanácsadás egyéni problémákra
- kérdőívek, felmérőlapok, tesztek kitöltése és feldolgozása
- kiállítások
- a testedzés feltételeinek megteremtése, a tanulók állóképességének fejlesztése, a sportolás életszükségletté tétele.
- egészségnevelés a tanórán, az egészséges életmód kialakításához szükséges alapismeretek átadása, pl. a táplálkozás, káros szenvedélyek hatása stb.
- iskolai rendezvényeken, kirándulásokon az egészségmegőrzés szerepének kiemelése.

A tudatos táplálkozási szokások kialakítása az intézmény tanulóiban

Az iskolában az Egyél jól az egészségedért!-az egészségkultúra fejlesztése a Matura Alapítvány Intézményében elnevezésű Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program keretében támogatott program (EFOP-1.8.5-17-2017-00345) az egészséges étkezés megalapozására irányul.

A program célja az egészséges életvitelhez szükséges tudás és készségek elsajátításának hatékony támogatása, ezzel az egészségmegőrzés, betegségmegelőzés érdekében a gyermekek étkezési kultúrájának, étkezési körülményeinek javítása, a várható élettartam és az egészségben eltöltött életevek számának növekedése. Az Abigél Többcélú Intézmény nyíregyházi és debreceni telephelyein tanuló diákok egészséges táplálkozással összefüggő tudásának és képességeinek fejlesztése, megszerzésének támogatása a szülők bevonásával, valamint az intézményi étkezési körülmények

javitása; a célcsoport egészséges életmódra való igényének kialakítása, az egyes élelmiszerek egészségmegőrző és betegségmegelőző, illetve egészségromboló hatásainak megismertetése.

A programban részt vesznek a Matura Alapítvány által fenntartott Abigél Többcélú Intézmény

nyíregyházi és debreceni telephelyeinek tanulói 14-20 éves korig.

Bevonásra kerülő tanulók száma összesen 200 fő.

Az iskolával szoros együttműködésben kerülnek bevonásra az egyes diákok, bevont diákok családja, szülei, testvérei.

A program megvalósításának ideje: 2018.01.01-2019.06.30.

A program során a tanulók egészséges táplálkozási szokásainak kialakításához az alábbi tevékenységek valósulnak meg:

- mindennapos táplálkozási szokások felmérése kérdőíves módszerrel, különös tekintettel a rendszeresen fogyasztott, az egészséges táplálkozásba nem illeszthető, illetve táplálkozás-egészségügyi szempontból kevésbé kívánatos élelmiszerekre
- a kérdőívek dietetikus/táplálkozástudományi szakember által történő kiértékelése, valamint gyermekek és/vagy szüleinek írásos és/vagy személyes tájékoztatása a gyermek felmérésének eredményeiről
- dietetikai szaktanácsadás/konzultáció valamint csoportfoglalkozás biztosítása szakember irányításával
- gyermekek egészséges táplálkozással kapcsolatos ismereteinek bővítése, egészségkultúrájuk fejlesztése dietetikus vagy táplálkozástudományi szakember szakmai irányításával előadások, iskolai foglalkozások keretében a program ideje alatt 10 alkalommal az alábbi témákban:
  1. Ételek tápanyagtartalmával kapcsolatos információk ismertetése
Célja: a célcsoport megismerje, hogy az egyes élelmiszerek és az ezekből készült ételek, milyen tápanyagokat tartalmaznak, és ezek a tápanyagok a szervezet egészséges működéséhez miért fontosak, illetve milyen arányú bevitel szükséges belőlük napi szinten.
  2. Helytelen táplálkozással összefüggő betegségek, illetve egészségkockázatok
Célja: a célcsoport megismerje, hogy az egyes tápanyagok, vagy élelmiszerek túlzott mértékű fogyasztása milyen egészségkárosító hatást gyakorol a szervezetre, hosszú távon rontva az életminőséget, miközben a betegségekre való hajlamot erősíti.
  3. Energiaegyensúllyal és ételek tápanyagtartalmának kiszámításával kapcsolatos játékos feladatok
Célja: a célcsoport megismerje és személyre szabottan ki tudja számolni a napi szükséges energiabevitelét; tudja alkalmazni, hogy ezt az energiaszintet milyen tápanyagokból kell felépítenie; az egyes élelmiszerek milyen tápanyag és energiatartalommal bírnak. Az előadás végén lehetőség nyílik az ismeretek alkalmazására játékos keretek között.
  4. Mintaétrendek, mintareceptek bemutatása
Célja: a célcsoport megismerje és a jövőben alkalmazni tudja a hagyományos ételek elkészítésénél az egészségesebb eljárásokat: pl. kevesebb zsiradék használata, az olajban sütés helyett sütőben sütés, párolási eljárások, fehér liszt, tészták helyetti

alternatív megoldások stb. Legyenek képesek saját étrendet összeállítani saját igényeiknek megfelelően önállóan is.

5. Diétás igény miatti speciális étrenddel összefüggő ismeretek elsajátítása
Célja: a célcsoport megismerje, hogy az egyes betegségek kezelése megoldható diétával (vashiányos anémia, epekövesség, vesekövesség, magas vérnyomás, hasmenés, székrekedés stb), illetve az egyes betegségek kezelésében elengedhetelen a diéta hosszú távú betartása (cukorbetegség, tejfehérje érzékenység, cölikália, laktóz intolerancia stb).
6. Divat diéták és következményeik az egészségre
Célja: a célcsoport megismerje, hogy a napjainkban alkalmazott diéták (Atkins, léböjtök, vegán stb.) milyen hosszú távú következményekkel járhatnak, hogyan terhelik meg a szervezet szerveit.
7. Konyhai higiénés ismeretek fejlesztése; a konyhai eszközök biztonságos használatának elsajátítása
Célja: a célcsoport megismerje a konyhai higiénés szabályokat, a tárolás, ételfeldolgozás, tisztítás tekintetében; a konyhai eszközök szakszerű és biztonságos használatát. A foglalkozások gyakorlati és bemutatóak lesznek, melyben a konyhai dolgozók segítségét is igénybe vesszük.
8. Táplálkozással összefüggő betegségek (pl.: diabetes) ismertetése, diabeteses krízishelyzetek kezelése (hypo- és hyperglycaemia tünetei, teendők)
Célja: a célcsoport megismerje az egészségtelen táplálkozással járó egészségi kockázatokat, a kialakuló betegségeket, ezen betegségek későbbi szövődményeit, társbetegségeit; a betegségek étkezés útján megvalósuló kezelési módjait. Képesek legyenek felismerni a betegség tüneteit, a krízishelyzet tüneteit és a hirtelen alkalmazandó kezelési módokat.
9. Ételallergia és tünetei; krízishelyzetek kezelése
Célja: a célcsoport megismerje, hogy különböző ételek milyen heves tüneteket produkálhatnak egyeseknél (méz, mogyoró, laktóz, glutén, eper, keresztallergiák), milyen tünetekből következtethetünk az egyes allergiákra, hogyan lehet a táplálkozás útján kezelni ezeket az allergiákat, egyes krízishelyzetekben mi a teendő.
10. A sport és a diéta összefüggéseinek vizsgálata
Célja: a célcsoport megismerje, hogy a sportolás során milyen tápanyagok, vitaminok bevitelére kell figyelni, a fizikai aktivitást hogyan lehet fokozni a irányított táplálkozás útján. A tanulóknak tudatosítani kell, hogy az egészség megőrzése és hosszú távú fenntartása a táplálkozás és a sport közös összehangolásával érhető el.

- tájékoztató napok gyermekek és családjaik számára különböző táplálkozási szokások bemutatásán keresztül (pl: vegán, paleo étrend)
- főzőversenyek szervezése a tanulók részére

A programhoz szükséges tárgyi feltételek

Az Abigél Többcélú Intézményben a debreceni és nyíregyházi helyszínen adottak az iskolai étkezéshez szükséges optimális feltételek, hiszen mindkét helyszín rendelkezik konyhával és ét-

kezővel. A program során közvetlenül az iskolai étkezéshez szükséges eszközfejlesztést valósítunk meg az egészséges táplálkozás, illetve az étkezési kultúra fejlesztése érdekében.

- Az intézményi étkeztetéshez szükséges edényzet bővítése során beszerzésre kerülnek trapéz alakú tálcák, törhetetlen vizespoharak, evőkések, evővillák evőkanalak, lapos-mély és kis tányérok, salátás tálcák, levesestálak, mély tálaló tálak, vizeskancsók.
- Az intézményi konyha felszerelésének bővítése sütő-pároló gép és állványos grillsütő beszerzésével.
- Az étkezési körülmények színvonalának emelése új étkezőasztalok, székek, asztalterítők beszerzésével.
- A tanulók optimális vízfogyasztásának érdekében a nyíregyházi és a debreceni tagintézménybe 1-1 vandálbiztos ivókút fali ivókút kerül elhelyezésre, melyet a projekt megvalósítási és fenntartási ideje alatt is működtetünk.

5.4 Környezeti neveléssel kapcsolatos feladatok

Feladata: elősegíteni tanulóink környezetbarát viselkedésének kialakulását. Tanulóink váljanak érzékenyék környezetük iránt. Legyenek képesek a természeti értékek felismerésére, megőrzésére. Életmódjukban része legyen a felelősség. Céljuk legyen a közvetlen környezetük értékeinek megőrzése.

A környezetvédelem, az emberi kultúra alkotásainak védelme mindenki számára közös feladat. Erre a komplex tevékenységre a fiataloknak tanulmányaik során kell felkészülniük. Fontos az otthon kialakított szemlélet, de a megőrző, óvó tevékenység az iskolában válhat tudatossá.

A környezeti nevelés célkitűzései

- A természet és a környezet egységes egészként való megismertetésére, a környezetbarát életmód kialakítására törekszünk.
- A tanuló felismerje, hogy a társadalom hatása megjelenik a természeti környezetben, annak kedvező és kedvezőtlen változásaival együtt.
- A tanulóknak meg kell érteniük, hogy az ember felelős saját és társai életének minőségéért, s azt is, hogy az emberi élet minősége és az ember környezete szoros kölcsönhatásban állnak.
- Világossá kell tennünk a diákok számára, hogy a társadalmi-gazdasági problémák megoldását egyénileg, a szűk környezetben kell elkezdni, de végleges megoldást a közösségi és nemzetközi összefogás eredményez.
- Elősegítjük tanulóink számára, hogy bekapcsolódjanak közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, annak gyarapításába. Az iskolában és a kollégiumban egyaránt építünk a tanulói kezdeményezésekre a szűkebb környezet szebbé, esztétikusabbá, tisztábbá tételéért. Célunk, hogy életmódjukban a természeti és kulturális értékeink tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzése váljon meghatározóvá.

- Kívánjuk, hogy tanulóink szerezzenek személyes tapasztalatokat a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén, konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit.

Módszereink

- A környezeti nevelés megvalósulása minden szaktárgyi óra tematikájában megjelenik.
- Tanórán kívül az interaktív foglalkozásoknak, a csoportmunkáknak nagy a jelentőségük.
- Természetközeli vizsgálódások megvalósíthatók tanulmányi kirándulások, nyári táborozások alkalmával.
- Tanulóink családjával, az érdekelt civil szervezetekkel szoros kapcsolatot tartunk.

Feladataink

- A közvetlen környezet igényes, esztétikus kialakítása és fenntartása érdekében a tantermekben megfelelő dekorációt kérünk.
- A tanórák feladata felhívni a tanulók figyelmét környezetünk értékeire. A természet védelme a természettudományi, a nemzetközi és nemzeti kultúra védelme a humán tárgyak tanítása során kap hangsúlyt.
- Osztályfőnöki órákon környezetünk globális problémáit és az egyén felelősségét vitatjuk meg. A helyes fogyasztási szokásokra, a takarékos anyagfelhasználásra hívjuk fel a tanulók figyelmét
- Természeti és történelmi értékeink megismerése motiválttá teszi tanulóinkat azok megőrzésében.
- A követendő mintákat szívesen átvesszük. Középiskolai szinten az európai környezetvédelmi problémák megoldásának lehetőségeit keressük.
- Veszélyes hulladék (elemek, telefon akkumulátorok) gyűjtését, speciális gyűjtőedényben oldjuk meg.
- Iskolánkba a szelektív gyűjtését is megvalósítjuk.

A környezeti nevelés összetettségénél fogva behálózza mindennapjainkat. Iskolánk minden dolgozója felelős a pozitív szemlélet kialakításáért. A szakmai órákon kulturális és természeti értékeink megismerésével foglalkoznak a tanulók, így elengedhetetlen azok védelmére, megóvására felhívni a figyelmet. Fontos szerep jut az osztályfőnöki órákon történő megbeszéléseknek és az osztálykirándulásokon, tanulmányi kirándulásokon szerzett tapasztalatoknak.

Tárgyi feltételek a környezeti nevelés szempontjából

Az iskola épülete az építészeti szabványoknak megfelelő (pl. az egészségügyi követelményeknek megfelelő toalett-helyiségek, étkezés előtti tisztálkodási lehetőségek). A mellékhelyiségekben az esővíz összegyűjtésével megoldott a vízleöblítéses rendszer. A szellőztetés megoldott, a természetes világitásról nagy ablakfelületek gondoskodnak. Nagy az iskola körüli zöld terület, a közvetlen környezet parkosított.

Megvalósult környezeti nevelési tevékenységeink

- Szelektív hulladékgyűjtés.
- Tanulmányi versenyekre felkészítés, versenyzés
- Esővízzel történik a mellékhelyiségek vízleöblítése.

Belső erőforrások

- Az iskolavezetőség támogatja a környezeti nevelési programokat.
- Anyagi forrásokat teremt pályázatok útján.
- Ösztönző rendszert dolgoz ki. Aktívan részt vesz az egyes programokban.
- A tanárok kidolgozzák és a tantárgyakba beépítve tanítják az egyes környezeti tartalmakat. Valamennyi szakos belátja, hogy minden tanár feladata a környezeti nevelés. A munkaközösség elkészíti a pedagógiai programnak megfelelően az éves tervet, segíti és koordinálja annak megvalósítását.
- Dokumentációs és értékelő munkát végez, pályázatokat ír, kapcsolatot teremt a külső támogatókkal.
- Lehetőséget ad a különböző szakmacsoportok programjainak összehangolására.
- Az osztályfőnöki közösség évfolyamokra lebontva foglalkozik a környezeti nevelési tartalmak feldolgozásával. Lehetőség van az aktualitások azonnali „kibeszélésére” osztályközösségi szinten (pl. törvényi intézkedések, egészséges táplálkozás, reklámok hatásai, életmód kérdései stb.)
- A Diákönkormányzatot segítő tanár megerősítik a környezeti nevelést, mivel napi kapcsolata van a diákokkal, így az egyedi problémák azonnal tudja kezelni.
- Fontos a zöldítési program, szelektív hulladékgyűjtés.

Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok

Iskolánk feladatának tekinti azt, hogy diákjaink a felnőtt életre megfelelő ismeretekkel, készségekkel és szemlélettel rendelkezzenek, hogy ne csak saját pillanatnyi érdekeik szerint, hanem a Föld egészségének fenntartása érdekében cselekedjenek. Ennek eléréséhez a következő célok megvalósítását tartjuk szem előtt az iskolai élet valamennyi színterén, valamennyi tevékenységünket áthatva.

Általános célok, értékek

- Az egyetemes természetnek, mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő tényezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt.
- A Föld egészséges folyamatainak visszaállítása, harmóniára törekvés, a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése.

Pedagógiai célok

- Az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.

- Az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése, rendszerszemléletre nevelés, a globális szemléletmód kialakítása.
- A fenntarthatóságra nevelés, és annak elveivel való azonosulás elősegítése.
- A környezetetika hatékony fejlesztése.
- Érzelmi és értelmi környezeti nevelés.
- Tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés.
- Tolerancia és segítő életmód kialakítása.
- A környezettudatos magatartás és életvitel kialakulásának segítése.
- Az állampolgári és közösségi felelősség felébresztése, mérlegelő gondolkodás fejlesztése
- Az egészség és a környezet összefüggéseinek felismertetése.
- A helyzetfelismerés, az ok-okozati összefüggések felismerése, képességének kialakítása, fejlesztése
- Problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség fejlesztése.
- A globális összefüggések megértése iránti igény felkeltése.

Iskolai környezet általános iskolában

A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életteréül szolgáló környezethez, annak fenntartható megóvásához és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához. A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelenben folyó kutatások folyamatai alapvető jellegű ismeretének és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek terepének egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.

- Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai:
  1. a tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;
  2. tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik;
  3. a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
    - a környezet fogalmával,
    - a földi rendszer egységével,
    - a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
    - a környezetvédelem lehetőségeivel,
    - lakóhelyünk természeti értékeivel,
    - lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival.

- A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő természetismeret, biológia, fizika, kémia, technika, testnevelés tantárgyak tananyagai
- a környezeti nevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
  - minden évben osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra a környékre a környezeti értékek felfedezésére;
  - évente egy környezetvédelemmel, természetvédelemmel foglalkozó projektnap (téma-nap) szervezése a „Föld napja” alkalmából játékos vetélkedővel, akadályversennyel az alsó és a felső tagozatos tanulók számára;
  - az osztályok heti váltásban az iskola udvarának tisztaságát biztosítják
  - szelektív hulladékgyűjtés megszervezése az iskolában, valamint évente 2 alkalommal papírgyűjtés (DÖK szervezésében).

5.5 Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok az alap- és középfokú oktatásban

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. Célja, hogy a közösség, mint tevékenységi keret segítse az egyén fejlődését, képességeinek kibontakoztatását úgy, hogy azok egyéni lehetőségeinek maximumára jussanak el. A közösségnevelés területei: a család, az iskola, és az iskolán kívüli közösségek.

Iskolánkban a közösségfejlesztés fő színterei:

- a tanórákon (szaktantárgyi órák, osztályfőnöki órák)
- a tanórán kívül szervezett foglalkozásokon (tanulószoza, szakkörök, közösségi foglalkozások, iskola,-osztálykirándulások, táncházak, kézműves szakkörök)
- diákönkormányzati munka
- a szabadidős tevékenységek keretében
- alapfokos telephelyekkel való kapcsolat
- tagiskolákkal való kapcsolattartás
- tanórán kívüli könyvtári foglalkozások

Mindezek a színterek hozzájárulnak a tanuló közösségi magatartásának kialakításához, véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez, a közösségi szokások, normák elfogadásához, az együtt érző magatartás kialakulásához, a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat a nevelőtestület a diákönkormányzat véleményének és javaslatának figyelembevételével, és a szülői szervezet jóváhagyással határozza meg, melyek a következők:

- A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.
- Az iskolai közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.
- A tanulók életkori sajátosságainak, fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.
- A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.
- A tanulás támogatása: kölcsönös segítségnyújtással, közösségi ellenőrzéssel
- A tanulók kezdeményezéseinek segítése,
- A közvetlen tapasztalatszerzés segítése,
- A közösségi cselekvések kialakításának segítése, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével),
- A tanulók önállóságának, öntevékenységének, öngazgató képességének fejlesztése
- Olyan nevelőkollektíva kialakítása, majd megtartása, mely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni és tevékenységüket koordinálni tudja,
- Különböző változatos munkaformákkal (homogén csoportmunka, differenciált csoportmunka, egyéni munka, kísérlet, verseny, pályázat) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.

A közösségfejlesztés során nem csak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt az iskolát segítő szervezetek vezetőinek is, hiszen megjelenésükkel, viselkedésükkel az intézmény valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt.

A diákok egyben egy nagyobb közösség tagjai is, az iskoláé. Igyekszünk bennük ennek tudatosítását kialakítani, ezért az ünnepeken, iskolai rendezvényeken, testnevelés órákon és egyéb sportrendezvényeken „abigéles” tréningruhát viselnek. Iskolánk színe a zöld, ezt jelképezi az iskola zöld zászlója, a zöld ballagótárisznya, a végzős diákok zöld szalagja.

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztés

A tanórán résztvevő tanulók egy osztályközösség tagjai, az osztályközösséget - közösségi érdek, közösségi cél, közös értékrend és a tudat - tartja össze. Az osztály közösséggé formálása több éven át tartó pedagógiai folyamat, amelyet az osztályfőnök és a diákok, az iskola valamennyi tanára és dolgozója közösen végez. Ebben a folyamatban meghatározó szerepe van az osztályfőnöknek, aki többek között nemcsak személyes példát mutat, hanem megteremt egy olyan oldott légkört az osztályközösségben, ahol a tanulók otthon érezhetik magukat. Konfliktushelyzetekben segítséget nyújt, a tanulókkal szemben pontos elvárásokat fogalmaz meg, következetesen jutalmaz és büntet.

A közösségfejlesztés szempontjából fontos az osztályban tanító tanárok összhangja. A pedagógusok feladata nemcsak a tananyag elsajáttatása, hanem az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott alapelvek érvényre juttatása, és a pedagógiai célok megvalósítása:

- a tanulás támogatása: kölcsönös segítségnyújtással, közösségi ellenőrzéssel
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítése,
- példamutatás, helyes cselekvések bemutatása, következetes jutalmazás, büntetés, önbírálat.
- a tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése

- a már elért eredmények továbbfejlesztése, a következő évfolyamon a már elért eredményekre való építés,
- változatos munkaformák alkalmazása (projekt-munka, csoportmunka, egyéni munka, tanulmányi versenyek, kísérletek)

A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai

A tanórákon kívül szervezett foglalkozások, akár diák kezdeményezésre (diákönkormányzat), akár felnőtt kezdeményezésre (szülői szervezet, nevelőtestület) történnek, rendkívül nagy közösségfejlesztő erővel bírnak. Fejlesztik egyrészt a közösséghez való tartozás érzését.

Feladatai:

- Harmonikus kapcsolat kialakítása a természeti és társadalmi környezettel.
- Nemzetközi kapcsolatok kialakítása: nemzetközi diákcsere programok szervezése
- Átgondolt játéktervvel és a tevékenységek pedagógiai irányításával biztosítsa, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését
- Kapcsolódjanak be a tanulók közvetlen környezetük védelmébe
- Az elfogadást segítő magatartási formák kialakítása, toleranciára nevelés

a) Hagyományőrző tevékenységek

Ezek a programok iskolai szintűek, de iskolán kívüli akciókhoz, rendezvényekhez kötődnek.

Ezek a következők:

- tanévnyitó
- október 6.
- október 23.
- Egészségnevelési hónap
- Karácsonyi hangverseny
- Karácsony
- farsang
- március 15.
- Abigél nap
- Költészet Napja
- Zene Világnapja
- Festészet Napja
- Föld Napja
- Madarak- és fák napja
- Európa – nap
- Anyák napja
- gyermeknap
- Nemzeti összetartozás napja
- pedagógusnap
- ballagás
- tanévzáró
- tanulmányi versenyek

- szemlék, gálák
  - sportnapok
- A téli szünet előtt karácsonyi, tavaszi szünetben húsvéti koncertet adunk. Itt az ünnephez illő zenés műveket mutatnak be tanulóink tanáraikkal együtt.
  - Nemzeti és állami ünnepeinkről (március 15, október 6., 23.) jeles évfordulókról városi ünnepélyeken ill. osztályokban tartandó megemlékezések keretében emlékezünk meg.
  - Tanulóinknak emlékezetessé kívánjuk tenni az első és az utolsó találkozást az iskolával a tanévnyitó ünnepély és ballagás, illetve a bizonyítványok kiosztását a tanévzáró ünnepély hagyományainak megőrzésével.
  - Évente rendezünk tavaszi ill. téli sportnapot tanulóinknak. Ez a rendelkezésre álló tanítás nélküli napok számától függően 1-2 nap.
  - Farsangi rendezvényeinket az életkori sajátosságok figyelembe vételével tartjuk. Ennek keretében jelmezes délutánra, illetve az azt követő gyermekbálba hívjuk diákjainkat.
  - Gyermeknapon a diákönkormányzat szervezésében sokszínű programok várják a diákokat.
  - Tanulmányi versenyek:
    - angol,
    - matematika,
    - vers- és prózamondó,
    - mesemondó,
    - anyanyelvi,
    - helyesírási,
    - kommunikáció,
    - Kazinczy szépkiejtési,
    - olvasási,
    - KRESZ.

a) Diákönkormányzat. A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját az 9 - 12. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott pedagógus segíti.

b.) Diákétkeztetés

A délutáni csoportfoglalkozásokra járó tanulók napi kétszeri étkezésben (ebéd, uzsonna) részesülnek. A délutáni csoportfoglalkozásokról lemondott tanulók számára – igény esetén – ebédet (menzát) biztosít az intézmény. Az iskola fenntartója által megállapított étkezési térítési díjakat a menzán kell befizetni.

c.) Tehetségdondozó és felzárkóztató foglalkozások

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetségdondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

d.) Iskolai sportkör

Tagja az iskola minden tanulója lehet. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre (labdarúgás, triatlon, kézilabda, játékdélután).

e) Szakkörök

A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziak, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

f.) Versenyek, vetélkedők, bemutatók

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

g.) Projektek

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára projektoktatást (témaheteket, témnapokat) szerveznek. A projektoktatás egy iskolai napon legalább három órát meghaladó foglalkozás vagy több iskolai órán, tanítási napon át zajló tanítási-tanulási folyamat. Ennek során – elsősorban – a tantárgyi rendszerbe nehezen beilleszthető ismeretek feldolgozása történik egy-egy témakör köré csoportosítva a gyerekek aktív részvételével zajló közös, sokféle tevékenységre építve. A hosszabb (több napos, egy hetes) témahetet (projekthetet) a tanulócsoporthoz – ismereteket összegző vagy művészeti – bemutatója zárja. A téma napok a katasztrófavédelemmel, az egészségvédelemmel, az elsősegélynyújtással, a természet- és környezetvédelemmel, iskolánk névadójával, illetve a honismerettel kapcsolatos ismereteket dolgozzák fel. A hosszabb (több napos, egy hetes) témaheteken feldolgozásra kerülő ismereteket a nevelők szakmai munkaközösségei az iskola éves munkatervében határozzák meg.

h.) Tanulmányi kirándulások

Az iskola nevelői a tantervi követelmények teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szerveznek (1 vagy 2 nap) szülői kéreésre.

i.) Táborszások

A nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segítik a táborszzerű módon, az iskola falain kívül szervezett, több napon keresztül tartó erdei iskolai foglalkozások, melyeken főleg egy-egy tantárgyi téma feldolgozása történik, illetve az iskolai szünidőkben szervezett táborozások. Az erdei iskolai foglalkozásokon és a táborozásokon való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek

arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.

j.) Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozások

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülők fedezik.

k.) Szabadidős foglalkozások

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, színház- és múzeumlátogatások, teadélutánok, tánciskola, stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülők fizetik.

l.) Iskolai könyvtár

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti (nyitvatartási rendje szerint).

m.) Az iskolai létesítmények, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata

A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

n.) Hit- és vallásoktatás

Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak – az iskola nevelő és oktató tevékenységétől függetlenül – hit- és vallásoktatást szervezhetnek. A hittanoktatást megbízó levéllel rendelkező személyek végezhetik. A hit-és vallásoktatáson való részvétel a tanulók számára önkéntes.

Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az iskola közösségének legfontosabb tagjai a diákok, a pedagógusok, a tantestületen kívüli munkatársak (pénztáros, takarító, portás, stb.), és a szülők. Minél aktívabb az együttműködés az érintettek között, annál nagyobb mértékben tölti be az intézmény a közösségfejlesztő szerepét.

Az iskola a nevelésben betöltött feladatát akkor tudja építő jelleggel teljesíteni, ha ezek az értékek jelen vannak és működnek is.

A kapcsolatrendszer, illetve a szereplők egymáshoz való viszonyát legfőbbképpen a pedagógusok befolyásolják, de a pedagógusok mellett a diákoknak meghatározó szerepük van.

Az iskola közösségfejlesztésének legfőbb koordinátora az igazgató és az igazgatóhelyettes. Az igazgatóhelyettes felügyeli és ellenőrzi a nevelőtestület által ellátott feladatok megvalósítását. Az éves munkatervben előírja az ezzel kapcsolatos feladatokat, a tanév elején meghatározza a helyi tanulmányi versenyek és iskolai rendezvények időpontjait.

Kapcsolatot tart a szülői szervezet vezetőjével és a diákönkormányzatot segítő pedagógussal, valamint a diákönkormányzat elnökével.

Az igazgatóhelyettes és a diákönkormányzatot segítő tanár kapcsolatot tart a logisztikai vezetővel az iskolai rendezvények zavartalan lebonyolítása érdekében, a művészeti tagozat vezetőivel a művészeti foglalkozások, gálák megszervezése ügyében.

Az igazgatóhelyettes az iskolai könyvtárossal koordinálja az iskola könyvtárában szervezett foglalkozások megszervezését. Továbbá kapcsolatot tart az iskola rendezvényszervezőjével.

Tevékenységéről a fenntartó és az igazgató jóváhagyását kéri, valamint folyamatosan tájékoztatja a nevelőtestületet, a tagozatvezetőket, a diákönkormányzatot, a szülői szervezet, illetve a munkarendben meghatározott időszakokban fórumot szervez a diákközösség számára.

6. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI

Az igazgató és a nevelőtestület együttműködése

- A nevelőtestület különböző közösségeinek együttműködése az igazgató segítségével a megbízott pedagógus vezetők, illetve a választott képviselők útján valósul meg.
- Az együttműködés fórumai:
  - az igazgatóság ülései,
  - az iskolavezetőség ülései,
  - a különböző értekezletek,
  - megbeszélések,
- Ezen fórumok időpontját az iskola éves munkaterve határozza meg.
- Az igazgató az aktuális feladatokról a tanári helyiségben elhelyezett hirdetőtáblán, valamint írásbeli tájékoztatókon keresztül értesíti a nevelőket.
- Az iskolavezetőség tagjai kötelesek:
  - az iskolavezetőség ülései után tájékoztatni az irányításuk alá tartozó pedagógusokat az ülés döntéseiről, határozatairól,
  - az irányításuk alá tartozó pedagógusok kérdéseit, véleményét, javaslatait közvetíteni az igazgató, az iskolavezetőség és a fenntartó felé.
- A nevelők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy munkaköri vezetőjük, illetve választott képviselőik útján közölhetik az igazgatóval, az iskola vezetésével. A szakmai munkaközösségek együttműködése
- Az iskolában tevékenykedő szakmai munkaközösségek folyamatos együttműködéséért és kapcsolattartásáért a szakmai munkaközösségek vezetői felelősek.
- A szakmai munkaközösségek vezetői a munkaközösség éves munkatervének összeállítása előtt közös megbeszélésen egyeztetik az adott tanévre tervezett feladataikat különös tekintettel a szakmai munka alábbi területeire:
  - a munkaközösségen belül tervezett ellenőrzések és értékelések,
  - iskolán belül szervezett bemutató órák, továbbképzések,
  - iskolán kívüli továbbképzések,
  - a tanulók számára szervezett pályázatok tanulmányi, kulturális és sportversenyek.
- A szakmai munkaközösségek vezetői az iskolavezetőség ülésein rendszeresen tájékoztatják egymást a munkaközösségek tevékenységéről, aktuális feladatairól, a munkaközösségeken belüli ellenőrzések, értékelések eredményeiről.
- **A pedagógusok és a tanulók kapcsolattartása és együttműködése**

Az intézmény elsődlegesen a tanulók részére nyújt szolgáltatást, így a nevelő-oktató munkánkban szükségszerűen a gyermeki igények, jogaik széleskörű érvényesítésére törekszünk. Saját érdekeik felismerésére és érvényesítésére csoport- és iskolai szinten is lehetőség van.

Csoport-szinten véleményt fogalmazhatnak meg a tanítás tartalmát, körülményeit illetően, kritikai megjegyzéseket tehetnek. A közösségi életet javaslataik, kívánásaik alapján alakíthatják. Kéréseiket szüleik útján is tolmácsolhatják az iskolavezetés felé.

- Fontosnak tartjuk a tanulók és pedagógusok közötti kölcsönös bizalom kialakulását, hiszen
- a tanulók és a pedagógusok harmonikus együttműködése fontos tényezője a nevelésnek.
- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
  - az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
  - a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
  - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetten keresztül írásban) tájékoztatják.
- A tanulók a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogaiknak az érvényesítése érdekében – szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselők útján – az iskola igazgatóságához, az osztályfőnökhöz, az iskola nevelőéhez vagy a diákönkormányzathoz fordulhatnak.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, az igazgatóhelyetessel, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.

A pedagógusok és a szülők kapcsolattartása és együttműködése

Iskolánk nagyon fontosnak tekinti a szülőkkel történő kapcsolattartást, összefogásuk fontos tényezője a nevelésnek. Találkozásaik hozzásegítik a szülőket ahhoz, hogy minél több információval rendelkezzenek gyermekük iskolai munkájáról. Ezen alkalmakkor kölcsönösen tájékoztatják egymást, amely hozzásegít a felmerülő problémák megoldásához és a kölcsönös tájékoztatáshoz. Ennek értelmében, intézményünkben a következő együttműködési formák valósulnak meg:

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői szervezet iskolai vezetőségének ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

Egyéni megbeszélések

Feladata a szülők tájékoztatása gyermekük iskolai életéről, magaviseletéről, tanulmányi eredményeiről; segítségnyújtás a szülőknek a gyermek neveléséhez; valamint az együttes, összehangolt pedagógiai tevékenység kialakítása a szülő és a pedagógus között.

Családlátogatás (szükség esetén)

Feladata: a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

c) Szülői értekezlet (évente 2 alkalommal)

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása
  - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
  - az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
  - a helyi tanterv követelményeiről,
  - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
  - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
  - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
  - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
  - a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

Fogadóóra

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

Minden pedagógus heti egy alkalommal a szülők rendelkezésére áll.

Nyílt tanítási napok

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

Gyakorisága évi két alkalom.

A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

Írásbeli tájékoztató

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról. Eszköze a tájékoztató füzet, a postával kézbesített levél, a faliújság.

Szülői fórum

Félévente megrendezzük a szülői fórumot, ahol a szülők a vezetőségnek, tantestületnek tehetik fel az iskolával, oktatással kapcsolatos kérdéseiket. A szülők véleményét, állásfoglalásai ilyenkor rögzítésre kerülnek, melyek a döntések meghozatalakor

Tanévnyitó és tanévzáró ünnepségek

Feladata a kapcsolattartás a szülőkkel, családtagokkal.

Iskola honlapja

Feladata a szülők tájékoztatása az iskola programjairól, rendezvényekről, versenyekről, hivatalos dokumentumairól.

Alkalmi beszélgetések

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével.

A sokrétű és változatos kapcsolattartásban mindig a gyermeki érdekeket igyekszünk képviselni, ezért kompromisszumra, egyezségekre törekszünk. A szülői véleményt és érdekeket a szülői szervezet képviselheti. A szülői szervezet létrehozása nem kötelező az intézményben. Létrejötté esetén:

A szülői szervezet az iskolaszéssel azonos jogokat érvényesíthet, melyet szabályzat rögzít. A szülői szervezet egy-egy telephely egy-két tagot delegál, a mindennapi kapcsolattartáshoz munkaközösségi elnököt választ. A szülői szervezet segíti az iskolai szintű rendezvények szervezését, lebonyolítását, gyakorolja törvény által megszabott véleményezési jogait.

A csoportokban folyó tanítással év végén bemutató tanítások keretében ismerkedhetnek meg a szülők. Részt vehetnek a szóbeli vizsgán, vagy gyermekük felelésekor. A tanulók munkáiból kiállításokat szervezünk. Rendezvényeink, iskolai ünnepségeink alkalmával hívjuk és várjuk a szülőket. Az iskola nyitott a szülők számára, lakossági igényeket is kielégít: képzőművészeti kiállításokat, kulturális műsorokat, helyi ünnepségeket, fellépéseket rendezünk.

A szülői értekezletek, a fogadó órák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők és más érdeklődők az iskola pedagógiai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról, illetve házirendjéről az iskola igazgatójától, valamint nevelőitől az iskolai munkatervben évenként meghatározott igazgatói, igazgatóhelyettesi fogadóórákon kérhetnek tájékoztatást.

Az iskola pedagógiai programjának, szervezeti és működési szabályzatának és házirendjének előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az iskola alkalmazottainak) joga van megismernie.

A pedagógiai program, a szervezeti és működési szabályzat, illetve a házirend egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola honlapján;

- az iskola fenntartójánál;
- az iskola irattárában;
- az iskola könyvtárában;
- az iskola nevelői szobájában;
- az iskola igazgatójánál;
- az iskola igazgatóhelyetteseinél;
- a nevelők szakmai munkaközösségeinek vezetőinél

Az iskola vezetésének és közösségének külső kapcsolatai, együttműködése iskolán kívüli intézményekkel

- Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az iskola igazgatóságának állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel:
  - Az intézmény fenntartójával: Matura Alapítvány (4405 Nyíregyháza, Tünde utca 10/a)
  - A székhely, illetve a telephelyek területileg illetékes:
    - Kormányhivatalokkal
    - Szociális és családsegítő gyámhivatalokkal
    - Önkormányzati képviselőtestülettel és Polgármesteri hivatallal:
    - Gyermekjóléti Központokkal
    - Gyermek- illetve ifjúságvédő szervezetekkel
    - Rendőrségekkel
    - Iparkamarákkal
    - Tűzoltósággal

Miskolci, Nyíregyházi, Debreceni Egyetemekkel

ÉLIM Szolgálattal (3529, Miskolc, Bocskai út 27)

SZIKLA IFJÚSÁGI ÉS CSALÁDVÉDŐ alapítvánnyal (3529, Miskolc, Bocskai út 29)

Tündérmű Alapítvánnyal

- A munkakapcsolat megszervezéséért, irányításáért az igazgató a felelős.
- Az alábbi gyermek- illetve ifjúsági szervezettel: Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Gyermek és Ifjúsági Önkormányzat.

A munkakapcsolat megszervezéséért, felügyeletéért az igazgató vagy az igazgatóhelyettes a felelős. Az egyes intézményekkel, szervezetekkel kapcsolatot tartó nevelőket az iskola éves munkaterve rögzíti.

- A tanulók egészségi állapotának megóvásáért az iskola igazgatósága rendszeres kapcsolatot tart fenn az iskolaorvossal és az iskolai fogorvossal és segítségükkel megszervezi a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatát.

A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse rendszeres kapcsolatot tart fenn

A nevelők szakmai, pedagógiai munkájának segítésének, fejlesztésének céljából az iskolában működő szakmai munkaközösségek bekapcsolódnak a területi (iskolaközi) szakmai munkaközösségek munkájába:

- Humán munkaközösség (*magyar nyelv és irodalom, történelem, rajz és vizuális kultúra*)
- Reál munkaközösség (*matematika, fizika, kémia, technika, informatika, digitális kompetencia*)
- Természettudományos munkaközösség (*biológia, földrajz, testnevelés, természetismeret*)
- Nyelvi munkaközösség (*angol nyelv és irodalom, német nyelv*)
- Osztályfőnöki munkaközösség

7. A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAINAK GYAKORLÁSÁNAK RENDJE

- A tanulók érdekeinek képviselőjére az iskolában diákönkormányzat, a kollégiumban kollégiumi diákönkormányzat működik.
- A diákönkormányzat feladata, hogy tagjainak érdekeit képviselje, az érintett tanulók érdekében eljárjon.
- A diákönkormányzatba képzési típusonként és osztályonként 1-1 fő delegálható.
- A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.
- A diákönkormányzat a tanulói érdekképviselően túl részt vesz az iskolai élet – tanórán kívüli – alábbi területeinek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:
  - a tanulmányi munka (versenyek, vetélkedők, pályázatok stb.);
  - tanulói ügyelet, iskolai felelősi rendszer;
  - sportélet;
  - túrák, kirándulások szervezése;
  - kulturális, szabadidős programok szervezése;
  - a tanulók tájékoztatása (iskolaújság, iskolarádió, iskolai honlap).
- Ezekben a kérdésekben
  - az osztályközösség véleményét az osztály éves munkatervének összeállítása előtt az osztályfőnököknek ki kell kérniük;
  - a diákönkormányzat iskolai vezetőségének véleményét az iskola éves munkatervének összeállítása előtt az igazgatónak ki kell kérnie.
- Ezekben a kérdésekben a tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokkal élhet az osztályfőnökök, a nevelőtestület, az igazgatóhelyettesek és az igazgató felé.
- Jogszabályok alapján a diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:
  - az iskola szervezeti és működési szabályzatának jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
  - iskola pedagógiai programjának elfogadása előtt.
  - az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
  - a házirend elfogadása előtt.
- A diákönkormányzatot az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel, illetve más külső szervezetekkel való kapcsolattartásban (a tanulók véleményének továbbításában) a diákönkormányzat iskolai vezetőségének diákvezetője (elnöke) vagy a diákönkormányzatot segítő nagykorú személy képviseli.

8. OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKKA TARTALMA, OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

Az osztályfőnöki munka tartalma

Az osztályfőnöki munka igen sokrétű, komplex, átfogó, hiszen tevékenysége a tanuló egész személyiségére irányul. Munkája differenciált, hiszen nemcsak a személyiség, hanem a közösség fejlesztése is a feladata. Az osztályfőnöki feladat ellátására nem alkalmazható egységes előírt feladatkör, hiszen tevékenységében mindig adódnak olyan élethelyzetek, amelyek lényegesen rugalmasságot, spontaneitást igényelnek.

Az osztályfőnöknek erkölcsi és jogi felelősséget kell vállalnia valamennyi rábízott tanulóért és az értük végzett pedagógiai munkáért úgy, hogy a tanuló érdekeit, és igényeit helyezzük előtérbe.

Az osztályfőnöki munka közvetlen nevelőmunka nemcsak az ismeretek elsajáttatása, és azok mindennapi életben történő alkalmazása, hanem az aktuális események feldolgozása. Feladta a különböző értékrendek megismertetése, a gyermekekben az empátia, a tolerancia kialakíttatása. A gyermekek számára erkölcsi nevelést kell nyújtani, amihez személyes példaként kell szolgálnia. Olyan pedagógiai tevékenységet kell megvalósítani, amely konfliktusmegoldó, nemcsak a gyermek szintjén, hanem az osztályközösség szintjén. Törődnie kell a gyermekek problémáival, testi-és lelki egészségüknek gondtalan fejlődésével.

Mindezt olyan belátással kell tennie, hogy minden, a nevelő-oktató munkában résztvevővel figyelemmel kell lennie, nemcsak az osztályban tanító kollégákkal, hanem a szülőkkel és a szociális intézményekkel is kapcsolatot kell tartania.

Az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnök feladata különösen:

- Adminisztrációs feladatok ellátása: a haladási napló naprakész vezetése, a haladási és anyakönyvi rész folyamatos ellenőrzése
- Igazolások esetleges igazolatlan órák regisztrálása, ezekről a szülők, és az illetékes szervek értesítése.
- Félévkor és év végén a magatartás és szorgalomjegyek előkészítése az osztályozó értekezlet előtt; félévi értesítő, anyakönyv- és bizonyítványírás.
- Az igazgatóval, a helyettesével, a gyermek-és ifjúságvédelmi felelőssel, az iskolaorvossal és az iskolai védőnővel, a nevelőtestület többi tagjával való folyamatos, rendszeres kapcsolattartás
- Szülők tájékoztatása az iskola pedagógiai programjáról, szervezeti-és működési szabályzatáról, az iskolai házirendről, gyermekük hiányzásáról, iskolai teljesítményéről, magatartásáról.
- Kapcsolattartás a diákönkormányzat vezetőjével és a szülői szervezet vezetőjével
- Osztálya tanítási óráinak a látogatása
- Osztályprogramok szervezése, osztálya szabadidős foglalkozásának koordinálása
- Családlátogatás
- Az osztályon belüli konfliktusok nyomon követése érdekében felmérések készítése

Az osztályfőnök feladatai az általános iskolai és középiskolai nevelői munkában

- Megfelelő magaviseletű; az iskolai diák-önkormányzati munkában és az iskolai rendezvényeken aktív osztályközösséget alakít ki az osztályközösség megfelelő irányításával.
- Fejleszti a tanulók személyiségét, elősegíti egészséges lelki és testi fejlődésüket.
- Elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítását és elfogadását.
- Tanórákon kívüli – szükség esetén – iskolán kívüli közösségfejlesztő, szabadidős programokat (pl. osztálykirándulás, túra, színház-, múzeumlátogatás) szervez.
- Az osztályszintű és az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra.
- Megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit.
- Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel.
- Rendszeres kapcsolatot tart együttműködik az osztályban tanító nevelőkkel.
- Tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét, és erről rendszeresen – legalább havonta – tájékoztatja a szülőket.
- A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.
- Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló továbbhaladásának feltételeiről.
- Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- A szülők figyelmét felhívja a szociális és egyéb juttatásokra.
- Támogatja és segíti az osztályban működő szülői szervezet munkáját.
- A szülők tájékoztatására szülői értekezleteket és fogadó órákat szervez.
- Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal.
- Az osztály tanulóinál ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, szükség esetén a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal.
- Segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.
- Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.
- Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről.
- Az iskolaorvosi szolgálat, valamint védőnő bevonásával figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát, és erről szükség esetén tájékoztatja az osztályban tanító nevelőket.(pl. tartós betegségek, fogyatékoságok, gyógyszerérzékenység).
- Minden hó végén érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára.

- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók egész tanévi munkájának dicsérettel történő elismerésére.
- A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli figyelmeztetésben, majd írásbeli figyelmeztetésben, intőben vagy rovóban részesíti. Súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására.
- Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, vezeti a mulasztási naplót, a mulasztásokat az osztálynaplóban havonként összesíti. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.
- A tanév elején elkészített osztályfőnöki tanmenet szerint vezeti az osztályfőnöki órákat, azokra előre felkészül.
- Segíti és ösztönzi a tanulók középiskolai továbbtanulását, megismerteti őket a pályaválasztási és továbbtanulási lehetőségekkel.
- A nyolcadik évfolyamban a szülők döntése alapján ellátja a tanulók középiskolai jelentkezésével kapcsolatos feladatokat, elkészíti az ehhez szükséges dokumentumokat.
- Elkészíti az osztályfőnöki munka éves tervezetét (osztályfőnöki munkaterv, osztályfőnöki tanmenet). (Felső tagozat)
- Elkészíti az osztálystatisztikákat és ezekhez kapcsolódó elemzéseket.
- Elkészíti a félévi és tanév végi értékeléseket az osztályközösség fejlődéséről.
- Betartja az alapvető erkölcsi normákat a tanulókkal, a szülőkkel és a nevelőtársakkal szemben.
- Kitölti és vezeti az osztálynaplót, hetente ellenőrzi a szükséges beírásokat, és szükség esetén gondoskodik azok pótlásáról.
- Felfekteti és vezeti a tanulói törzslapokat és bizonyítványokat.
- Tanév elején kitölti a tanulók tájékoztató füzetét, tanév közben havonta ellenőrzi tájékoztató füzet vezetését (érdemjegyek, egyéb beírások, szülői aláírások).
- Figyelemmel kíséri az osztály tantermének gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét.
- Az osztályfőnök szervezésében heti váltásban felügyelik az osztályok az udvar tisztaságát.

Az osztályfőnöki munka tervezése

Az osztályfőnök osztályfőnöki nevelő munkáját a minden tanév elején összeállított osztályfőnöki munkaterv alapján végzi.

Az osztályfőnöki munkaterv felépítése

- A tanév elején összeállított munkaterv
  - Az előző tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.
  - Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról.
  - Osztályfőnöki tanmenet (az osztályfőnöki órák éves terve).
  - Tervezett tanórán kívüli programok az adott tanévre havi bontásban.
  - Tervezett fogadó órák és szülői értekezletek az adott tanévre. (Évente két szülői értekezlet, hetente egy egyéni fogadóóra, évente két családi fogadóóra.)
  - Az osztály diákközösségének vezetői.
  - Az osztályban működő szülői szervezet vezetői.

- Az osztályfőnöki munkatervhez csatolt dokumentumok a tanév folyamán
  - Első félévi és tanév végi osztálystatisztika.
  - Első félévi és tanév végi értékelés az osztályközösség tanulmányi fejlődéséről.
  - Jelenléti ívek és feljegyzések a szülői értekezletekről.

Az osztályfőnök által készített statisztikák, jelentések az osztályról

Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról

- Tanulók száma, ebből leány
- Állami nevelt (gondozott)
- Hátrányos helyzetű, ebből halmozottan hátrányos helyzetű tanuló
- Tanulási, magatartási, beilleszkedési zavarral küzdő tanuló
- Sajátos nevelési igényű tanuló
- Az iskolában étkező, ebből normatív támogatásban részesülő tanuló
- Az iskolába járás alól felmentett tanuló (magántanuló)
- Egyes tantárgyakból az értékelés alól felmentett tanulók
- Más településről bejáró tanuló
- Nem magyar állampolgár
- Évfolyamismétlő

Statisztikai adatok az első félév és a tanév végén az osztályról

- Tanulók száma
- Osztályozott tanulók száma
- Osztályozatlan tanulók száma
- Az egyes tantárgyakban elért osztályzatok száma és a tantárgyak osztályátlaga
- Az osztály tanulmányi átlaga
- Kitűnő tanulók száma
- Egy tantárgyból bukott tanulók száma
- Két tantárgyból bukott tanulók száma
- Három vagy több tantárgyból évfolyamismétlésre bukott tanulók száma és aránya
- A bukások száma tantárgyanként
- A tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyek eredményei
- Iskolán belüli versenyek eredményei (iskolai versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)
- Iskolán kívüli versenyek eredményei (iskolán kívüli versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)

Nyolcadik évfolyamon a középiskolai továbbtanulás jellemzői

- A középiskolai felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgán elért eredmények (magyar, matematika)
- Középiskolai felvétel a tanulók választása alapján

- A választott középiskolák közül az elsőként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
- A választott középiskolák közül a másodikként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
- A választott középiskolák közül a harmadikként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
- Továbbtanulás iskolatípusok szerint
- Gimnáziumba felvett tanulók száma és aránya
- Szakközépiskolába felvett tanulók száma és aránya
- Szakiskolába (szakmunkásképzőbe) felvett tanulók száma és aránya
- Egyik középiskolába sem felvett tanulók száma és aránya

A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelési szempontjai az első félév és a tanév végén

- Az osztályközösség életét jellemző legfontosabb adatok (létszám, fiúk-lányok aránya, új tanulók, távozók).
- Az osztály szociális összetétele (a családok szociális helyzete, a családok kulturális elvárásai, hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók, gyermek- és ifjúságvédelmi munka).
- A tanulási teljesítmény (tanulmányi átlageredmények, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, a bukások, a tehetséges tanulók eredményei).
- Az osztályközösség társas szerkezete, a közösség rétegződése, struktúrája.
- Neveltségi szint (magatartás, társas viselkedés, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók).
- A közösségi tevékenység (önkormányzás szintje, közös programok és rendezvények felsorolása, egyéb (tanórán kívüli) foglalkozásokon való részvétel).
- A szülői házzal való kapcsolat (a családlátogatások- szükség esetén- és a szülői értekezletek tapasztalatai, a szülők nevelési elvei, a szülők kapcsolata az iskolával).
- Minden felsorolt területen belül meg kell határozni az alapvető pedagógiai feladatokat:
  - Milyen változások történtek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
  - Milyen új problémák jelentkeztek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
  - A problémák megoldásának érdekében milyen beavatkozás látszik célszerűnek?

Az osztályfőnöki órák témái

- a) ***Kötelezően minden osztályban (középfokú oktatás) feldolgozásra kerülő témák a tanév legelső osztályfőnöki óráin***
- A házirend szabályainak megbeszélése.
  - Az osztályközösség belső szabályainak megbeszélése, rögzítése.
  - Balesetvédelmi, tűzvédelmi szabályok ismertetése, visszakérdezése.
  - Az osztályközösség gyermekvezetőinek megválasztása.
  - Az iskolai munkatervből az osztályt érintő feladatok ismertetése.
  - Az iskola környékére vonatkozó közlekedési ismeretek és veszélyhelyzetek megbeszélése.

- A kerékpáros közlekedés szabályai.

b) ***Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák***

- Félévente egy alkalommal egészségvédelmi téma (helyes táplálkozás; az alkohol- és kábítószert fogyasztás, a dohányzás káros hatásai a szervezetre; a személyes higiénia; a szexuális fejlődés) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vételével.
- Elsősegély-nyújtási alapismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja.
- Félévente egy alkalommal az elsősegély-nyújtás alapismereteinek gyakorlati elsajátítása céljából az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele.
- Az osztály félévi munkájának és magatartásának értékelése az első és a második félév végén.
- Megemlékezés október 6-ról és nemzeti ünnepeinkről október 23-án és március 15-én.
- Megemlékezés a magyar kultúra napjáról, a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapjáról, a költészet napjáról, a holokauszt áldozatainak emléknapjáról, a Föld napjáról és a Nemzeti Összetartozás Napjáról.
- Osztálykirándulás előkészítése.

9. PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI

A pedagógusok jogait és kötelességeit A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény rögzíti. A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása. A nevelési-oktatási intézményben dolgozó pedagógus heti teljes munkaideje 40 óra.

Ez

- kötelező órákból,
- oktató- nevelő munkából,
- a tanórákra való felkészülésből
- a tanulókkal a szakfeladatának megfelelő foglalkozással összefüggő feladatok ellátásához szükséges időből áll.

A pedagógus feladata különösen:

- nevelő és oktató munkája során gondoskodják a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét.
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,
- segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat,
- előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,
- egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat,
- a szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről
- a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő - és szükség esetén más szakemberek – bevonásával,
- a gyermekek, a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,
- az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,
- a kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel vagy szövegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját,
- részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,

- tanítványai pályaaorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítsa,
- a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,
- pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az iskolai ünnepségeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,
- határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket,
- megőrizze a hivatali titkot,
- hivatásához méltó magatartást tanúsítson
- a gyermek, tanuló érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.

A pedagógus munkakörben dolgozók munkaideje egyrészt áll a kötelező óraszámban ellátott feladatokból másrészt a munkaidő többi részében ellátott feladatokból.

A kötelező óraszámban ellátott feladatok:

- tantárgyi órák
- egyéni és kiscsoportos foglalkozások
- rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozások
- iskolai sportkör
- tanulószobai, kollégiumi foglalkozások
- osztályfőnöki feladatok

A munkaidő többi részében ellátott feladatok a következők:

- a tanítási órákra való felkészülés
- a tanulók munkáinak értékelése
- a megtartott órák dokumentálása
- szükség esetén helyettesítés
- osztályozó vizsgák, javítóvizsgák lebonyolítása
- a munkatervben tervezett versenyek előkészítése, lebonyolítása
- iskolai kulturális és sportversenyek szervezése
- iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken
- tanulmányi kirándulások megszervezése
- részvétel az intézmény iskolai dokumentumainak készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés
- a tantermek rendben tartása és dekorálása folyosóügyelet ellátása az előre megkapott beosztás szerint

10. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

1. Sajátos nevelési igényű tanuló
2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló
3. Kiemelten tehetséges tanuló
4. Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló.

A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatása

Az esélyegyenlőség elvének érvényesítése érdekében szükségesnek tartjuk sajátos nevelési igényű tanulók oktatását, nevelését biztosító integrált képzést.

A hatályos jogszabályok értelmében a *sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló*: az a gyermek, tanuló, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján

- testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzd,
- a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzd.

Társadalmilag elfogadott tény, hogy az integráció lényege nem más, mint hogy a sajátos nevelési igényű tanulók beilleszkedjenek a társaik közé. Különösen nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a sajátos nevelési igényű tanulóinkat integráltan oktassuk, hiszen kiegyensúlyozott és embert tisztelő felnőtteket szeretnénk nevelni. Mindez nemcsak a fejlődésben elmaradott tanulók számára pozitív. Azáltal, hogy közvetlen környezetünkben élhetnek és tanulhatnak, pozitív hatást érhetünk el személyiségfejlődésükben, ami ugyancsak pozitív hatással van a környezetében élő tanulókra, hiszen ők is felismerik, elfogadják és képessé válnak tolerálni a másságot.

Iskolánkban funkcionális és teljes integráció valósul meg, hiszen az együttfejlesztés minden tanórára és tanórán kívüli foglalkozásra kiterjed, hiszen az ép és sajátos nevelési igényű tanulók és a nem sajátos nevelési igényű tanulók minden idejüket együtt töltik. Ezt a befogadó gyakorlatot kiemelve fontosnak tartjuk, hiszen ezáltal a sajátos nevelési igényű gyerek megtanulja, hogy ő más, mégis sikerül az iskolai közösség teljes értékű tagjává válnia. Megtanul alkalmazkodni, fejlődik a konfliktuskezelő-, kommunikációs készsége. Az ép gyermek alkalmazkodó készsége szintén fejlődik, magasabb fokú együttműködésre lesz képes, mindemellett elfogadóvá válik, kialakul benne egyfajta empátia, segítőkészség, tolerancia a másik irányába. Éppen ezért választottuk az integrált képzést, melyet a NAT-ban lefektetett általános célokhoz igazítva, a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvében meghatározott figyelembe véve sajátos nevelési módszerekkel, értékelési rendszerekkel alakítottunk ki.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében alkalmazott alapelvek:

- elfogadó, toleráns és egyben biztonságos környezet kialakítása

- pedagógiai módszerek egyedi sajátosságokhoz történő igazítása
- kiegészítő pedagógiai szolgáltatások biztosítása (habilitációs, rehabilitációs tevékenység, terápiás célú gyógypedagógiai ellátás)
- speciális igények maximális kielégítése
- demokratikus szemlélet kialakítása, megvalósítása

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének céljai:

- hátrányok megelőzése, csökkentése, kompenzálása
- egyéni különbségek tiszteletben tartása
- társadalmi beilleszkedés megvalósítása
- szegregáció elkerülése
- teljes körű rehabilitáció túlterhelés nélkül
- a hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása
- a meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében.
- a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása.
- a szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése.

A sajátos nevelési igényű tanulók oktatásának feladatai:

- egyéni, és csoportos foglalkozásokon, terápiákon való részvételi lehetőség biztosítása
- sérült tanuló megfigyelése, fejlesztése
- a tanulási, tanítási folyamat speciális pedagógiai módszerrel és eszközzel irányított
- komplex művészeti terápia, drámapedagógia, vizuális fejlesztés
- a tanulói személyiség alakulásának, fejlődésének figyelembevétele, a feladatok megvalósításához hosszabb időkeretek biztosítása
- élő idegen nyelv tanulásában auditív módszerek alkalmazása
- tanuló fejlődésének, elért eredményeinek meghatározása
- szakmai tapasztalatcsere, felkészülés , továbbképzés
- együttműködés formáinak kialakítása

A sajátos nevelési igényű tanulók habilitációs, rehabilitációs célú ellátása

A sajátos nevelési igényű tanulók különleges gondozási igénye biológiai, pszichológiai és szociális tulajdonság-együttes, amely a tanuló nevelhetőségének, oktathatóságának, képezhetőségének az átlagtól eltérő jellegzetes különbségeit fejezi ki. A tanulók között fennálló – egyéni adottságokból és igényekből adódó – különbségeket figyelembe véve kell a gyerekeknek a különleges gondozást megkapniuk.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé. Fontos

feladat a pedagógusok számára a szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.

Szükség van a közösségre, az intézményben dolgozók elfogadására, a pedagógusok közvetítő munkájára. Ezen tanulók eredményes beilleszkedése, a többi tanulóval való együttthaladása iskolánk elsődleges célja, éppen ezért magasabb értéket kínálunk, mint részvétet és védettséget. Intézményünk fő profilja, kiemelkedő tevékenysége a művészetoktatás, mindemellett pedig alapfokon is lehetőségük van a diákjainknak térítésmentesen művészeti képzésben részt venniük.

A művészet erejét használva segítünk tanulóinknak lelki nyugalmat adni, megszüntetni a körülöttük fennálló feszültséget, kellemes környezetet biztosítani számukra, hogy ezáltal a hétköznapok fölé emeljük őket. A művészetek hozzájárulnak a társadalom értékeinek közvetítésében, nagyszerűségük miatt értelmi, érzelmi és erkölcsi nevelés valósul meg. A sokoldalú, színes iskolai élet fejleszti a növendékek önismeretét, együttműködési, kollektív készségét, edzi akaratukat, hozzájárul életmódjuk, életvitelük kialakításához. Elősegíti az önálló ismeretszerzés képességének kibontakozását, az alkotó-teremtőképesség és a tehetség megvalósulását. A művészeti nevelés nagyban megkönnyíti a diákok önkifejezését és előmozdítja azt a célunkat is, hogy egészséges személyiségeket neveljünk a jövő társadalmának.

Intézményünkben összetett munka folyik annak érdekében, hogy a fejlődésben eltérő, sérült gyermekek fejlesztését, oktatását megoldjuk. Iskolánk rendelkezik olyan adaptált környezettel, mely a sérült gyermek igényeinek megfelel, pedagógusaink elsődleges feladata, hogy a lehetséges és a szükséges módszerekkel a sérült tanulókat ért káros hatásokat kiküszöböljék, illetve csökkentsek. Ennek érdekében nevelőink a fogyatékos típusára, súlyosságára tekintettel, a sajátos nevelési igényű tanuló képességeire, kialakult készségeire figyelemmel dolgozzák fel a tananyagokat, működnek együtt a különböző szakemberekkel.

Az oktatásban sérülésspecifikus módszereket alkalmazunk, vagyis a pedagógiai eljárásokat a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz igazítjuk.

A tanulásban akadályozott tanulók problémájának kezelése

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók akadályozottsága, személyiségfejlődési zavara, az idegrendszer különféle eredetű, öröklött vagy korai életkorban szerzett sérülésével és/vagy funkciózavarával függ össze. Jellemző a kognitív funkciók lassúbb fejlődése, valamint más, nem intellektuális területeken jelentkező eltérések.

Az enyhe fokú értelmi fogyatékos diagnosztizálása elsősorban orvosi, gyógypedagógiai és pszichológiai feladat. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése eltérő, attól függően, hogy milyen egyéb érzékszervi, motorikus, beszédfejlődési rendellenességeket mutatnak. Tanulási helyzetekben megfigyelhető jellemzőik: a téri tájékozódás, a finom motorika, a figyelemkoncentráció, a bonyolultabb gondolkodási folyamatok, a kommunikáció, valamint a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései.

Az intézményes ellátásukban bekövetkezett pedagógiai szemléletváltás legfontosabb célkitűzése, hogy az integrált nevelés és oktatás az elkülönített gyógypedagógiai ellátás lehetősége nélkül erősödjön.

A tanulási akadályozottság a tanulás minden területére kiterjed, hosszan tartó és végigkíséri a gyermek egész iskolai pályafutását, ezért fontos, hogy a pedagógusok a gyógypedagógusokkal együttműködve segítsék őket a beilleszkedésben, fejlesztésében, a tanulási környezet kialakításában.

Célok, feladatok:

- *A gyerekek a pedagógiai többlétszolgáltatásokat kortársaikkal együtt kapják meg*
- *A nevelés heterogén csoportokban történjen*
- *Közös munka, tanulás az ép társaikkal*
- *Megfelelő légkör, környezet kialakítása a fejlődés elősegítése érdekében*
- *Speciális teljesítményértékelés*
- *Gyermekek szocializációja, társadalmi integrációja*
- *Folyamatos pedagógiai diagnosztizálás*

Enyhe értelmi fogyatékos, beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók, egyéb pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók iskolai fejlesztése

A súlyos tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarok hátterében részképesség zavarok, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar és/vagy figyelemzavar, az iskolai teljesítmények eléréséhez szükséges pszichikus funkciók kialakulatlansága, fejletlensége vagy a felsoroltak halmozott előfordulása áll fenn.

A részképesség zavarok körébe az iskolai teljesítmények - elsősorban az alapvető eszköztudás (olvasás, írás, számolás) - elsajátításának nehézségei, a képességek deficitje, valamint az általuk kiváltott, következményes magatartási és/vagy tanulási zavarok komplex tünet együttese tartozik. A részképesség zavarok tüneteit mutató tanulók általános jellemzője a számukra nehéz iskolai feladatok iránti feltűnő közömbösség, érdektelenség, amely a nehézségek következtében fokozatosan elmélyül, és a tanulóval kapcsolatos tevékenységek (olvasás, írás, számolás) elutasításában fejezhető ki.

A kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar, a figyelemzavar megléte esetén az érintett tanuló rövidebb ideig tud a feladathelyzetben megmaradni, az általánosnál sokkal több cselekvéses tanulási helyzetet igényel. Azok a tanulók, akik súlyos figyelemzavaruk (helyzetidegenség, hibás-hiányos helyzetfelismerés) vagy fejletlen önirányítás, gyenge önértékelési képesség miatt nem tudnak a tanulási szituációba beilleszkedni, állandó személyes kontrollra, megerősítésre szorulnak.

Az autizmus spektrumzavarok (a szövegben az autizmus kifejezés mindig a teljes spektrumra utal) az idegrendszer igen korai, nagy valószínűséggel veleszületett ártalmának, illetve a genetikai, egyéb biológiai és környezeti tényezők együttes hatásának következményei. Az iskoláskor eléréséig – vagy tovább – kezeletlenül maradt fejlődési zavar és szélsőséges viselkedésformák fejlesztő célú ellátása a gyermek növekedésével egyre nehezebbé válhat, bár a nevelhetőség, taníthatóság időszaka belenyúlik a felnőttkorba, így sosem túl késő elkezdni a fejlesztést.

Az autizmus spektrumzavarok lényege a társas viselkedés, a kommunikációs és a rugalmas viselkedésszervezés minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az au-

tizmus spektrumzavarral küzdő tanulóra legjellemzőbb a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési készségek területén tapasztalható gondolkodási képesség sajátos hiányossága, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmas viselkedésszervezés és -kivitelezés képességének minőségi sérülése, valamint az egyenetlen képességprofil.

Autizmus spektrumzavar minden értelmi szinten előfordul, jelen lehet átlagos (vagy átlag feletti) intelligencia mellett éppúgy, mint intellektuális képességzavarral (értelmi fogyatékossgal) együtt járva. A fejlődési zavar átlagos vagy átlag feletti intelligencia esetében is jelentősen befolyásolja, áthatja a gyermeki fejlődést, megváltoztatja a megismerés folyamatát és a társas viselkedés fejlődését, ezért sérülésspecifikus fejlesztésre minden érintett gyermeknek joga és szüksége van.

A fejlesztés alapelvei

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat:

- az egészséges énkép és önbizalom kialakítása,
- a kudarctűrő-képesség növelése,
- az önállóságra nevelés.
- érthető, követhető szabályok kialakítása
- pihenés, szünet biztosítása

A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai

- ***Diszlexia /Olvasási és helyesírási gyengeség/***

Az olvasás-írászavarok javításának feladata, hogy kialakítsa a tanulóban az intellektusának és mindenkor osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készsége. Speciális olvasástanítási módszerre, egyéni differenciálásra van szükség. Gyakran szükséges a logopédussal való együttműködés.

- ***Diszgráfia /Írás zavara/***

Diszgráfia esetén az írásmozgásokban, azok kivitelezésében jellemző a rossz kéztartás, az íróeszköz helytelen használata, az írómozgás egyenetlen, az írás kivitelezése megerőltet, nehezen tanul meg írni. Fejleszteni kell a látást, hallást, mozgás koordinálását, az olvasást és írást lassított tempóban, hangoztató-elemző, szótagoló módszerrel szükséges tanítani, az élő idegen nyelvet pedig auditív módszerekkel szükséges célszerű oktatni.

- ***Diszkalkulia /aritmetikai készségek zavara/***

A tanulónál hiányzik a matematikai érdeklődés, a mechanikus számlálás képessége, elmaradásai vannak a matematikai nyelv használatában. Nehézségekkel küzd a számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésében, a grafikus ábrázolásban. Feladat a fokozott mennyiségű gyakorlás, segítő kompenzáló eszközök használatának bevezetése, általános képességfejlesztés, fejlesztőprogramok alkalmazása.

- **Hiperkinetikus zavarok**

Leggyakrabban a fiúknál előforduló viselkedési zavar, jellemzői a nagyfokú impulzivitás, a szabályok gyakori megszegése, többszöri konfrontálódás diáktársakkal, pedagógusokkal. Alapvető probléma a figyelemzavar, túlzott mozgásigény, impulzuskontroll zavara. Kezelési megoldások: viselkedésmódosító technikák, művészeti terápia, relaxációs tréningek, pszichológiai kezelés.

Az integráló tanárnak tisztában kell lennie az esetleges probléma természetével, súlyosságával, és jó kapcsolatot kell ápolnia nemcsak a diák családjával, hanem a munkáját segítő egyéb szakemberekkel. A sikeres integráció inkább emberi, szakmai és személyiségkompetencián múlik.

A sajátos nevelési igényű iskolai beszámoltatások formái, rendje

A tantárgyi számonkérések során a sajátos nevelési igényű tanulóink beszámoltatásának formáit és módjait a részképesség zavaraihoz igazítjuk.

Iskolai számonkéréseinek során biztosítjuk, hogy az írási nehézségekkel küzdő gyerekek az írásbeli dolgozatokat szóbeli felelettel váltsák ki. Indokolt esetben az írásbeli beszámoltatás során hosszabb időt biztosítunk egy-egy dolgozat elkészítésre, valamint bizonyos esetekben a helyesírást figyelmen kívül hagyjuk. A beszámoltatást és a házi feladatok adását igyekszünk a gyerek teljesítőképességéhez igazítani, rövidebb tananyagok és kevesebb házi feladat feladásával. A számolási nehézségekkel küzdő gyerekek speciális segédeszközöket (számítábla, korongok) használhatnak a számonkérések során. A felmentett tanulók kötelesek a tanítási órákon részt venni, a pszichológiai-logopédiai szakvélemény alapján a felmentésről az intézmény vezetője dönt.

A tanügyi nyilvántartás dokumentumai

A törzslapban és az osztálynaplóban egyaránt feltüntetjük a szakvéleményt kiállító szakértői és rehabilitációs bizottság nevét, a szakvélemény számát, kiállításának keltét és a kontrollvizsgálat időpontját. Az osztálynaplóban a feljegyzések rovatban jelezzük a tantárgyi, valamint az értékelés-minősítés alóli felmentést, pontos hivatkozással. A bizonyítványt megfelelő záradékkal látjuk el.

A gyógypedagógiai nevelés egészét átható habilitációs, rehabilitációs nevelés célja az értelmi fogyatékos fiatalok szocializációja, eredményes társadalmi integrációja.

A fejlesztés a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, az eszköztudás fejlesztésére, a felzárkóztatásra, a tanulási technikák elsajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetésre irányul.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók oktatása

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek jellemzői

- A tanulók tanulási nehézségekkel küzdenek, helytelen módszerekkel tanulnak, lemaradtak átmenetileg a tanulásban, kevésbé súlyos tanulási problémákkal küzdenek.

- A tanulóknak magatartási, beilleszkedési zavarai vannak, sérült a társaikkal való viszonyuk, problémáik vannak a szabályokhoz, normákhoz való alkalmazkodásban, hiányos az értékrendjük, önértékelésük, magatartásuk eltér az adott életkorban elvárhatótól.
- A kommunikációs nehézségek szóbeli feleleteknél, tiszteletlenek diáktársaikkal és az intézmény dolgozóival szemben.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek okai

- Lehetségesek személyi okok, eszerint a diák tanulási stílusa hibás, hiányos lehet az én tudata, a motiváltsága, figyelemfejlődése, részképesség zavarai vannak (pl. figyelemkoncentráció, feladattartás hiánya), átlag alatti intellektussal rendelkeznek, nincs kialakult feladattudata.
- Környezeti okok is közrejátszhatnak, ilyen a tanárcsere, a túl sok inger, az anyagbőség, a teljesítményorientáltság, illetve a lelki egészség elhanyagolása.
- Környezeti-szociális okai is lehetnek a beilleszkedési, tanulási, magatartási, nevelési zavaroknak. Ide tartozik a környezeti szegénység, nevelési szokások, szükségletek (nincs olyan minta, amely feladattudatra, motivációra ösztönöz), szociokulturális hátrányok, családi háttér (pl. a család hiánya, betegség, családtagok egymáshoz való viszonya stb.)
- Lelki okok: sérülések a családban, a közösségben

A beilleszkedési, magatartási nehézségek kezelésének legfontosabb feltétele a problémák időben történő felismerése és a háttérben lévő okok feltárása. A magatartási és tanulási nehézség gyakran jelenik meg együtt. A teljesítménykudarok a tanulónál a motiváció csökkenését okozzák, a sikertelenséghez sokszor magatartási problémák is járulnak, ezek a tanulásban is elmaradásokat idézhetnek elő, a gyermek nem tud a feladatra figyelni. Ahhoz, hogy ezt kezelni tudjuk, ismerni kell, hogy mi okozta a tanuló problémáit.

Abban az esetben, ha a tanulóval nehéz bánni, figyelmét a tanórán nem lehet lekötni, gondjai vannak a tanulásban, az osztályfőnök javaslatára a tanulót a szülő nevelési tanácsadóba viszi, ahol erről tanácsadói, szakértői vélemény készül, amit az iskola megőriz. Az iskola feladata, hogy azoknak a tanulóknak, akik ilyen problémával küszködnek, lehetőségük legyen személyes adottságaik kibontakoztatására, rehabilitációs foglalkoztatással, nevelési tanácsadással iskolai nevelés és oktatás keretében.

Ennek érdekében az *alábbi feladatokra kell koncentrálnunk:*

- a tanulók személyiségének minél sokoldalúbb megismerése
- a tanulók szociális és családi háttérének lehetőségekhez mért feltárása
- partneri, együttműködő tanár-diák viszony kiépítése
- a szaktanárok és az osztályfőnökök kapcsolattartása az esetleges problémákkal kapcsolatban
- az intézmény belső életét, a kapcsolattartási formákat szabályozó dokumentumok betartása és betartatása
- a tanulócsoportokban közösségfejlesztő tevékenység megvalósítása
- ezen diákok differenciálása, felzárkóztatása
- a diákok motiválása, feladatokkal való ellátása

A beilleszkedési és magatartási problémák megoldását az alábbi módszerekkel kívánjuk elérni:

- békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával
- egyéni fejlesztéseket beiktatása (egyéni fejlesztési tervvel).
- a felnőttek és a serdülők közötti barátságos viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával
- diákok emlékezetének koncentrációjának, figyelmének fejlesztése a következő terápiákkal:
  - bábterápia
  - zeneterápia
  - drámapedagógiai foglalkozás
  - relaxációs tréning
- teljesíthető, reális követelmények támasztásával
- a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással)
- a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással
- az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával
- az osztályközösség segítő erejének mozgósításával
- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával
- következetes - a fegyelmi vétségek súlyával arányos büntetési rendszer kialakításával
- a gyermek-és ifjúságvédelmi felelőssel való együttműködéssel
- szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevitelével

Az iskola a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló nevelése érdekében együttműködik a területileg illetékes:

- a nevelési tanácsadóval,
- gyámhatósággal,
- gyermekjóléti szolgálattal,
- gyermekrendelőkkel,
- a gyermekpszichiátriával,
- önkormányzati ügyosztályokkal

Ezen kívül rendszeres a kapcsolattartás a tanuló osztályával, az iskolai diákönkormányzattal. A közösséget a pedagógusok a képességek különbözőségének tolerálására neveli. Be kell vonni partnerként a szülőket is, konzultálni az ifjúságvédelmi felelőssel. Lehetőségként fenn áll mentortanárok kinevezése a tanulók mellé, akik segítik őket az egyéni fejlesztésben. Fontosak a prevenciós foglalkozások ezeknél a tanulóknál, ugyanis gyakran előfordul esetükben, hogy drog- vagy alkoholfüggővé válnak, mert könnyen befolyásolhatók. Ezért különösen jelentős, hogy a drog- és az alkohol károsító hatásairól, következményeiről megfelelő ismereteket kapjanak. A szakértői vélemény alapján az igazgató kijelöli a szaktanárt az egyéni fejlesztési terv elkészítésére, az iskola értesíti a szülőket a felzárkóztatás helyéről, idejéről.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását elősegítő tevékenységek

A tanulási kudarc alatt többféle, a tanulással kapcsolatos zavart értjük. Szükségszerű az egyes típusok különválasztása ahhoz, hogy a velük kapcsolatos teendőket megfogalmazzhassuk. A tanulási zavarok egyes típusainak különválasztását analizáló felmérések alapján végezzük.

- *A tanulási képesség fejlődési zavara* következtében feltűnően nehezen tanulnak, akiknél biológiai-pszichológiai és szociális hatások együttesen okozzák a tanulási kudarcot. Itt említhetjük meg például a diszlexiás tanulókat.

Nehézségeik enyhítéséhez, felzárkóztatásukhoz egyéni tervet kell készítenünk. Elfogadó, támogató környezetet biztosítunk számukra, fejlesztjük önértékelésüket, növeljük önbizalmukat. Differenciált tanítási módszerek alkalmazásával is segítjük fejlődésüket.

- *A tanulási zavarral* küzdő tanulók azok, akik
  - a tanulmányi előmenetelben gátoltak
  - a gátoltság következtében alacsony tudásszinttel rendelkeznek, gyenge illetve rossz tanulmányi eredményt mutatnak fel
  - a sikertelenség mellett a tanulási kedvet és tanulási aktivitást elveszítik, helytelen tanulási szokásokkal bírnak
  - gyakran „unatkoznak” órákon.
- *Az alulteljesítő tanulók* azok, akik messze lehetőségeik, képességeik alatt teljesítenek. A továbbhaladás feltételezi a tanulók felzárkóztatását. Azon tanköteles tanulónak, aki második vagy további alkalommal ismétli a tanévet, az intézmény lehetővé teszi, hogy egyéni foglalkozásban részesüljön.

Az alulteljesítő, lemaradó tanulók felzárkóztatása

Alulteljesítő, lemaradó tanulóink felzárkóztatásának alapvető célja és feladata:

- a felkészültségbeli hiányok feltárása és pótlása
- a kudarcélmények csökkentése
- a megfelelő előrehaladáshoz nélkülözhetetlen megismerő, munkavégző és alkalmazási képességek kialakítása
- az ehhez szükséges motivációk megteremtése
- a gondolkodási képességek fejlesztése
- a tantárgyi tartalmak elmélyítése

A felzárkóztatás legfőbb feladatai

- A tanév elei szintfelmérés
- a tanulási képességek, részképességek hiányának feltárása
- tanuláshoz szükséges motivációk megteremtése
- helyes magatartási és viselkedési szokások kialakítása

- helyes tanulási módszerek kialakítása
- szociokulturális hátrányok kompenzálása
- az egyéni képességeket figyelembe vevő felzárkóztató program kidolgozása és végrehajtása
- Nevelési hiányosságokból fakadó egyéb hátrányosságok, mint:
- kifejezőkészség és szókincs fejlesztése
- kommunikációs és kapcsolatteremtő készség fejlesztése
- Nevelési hiányosságokból fakadó egyéb hátrányosságok, mint:
- kifejezőkészség és szókincs fejlesztése
- kommunikációs és kapcsolatteremtő készség fejlesztése

A felzárkóztatást segítő tevékenységformák iskolánkban

A második lépés a tanórai és tanórán kívüli segítségadás. A különböző tanulási nehézségek esetén a következő *módszereket* alkalmazzuk a felzárkóztatás során:

Tanulási képesség hiánya esetén:

- csoportbontás
- korrepetálás
- differenciált foglalkozások
- csoportmunka
- könyvtári foglalkozások
- felzárkóztató tantárgyi program

Magatartási zavarok esetén:

- osztályfőnök, ifjúságvédelmi felelős és a szülők együttműködése
- szakemberek bevonása
- különböző szervezetek, szervek bevonása
- egyénre szabott feladatokkal a tanuló motiválása, sikerélményhez juttatása
- a tanulási kedv inspirálása
- órai, órán kívüli aktivitás fokozása
- tanítási-tanulási módszerek váltása, bővítése

A lemaradó tanulók érzelmvilágát vizsgálva megállapíthatjuk, hogy csak a tanuláshoz való pozitív viszonyulással érhető el a siker. A tanulmányi előmenetelben gátolt tanulók magatartásában konfliktus mutatkozik, frusztrálttá válnak. A sikerélmény, az elismerés, a tudás olyan motiváló tényezővé válik, ami a hátrányokat jelentősen csökkenthetik.

A felzárkóztató program célja a tanulási szokások átalakítása, a tanuláshoz szükséges alap- és rész-képességek fejlesztése. Ezen fejlesztéshez szabadidős tevékenységek széleskörű bevonására van szükség. A tanulók képessé válnak önálló feladatmegoldásra, döntéshelyzetbe hozhatók, a sikerélmény által javul az önértékelésük, önállóan képesek a céljaikhoz szükséges eredmények elérésére.

A felzárkóztató foglalkozásokon megvalósítandó feladatok

- Tudatos tanulásszervezés
- Egyénre szabott tanulási módszerek kimunkálása
- Beilleszkedési nehézségek csökkentése
- Cselekvő tanulás módszerének alkalmazása
- Közös tevékenységek színvonalának emelése
- Gyakorló órák számának növelése
- Tanórán kívüli művelődési, kulturális tevékenység bővítése
- Magyar és egyetemes kultúra értékeinek megismerése
- Kifejezőképesség javítása
- Igényes beszédkultúra fejlesztése
- Következetes számonkérés

A felzárkóztatás során alkalmazott tevékenységformák

- Tanórai felzárkóztatás otthoni feladatok adásával
- Tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások
- Rendszeres ellenőrzés
- Tanulószoza biztosítása
- Közös színház- és múzeumlátogatás
- Előadások tartása
- Szituációs játékok
- Tanórai differenciálás egyénre szabott feladatokkal
- Különböző tanulási technikák elsajátíttatása a tanulóval
- A lehetőségekhez mérten egyes tananyagok projekt módszerrel történő feldolgozása
- Könyvtári foglalkozások (segítenek az érdeklődés felkeltésében, a tanuláshoz szükséges motivációk megteremtésében, az ismeretek bővítésében)
- Egyéni elbeszélgetések (segítik a tanuló megismerését, a tanulásra, erőfeszítésre való ráhangolását)
- Hatékony együttműködés kialakítása a szülőkkel a tanuló segítése érdekében.

11. KIEMELTEN TEHETSÉGES TANULÓK FEJLESZTÉSE

A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységek

Az iskolában folyó oktató-nevelő munka kiemelkedően jelentős része az, hogy a tanárok munkája a lehető legnagyobb mértékben igazodjon a gyerekek egyéni adottságaihoz, fejlettségéhez és képességeihez. Ennek egyik nélkülözhetetlen oldala a tehetséggondozás.

Mindenki tehetséges valamiben, ezáltal egyik legfontosabb feladatunknak tartjuk, hogy a tehetséget megkeressük minden tanítványunkban. Ha megtaláljuk azt a területet, amiben tehetségesek, sikerélményt adhatunk a növendékeknek, ami magabiztosságot és célt ad számukra. A szívesen végzett tevékenység rendszerességre szoktatja a tanulókat és ennek a pozitív hatása a többi tevékenységükre

is kihathat. Olyan területekre is, amelyek esetleg távolabb állnak a tanulóktól és adott téren nem annyira tehetségesek.

Az iskolai tehetségfejlesztő programok tervezéséhez szükséges annak az ismerete, hogy milyen területen kívánjuk a gyermekeket kiemelten fejleszteni. Ebből a szempontból tehetségesnek tekinthetők azok a tanulók, akik egy vagy több részképességük alapján kiemelkedő teljesítményre képesek.

Intézménytípusunk alapvető funkciója: a tehetségek gondozása, veleszületett vagy szerzett képességeik továbbfejlesztése, megtalálni számukra azt az „utat”, amelyen elmélyülten és eredményesen törhetnek előre és az átlagosat túlhaladó teljesítményekre képesek. Szeretnénk elérni, hogy az iskolába érkező eltérő adottságú és motivációjú tanulók a személyiségüknek megfelelően lehetőséget kaphatnának ismereteik bővítésére, képességeik és készségeik fejlesztésére.

A tehetséges tanulók mind a képességek, mind a viselkedés, a magatartás terén eltérnek az átlagtól. A tehetséges gyerekek nem egyformák. Legfontosabb személyiségjegyük az eredetiség. A kreatív gyermekekre általában magas fokú tudásvágy, kíváncsiság, belső teljesítménykényszer, nagyfokú autonómia, önbizalom, szabad kommunikációra törekvés, csökkentett mértékű alkalmazkodás, az elnyomás és a korlátozás elleni védekezés, a szociális korlátok áthágása jellemző.

A tehetséggondozásban nincs egy igazi út, amely minden gyermek számára járható. Az, hogy milyen programokkal és módszerekkel lehet egy-egy tehetséges gyerekkel vagy csoporttal foglalkozni csak bizonyos információk birtokában lehetséges megtervezni. Ezek:

- az érintett gyerek, gyerekek kora
- milyen szinten állnak, mit tudnak?
- milyen motivációk inspirálják, milyen a feladat iránti elkötelezettségük?
- mit tud a pedagógus szakmailag nyújtani?
- mennyiben lehet számítani a családi háttér támogatására?
- milyen feltételrendszer mellett dolgozik a pedagógus?
- mennyi időt és energiát tud és akar befektetni ebbe a munkába a pedagógus?
- milyen elismerés és kik részéről várható a nevelő extra teljesítményéért?

Mindezek tisztázása után a növendék(ek), szülők bevonásával a lehetséges mód-szereket közösen megválaszthatjuk. Ezek:

- „minőségi” csoportba irányítás (egyénenként eltérő időben) kimagasló tehetségek esetében.
- Évugratás, vagy léptetés: amikor egy tanévben esetleg 2 év anyagát is minden nehézség nélkül képes elsajátítani a gyermek.
- Gazdagítás, dúsítás: hogy a tanévi anyagot az idő 2/3-a alatt sikerül feldolgozni és a fennmaradó 1/3-nyi időben a növendékek egyéni fejlesztő programokkal dolgoznak.

A művészi képességek (rajz, zene, tánc, színművészet stb.) rendszerint korán megmutatkoznak, de a motivációs akarati tényezőktől, a környezet serkentő-gátló hatásától is függ, hogy lesz-e belőlük művészi tehetség.

A tehetségek megmutatkozásának, bizonyításának, a tehetség mértékének megállapítására alkalmas tevékenységi formák az alábbiak az egyes művészeti tanszakokon: különösen nagy gondot tehetséges diákjaink patronálására, támogatjuk az egyes művészeti

tanszakokon a különböző kulturális rendezvényeken való részvételeket. Ezek többek között:

- pályázatokon való részvétel (nemzetközi, országos, megyei, városi szinteken) – minden tanszakon,
- versenyeken, bajnokságokon való részvétel (nemzetközi, országos, megyei, városi szinteken) – minden tanszak;
- külső rendezvényeken (például nemzetközi konferenciákon, nagykövetségeken, más iskolai, városi, külföldi rendezvényen) való szereplés – tánc, színjáték tanszakok,
- gálaesteken, tanévzárókon történő fellépések – tánc, színjáték tanszakok,
- helyi tárlatokon való bemutatkozás – képző és iparművész tanszakok;
- hangversenyek, ünnepségeken való közreműködés, versenyeken való eredményes szereplés, alkotó táborok – zeneművészeti tanszak
- szaktáborokon való részvétel – minden tanszak.

A tehetségek oktatása nem pusztán a tantervi keretek közé szorított információ-közvetítésből áll, sokkal inkább olyan folyamatként kell felfogni, amely állandó tökéletesítésre ösztönöz az egyén saját képességeit, készségeit illetően.

Az iskola alapvető célja és feladata a tehetségek gondozása. A különösen kiemelkedő tehetséges gyerekeknek kérésükre, illetve a pedagógus javaslatára külön gyakorlási lehetőséget biztosítunk. A nyári táborozásra jutalomból néhány tehetséges és esetleg szociálisan rászorult gyereknek ingyenes részvételt biztosítunk. Azzal, hogy külön órákat kapnak és a szülőket látogatjuk, nem csak tehetséggondozó munkát végzünk, hanem pályaaorientációt is. Mindent megteszünk annak érdekében, hogy a tehetséges gyerekek ne kallódjanak el.

A tehetséges tanulók mind a képességek, mind a viselkedés, a magatartás terén eltérnek az átlagtól. A tehetséges gyerekek nem egyformák. Legfontosabb személyiségjegyük az eredetiség. A kreatív gyermekekre általában magas fokú tudásvágy, kíváncsiság, belső teljesítménykényszer, nagyfokú autonómia, önbizalom, szabad kommunikációra törekvés, csökkentett mértékű alkalmazkodás, az elnyomás és a korlátozás elleni védekezés, a szociális korlátok áthágása jellemző.

Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók nevelésével kapcsolatos feladatok

Intézményünk alapvető céljai közé tartozik, hogy segítsük mindazon tanulók beilleszkedését, egyéni fejlődését, akik szociális körülményeiket tekintve hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetűek.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény szerint az a gyermek minősül hátrányos helyzetűnek, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve aki után rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt folyósítanak. Ezen belül a halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője (mindkettő) az iskola 8. évfolyamát fejezte be sikeresen, illetve akit tartós nevelésbe vettek.

Mindemellett iskolánk különös figyelmet fordít az átmenetileg hátrányos helyzetbe került tanulókra, az iskola székhelyén kívülről bejáró tanulókra, vagy akik családja betegség (tartós) betegség miatt kerültek ideiglenesen hátrányos helyzetbe.

Iskolánk vállalta azt a feladatot, hogy a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat normál helyzetű diákok között, heterogén csoportban oktassa. Általános az a tapasztalat, hogy a hátrányos helyzetű tanulók lemaradással küszködnek kortársaikhoz képest, így folyamatos felzárkóztatásra, fejlesztésre szorulnak.

Az iskola hátrányos helyzet enyhítését elősegítő tevékenysége:

- A HH, HHH, SNI, BTMN tanulók év eleji felmérése, melyet az osztályfőnökök és az ifjúságvédelmi felelős végez el. Cél az esetleges szegregáció elkerülése, heterogén osztályok kialakítása.
- Éves tervzet kialakítása, esetlegesen családlátogatásokon való részvétel, fogadóórákat szervezése.
- A pedagógusok hatékony együttműködése, az eredményesség mérése
- Fontos a felzárkóztatás, tehetséggondozás, a képességekhez mért haladás biztosítása, a differenciálás, esetlegesen az egyéni munka kialakítása. Ehhez a pedagógusok, az osztályfőnökök, az ifjúságvédelmi felelős összehangolt munkája szükséges.
- Szülőkkal történő kapcsolatfelvétel, személyes találkozások szervezése, melynek célja a családi körülmények minél jobb megismerése, egymás segítése. A szülőknek partnernek kell lenniük az iskolai munkában, ennek egyik eszköze a folyamatos tapasztalatcsere.
- Ha szükséges, eseti megbeszélések tartása, ebben az osztályfőnök, a szaktanárok érintettek. Így lehet kezelni az év közben felmerülő problémákat. Az osztályfőnök méri az eredményességet.

Mindemellett a szociális hátrányok enyhítését a következő eljárások szolgálják:

- Motiválás arra, hogy a gyermek kollégiumi ellátásban részesüljön, amelyet ingyenesen biztosítunk diákjaink számára
- Kedvezményes étkeztetés
- Felzárkóztató illetve tehetséggondozó programok szervezése
- Művészeti tréningek, terápiák / egyéni és csoportos terápia, kommunikációs tréningek, báb-, zene-,tánc terápia, drámapedagógiai foglalkozások /
- Ingyenes egészségügyi szűrések /fogorvos, iskolaorvos/
- Pszichológus folyamatos rendelkezésre állása
- Drogprevenációs-, bűnmegelőzési előadások, rendőrségi nyílt napok szervezése
- Pályázatok folyamatos nyomon követése
- Pályaorientációs tevékenység
- Útravaló programban való részvétel, rászoruló gyerekek pedagógusok általi mentorálása
- Iskolán belüli ösztöndíjak kiírása
- Ingyenes tanulmányi kirándulások, múzeumlátogatások, művészeti táborok

A HHH-s tanulók iskolai integrációja akkor sikeres, ha intézményünk nyitott, kooperatív szemléletű. Tanulóink beilleszkednek a közösségbe, megfelelő kapcsolatokat alakítanak ki, társaikkal és tanáraikkal egyaránt. Motiváltak lesznek a tanulásban, együttműködésben, önmaguk fejlesztésében.

Hátránykompenzációs eljárások

Intézményünk hosszú és rövid távú céljainak megfelelően kiemelt figyelmet fordítunk az egyenlő esélyek megteremtésének, így a társaikhoz képest hátránnyal induló tanulók felzárkóztatására, a hátránykompenzáció megvalósítására, a továbbtanulási esélyek javítására.

Hátránykompenzáció biztosítható az alábbi felsorolt esetekben:

- sajátos nevelési igényű,
- hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű,
- beilleszkedési, magatartási zavarokkal küzdő,
- tartósan beteg tanulók,
- tanulási kudarccal küszködő tanulók esetén, valamint
- szocializáció hiányosságaiból adódó nehézségek és
- anyagi és szociális hátrányok esetén.

A hátránykompenzáció igénybe vehető az érintett tanuló, szülő kérésére, az osztályfőnök javaslatára, vagy külső szerv javaslatára (Nevelési tanácsadó, Gyermekjóléti Szolgálat, Gyámhivatal, Rendőrség, stb.) Ez alapján az iskola igazgatója a fenntartóval együttműködve, az osztályfőnök koordinálásával, a nevelőtestület és az érintett szakhatóságok közreműködésével meghatározza a fejlesztés módszerét. Az igazgatóhelyettes a tanév elején javaslatokat dolgoz ki a hátránykompenzációs eljárásokra vonatkozóan, kapcsolatot tart a szervezettel. A szaktanárok tantárgyi korrepetálásokat, fejlesztő foglalkozásokat, kulturális és közösségi programok szervezését vállalják.

Az érintett területek vonatkozásában az egyes hátránykompenzációs eljárások, nevelési módszerek és eszközök a pedagógiai programban, az egyes fejezetekben részletesen megtalálhatók.

Hátránykompenzáló speciális eljárások iskolánkban

A Matura Alapítvány az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program keretében *A jövőért tanulok!- a továbbtanulás ösztönzése a Matura Alapítvány iskolájában* címmel (EFOP-3.1.10-17-2017-00001) az intézménybe járó hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű nappali érettségire adó középfokú oktatásban résztvevő tanulók számára biztosít továbbtanulást segítő programot, melynek helyszíne a Matura Alapítvány által fenntartott Abigél Többcélú Intézményének Debreceni Tagiskolája (4029 Debrecen Víztorony utca 9-11.) A program ideje 2017.11.01-2020.10.31.

A program résztvevői az intézmény 25 fő 10-11-12-es évfolyamos hátrányos helyzetű tanulója.

A program előzménye- TÁMOP-3.3.10/A konstrukcióban megvalósított program a nyíregyházi székhelyintézményben

A Matura Alapítvány által fenntartott nyíregyházi Abigél Többcélú Intézmény 2013- ban az Új Széchenyi Terv Társadalmi Megújulás Operatív Program TÁMOP-3.3.10/A konstrukció keretében valósította meg a Tanulj tovább!- továbbtanulást elősegítő program az Abigél Többcélú Intézményben című, TÁMOP-3.3.10.A-12-2013-0001 azonosítójú programját.

A program ideje: 2013. november 1.- 2015. április 30.

Ennek a programnak a célja az volt, hogy a kiválasztott, az Abigél Többcélú Intézménybe járó 25 fő hátrányos helyzetű érettségire felkészítő tanuló másnéven mentorált számára biztosítsa mindazon feltételeket, amelyek esetükben az iskolai lemorzsolódást megakadályozzák, a sikeres érettségi vizsga letételét és a felsőfokú intézménybe való továbbtanulási esélyeket elősegítik. A programban a szakmai vezető irányítása alatt 5 fő mentor dolgozott, akik feladata az volt, hogy a gondjaikra bízott 5-5 fő mentorált tanulmányi előmenetelét a nyomon kövessék, a mentoráltak egyéni fejlesztési tervét kidolgozzák, kapcsolatot tartsanak a szülői házzal, a mentorált osztályfőnökével és tanáraival. A 25 fő mentorált a program keretében az érettségi tantárgyakból felzárkóztató, tehetséggondozó és fejlesztő foglalkozásokon vett részt. A tanulás mellett lehetőségük nyílt az intézmény szervezésében a program keretében hátránykompenzációs programokon való részvételre, mint filmszínház-látogatás, állatkerti látogatás, pályaaorientációs rendezvényen való megjelenés, sportnap, a szülők bevonásával megvalósuló szülői nap és egyhetes csapatépítő kirándulás.

A program sikeres szakmai megvalósításának felelősei a szakmai vezetőn és a mentorokon kívül az intézmény pedagógusai voltak, akik pedagógia program átdolgozását munkacsoportok kialakításával, a tantárgyi, képzési formák kidolgozását az egyéni fejlesztési igényeket is figyelembe véve igyekeztek megvalósítani.

A program keretében kialakításra került az intézményben egy tanulóbarát helység, ahol a mentoráltak tanórákon kívül tanulhattak, illetve a tanuláshoz szükséges eszközök, könyvek, munkafüzetek kerültek elhelyezésre.

A program sikeresen lezárult, a bevonásra került tanulók közül senki nem ismételt évet, nem mulasztott 250 óránál többet, a program végére 4 tanuló jelentkezett felsőoktatási intézménybe, 5 fő szerzett szakmai végzettséget, 20 fő esetében javultak a tanulmányi eredmények a kulcsfontosságú tantárgyakból; a megvalósítás ideje alatt 21 iskolán kívüli programon vettek részt. Az intézmény 3 szervezettel alakított ki együttműködést.

A jövőmért tanulok!- a továbbtanulás ösztönzése a Matura Alapítvány iskolájában program során a résztvevők számára biztosított tevékenységek:

- **A tanulók iskolai sikerességét elősegítő, a tanulók szükségleteit figyelembe vevő, differenciáló pedagógiai módszerek alkalmazása;**

A továbbtanulást erősítő és az iskolai lemorzsolódást megakadályozó pedagógiai módszerek tanórai és tanórán kívüli, illetve délutáni foglalkozások keretében való alkalmazása.

A tanórákon a programban részt vevő tanulók órai teljesítményének tanórai aktivitásának figyelembevétele a szaktanárok által. A képességeik és készségeik fejlődésének nyomon követése. Ehhez mérten a tanórai óravezetés kialakítása, így a **frontális óravezetés** mellett, a tanulók képességeihez illetve fejlesztését figyelembe véve a **csoporthoz** (A tanulók 3-6 fős csoportokba (cso-

portmunka)szerveződnek önként, vagy a pedagógus irányításával; csoportok általában különböző feladat megoldásán dolgoznak; ez a módszer jelentősen hozzájárul a gyerekek reális önismertetének alakulásához, és fejleszti toleranciájukat is) és az **egyénre szabott differenciált munka** (a tanulók egyéni, képességeik, és fejleszthetőségük szerinti feladatokat kaphatnak) alkalmazása.

A csoportmunka és a differenciált munka minden tantárgy esetében megfelelően alkalmazható. A tanórákon hangsúly kerül a személyre szabott feladatokra, amelyek elvégzése az iskolai oktatás részét fogja képezni, de otthon kell elvégezni.

A tanulásban esetlegesen lemaradók számára délután, a kötelező tanórákon felül **felzárkóztató tantárgyi foglalkozások** tartása elsősorban az érettségi tantárgyakra fókuszálva: matematika, magyar nyelv és irodalom, történelem, angol, német. A felzárkóztatók évfolyamonkénti megszólása tantárgyanként:

Tantárgy	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Óraszám összesen/ hét/ tan- tárgy
magyar nyelv és irodalom	10 évf	11 évf	-	12 évf	3 óra
angol	-	10 évf	12 évf	11 évf	3 óra
történelem	11 évf	12 évf	10 évf	-	3 óra
matematika	12 évf	-	11 évf	10 évf	3 óra
német	-	10 évf	12 évf	11 évf	3 óra
Óraszám összesen/ hét	-	-	-	-	15 óra

A felzárkóztató tematikája a tanórák tematikáját követi, illetve az érettségi tananyagra épít. A választható érettségi tantárgyak tekintetében (informatika, földrajz, biológia, kémia, fizika, testnevelés, művészeti tárgyak) 11. évfolyamtól biztosítunk érettségire való felkészítőt évfolyamonként heti 1 órában.

A továbbtanulni szándékozó, tehetséges tanulók számára tantárgyi felosztás szerint **tehetséggondozó programok** biztosítottak hetente 1 órában biológia, matematika, földrajz, kémia, fizika, történelem, angol, német, informatika tantárgyakból.

A tehetséggondozó foglalkozások során elsősorban a **projekt módszerre épülnek**. A módszer a tanulók érdeklődésére, szükségleteire és a közös tevékenységre épít. Egyik fő jellegzetessége a résztvevők nagyfokú szabadsága, önállósága.

• **Tanulók mentorálása**

Minden mentor 5 tanulóért felelős. A mentorok feladata:

- hetente találkozik a mentoráltjaival külön-külön hetente 2 órában
- nyomon követi a mentorált fejlődését
- segíti sikeres tanulmányi előmenetelét, és tehetségének kibontakoztatását

- javaslatot tesz a mentorált szaktanár által történő fejlesztésre
- minden egyes mentoráltról mentori naplót vezet
- ellenőrzi az egyéni fejlesztési terveknek megfelelő fejlesztéseket
- hetente ellenőrzi az egyéni haladási naplót
- tartja a kapcsolatot a mentorált családjával telefonon, és felkeresi a családokat a program ideje alatt évente 3 alkalommal családlátogatás céljából, bevonja őket a közösségi programokba
- rendszeres megbeszélést folytat a szakmai vezetővel és a pedagógusokkal

- **Bemeneti kompetencia- vagy részképesség-mérésen alapuló egyéni fejlesztési tervek készítése és az abban meghatározott feladatok mentén az előrehaladás rendszeres értékelése a fejlesztésben résztvevő tanulók vonatkozásában egyéni haladási naplók keretében**

Egyéni fejlesztési terv kötelező tartalmi elemei:

- bemeneti mérés – kompetencia-, illetve részképesség-mérés – elvégzése, a mérés eredményeinek kiértékelése, megjelenítése
  - tanulónként legfeljebb három fejlesztendő kompetencia-terület vagy részképesség és a fejlesztést végző személy meghatározása
  - konzultációk javasolt számának meghatározása a felmérés alapján
  - eredmények felülvizsgálatának ütemezése negyedévenként

Egyéni haladási napló kötelező tartalmi elemei:

- fejlesztési alkalmak területenként, kronologikusan
- fejlesztési alkalmanként jelenlét igazolása
- köztes értékelések szövegesen, területenként, legalább háromhavonta

A fejlesztési tervek elkészítéséért a mentorok a felelősek, akik a szaktanárokkal való egyeztetést követően készítik el a dokumentumot. Az egyéni haladási napló vezetése a foglalkozásokat tartó tanárok feladata. A dokumentumok megfelelő módú vezetését a szakmai vezető köteles ellenőrizni.

A dokumentumok segítenek a célcsoport iskolai előmenetelét beárnyékoló veszélyek elhárításában (otthoni problémák felismerése, iskolai szociális kapcsolatok feltárása, tanulási nehézségek okai, tantárgyi lemaradások), az egyéni képességek felismerésében, az iskolai lemorzsolódás megakadályozásában, továbbtanulási szándék erősítésében.

- **Bemeneti mérés-értékelés elkészítése**

A bemeneti mérés elkészítését tantárgyak esetében a szaktanárok végzik a tanórákon, ennek értékelését közösen végzik a mentorokkal a program indítását követően.

- **Alapkészség-fejlesztés, tantárgyi fejlesztés részképesség, kompetencia-fejlesztés**

A tantárgyi fejlesztés heti rendszerességgel történik az egyéni fejlesztési terv iránymutatása alapján a kidolgozott alaptantárgyi órarend szerint az intézmény szaktanárainak bevonásával változatos munkaformák alkalmazásával.

A tanulás tanítása, az önismeret, önértékelés, szociális kompetencia fejlesztése a mentori foglalkozásokon történik, személyre szabottan. A mentori naplóban kerül rögzítésre.

A tevékenység hozzájárul a végzettségnélküli iskolaelhagyás kockázatának csökkentéséhez, a középfokú végzettség megszerzéséhez, megerősíti a felsőfokú intézménybe való továbblépést. Segíti a tanulók személyiségfejlődését és annak nyomonkövetését.

- **Igazolatlan hiányzások számának csökkentése a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, illetve a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók körében**

Családdal való rendszeres kapcsolattartás támogatása (tanévenként három alkalommal családlátogatás formájában), a tanulók pozitív jövőképeinek kialakítása érdekében. A család és az intézmény kapcsolatának erősítése közös projekt programokon való részvételeken.

- **Közösség- és kapcsolatépítő tevékenységek, valamint tanulási motivációt erősítő tevékenységek**

- Intézményen kívüli szereplők bevonása, illetve intézményi nyílt napokon, információs napokon történő részvétel
- közösségi rendezvények a szülők bevonásával (családi nap)
- A felsőoktatási intézmény által szervezett nyílt napon való részvétel támogatása
- célcsoport számára a tanulói közösség építését segítő tevékenység (5 napos csapatépítő kirándulás Tivadarra a program ideje alatt 2 alkalommal; évente két alkalommal (október és május- a program ideje alatt 6 alkalommal) játékos sportnap szervezése, ahol a tanárok és a mentorok csapata áll szembe a célcsoporttal, és méri össze a tudását ügyességi sportfeladatokban)
- Pályaorientációs programok megvalósítása, együttműködés kialakítása munkaügyi központokkal, potenciális munkáltatókkal
- a tanulók előrehaladása érdekében intézményen kívüli szakemberek bevonása (fejlesztőpedagógus, pszichológus)
- kötelező óraszám felüli nyelvtanulás biztosítása délutánonként heti 2 órában angol vagy német nyelvből

A nyelvi órák elsősorban célcsoport nyelvi kompetenciájának a fejlesztésére irányulnak. További cél a sikeres nyelvi érettségi vizsgán kívül a tanulók nyelvvizsgára való felkészítése, és arra való irányítása, hogy nyelvvizsgára jelentkezzenek.

A program megvalósítását elősegítő infrastruktúra

- az intézmény épületében tanulóbarát szoba biztosítja a tanulást és a tárgyi felkészítéseket
- 5 db laptop biztosítása a tanulók digitális kompetencia fejlesztéséhez
- tantárgyi fejlesztéshez szükséges könyvek, tankönyvek, szótárak, lexikonok a tanulók számára korlátozás nélkül rendelkezésre állnak

12. TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK ÉS AZ ALKALMASSÁGI VIZSGA SZABÁLYAI, VALAMINT A KÖZÉPFOKÚ ISKOLA ESETÉBEN A SZÓBELI FELVÉTELI VIZSGA KÖVETELMÉNYEI

A tanulmányok alatti vizsgák célja azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény Pedagógiai Programja szerint nem lehetett meghatározni, és a pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni. Iskolánk szóbeli felvételi vizsgát nem, csak alkalmassági vizsgát tart a művészeti területre jelentkezők számára.

A tanulmányok alatti vizsgák szabályai a középfokú oktatásban

A tanulmányok alatti a következő vizsgák, meghallgatások tehetőek:

1. művészeti képzésre jelentkező nyolcadikos diákok alkalmassági vizsgája
2. osztályozó vizsga
3. javító vizsga
4. különbözeti vizsga
5. művészeti vizsgák
6. érettségi vizsga
7. szakmai vizsga
8. szintvizsga
9. belső vizsgák

A tanulmányok alatti vizsgák szervezésének legfontosabb alapelvei

A vizsgabizottság minimum három főből áll: elnök, kérdező tanár, ellenőrző tanár

Az igazgató felel a vizsgák szabályos lebonyolításáért.

Az elnök

- felel a szabályok betartásáért,
- ellenőrzi a vizsgázók adatait, vezeti a jegyzőkönyvet,
- ha kell szavazást rendel el

Kérdező tanár

- csak megfelelő tanári végzettséggel lehet

Ellenőrző tanár

- lehetőség szerint szakos tanár
- felel a vizsga szabályszerűségéért

Írásbeli vizsgák általános szabályai

- a tanteremben minden padban csak egy diák ülhet
- a feladatlapot az iskola pecsétjével kell ellátni, fel kell tüntetni a tantárgy megnevezését, a tanuló nevét és a dátumot
- a feladatlap megoldásának ideje 60 perc
- a vizsgán használható segédeszközöket a szaktanár tájékoztatása alapján a tanuló biztosítja
- Egy vizsganapon két írásbeli vizsga tehető le, de közöttük 20 perc pihenőidőt kell biztosítani
- Ha a vizsgázó az írásbelin szabálytalanságot követ el, a felügyelő tanár e tényt jegyzőkönyvben rögzíti, és felvezeti a feladatlapra és jelenti az igazgatónak.

A szóbeli vizsga általános szabályai

- egy napon három szóbeli vizsga tehető le
- a vizsgázónak a vizsga előtt minimum 30 perccel kötelező megjelennie
- a szóbeli vizsgán minden vizsgázó tételt húz, a tantárgyához kapcsolódó segédeszközökkel készül az önálló feleletre
- a felkészülési idő legalább 20 perc, kivétel az idegen nyelv ahol nincs felkészülési idő
- a felelet során a tanuló a felkészülési idő alatt készített jegyzeteit használhatja
- a felelet maximum 10 percet tarthat
- ha a vizsgázó az adott tételből teljes tudatlanságról tesz tanúbizonyságot, egy alkalommal póttételt húz
- két tantárgy között a vizsgázó pihenőidőt kérhet
- ha a szóbelin a vizsgázó szabálytalanságot követ el, az elnök figyelmezteti
- szabálytalanságok esetében a vizsgabizottság elnöke értesíti az igazgatót, aki a törvények alapján dönt.

A gyakorlati vizsga általános szabályai

- a gyakorlati oktatás vezető tanárnak kötelező a vizsgázót tájékoztatni a gyakorlati vizsga rendjéről

A vizsgatárgyak követelményrendszere minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével.

Minden a pedagógiai programban szereplő tantárgy írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, kivéve az informatika, a testnevelés, és a művészeti tárgyak, szakiskolai képzés esetén szakmai gyakorlati tárgyak, amelyekből gyakorlati vizsga van. Népművészet tantárgyból csak szóbeli vizsga van.

Az egyes vizsgatípusok

Művészeti képzésre jelentkező nyolcadikos diákok alkalmassági vizsgája

A képességvizsgálat területei

- *Tánc tagozaton:* ritmusérzék, koordinációs készség, testalkat, mozgásmemória, improvizációs készség alapján történik.
- *Képző-és iparművészeti tagozaton:* térlátás, színérzékenység, arányérzet, kompozíciós készség, kreativitás, tónusérzékenység.
- *Zeneművészeti tagozaton:* zongorajáték, intonációs készség, zenei hallás, éneklési készség, zenei intelligencia, tájékozottság

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- a köznevelési törvényben meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.
- Előrehozott érettségi vizsgát szeretne tenni
- ha 10. évfolyamon OKTV-n indulnának.

Osztályozó vizsgának számít a szakképző iskolában - a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint - szervezett beszámoltató vizsga is. Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam félévi illetve tanév végi követelményeinek teljesítésére vonatkozik. Az osztályozó vizsga tantárgyi, évfolyamonkénti követelményei megfelelnek az adott tantárgyból tanítási év közben tanult témakörökkel. Ezek részletes leírását az intézmény pedagógiai programja tartalmazza. Az osztályozó vizsgákról, vagy az osztályozó vizsga várható letételéről és az osztályozóvizsga követelményeiről az osztályfőnök levélben értesíti a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt, legkésőbb a vizsga időpontja előtt számított két héten belül. Az osztályozó vizsgaidőszakok pontos időpontjai az iskola aktuális munkatervében szerepelnek, a vizsgaidőszakok január hónap folyamán, április hónap folyamán (jelentkezés március végéig) - azon 11. évfolyamosok számára, akik tavaszi előrehozott érettségire jelentkeztek, illetve június elején.

Javító vizsga

Ha a tanuló tanév végén – a tantárgyak számától függetlenül- elégtelen osztályzatot kap, javítóvizsgát tehet. Javítóvizsga augusztus 15. és augusztus 31. között szervezhető. Erről két héttel korábban a tanuló, illetve a szülő írásbeli értesítést kap. A javítóvizsga legalább három tagú bizottság előtt történik, ha lehetőség van, nem a tanulót javítóvizsgára utasító tanár a kérdező.

Különbözeti vizsga

A különbözeti vizsgák időpontját az igazgató határozza meg. Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az Intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az Intézmény a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanult, s

amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek. A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az Intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

Pótló vizsga

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/pótló/különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató jelöli ki.

Művészeti vizsga

Tánctagozaton a diákok első negyed év végén, illetve a harmadik negyed év végén a szaktanárok által meghatározott feladatokat kötelesek teljesíteni, amely a tanítási év sikeres befejezésének előfeltétele. A feladatokról a tanulók a negyed év kezdetekor kapnak tájékoztatást, a felkészülésre megfelelő előkészületi idő biztosított. Az értékelés szövegesen történik, a tanév végi eredménybe beszámít.

Képzőművészeti tagozaton a diákok által elkészített alkotások értékeli a pedagógusok.

Érettségi vizsga

Az érettségi vizsga célja annak megállapítása, hogy a vizsgázó rendelkezik-e az általános műveltség alapjaival és olyan képességekkel, amelyek alkalmassá teszik az önművelésre; szert tett-e megfelelő tárgyi tudásra, gondolkodási és tájékozódási képességre, képes-e ismereteinek rendszerezésére és gyakorlati alkalmazására; felkészült-e a felsőoktatási intézményekben folyó tanulmányok megkezdésére.

Az iskola a tizenegyedik-tizenkettedik-tizenharmadik évfolyamon a kötelező vizsgatárgyból **biztosítja, hogy a tanuló - választása szerint - mind a középszintű, mind az emelt szintű érettségi vizsgára fel tudjon készülni.**

Érettségi vizsgára az a tanuló bocsájtható, aki az adott tárgyból teljesítette a gimnáziumi tantervi követelményeket. Az érettségi vizsgán a vizsgázónak **négy kötelező** és legalább **egy kötelezően választott** vizsgatárgyból kell vizsgát tennie. A vizsgázó emellett további vizsgatárgyakat is választhat.

Kötelező vizsgatárgyak:

- magyar nyelv és irodalom
- történelem
- matematika
- idegen nyelv I.

Választható vizsgatárgyak:

- idegen nyelv II.
- biológia
- földrajz

- informatika (digitális kultúra)
- rajz és vizuális kultúra
- művészettörténet
- belügyi rendészeti ismeretek
- testnevelés
- minden tantárgy választható, amelynek a helyi tantervben meghatározott követelményeit a tanuló teljesítette

Emelt szinten választható vizsgatárgyak:

- magyar nyelv és irodalom
- angol nyelv
- német nyelv
- történelem
- matematika
- informatika (digitális kultúra)
- biológia

A 11.-12. évfolyamon emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatokat és követelményeket azok terjedelme miatt a Pedagógiai Program melléklete tartalmazza.

Érettségire való felkészítés

Iskolánkban az érettségire való közép- és emelt szintű felkészítés megszervezése két módon történik. A középszintű érettségire való felkészítés minden tantárgyból órarendi keretek között, illetve az emeltszintű felkészítés plusz tanórák (fakultáció) keretében biztosított legalább 5 fő jelentkezése esetén. A tantárgyak többségénél a tanulók alapóraszámában az osztállyal együtt tanulnak, s a plusz órákat külön csoportban teljesítik. A matematika és a nyelvi (angol, német) tárgyak esetében a tanulók a tantárgy valamennyi óráját külön csoportban tanulják.

Azon tantárgyak esetében, melyeknél a jelentkezők száma nem éri el az 5 főt, az emeltszintű érettségire való felkészítés délutáni órák keretében történik. Az órarenden kívüli időben folytatott, illetve egyéni felkészítés esetén, nincs osztályozás.

A következő tanévre vonatkozó érettségi előkészítő csoport választása a 10. (illetve 11.) osztály második félévében történik. Csak akkor indul csoport, ha legalább 5 fő jelentkezett.

Az iskola igazgatója minden év április 20-ig elkészíti és közzéteszi a tájékoztatót azokról a tantárgyakról és a felkészítés szintjéről, amelyekből a tanulók tantárgyat választhatnak.

A tanulók a közzétételtől számított két héten belül a tantárgy és a felkészülési szint megválasztásával kapcsolatos döntésüket írásban adhatják le. A tanuló által választott tanítási óra a következő tanévben a tanuló számára kötelezővé válik. Választott tantárgyat leadni és felvenni csak lezárt tanév

után lehet. Ezen döntésen változtatni csak a következő tanév végén van lehetőség. Ilyen tantárgyat utólag felvenni csak sikeres különbözeti vizsga letétele után lehet.

A választás véglegesítésekor a szülőnek és a tanulónak írásban kell nyilatkoznia a fentiek elfogadásáról.

Amennyiben a tanuló az általa fakultáció keretében tanult tárgyból előrehozott érettségit kíván tenni (11. évfolyamon), akkor a második félév anyagából osztályozóvizsgát köteles tenni.

Előre hozott érettségi vizsgák

Érettségi vizsgát az érettségi vizsga vizsgaidőszakában (a továbbiakban: vizsgaidőszak) lehet szervezni. A vizsgaidőszakok - a vizsga szintjétől függetlenül - a következők:

a)* május-június hónapi valamennyi középiskola és a Hivatal, valamint a kormányhivatal részére a rendes, az előrehozott, a kiegészítő, a szintemelő, az ismétlő, a pótló és a javító érettségi vizsgák megszervezésére,

b)* október-november hónapi a Hivatal, valamint a kormányhivatal és a kijelölt középiskolák részére a rendes, az előrehozott, a kiegészítő, a szintemelő, az ismétlő, a pótló és a javító érettségi vizsgák megszervezésére,

9. Előrehozott érettségi vizsga a tanulói jogviszony fennállása alatt, az érettségi bizonyítvány megszerzése előtt egyes érettségi vizsgatárgyból első alkalommal letett érettségi vizsga, amely letehető idegen nyelvekből, informatikából a középiskolai tanulmányok teljes befejezését megelőző második tanév május-júniusi vizsgaidőszakában, valamint az azt követő vizsgaidőszakokban, továbbá **olyan érettségi vizsgatárgyból, amelyeknél a tanuló számára az adott vizsgatárgy vizsgájára való jelentkezés feltételeinek teljesítéséhez szükséges tantárgy, tantárgyak tanítása a középiskola helyi tanterve szerint a középiskolai tanulmányok befejezését megelőző tanévek valamelyikében lezárul**, először a középiskolai tanulmányok teljes befejezését megelőző második tanév május-júniusi vizsgaidőszakában, valamint az azt követő vizsgaidőszakokban.

Belső vizsgák

A vizsga célja, hogy a diákok a megszerzett ismereteiket rendszerezzék, összegzését, szintetizálását gyakorolják. Fejlesszék írásbeli, szóbeli beszámolási képességeiket, felkészüljenek az érettségi vizsga teljesítésére. Az érettségi vizsgához hasonló körülmények között adjanak számot arról, milyen mértékben sajátították el a helyi tantervben a tovább haladás feltételeként meghatározott kompetenciákat.

Magyar nyelv és irodalom vizsga a 11. évfolyam tanulói részére írásbeli és szóbeli vizsga

A vizsgák időpontjai: Magyar: írásbeli a Tavaszi szünetet követő héten szövegértési kompetenciából, szóbeli májusban az írásbeli érettségi első három napján.

Matematika írásbeli a 10. évfolyamon májusban az írásbeli érettségi napjain, a munkaközösség munkatervben meghatározott időpontban A vizsgák követelményeit, témaköreit és az értékelés módját a szakmai munkaközösségek állítják össze és októberben ismertetik a tanulókkal.

A vizsga leírása: Matematikából a 10. évfolyam tanulói csak írásbeli vizsgán vesznek részt, melynek időtartama 120 perc. A feladatlap elméleti kérdéseket is tartalmaz. A vizsga értékelésére

az érettségien szokásos ponthatárokat alkalmazzuk. A 10. évfolyamon az írásbeli vizsga két részből álló feladatlapot tartalmaz. Az első részhez felhasználható idő 30 perc, a második részhez 60 perc.

A szóbeli vizsgán a tanulók tételt húznak, melyen a kiadott elméleti tudnivalókból 5 kérdés szerepel. A szóbelin elért pontszám a vizsga 15%-át jelenti, az írásbeli pedig a 85%-át. A vizsga értékelésére az érettségien szokásos ponthatárokat alkalmaz.

Magyar nyelv és irodalomból az írásbeli vizsga 60 perces szövegértési feladatot tartalmaz, melyet az érettségi pontozásnak megfelelően értékelnek és nyelvtan jegynek számít. A szóbeli vizsgán húzhat a vizsgázó kifejtendő tételt, melyre 30 perc gondolkodási időt kap. A vizsga értékelésére az évközi felelések során kialakult szaktanári gyakorlat alapján történik. A tételek jegyzékét a szaktanárok a tanév elején közzéteszik.

Elsődlegesen választott idegen nyelv írásbeli vizsgája a 10. évfolyamon a tanév vége előtt kerül megszervezésre szövegértésből.

Történelem belső vizsga 12. évfolyamon legkésőbb november 30-ig szóbeli vizsga formájában rendezhető meg. A történelem szóbeli tételek jegyzékét a szaktanárok a 11. évfolyam végén a tanulók részére bocsátják.

A középfokú oktatásra jelentkező tanulók felvételének és átvételének elvei:

Az iskola az általános felvételi eljárás keretében központi írásbeli felvételi vizsgát nem kér, a felvétel a jelentkezni kívánt tanulók 7. évfolyam év végi és 8. évfolyam félévi tanulmányi eredménye alapján történik. (magyar nyelv és irodalom, matematika, idegen nyelv és történelem tantárgyakból.) Művészeti területen az általános felvételi eljárás keretében a tanulók alkalmassági (képeség-) vizsgálaton jelennek meg, melynek követelményei:

- Tánctagozaton: ritmusérzék, koordinációs készség, testalkat, mozgásmemória, improvizációs készség alapján történik.
- Képző-és iparművészeti tagozaton: térlátás, színérzékenység, arányérzet, kompozíciós készség, kreativitás, tónusérzékenység.
- Zeneművészeti tagozaton: zongorajáték, intonációs készség, zenei hallás, éneklési készség, zenei intelligencia, tájékozottság

A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van. Az átvételt kérő tanuló kérelemmel fordul az intézmény vezetőségéhez, melyhez csatolja az addigi tanulmányi eredményeiről szóló bizonyítványmásolatot. Az átvételről az igazgató dönt.

Rendkívüli felvételi eljárás a következő tanév szeptember 31-ig tart. A felvételi kérelem alapján a rendkívüli felvételi eljárásban az igazgató dönt a tanulók év végi bizonyítványa, és a férőhelyek alapján.

Felvétel 11., 13. szakképző évfolyamra:

A felvételi eljárás keretében az iskola által készített jelentkezési lapon jelentkezhet a tanuló, a tárgyév február 15-étől augusztus 31-éig.

A felvételtől az igazgató a tanulmányi eredmények alapján dönt. Túljelentkezés esetén az azonos tanulmányi eredményű tanulók között elsőbbséget élvez az, aki az általános műveltséget megalapozó oktatást iskolánkban végezte.

Az indítandó szakmákat, a nevelőtestület véleménye alapján, az igazgató dönti el. A tanulókat az iskola határozatban értesíti a felvételtől vagy az elutasításról.

A szakképzésről szóló törvény felvételre, átvételre vonatkozó rendelkezései

Az iskolai rendszerű szakképzés felvétellel, átvétellel vagy a szakképzési évfolyamra történő továbbhaladással kezdődik.

A szakközépiskola tanulója a nemzeti köznevelésről szóló törvény átvételre és felvételre **vonatkozó rendelkezései szerint folytathatja tanulmányait másik szakiskola vagy középiskola megfelelő évfolyamán. A szakközépiskolai végzettséggel rendelkező tanulót kérésére a szakgimnázium tizedik évfolyamára kell felvenni, ha a követelményeket teljesítette.**

Szakközépiskola 9. évfolyama után szakgimnázium, gimnázium 10. évfolyamába történő átvétel:

- megfelelő tanulmányi eredmény, jó vagy példás magaviselet, szorgalom,
- kérvény az iskola igazgatójához,
- alacsony mulasztási óraszám,
- a választott osztályban tanult idegen nyelv megfelelő szintű ismerete
- kötelező érettségi tárgyakból különbözeti vizsga

Szakközépiskola 10. évfolyama után szakgimnázium, gimnázium 11. évfolyamába történő átvétel:

- legalább 4 - es tanulmányi eredmény, jó vagy példás magaviselet, szorgalom,
- kérvény az iskola igazgatójához,
- alacsony mulasztási óraszám,
- a választott osztályban tanult idegen nyelv megfelelő szintű ismerete
- kötelező érettségi tárgyakból különbözeti vizsga

A tantárgyi, tanévi felmentések eljárási szabályai

Az adott tanévre szóló felmentési kérelmeket szeptember 30-ig kell leadni az iskola tanulmányi osztályán, az iskola igazgatójának címezve. Az igazgató 30 napon belül elbírálja a kérelmeket.

A tankötelezettség iskolába járással, vagy ha az a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából nem hátrányos, a szülő kérelmére magántanulóként teljesíthető.

Ha az iskola igazgatójának megítélése szerint a tanulónak hátrányos, hogy tankötelezettségének magántanulóként tegyen eleget, vagy az így elkezdett tanulmányok eredményes folytatására vagy befejezésére nem lehet számítani, köteles erről értesíteni a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely a gyámhatóság és a gyermekjóléti szolgálat véleményének kikérése után dönt arról, hogy a tanuló milyen módon teljesítse tankötelezettségét. Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló esetén az iskola igazgatójának döntéséhez be kell szereznie a gyermekjóléti szolgálat véleményét.

Szakközépiskolában kért tantárgyi felmentések:

A szakképzést folytató intézményben, illetőleg a felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányokat, a szakképzést nyújtó szakképzésben előírt – megegyező tartalmú – követelmények teljesítésébe be kell számítani. Az előzetes tanulmányok és az azokkal megegyező tartalmú követelmények teljesítésének egyidejű igazolásával a beszámítás iránti kérelmet az iskola igazgatójának kell benyújtani az iskola Tanulmányi Osztályán.

Az előzetes tanulmányok és az azokkal megegyező tartalmú követelmények teljesítésének egyidejű igazolásával a beszámítás iránti kérelmet az iskola igazgatójához kell benyújtani, aki a beszámítás mértékéről a szakképzés oktatásának vezetőjével határozattal dönt. Döntése ellen a területileg illetékes oktatási hivatalhoz lehet fellebbezni.

A beszámítás mértékéről az iskola igazgatója dönt.

Az iskolában folyó szakképzést a 2020/2021 es tanévtől a a következő törvény és kormányrendelet szabályozza:

- 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
- A Kormány 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelete a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról

A szabályozás helyi tantervbeli kidolgozását a Pedagógiai Program „J” része szabályozza.

14. AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV

A mindennapok során számos alkalommal találkozunk olyan veszélyforrásokkal, mely akár súlyosan károsíthatja egészségünket. Nem csupán a sérüléssel járó balesetek tartoznak ide, hanem a szervezetünkben hirtelen kialakuló változások, melyek gyors lefolyásukkal jelentenek fokozott veszélyt az emberre.

Az elsősegélynyújtás olyan beavatkozás, melyet hirtelen egészségkárosodás esetén annak elhárítása, vagy a további állapotromlás megakadályozása érdekében végez az észlelő személy.

Az elsősegély-nyújtás alapvető ismerete kiemelten fontos nemcsak a felnőttek, hanem a kisdíákok és felsőbb évfolyamos tanulók számára is, hiszen soha nem tudni, hogy milyen veszélyhelyzet alakul ki.

Ennek érdekében az iskola a következő intézkedéseket foglalja az elsősegély-nyújtási tervébe:

- Elsősegély-nyújtást oktató alapfokú és középfokú oktatásban dolgozó pedagógusok továbbképzése
- Elsősegély-nyújtás előadások pedagógusok és diákok számára
- Elsősegély-nyújtási ismeretek oktatása
- Elsősegély-nyújtó házi verseny szervezése
- Elsősegély- szakkör szervezése általános iskolások és középiskolások számára

Az intézkedéseket pontos időpontjáról az igazgató, illetve a helyettese a tanév elején az éves munkatervben rendelkezik.

Cél az, hogy az oktatási intézmény valamennyi dolgozója és diákja felismerjék a veszélyhelyzeteket, illetve ellássák a veszélyhelyzetbe került, képesek legyenek segítség hívására.

Az iskola céljának tekinti, hogy a meglévő pedagógiai eszköztárát bővítse, valamint ismereteit fejlessze, ezért előirányozzuk a biológia-kémia szakos pedagógus kollégákon kívül a pedagógus kollégák elsősegély-nyújtási irányú továbbképzését.

Az egyes tantárgyak (természetismeret, biológia, kémia, fizika, informatika) tanmenetébe beépítésre kerül az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása, valamint az osztályfőnöki óra keretén belül is kapnak elsősegély-nyújtási ismereteket.

III. HELYI TANTERV

2020/2021 es tanév előtt megkezdett középfokú oktatásban résztvevő diákokra vonatkozóan
A választott kerettanterv megnevezése a középfokú oktatásban

Intézményünk helyi tantervét a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló EMMI rendelet figyelembevételével az alábbiak szerint határozza meg:

A helyi tanterv egyes tantárgyakra vonatkozó, részleteiben kidolgozott tananyaga és követelményei a Pedagógiai Program mellékleteiben találhatóak.

A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások meghatározása:

A kötelező tantárgyak és óraszámok átvétele mellett a nevelőtestületeknek döntenie kell az évfolyamonkénti **órakeret 10%-ának (szabad órakeret) felhasználási módjáról.** (Az órakeret felhasználása kötelezi.) Dönthetnek például a minimális órászámmal közölt tantárgyak időtartamának megemelése mellett, vagy szabadon választható tantárgyat vezethetnek be. Választhatnak a kerettantervekben szereplő emelt órászámú tantárgyi kerettantervet, illetve alkalmazhatnak az iskola gyakorlatában korábban kidolgozott és/vagy használt tantárgyi tantervet, továbbá az iskolák saját tantárgyat/tantárgyakat is alkothatnak. A fentiekén túl az iskolák dönthetnek a **tantárgyi órakeret 10%-ának felhasználásáról** is.

Például az iskola úgy is határozhat, hogy a helyi tantervben nem ír elő további tananyagot, helyi jelentőségű tartalmakat; nem választ a választható tantárgyakból, hanem az egyes tematikai egységek között osztja el a rendelkezésre álló időkeretet az alkalmazható tudásmegszerzése vagy a képességek fejlesztése céljából.

A két évfolyamra megfogalmazott **tantárgyi óraszámok tanévenkénti meghatározása** is az iskola szakmai feladata közé tartozik. A két tanévre előírt ismeretek és fejlesztési követelmények szétválasztása megtörténhet a tematikai egységek mentén is, de bizonyos esetekben (elsősorban képességfejlesztésre irányuló egységek tekintetében) a tematikai egységek meg is bonthatók. A tanévekre történő bontás során a megadott órászámot annak figyelembevételével szükséges meghatározni, hogy a fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végére teljesüljenek.

Gimnáziumi Kerettantervek felmenő rendszerben azon tanulóknak számára, akik tanulmányaikat 2020/2021-es tanév előtt kezdték meg.

Az Abigél Többcélú Intézmény gimnáziumi oktatása több telephelyen is megvalósul. A helyi adottságok figyelembevételére miatt és a nagyobb rugalmasságért a telephelyeknek lehetőséget adunk fakultáción belül is többféle óraháló választásra. Ezért bizonyos fakultációkon belül „A” és „B”, „C” változatú óraháló is készült.

A telephelyeknek minden szeptemberben rögzíteniük kell, hogy adott évben az induló kilencedik osztály a helyi Pedagógiai Programból, mely fakultáció, mely változatát (A, B, C) választották.

A Pedagógiai Program az elmúlt tanévek során többször módosultak, ezért az elmúlt évek helyi tanterveit is szerepeltetjük, hiszen felmenő rendszerben e szerint tanulnak a különböző évfolyamon lévő diákok.

1. Gimnáziumi órahálók a 2017/2018-as tanévtől felmenő rendszerben

Gimnázium általános tanterv szerint 9-12. évfolyam				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Angol nyelv	3+1	3+1	3+1	3+1
Német nyelv	3+1	3+1	3+1	3+1
Matematika	3+1	3+1	3+1	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3+1	3+1
Etika			1	
Filozófia				+1
Biológia – egészségtan		2	2+2*	2+2*
Fizika	2	2	2	+2*
Kémia	2	2	+2*	+2*
Földrajz	2	2	+2*	+2*
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc	1			
Művészetek: Vizuális kultúra			1	1
Művészetek: Ének-zene			1	1
Informatika	1+1	1+1	+2*	+1/+2*
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5+2*	5+2*
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	6	8
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

A 11. és 12. évfolyamon a *-gal jelölt órák közül kötelezően választható egy vagy két tantárgy a szabadon tervezhető órakeret terhére.

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Biológia	A változat
Fizika	B változat
Kémia	A változat
Ének-zene	A változat

Gimnázium sport fakultációval 9-12. évfolyam				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4+2*
Angol nyelv	3	3	3	3+2*
Német nyelv	3	3	3	3+2*
Matematika	3	3	3	3+2*
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3+2*
Etika			1	
Filozófia				+1
Biológia – egészségtan		2	2	2+2*
Fizika	2	2	2	+2*
Kémia	2	2		+2*
Földrajz	2	2		+2*
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc	1			
Művészetek: Vizuális kultúra			1	1
Művészetek: Ének-zene			1	1
Informatika	1	1		+1/2*
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5+2	5+2	5+2	5+2
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	6	8
Önvédelmi ismeretek*			2*	2*
Lövészet	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

A 11. és 12. évfolyamon a *-gal jelölt órák közül kötelezően választható egy vagy két tantárgy a szabadon tervezhető órakeret terhére.

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Biológia	A változat
Fizika	B változat
Kémia	A változat
Ének-zene	A változat

Gimnázium belügyi rendészet fakultációval 9-12. évfolyam				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Angol nyelv	3	3	3	3
Német nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Etika			1	
Filozófia				+1
Biológia – egészségtan		2	2	2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc	1			
Művészetek: Vizuális kultúra			1	1
Művészetek: Ének-zene			1	1
Informatika	1+1	1		+1
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport**	3	3	3	3
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret:	4	4	6	8
Önvédelmi ismeretek	2	2	2	2
Közlekedési ismeretek	1	1		
Kommunikáció			2	2
Belügyi rendészeti ismeretek		1	2	2
Lövészet	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret:	35	36	35	35

* *A mindennapos testnevelés az önvédelmi ismeretek tantárggyal együtt valósul meg.

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Biológia	A változat
Fizika	B változat
Kémia	A változat
Ének-zene	A változat

2. Gimnáziumi órahálók 2018/2019-es tanévtől felmenő rendszerben

Gimnázium általános tanterv szerint 9-12. évfolyam				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Angol nyelv	3+1	3+1	3+1	3+1
Német nyelv	3+1	3+1	3+1	3+1
Matematika	3+1	3+1	3+1	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2+1	3+1	3+1
Etika			1	
Filozófia				+1
Biológia – egészségtan		2	2+2*	2+2*
Fizika	2	2	2	+2*
Kémia	2	2	+2*	+2*
Földrajz	2	2	+2*	+2*
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc	1			
Művészetek: Vizuális kultúra			1	1
Művészetek: Ének-zene			1	1
Informatika	1+1	1	+2*	+1/+2*
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5+2*	5+2*
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	6	8
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

A 11. és 12. évfolyamon a *-gal jelölt órák közül kötelezően választható egy vagy két tantárgy a szabadon tervezhető órakeret terhére.

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Biológia	A változat
Fizika	B változat
Kémia	A változat
Ének-zene	A változat

Gimnázium belügyi rendészet fakultációval 9-12. évfolyam				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Angol nyelv	3	3	3	3
Német nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Etika			1	
Filozófia				+1
Biológia – egészségtan		2	2	2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc	1			
Művészetek: Vizuális kultúra			1	1
Művészetek: Ének-zene			1	1
Informatika	1+1	1		+1
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport**	3	3	3	3
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret:	4	4	6	8
Önvédelmi ismeretek	2	2	2	2
Közlekedési ismeretek	1	1		
Kommunikáció			2	2
Belügyi rendészeti ismeretek		1	2	2
Lövészet	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret:	35	36	35	35

* *A mindennapos testnevelés az önvédelmi ismeretek tantárggyal együtt valósul meg.

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Biológia	A változat
Fizika	B változat
Kémia	A változat
Ének-zene	A változat

Gimnázium képző-és iparművészeti fakultációval 9–12. évfolyam				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Angol nyelv	3	3	3	3
Német nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Etika			1	
Filozófia				+1
Biológia – egészségtan		2	2	2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra I.	1	1		
Dráma és tánc	1			
Művészetek: Vizuális kultúra			1	1
Művészetek: Ének zene			1	1
Informatika	1	1		+1
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	6	8
Vizuális kultúra II.	3	3	4	4
Művészettörténet	1	1	2	2
Rendelkezésre álló órakeret:	35	36	35	35

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Biológia	A változat
Fizika	B változat
Kémia	A változat
Ének-zene	A változat

Gimnázium táncművészeti fakultációval 9–12. évfolyam				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Angol nyelv	3	3	3	3
Német nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Etika			1	
Filozófia				+1
Biológia – egészségtan		2	2	2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc	1			
Művészetek: Vizuális kultúra			1	1
Művészetek: Ének zene			1	1
Informatika	1	1		+1
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	3*	3*	3*	3*
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	6	8
Dráma és tánc II.	6	6	8	8
Összesen:	35	36	35	35

* A mindennapos testnevelés a dráma és tánc (táncművészeti) tantárgyakkal együtt valósul meg.

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Biológia	A változat
Fizika	B változat
Kémia	A változat
Ének-zene	A változat

3. Gimnáziumi órahálók a 2019/2020-as tanévtől felmenő rendszerben

Gimnázium általános tanterv szerint 9-12. évfolyam „A” változat				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Angol nyelv	3+1	3+1	3+1	3+1
Német nyelv	3+1	3+1	3+1	3+1
Matematika	3+1	3+1	3+1	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2+1	2+1	3+1	3+1
Etika			1	
Filozófia				+1
Biológia – egészségtan		2	2+2*	2+2*
Fizika	2	2	2	+2*
Kémia	2	2	+2*	+2*
Földrajz	2	2	+2*	+2*
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc	1			
Művészetek: Vizuális kultúra			1	1
Művészetek: Ének-zene			1	1
Informatika	1	1	+2*	+1/+2*
Technika, életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5+2*	5+2*
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	6	8
Kötelezően választandó tantárgy			2	2
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

A 11. és 12. évfolyamon a *-gal jelölt órák közül kötelezően választható egy vagy két tantárgy a szabadon tervezhető órakeret terhére.

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Biológia	A változat
Fizika	B változat
Kémia	A változat
Ének-zene	A változat

Gimnázium belügi rendszet fakultációval 9-12. évfolyam „A” változat				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Angol nyelv	3	3	3	3
Német nyelv	3	3	3	3
Matematika	3+1	3	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2+1	2	3	3+1
Etika			1	
Filozófia				+1
Biológia – egészségtan		2	2	2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc	1			
Művészetek: Vizuális kultúra			1	1
Művészetek: Ének-zene			1	1
Informatika	1+1	1		
Technika, életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport**	3	3	3	3
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret:	4	4	6	8
Önvédelmi ismeretek	2	2	2	2
Közlekedési ismeretek	1	1		
Kommunikáció			2	2
Lövészet		2	2	2
Belügi rendszeti ismeretek		1	2	2
Rendelkezésre álló órakeret:	35	36	35	35

* *A mindennapos testnevelés az önvédelmi ismeretek tantárggyal együtt valósul meg.

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Biológia	A változat
Fizika	B változat
Kémia	A változat
Ének-zene	A változat

Gimnázium képző-és iparművészeti fakultációval 9–12. évfolyam „A”változat				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Angol nyelv	3	3	3	3
Német nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	3*	2	3	3
Etika			1	
Filozófia				+1
Biológia – egészségtan		2	2	2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra I.	1	1		
Dráma és tánc	1			
Művészetek: Vizuális kultúra			1	1
Művészetek: Ének zene			1	1
Informatika	1	1		+1
Technika, életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabodon tervezhető órakeret	4	4	6	8
Vizuális kultúra II.	3	3	4	4
Művészettörténet	1	1	2	2
Rendelkezésre álló órakeret:	36*	36	35	35

*Az 555/2019.sz. határozat értelmében a 2019/2020-as tanévben engedélyezve a tantárgyi óraszám és a rendelkezésre álló órakeret megemlése.

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Biológia	A változat
Fizika	B változat
Kémia	A változat
Ének-zene	A változat

Gimnázium általános tanterv szerint 9-12. évfolyam „B” változat				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Angol nyelv	3+1	3+1	3+1	3+1
Német nyelv	3+1	3+1	3+1	3+1
Matematika	3+1	3+1	3+1	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Etika			1	
Filozófia				+1
Biológia – egészségtan		2	2+2*	2+2*
Fizika	2	2	2	+2*
Kémia	2	2	+2*	+2*
Földrajz	2	2	+2*	+2*
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc	1			
Művészetek: Vizuális kultúra			1	1
Művészetek: Ének-zene			1	1
Informatika	1+1	1+1	+2*	+2/+2*
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5+2*	5+2*
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	6	8
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

A 11. és 12. évfolyamon a *-gal jelölt órák közül kötelezően választható egy vagy két tantárgy a szabadon tervezhető órakeret terhére.

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Biológia	A változat
Fizika	B változat
Kémia	A változat
Ének-zene	A változat

Részletesen kidolgozott tanmenet az C I Mellékletben található.

Gimnázium sport fakultációval 9-12. évfolyam				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Angol nyelv	3	3	3	3
Német nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Etika			1	
Biológia – egészségtan		2	2	2+2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc	1			
Művészetek: Vizuális kultúra			1	1
Művészetek: Ének-zene			1	1
Informatika	1	1		
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5+2	5+2	5+2	5+2
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabodon tervezhető órakeret	4	4	6	8
Önvédelmi ismeretek/ labdarúgás			2	2
Lövészet/ labdarúgás	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Biológia	A változat
Fizika	B változat
Kémia	A változat
Ének-zene	A változat

Részletesen kidolgozott tanmenet az C I Mellékletben található.

Gimnázium belügyi rendszet fakultációval 9-12. évfolyam „B” változat				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Angol nyelv	3	3	3	3
Német nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Etika			1	
Filozófia				+1
Biológia – egészségtan		2	2	2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc	1			
Művészetek: Vizuális kultúra			1	1
Művészetek: Ének-zene			1	1
Informatika	1+1	1		+1
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport**	3	3	3	3
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret:	4	4	6	8
Önvédelmi ismeretek	2	2	2	2
Közlekedési ismeretek	1	1		
Kommunikáció			2	2
Belügyi rendszeti ismeretek		1	2	2
Lövészet	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret:	35	36	35	35

**A mindennapos testnevelés az önvédelmi ismeretek tantárggyal együtt valósul meg.

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Biológia	A változat
Fizika	B változat
Kémia	A változat
Ének-zene	A változat

Gimnázium képző - és iparművészeti fakultációval

Részletesen kidolgozott tanmenet az C I Mellékletben található.

Gimnázium képző-és iparművészeti fakultációval 9–12. évfolyam „B” változat				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Angol nyelv	3	3	3	3
Német nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Etika			1	
Filozófia				+1
Biológia – egészségtan		2	2	2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra I.	1	1		
Dráma és tánc	1			
Művészetek: Vizuális kultúra			2	2
Informatika	1	1	+1	+1
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabodon tervezhető órakeret	4	4	6	8
Vizuális kultúra II.	3	3	3	4
Művészettörténet	1	1	2	2
Rendelkezésre álló órakeret:	35	36	35	35

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Biológia	A változat
Fizika	B változat
Kémia	A változat
Ének-zene	A változat

Részletesen kidolgozott tanmenet az C I Mellékletben található.

Gimnázium táncművészeti fakultációval 9–12. évfolyam				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Angol nyelv	3	3	3	3
Német nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Etika			1	
Filozófia				+1
Biológia – egészségtan		2	2	2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc	1			
Művészetek: Dráma és tánc			2	2
Informatika	1	1	+1	+1
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	3*	3*	3*	3*
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	6	8
Dráma és tánc II.	6	6	7	8
Összesen:	35	36	35	35

* A mindennapos testnevelés a dráma és tánc (táncművészeti) tantárgyakkal együtt valósul meg.

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Biológia	A változat
Fizika	B változat
Kémia	A változat
Ének-zene	A változat

Részletesen kidolgozott tanmenet az C I Mellékletben található.

Gimnázium informatika fakultációval 9–12. évfolyam				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Angol nyelv	3	3	3	3+2*
Német nyelv	3	3	3	3+2*
Matematika	3	3	3	3+2*
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3+2*
Etika			1	
Filozófia				+1
Biológia – egészségtan		2	2	2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc	1			
Művészetek: Dráma és tánc			2	2
Informatika	1+4	1+4	+6	+5
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	6	8
Összesen:	35	36	35	35

A 11. és 12. évfolyamon a *-gal jelölt órák közül kötelezően választható egy vagy két tantárgy a szabadon tervezhető órakeret terhére.

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Biológia	A változat
Fizika	B változat
Kémia	A változat
Ének-zene	A változat

Részletesen kidolgozott tanmenet az C I Mellékletben található.

Emelt idegen nyelv, gimnázium, 9-12. évfolyam

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Óraterv a kerettantervekhez – 9–12. évfolyam, gimnázium				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
I. idegen nyelv	3	3	3	3
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Etika			1	
Biológia – egészségtan		2	2	2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc/Mozgóképkultúra és médiaismeret*	1			
Művészetek**			2	2
Informatika	1	1		
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	6	8
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

* A két tantárgy valamelyikének választása kötelező.

11–12. évfolyamon a négy művészeti tárgy (Ének-zene, **Vizuális kultúra, Dráma és tánc, Mozgóképkultúra és médiaismeret) kerettanterveiből szabadon választhatóan tölthető fel a Művészetek órakerete.

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Idegen nyelv	Emelt
Biológia	A változat
Fizika	B változat
Kémia	A változat

Ének-zene	A változat
-----------	------------

A választott kerettanterv feletti óraszám

Részletesen kidolgozott tanmenet az C IMellékletben található.

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

Óraterv a helyi tantervhez – 9–12. évfolyam, gimnázium-emelt idegen nyelv				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
I. idegen nyelv	3+3	3+3	3+2	3+2+2*
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Etika / Filozófia			1	+1
Biológia – egészségtan		2	2	2+2 *
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2	+2	+2*
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc/Mozgóképkultúra és médiaismeret*	1			
Művészetek: Vizuális kultúra			1	1
Művészetek: Ének-zene			1	1
Informatika	1+1	1+1	+2	+2
Technika és életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	6	8
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

A kerettantervben meghatározott és azon felül a kötelező és a kötelezően választható tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát a tantárgyak helyi tantervei tartalmazzák.

* 12. évfolyamon kötelezően választható fakultáció legalább egy és legfeljebb kettő tárgyból. (biológia, földrajz, 1. idegen nyelv)

A választható, közép és/vagy emelt szintű érettségire is felkészítő tárgyak: földrajz, biológia, informatika

Részletesen kidolgozott tanmenet az C I Mellékletben található.

Gimnázium pszichológia fakultációval 9-12. évfolyam				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Angol nyelv	3	3	3+1	3+1
Német nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Etika			1	
Filozófia				
Biológia – egészségtan	+1	2	2	2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc	1			
Művészetek: Vizuális kultúra			1	1
Művészetek: Ének-zene			1	1
Informatika	1	1		
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret:	4	4	6	8
Családi életre nevelés	1	1		
Pszichológia	2	2	4	4

Jelenismeret		1		2
Rendelkezésre álló órakeret:	35	36	35	35

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Biológia	A változat
Fizika	B változat
Kémia	A változat
Ének-zene	A változat

Gimnáziumi kerettantervek azon diákok számára, aki tanulmányait 2020/2021 – es tanévben, vagy ettől később kezdik meg.

Az Abigél Többcélú Intézmény gimnáziumi oktatása több telephelyen is megvalósul. A helyi adottságok figyelembevételére és a nagyobb rugalmasságért a telephelyeknek lehetőségek adunk fakultáción belül is többféle óraháló választásra. Ezért bizonyos fakultációkon belül „A” és „B”, „C” változatú óraháló is készült.

A telephelyeknek minden szeptemberben rögzíteniük kell, hogy adott évben az induló kilencedik osztály a helyi Pedagógiai Programból, mely fakultáció, mely változatát (A, B,C) választották.

Gimnázium Általános tanterv szerint 9-12. évfolyam „A” változat												
Heti óraszám/évfolyam	9.		10.		11.		12.					
Magyar nyelv és irodalom	3	1	4		4		4					
Matematika	3		3		3	1	3	2				
Történelem	2	1	2	1	3	1**	3					
Állampolgári ismeretek								1				
Természettudomány					2	*						
Kémia	1		2									
Fizika	2		3									
Biológia	3		2									
Földrajz	2		1									
Első élő idegen nyelv	3		3		4	1**	4	1				
Második idegen nyelv	3		3		3		3					
Művészetek					1							
Ének-zene	1		1									
Vizuális kultúra	1		1									
Mozgóképkultúra és médiaismeret								1				
Digitális kultúra	2		1	1	2	1	2					
Testnevelés	5		5		5		5					
Képességfejlesztés												
Kötött célú órakeret választott érettségi tárgyak					4		4					
Osztályfőnöki	1		1		1		1					
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29					
Szabadon tervezhető óra		2		2		4		5				
Összes tervezett óraszám	32	2	32	2	32	4	29	5				
Összesített óraszám	34		34		36		34					
Maximális órakeret	34		34		34		34					

* 11. évfolyamon az integrált természettudományos tantárgy, a szabadon tervezhető órakeret terhére, azoknak a diákoknak kötelező, akik a kötött célú órakeretből a 11-12. évfolyamon nem választottak természettudományos tantárgyat, vagy nem tanultak emelt szinten természettudományos tantárgyat.

** Azok a tanulók választhatják, akik az integrált természettudományt helyett természettudományos tárgyat választottak 11 – 12 évfolyamon a kötött célú órakeretből,

11- 12. évfolyamon a heti négy- négy óra kötött célú órakeret az érettségire és a felsőfokú továbbtanulásra történő felkészítést szolgálja, ez tantárgyanként nem szerepeltethető, hiszen a tanuló egyéni választásán alapul.

Gimnázium Sport fakultációval 9-12. évfolyam „A” változat												
Heti óraszám/évfolyam	9.		10.		11.		12.					
Magyar nyelv és irodalom	3		4		4		4		4			
Matematika	3		3		3		3		3			
Történelem	2		2		3		1**		3			
Állampolgári ismeretek									1			
Természettudomány									2			
Kémia	1		2									
Fizika	2		3									
Biológia	3		2									
Földrajz	2		1									
Első élő idegen nyelv	3		3		4		1**		4		1	
Második idegen nyelv	3		3		3				3			
Művészetek									1			
Ének-zene	1		1									
Vizuális kultúra	1		1									
Mozgóképkultúra és médiaismeret									1			
Digitális kultúra	2		1		2				1			
Testnevelés	5		5		5				5			
Választott sport (pl iskolai labdarúgás)			2		2		2				3	
Képességfejlesztés												
Kötött célú órakeret									4		4	
Osztályfőnöki	1		1		1				1			
Kötelező alapóraszám	32		32		30				29			
Szabadon tervezhető óra		2		2		4				5		
Összes tervezett óraszám	32	2	32	2	32	4			29	5		
Összesített óraszám	34		34		36				34			
Maximális órakeret	34		34		34				34			

* 11. évfolyamon az integrált természettudományos tantárgy, a szabadon tervezhető órakeret terhére, azoknak a diákoknak kötelező akik a kötött célú órakeretből a 11-12. évfolyamon nem választottak természettudományos tantárgyat, vagy nem tanultak emelt szinten természettudományos tantárgyat.

** Azok a tanulók választhatják, akik az integrált természettudományt helyett természettudományos tárgyat választottak 11 – 12 évfolyamon a kötött célú órakeretből,

A 11- 12. évfolyamon a heti négy- négy óra kötött célú órakeret az érettségire és a felsőfokú továbbtanulásra történő felkészítést szolgálja, ez tantárgyanként nem szerepeltethető, hiszen a tanuló egyéni választásán alapul.

Gimnázium Belügyi rendészeti fakultációval 9-12. évfolyam „A” változat										
Heti óraszám/évfolyam	9.		10.		11.		12.			
Magyar nyelv és irodalom	3		4		4		4			
Matematika	3		3		3		3			
Történelem	2		2		3		3			
Állampolgári ismeretek								1		
Természettudomány								2	*	
Kémia	1		2							
Fizika	2		3							
Biológia	3		2							
Földrajz	2		1							
Első élő idegen nyelv	3		3		4		4			
Második idegen nyelv	3		3		3		3			
Művészetek								1		
Ének-zene	1		1							
Vizuális kultúra	1		1							
Mozgóképkultúra és médiaismeret								1		
Digitális kultúra	2		1		2		1			
Testnevelés	3	**	3	**	3	**	3	**		
Képességfejlesztés										
Kötött célú órakeret								4		4
Osztályfőnöki	1		1		1		1			
Közlekedési ismeretek	2									
Lövészet			2		2		***		2	
Belügyi rendészeti ismeretek					2		2			
Önvédelemi ismeretek	2		2		2		2			
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29			
Szabadon tervezhető óra		2		2		4			5	

Összes tervezett óraszám	32	2	32	2	32	4	29	5
Összesített óraszám	34		34		36		34	
Maximális órakeret	34		34		34		34	

* 11. évfolyamon az integrált természettudományos tantárgy, a szabadon tervezhető órakeret terhére, azoknak a diákoknak kötelező, akik a kötött célú órakeretből a 11-12. évfolyamon nem választottak természettudományos tantárgyat, vagy nem tanultak emelt szinten természettudományos tantárgyat.

** A mindennapos testnevelés az önvédelmi ismeretek tantárggyal együtt valósul meg.

*** Azok a tanulók választhatják, akik az integrált természettudományt helyett természettudományos tárgyat választottak 11 – 12 évfolyamon a kötött célú órakeretből,

A 11- 12. évfolyamon a heti négy- négy óra kötött célú órakeret az érettségire és a felsőfokú továbbtanulásra történő felkészítést szolgálja, ez tantárgyanként nem szerepeltethető, hiszen a tanuló egyéni választásán alapul.

Gimnázium Képzőművészeti fakultációval 9-12. évfolyam „A” változat								
Heti óraszám/évfolyam	9.	10.		11.		12.		
Magyar nyelv és irodalom	3		4		4		4	
Matematika	3		3		3	1**	3	
Történelem	2		2		3	1**	3	
Állampolgári ismeretek							1	
Természettudomány					2*			
Kémia	1		2					
Fizika	2		3					
Biológia	3		2					
Földrajz	2		1					
Első élő idegen nyelv	3		3		4		4	
Második idegen nyelv	3		3		3		3	
Művészetek					1	2		2
Ének-zene	1		1					
Vizuális kultúra	1	2	1	2				2
Mozgóképkultúra és médiaismeret							1	1
Digitális kultúra	2		1		2			
Testnevelés	5		5		5		5	
Képességfejlesztés								
Kötött célú órakeret					4		4	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29	
Szabadon tervezhető óra		2		2		4		5
Összes tervezett óraszám	32	2	32	2	32	4	29	5
Összesített óraszám	34		34		36		34	
Maximális órakeret	34		34		34		34	

* 11. évfolyamon az integrált természettudományos tantárgy, a szabadon tervezhető órakeret terhére, azoknak a diákoknak kötelező, akik a kötött célú órakeretből a 11-12. évfolyamon nem választottak természettudományos tantárgyat, vagy nem tanultak emelt szinten természettudományos tantárgyat.

** Azok a tanulók választhatják, akik az integrált természettudományt helyett természettudományos tárgyat választottak 11 – 12 évfolyamon a kötött célú órakeretből

A 11- 12. évfolyamon a heti négy- négy óra kötött célú órakeret az érettségire és a felsőfokú továbbtanulásra történő felkészítést szolgálja, ez tantárgyanként nem szerepeltethető, hiszen a tanuló egyéni választásán alapul.

Gimnázium Táncművészeti fakultációval 9-12. évfolyam „A” változat								
Heti óraszám/évfolyam	9.		10.		11.		12.	
Magyar nyelv és irodalom	3		4		4		4	
Matematika	3		3		3		3	
Történelem	2		2		3		3	
Állampolgári ismeretek							1	
Természettudomány					2 *			
Kémia	1		2					
Fizika	2		3					
Biológia	3		2					
Földrajz	2		1					
Első élő idegen nyelv	3		3		4		4	
Második idegen nyelv	3		3		3		3	
Művészetek					1	2 **		
Ének-zene	1		1					
Vizuális kultúra	1		1					
Mozgóképkultúra és médiaismeret							1	
Digitális kultúra	2		1		2			
Testnevelés	3 **		3 **		3 **		3 **	
Képességfejlesztés								
Kötött célú órakeret					4		4	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Tánc és mozgás	2	2	2	2	2	4	2	5
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29	
Szabadon tervezhető óra		2		2		4		5
Összes tervezett óraszám	32	2	32	2	32	4	29	5
Összesített óraszám	34		34		36		34	
Maximális órakeret	34		34		34		34	

* 11. évfolyamon az integrált természettudományos tantárgy, a szabadon tervezhető órakeret terhére, azoknak a diákoknak kötelező, akik a kötött célú órakeretből a 11-12. évfolyamon nem választottak természettudományos tantárgyat, vagy nem tanultak emelt szinten természettudományos tantárgyat.

** Azok a tanulók választhatják, akik az integrált természettudományt helyett természettudományos tárgyat választottak 11 – 12 évfolyamon a kötött célú órakeretből

** A mindennapos testnevelés a dráma és tánc (táncművészeti) tantárgyakkal együtt valósul meg.

A 11- 12. évfolyamon a heti négy- négy óra kötött célú órakeret az érettségire és a felsőfokú továbbtanulásra történő felkészítést szolgálja, ez tantárgyanként nem szerepeltethető, hiszen a tanuló egyéni választásán alapul.

Gimnázium Első idegen nyelv fakultációval 9-12. évfolyam „A” változat									
Heti óraszám/évfolyam	9.		10.		11.		12.		
Magyar nyelv és irodalom	3		4		4		4		
Matematika	3		3		3		3		
Történelem	2		2		3		3		
Állampolgári ismeretek								1	
Természettudomány					2 *				
Kémia	1		2						
Fizika	2		3						
Biológia	3		2						
Földrajz	2		1						
Első élő idegen nyelv	3	2	3	2	4	2+2**	4	5	
Második idegen nyelv	3		3		3		3		
Művészetek					1				
Ének-zene	1		1						
Vizuális kultúra	1		1						
Mozgóképkultúra és médiaismeret								1	
Digitális kultúra	2		1		2				
Testnevelés	5		5		5		5		
Képességfejlesztés									
Kötött célú órakeret					4		4		
Osztályfőnöki	1		1		1		1		
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29		
Szabadon tervezhető óra		2		2		4		5	
Összes tervezett óraszám	32	2	32	2	32	4	29	5	
Összesített óraszám	34		34		36		34		
Maximális órakeret	34		34		34		34		

* 11. évfolyamon az integrált természettudományos tantárgy, a szabadon tervezhető órakeret terhére, azoknak a diákoknak kötelező akik a kötött célú órakeretből a 11-12. évfolyamon nem választottak természettudományos tantárgyat, vagy nem tanultak emelt szinten természettudományos tantárgyat.

** Azok a tanulók választhatják, akik az integrált természettudományt helyett természettudományos tárgyat választottak 11 – 12 évfolyamon a kötött célú órakeretből

A 11- 12. évfolyamon a heti négy- négy óra kötött célú órakeret az érettségire és a felsőfokú továbbtanulásra történő felkészítést szolgálja, ez tantárgyanként nem szerepeltethető, hiszen a tanuló egyéni választásán alapul.

Gimnázium Digitális kultúra fakultációval 9-12. évfolyam „A” változat								
Heti óraszám/évfolyam	9.		10.		11.		12.	
Magyar nyelv és irodalom	3		4		4		4	
Matematika	3		3		3		3	
Történelem	2		2		3		3	
Állampolgári ismeretek							1	
Természettudomány					2 *			
Kémia	1		2					
Fizika	2		3					
Biológia	3		2					
Földrajz	2		1					
Első élő idegen nyelv	3		3		4		4	
Második idegen nyelv	3		3		3		3	
Művészetek					1			
Ének-zene	1		1					
Vizuális kultúra	1		1					
Mozgóképkultúra és médiaismeret							1	
Digitális kultúra	2	2	1	2	2	2+2**	5	
Testnevelés	5		5		5		5	
Képességfejlesztés								
Kötött célú órakeret					4		4	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29	
Szabadon tervezhető óra		2		2		4		5
Összes tervezett óraszám	32	2	32	2	32	4	29	5
Összesített óraszám	34		34		36		34	

Maximális órakeret	34	34	34	34
---------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------

* 11. évfolyamon az integrált természettudományos tantárgy, a szabadon tervezhető órakeret terhére, azoknak a diákoknak kötelező akik a kötött célú órakeretből a 11-12. évfolyamon nem választottak természettudományos tantárgyat, vagy nem tanultak emelt szinten természettudományos tantárgyat.

** Azok a tanulók választhatják, akik az integrált természettudományt helyett természettudományos tárgyat választottak 11 – 12 évfolyamon a kötött célú órakeretből

A 11- 12. évfolyamon a heti négy- négy óra kötött célú órakeret az érettségire és a felsőfokú továbbtanulásra történő felkészítést szolgálja, ez tantárgyanként nem szerepeltethető, hiszen a tanuló egyéni választásán alapul.

Gimnázium Önfelkészítés (Pszichológia) fakultációval 9-12. évfolyam „A” változat									
Heti óraszám/évfolyam	9.		10.		11.		12.		
Magyar nyelv és irodalom	3		4		4		4		
Matematika	3		3		3	1*	3		
Történelem	2		2		3	1*	3		
Állampolgári ismeretek								1	
Természettudomány					2*				
Kémia	1		2						
Fizika	2		3						
Biológia	3		2						
Földrajz	2		1						
Első élő idegen nyelv	3		3		4		4		
Második idegen nyelv	3		3		3		3		
Művészetek					1				
Ének-zene	1		1						
Vizuális kultúra	1		1						
Mozgóképkultúra és médiaismeret								1	
Digitális kultúra	2		1		2				
Testnevelés	5		5		5		5		
Képességfejlesztés									
Kötött célú órakeret					4		4		
Osztályfőnöki	1		1		1		1		
Családi életre nevelés		1		1		2			3
Jelenismeret		1		1		2			2
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29		
Szabadon tervezhető óra		2		2		4			5
Összes tervezett óraszám	32	2	32	2	32	4	29	5	
Összesített óraszám	34		34		36		34		
Maximális órakeret	34		34		34		34		

* 11. évfolyamon az integrált természettudományos tantárgy, a szabadon tervezhető órakeret terhére, azoknak a diákoknak kötelező akik a kötött célú órakeretből a 11-12. évfolyamon nem választottak természettudományos tantárgyat, vagy nem tanultak emelt szinten természettudományos tantárgyat.

** Azok a tanulók választhatják, akik az integrált természettudományt helyett természettudományos tárgyat választottak 11 – 12 évfolyamon a kötött célú órakeretből

A 11- 12. évfolyamon a heti négy- négy óra kötött célú órakeret az érettségire és a felsőfokú továbbtanulásra történő felkészítést szolgálja, ez tantárgyanként nem szerepeltethető, hiszen a tanuló egyéni választásán alapul.

Gimnázium Életvitel fakultációval 9-12. évfolyam „A” változat											
Heti óraszám/évfolyam	9.		10.		11.		12.				
Magyar nyelv és irodalom	3		4		4			4			
Matematika	3		3		3	1*		3			
Történelem	2		2		3	1*		3			
Állampolgári ismeretek							1	1	2		
Természettudomány					2*						
Kémia	1		2								
Fizika	2		3								
Biológia	3		2								
Földrajz	2		1								
Első élő idegen nyelv	3		3		4			4			
Második idegen nyelv	3		3		3			3			
Művészetek					1						
Ének-zene	1		1								
Vizuális kultúra	1		1								
Mozgóképkultúra és médiaismeret								1			
Digitális kultúra	2		1		2						
Testnevelés	5		5		5			5			
Képességfejlesztés											
Kötött célú órakeret					4			4			
Osztályfőnöki	1		1		1			1			
Életvitel és gyakorlat		2		2		3				3	
Kötelező alapóraszám	32		32		30			29			
Szabadon tervezhető óra		2		2		4				5	
Összes tervezett óraszám	32	2	32	2	32	4		29		5	
Összesített óraszám	34		34		36			34			
Maximális órakeret	34		34		34			34			

* 11. évfolyamon az integrált természettudományos tantárgy, a szabadon tervezhető órakeret terhére, azoknak a diákoknak kötelező, akik a kötött célú órakeretből a 11-12. évfolyamon nem választottak természettudományos tantárgyat, vagy nem tanultak emelt szinten természettudományos tantárgyat.

** Azok a tanulók választhatják, akik az integrált természettudományt helyett természettudományos tárgyat választottak 11 – 12 évfolyamon a kötött célú órakeretből

A 11- 12. évfolyamon a heti négy- négy óra kötött célú órakeret az érettségire és a felsőfokú továbbtanulásra történő felkészítést szolgálja, ez tantárgyanként nem szerepeltethető, hiszen a tanuló egyéni választásán alapul.

4 évfolyamos általános tantervű gimnáziumi képzés „B” változat

Tantárgyak műveltségi területek szerinti felosztásban	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom: magyar nyelv és irodalom	3+1	4	4	4+1
Matematika: matematika	3	3+1	3+1	3+1
Történelem és állampolgári ismeretek: történelem	2+1	2+1	3+1	3+1
állampolgári ismeretek				1
Természettudomány és földrajz: ¹ kémia	1	2	+2	+2
fizika	2	3		
biológia	3	2		
földrajz	2	1		
Idegen nyelv: Első élő idegen nyelv	3	3	4	4+1
Második idegen nyelv	3	3	3	3
Művészetek: ² vizuális kultúra ³	2	1	1	
Technológia: digitális kultúra	2	1	2	
Testnevelés és egészségfejlesztés: testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Kötött célú órakeret: ⁴			+4	+4
Kötelező alapóraszám:	32	32	30	29
Szabadon tervezhető órakeret: ⁵	2	2	4	5
Maximális órakeret:	34	34	34	34

¹ Gimnáziumokban a 9–10. évfolyamon diszciplináris bontásban folyik a természettudományi tantárgyak tanulása, tanítása. A természettudományi tantárgyak emelt óraszámában 11–12. évfolyamon folytathatók.

² A művészetre tervezett heti 1 óra a 11. évfolyamon megvalósulhat a dráma és színház, a vizuális kultúra, az énekzene, valamint a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárggyal is.

³ A dráma és színház tantárgy szervezése megvalósulhat projektnapok, témahét vagy tematikus hét keretében, továbbá tömbösítve is. A dráma és színház tantárgy órakeretben történő oktatását csak szakirányú végzettséggel rendelkező személy végezheti. A dráma és színház vagy a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgy a 12. évfolyamon kötelezően választandó.

⁴ A 11. és 12. évfolyamon legalább 4-4 tanórát bármely érettségi tantárgy oktatására kell felhasználni. Ha a tanuló a 11. évfolyamon a természettudomány tantárgyat tanulja, akkor legalább további 2 órát kell hetente egyéb érettségi tantárgyból felvennie. A + jelölt órák kiosztásánál figyelembe kell venni a tanuló által kötelezően választott érettségi tantárgyat.

⁵ A szabadon tervezhető órakeret terhére beépíthetők a helyi tantervbe azok a tantárgyak, amelyek az oktatásért felelős miniszter által közzétett kerettantervvel rendelkeznek. Ezen akkreditált tantárgyak érettségi vizsgatárgyként történő megjelenéséről az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló kormányrendelet rendelkezhet. A szabadon tervezhető órakeret terhére kerettantervvel rendelkező tantárgyak tanítása szervezhető. Ez az órakeret lehetővé teszi az alapóraszámában biztosított tantárgyak óraszámának az iskola helyi tantervében meghatározandó emelését is.

4 évfolyamos gimnáziumi képzés táncművészeti fakultációval
„B” változat

Tantárgyak műveltségi területek szerinti felosztásban	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom: magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4+1
Matematika: matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem és állampolgári ismeretek: történelem	2	2	3+1	3+1
állampolgári ismeretek				1
Természettudomány és földrajz: ⁶ kémia	1	2	+2	+2
fizika	2	3		
biológia	3	2		
földrajz	2	1		
Idegen nyelv: Első élő idegen nyelv	3	3	4	4+1
Második idegen nyelv	3	3	3	3
Művészetek: ⁷ dráma és színház ⁸	1	1	1	
Technológia: digitális kultúra	2	1	2	
Testnevelés és egészségfejlesztés: testnevelés ⁹	5	5	5	5
Tánc és mozgás ¹⁰	3	3	4	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Kötött célú órakeret: ¹¹			+4	+4
Kötelező alapóraszám:	32	32	30	29
Szabadon tervezhető órakeret: ¹²	2	2	4	5

⁶ Gimnáziumokban a 9–10. évfolyamon diszciplináris bontásban folyik a természettudományi tantárgyak tanulása, tanítása. A természettudományi tantárgyak emelt óraszámában 11–12. évfolyamon folytathatók.

⁷ A művészetre tervezett heti 1 óra a 11. évfolyamon megvalósulhat a dráma és színház, a vizuális kultúra, az énekzene, valamint a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárggyal is.

⁸ A dráma és színház tantárgy szervezése megvalósulhat projektnapok, témahét vagy tematikus hét keretében, továbbá tömbösítve is. A dráma és színház tantárgy órakeretben történő oktatását csak szakirányú végzettséggel rendelkező személy végezheti. A dráma és színház vagy a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgy a 12. évfolyamon kötelezően választandó.

⁹ A nemzeti köznevelésről szóló törvény értelmében az iskola felszereltségének megfelelően heti 2 óra kiváltható Tánc és mozgás tantárgyra.

¹⁰ A megengedett 10%-os szabad mozgás keretében, a művészetek műveltségi területéből egy óra áttemelve a Tánc és mozgás tantárgy óraszámához.

¹¹ A 11. és 12. évfolyamon legalább 4-4 tanórát bármely érettségi tantárgy oktatására kell felhasználni. Ha a tanuló a 11. évfolyamon a természettudomány tantárgyat tanulja, akkor legalább további 2 órát kell hetente egyéb érettségi tantárgyból felvennie. A + jelölt órák kiosztásánál figyelembe kell venni a tanuló által kötelezően választott érettségi tantárgyat.

¹² A szabadon tervezhető órakeret terhére beépíthetők a helyi tantervbe azok a tantárgyak, amelyek az oktatásért felelős miniszter által közzétett kerettantervvel rendelkeznek. Ezen akkreditált tantárgyak érettségi vizsgatárgyként történő megjelenéséről az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló kormányrendelet rendelkezhet. A szabadon tervezhető órakeret terhére kerettantervvel rendelkező tantárgyak tanítása szervezhető. Ez az órakeret lehetővé teszi az alapóraszámában biztosított tantárgyak óraszámának az iskola helyi tantervében meghatározandó emelését is.

Maximális órakeret:	34	34	34	34

4 évfolyamos gimnáziumi képzés vizuális kultúra fakultációval
„B” változat

Tantárgyak műveltségi területek szerinti felosztásban	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom: magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4+1
Matematika: matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem és állampolgári ismeretek: történelem	2	2	3+1	3+1
állampolgári ismeretek				1
Természettudomány és földrajz: ¹³ kémia	1	2	+2	+2
fizika	2	3		
biológia	3	2		
földrajz	2	1		
Idegen nyelv: Első élő idegen nyelv	3	3	4	4+1
Második idegen nyelv	3	3	3	3
Művészetek: ¹⁴ vizuális kultúra I.	2	2	1	
vizuális kultúra II.	2	2	4	5
Technológia: digitális kultúra	2	1	2	
Testnevelés és egészségfejlesztés: testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Kötött célú órakeret: ¹⁵			+4	+4
Kötelező alapóraszám:	32	32	30	29
Szabadon tervezhető órakeret: ¹⁶	2	2	4	5
Maximális órakeret:	34	34	34	34

¹³ Gimnáziumokban a 9–10. évfolyamon diszciplináris bontásban folyik a természettudományi tantárgyak tanulása, tanítása. A természettudományi tantárgyak emelt óraszámában 11–12. évfolyamon folytathatók.

¹⁴ A művészetre tervezett heti 1 óra a 11. évfolyamon megvalósulhat a dráma és színház, a vizuális kultúra, az énekzene, valamint a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárggyal is.

¹⁵ A 11. és 12. évfolyamon legalább 4-4 tanórát bármely érettségi tantárgy oktatására kell felhasználni. Ha a tanuló a 11. évfolyamon a természettudomány tantárgyat tanulja, akkor legalább további 2 órát kell hetente egyéb érettségi tantárgyból felvennie. A + jelölt órák kiosztásánál figyelembe kell venni a tanuló által kötelezően választott érettségi tantárgyat.

¹⁶ A szabadon tervezhető órakeret terhére beépíthetők a helyi tantervbe azok a tantárgyak, amelyek az oktatásért felelős miniszter által közzétett kerettantervvel rendelkeznek. Ezen akkreditált tantárgyak érettségi vizsgatárgyként történő megjelenéséről az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló kormányrendelet rendelkezhet. A szabadon tervezhető órakeret terhére kerettantervvel rendelkező tantárgyak tanítása szervezhető. Ez az órakeret lehetővé teszi az alapóraszámában biztosított tantárgyak óraszámának az iskola helyi tantervében meghatározandó emelését is.

4 évfolyamos gimnáziumi képzés angol nyelv fakultációval, „B” változat

Tantárgyak műveltségi területek szerinti felosztásban	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom: magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4+1
Matematika: matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem és állampolgári ismeretek: történelem	2	2	3+1	3+1
állampolgári ismeretek				1
Természettudomány és földrajz: ¹⁷ kémia	1	2	+2	+2
fizika	2	3		
biológia	3	2		
földrajz	2	1		
Idegen nyelv: Első élő idegen nyelv	3	3	4	4+1
Második idegen nyelv	3	3	3	3
Művészetek: ¹⁸ vizuális kultúra I.	2	2	1	
Technológia: digitális kultúra	2	1	2	
Testnevelés és egészségfejlesztés: testnevelés	5	5	5	5
Angol nyelv	2	2	4	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Kötött célú órakeret: ¹⁹			+4	+4
Kötelező alapóraszám:	32	32	30	29
Szabadon tervezhető órakeret: ²⁰	2	2	4	5
Maximális órakeret:	34	34	34	34

¹⁷ Gimnáziumokban a 9–10. évfolyamon diszciplináris bontásban folyik a természettudományi tantárgyak tanulása, tanítása. A természettudományi tantárgyak emelt óraszámában 11–12. évfolyamon folytathatók.

¹⁸ A művészetre tervezett heti 1 óra a 11. évfolyamon megvalósulhat a dráma és színház, a vizuális kultúra, az énekzene, valamint a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárggyal is.

¹⁹ A 11. és 12. évfolyamon legalább 4-4 tanórát bármely érettségi tantárgy oktatására kell felhasználni. Ha a tanuló a 11. évfolyamon a természettudomány tantárgyat tanulja, akkor legalább további 2 órát kell hetente egyéb érettségi tantárgyból felvennie. A + jelölt órák kiosztásánál figyelembe kell venni a tanuló által kötelezően választott érettségi tantárgyat.

²⁰ A szabadon tervezhető órakeret terhére beépíthetők a helyi tantervbe azok a tantárgyak, amelyek az oktatásért felelős miniszter által közzétett kerettantervvel rendelkeznek. Ezen akkreditált tantárgyak érettségi vizsgatárgyként történő megjelenéséről az érettségi vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló kormányrendelet rendelkezhet. A szabadon tervezhető órakeret terhére kerettantervvel rendelkező tantárgyak tanítása szervezhető. Ez az órakeret lehetővé teszi az alapóraszámában biztosított tantárgyak óraszámának az iskola helyi tantervében meghatározandó emelését is.

4 évfolyamos gimnáziumi képzés önfejlesztés fakultációval, „B” változat

Tantárgyak műveltségi területek szerinti felosztásban	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom: magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4+1
Matematika: matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem és állampolgári ismeretek: történelem	2	2	3+1	3+1
állampolgári ismeretek				1
Természettudomány és földrajz: ²¹ kémia	1	2	+2	+2
fizika	2	3		
biológia	3	2		
földrajz	2	1		
Idegen nyelv: Első élő idegen nyelv	3	3	4	4+1
Második idegen nyelv	3	3	3	3
Művészetek: ²² vizuális kultúra I.	2	2	1	
Technológia: digitális kultúra	2	1	2	
Testnevelés és egészségfejlesztés: testnevelés	5	5	5	5
Családi életre nevelés	1	1	2	3
Jelenismeret	1	1	2	2
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Kötött célú órakeret: ²³			+4	+4
Kötelező alapóraszám:	32	32	30	29
Szabadon tervezhető órakeret: ²⁴	2	2	4	5
Maximális órakeret:	34	34	34	34

²¹ Gimnáziumokban a 9–10. évfolyamon diszciplináris bontásban folyik a természettudományi tantárgyak tanulása, tanítása. A természettudományi tantárgyak emelt óraszámában 11–12. évfolyamon folytathatók.

²² A művészetre tervezett heti 1 óra a 11. évfolyamon megvalósulhat a dráma és színház, a vizuális kultúra, az énekzene, valamint a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárggyal is.

²³ A 11. és 12. évfolyamon legalább 4-4 tanórát bármely érettségi tantárgy oktatására kell felhasználni. Ha a tanuló a 11. évfolyamon a természettudomány tantárgyat tanulja, akkor legalább további 2 órát kell hetente egyéb érettségi tantárgyból felvennie. A + jelölt órák kiosztásánál figyelembe kell venni a tanuló által kötelezően választott érettségi tantárgyat.

²⁴ A szabadon tervezhető órakeret terhére beépíthetők a helyi tantervbe azok a tantárgyak, amelyek az oktatásért felelős miniszter által közzétett kerettantervvel rendelkeznek. Ezen akkreditált tantárgyak érettségi vizsgatárgyként történő megjelenéséről az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló kormányrendelet rendelkezhet. A szabadon tervezhető órakeret terhére kerettantervvel rendelkező tantárgyak tanítása szervezhető. Ez az órakeret lehetővé teszi az alapóraszámában biztosított tantárgyak óraszámának az iskola helyi tantervében meghatározandó emelését is.

Gimnázium Általános tanterv szerint 9-12. évfolyam „C” változat								
Heti óraszám/évfolyam	9.		10.		11.		12.	
Magyar nyelv és irodalom	3	1	4		4		4	
Matematika	3		3		3	1	3	2
Történelem	2	1	2	1	3	1**	3	1
Állampolgári ismeretek							1	
Természettudomány					2 *			
Kémia	1		2					
Fizika	2		3					
Biológia	3		2					
Földrajz	2		1					
Első élő idegen nyelv	3		3		4	1**	4	2
Második idegen nyelv	3		3		3		3	
Művészetek					1			
Ének-zene	1		1					
Vizuális kultúra	1		1					
Mozgóképkultúra és médiaismeret							1	
Digitális kultúra	2		1	1	2			
Testnevelés	5		5		5		5	
Képességfejlesztés								
Kötött célú órakeret					4		4	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29	
Szabadon tervezhető óra		2		2		4		5
Összes tervezett óraszám	32	2	32	2	32	4	29	5
Összesített óraszám	34		34		36		34	
Maximális órakeret	34		34		34		34	

* 11. évfolyamon az integrált természettudományos tantárgy, a szabadon tervezhető órakeret terhére, azoknak a diákoknak kötelező, akik a kötött célú órakeretből a 11-12. évfolyamon nem választottak természettudományos tantárgyat, vagy nem tanultak emelt szinten természettudományos tantárgyat.

A 11- 12. évfolyamon a heti négy- négy óra kötött célú órakeret az érettségire és a felsőfokú továbbtanulásra történő felkészítést szolgálja, ez tantárgyanként nem szerepeltethető, hiszen a tanuló egyéni választásán alapul.

Gimnázium Képzőművészeti fakultációval 9-12. évfolyam „C” változat									
Heti óraszám/évfolyam	9.		10.		11.		12.		
Magyar nyelv és irodalom	3		4		4		4		
Matematika	3		3		3	1**	3		
Történelem	2		2		3	1**	3		
Állampolgári ismeretek								1	
Természettudomány					2*				
Kémia	1		2						
Fizika	2		3						
Biológia	3		2						
Földrajz	2		1						
Első élő idegen nyelv	3		3		4		4		
Második idegen nyelv	3		3		3		3		
Művészetek					1				
Ének-zene	1		1						
Vizuális kultúra	1		1						
Mozgóképkultúra és médiaismeret								1	
Digitális kultúra	2		1		2				
Testnevelés	5		5		5		5		
Képességfejlesztés									
Kötött célú órakeret					4		4		
Osztályfőnöki	1		1		1		1		
Vizuális kultúra II.	2		2		2		5		
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29		
Szabadon tervezhető óra		2		2		4		5	
Összes tervezett óraszám	32	2	32	2	32	4	29	5	
Összesített óraszám	34		34		36		34		
Maximális órakeret	34		34		34		34		

* 11. évfolyamon az integrált természettudományos tantárgy, a szabadon tervezhető órakeret terhére, azoknak a diákoknak kötelező, akik a kötött célú órakeretből a 11-12. évfolyamon nem választottak természettudományos tantárgyat, vagy nem tanultak emelt szinten természettudományos tantárgyat.

A 11- 12. évfolyamon a heti négy- négy óra kötött célú órakeret az érettségire és a felsőfokú továbbtanulásra történő felkészítést szolgálja, ez tantárgyanként nem szerepeltethető, hiszen a tanuló egyéni választásán alapul.

4. A SZAKGIMNÁZIUMBAN MEGSZEREZHETŐ SZAKKÉPESÍTÉSEK:

2020/2021 es tanévtől megkezdett középfokú oktatásban résztvevő diákokra vonatkozóan

A szakgimnázium fő célja a tehetség kibontakoztatása mellett a teljesítmény növelésére történő ösztönzés, további cél, hogy a tanulók számára értékálló és a kor igényeinek megfelelő tudást nyújtson. A szakgimnázium öt évfolyammal működő, művészeti, pedagógiai, illetve közművelődési szakmai képzést folytató nevelés-oktatási intézmény, amelyből négy évfolyamon közismereti oktatás mellett szakmai képzés, az ötödik évfolyamon szakmai képzés folyik.

A szakgimnáziumban a következő kötelező tantárgyak esetében: *magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv, állampolgári ismeretek, digitális kultúra*, valamint *testnevelés* a gimnáziumi kerettanterveket alkalmazzuk.

A választható tantárgyak közül a *második idegen nyelv* kerettanterve mellékletben található. Amennyiben az intézmény a természettudományokat a „*komplex természettudomány*” formájában kívánja oktatni, a

A szakgimnáziumok számára saját kerettanterv áll rendelkezésre a kötelező tantárgyak közül a *művészetek* tantárgy, és a választható tantárgyak közül a *művészettörténet* tantárgy oktatásához.

A programkövetelmény alapján készített kerettanterv további egy évfolyamot határozhat meg. A szakmai kerettantervek között a további 1 évfolyamra szóló kerettantervek többnyire a I.-es jelzéssel ellátottak. A szakgimnázium az érettségi végzettség és szakképesítés megszerzésére, szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulásra, valamint szakirányú munkába állásra készít fel.

A szakgimnáziumban olyan öt évfolyammal működő nevelés-oktatás is folyhat, ahol három, szakképesítés megszerzéséhez szükséges közismereti oktatást és szakmai képzést magában foglaló, szakképesítésre felkészítő évfolyam működik. Ebben az esetben a közismereti nevelés-oktatás a szakképző iskolai kerettanterv szerint folyik,

A szakmai kerettanterv pedig a Népi kézműves (Népi bőrműves, Kézi és gépi hímző, Fonottbútor készítő) szakképesítés szerinti kerettantervek alapján.

A szakgimnáziumnak további kettő, érettségi vizsgára felkészítő évfolyama lehet, ebben az esetben a szakképesítést szerzett tanuló dönt arról, hogy továbbtanul-e az érettségi vizsgára felkészítő további két évfolyamon.

Párhuzamos oktatás kizárólag művészeti oktatásban folyhat, amelyben a tanuló az alapfokú, továbbá a középfokú iskolai nevelés-oktatás szakasza és a szakmai képzés követelményeit ugyanabban az iskolában, eltérő évfolyamokon is teljesítheti, az iskola pedagógiai programjában meghatározottak szerint a nevelő- és oktatómunka a kilencedik évfolyamon is kezdődhet, a tanuló heti óraszám legfeljebb negyven óra.

Fejlesztési területek - nevelési célok

A fejlesztési területek - nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma.

Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen érték-konfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása - az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig - hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret - mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség - a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre

jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé válják érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővésére, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A Nat ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális attitűd, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, mérlegelő beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Egységesség és differenciálás

A nevelési-oktatási folyamat egyszerre egységes és differenciált: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.

Az egyéni különbségek figyelembevételének fontos területe a tehetséggondozás, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő teljesítményre képes tanulókat, segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el, és alkotó egyénekké váljanak. A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulás-szervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket.

A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk. Esetükben a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangja ugyanolyan fontos, mint más gyermekekénél. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőttélet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatása során a Nat-ban meghatározott és a kerettantervben részletezett kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása javarészt lehetséges, de mindenkor figyelembe kell venni az Irányelv fogyatékosági kategóriákra vonatkozó ajánlásait. Ezért a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg, és segíti a minél teljesebb önállóság elérését. A fejlesztési követelmények igazodnak a fejlődés egyéni üteméhez. A tartalmak kijelölésekor lehetőség van egyes területek módosítására, elhagyására vagy egyszerűsítésére, illetve új területek bevonására.

A sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógy-pedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

A fentiekre vonatkozó konkrét javaslatokat minden fogyatékosági területre vonatkozóan A Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve tartalmazza. Az Irányelv egyaránt vonatkozik a sajátos nevelési igényű tanulóknak a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt (integráltan) és a tőlük elkülönítetten (gyógy-pedagógiai intézményekben) történő nevelésére, oktatására.

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Szakgimnáziumi évfolyamok közismereti és szakmai órakerete

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen	
Kötelező tantárgyak								
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	556	-	-	
Idegen nyelv (első élő idegen nyelv)	4	4	4	4	556	4	124	
Matematika	3	3	3	3	417	-	-	
Történelem	2	2	3	3	345	-	-	
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1	34			
Digitális kultúra	2	1	1	-	144	-	-	
***Művészetek	1	1	1	-	108	-	-	
****Testnevelés	5	5	5	5	695	-	-	
Közösségi nevelés	1	1	1	1	139	-	-	
Választható tantárgyak								
* A	Komplex természettu-	2	2	2	2	278	-	-

	domány							
B	Első (emelt óraszám- ban), vagy második idegen nyelv, vagy művészettörténet, vagy érettségi tárgyból felkészítésre használ- ható órakeret	3	2	1	2	278	-	-
**	Szabadon tervezhető órakeret A	2	2	2	3	306	-	-
**	Szabadon tervezhető órakeret B	1	2	3	3	306	-	-
	Szakmai tantárgy óraszámjai	8	9	8	8	1148	31	961
	Rendelkezésre álló órakeret/hét	34	34	34	34	-	35	-
	Tanítási hetek száma	36	36	36	31	-	31	-
	Éves összes óraszám	1224	1224	1224	1054	4726	1085	1085

* Az iskola dönt, hogy A vagy a B megoldást választja.

** Az A és B szabadon tervezhető órakeret közismereti és szakmai órára egyaránt felhasználható.

*** A művészeti szakköznevelési ágazathoz kapcsolódó közismereti óraszám a szakmai óraszámra csoportosítható át.

A művészeti képzési területen a heti óraszám legfeljebb 40 óra. A „Heti órakeret a művészeti képzési területen” és a „Heti órakeret” különbségének felhasználásáról az iskola a pedagógiai programban rendelkezik.

**** Az előadó-művészeti képzések tekintetében (Artista, Táncos) a heti 5 óra testnevelés szakmai óraszámként is felhasználásra kerülhet.

<i>(Ágazati szak- materület):</i>	<i>Kimeneti szak- képesítés (szakmairány):</i>	<i>Szakmai oktatás időtartama:</i>	<i>Munkarend:</i>	
<i>V. Képző- és iparművészet</i>	<i>Képző- és ipar- művészeti munkatárs (Keramiaműves)</i>	<i>5 év</i>	<i>nappali</i>	
<i>V. Képző- és iparművészet</i>	<i>Képző- és ipar- művészeti munkatárs (Fes- tő)</i>	<i>5 év</i>	<i>nappali</i>	
<i>XLII. Előadóművészet</i>	Táncos (Szín- házi táncos)	5 év	<i>nappali</i>	
<i>XLII.</i>	<i>Táncos (Kor-</i>	5 év	<i>nappali rend-</i>	

<i>Előadóművészet</i>	<i>társ-, modern táncos)</i>		<i>szerű, nappali</i>	
<i>Népi Kézműves</i>	<i>Fonottbútor készítő</i>	3 év	<i>nappali</i>	
<i>Népi Kézműves</i>	<i>Kézi és Gépi Hímző</i>	3 év	<i>nappali</i>	
<i>Népi Kézműves</i>	<i>Népi Bőrműves</i>	3 év	<i>nappali</i>	
<i>Képző és Iparművészeti Munkatárs</i>	<i>Művészeti Grafikus</i>	5 év	<i>nappali</i>	

A művészeti, népi kézműves képzések szakmai órahálóját a Pedagógiai Program B I I részének melléklete tartalmazza, közismereti képzés tantervei és követelményei megegyeznek a gimnáziumi képzés közismereti tanterveivel és követelményeivel (C II melléklet), illetve a szakközép közismereti követelményeit a szakképzés G I melléklete tartalmazza.

II. Óraszámok szakgimnáziumi képzésben 9-11. évfolyamra

A közismereti és szakmai órák aránya

Területek		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Közismeret	Kötött órák	15 óra	9 óra	6 óra
	Szabadon tervezhető órakeret	3 óra	2 óra	3,5 óra
	<i>Összesen</i>	<i>18 óra</i>	<i>11 óra</i>	<i>9,5 óra</i>
Szakmai tantárgyak	Kötött órák	14,5 óra	23 óra	23 óra
	Szabadon tervezhető órakeret	2,5 óra	2 óra	2,5 óra

	<i>Összesen</i>	<i>17 óra</i>	<i>25 óra</i>	<i>25,5 óra</i>
Heti összes óraszám		35 óra	36 óra	35 óra

A közismereti órák eloszlása

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Magyar – Kommunikáció	2 óra	1 óra	0.5
Idegen nyelv	2 óra	2 óra	2 óra
Matematika	2 óra	1 óra	1
Társadalomismeret	2 óra	1 óra	–
Természetismeret	3 óra	–	–
Testnevelés*	5 óra	5 óra	5 óra***
Osztályközösség- építő Program	1 óra	1 óra	1 óra
<i>Szabadon tervezhető órakeret**</i> <i>Digitális Kultúra</i>	<i>1 óra</i>	<i>0 óra</i>	<i>0 óra</i>
Összesen:	18 óra	11 óra	9,5 óra

* A nemzeti köznevelési törvény értelmében az iskoláknak az adott osztályokban csak azokon a tanítási napokon kell megszervezniük a mindennapos oktatást (legalább napi egy testnevelés óra keretében), amelyeken közismereti vagy szakmai elméleti oktatás is folyik. Ha ennek eredményeként a heti öt testnevelés óra nem teljesíthető, a fennmaradó órák a szabad órakeret részévé válnak, így annak felhasználásáról az intézmények dönthetnek.

** A szabadon tervezhető órakeret felhasználásáról az iskola dönt, így például a digitális kultúra oktatását is beemelheti a helyi tantervébe (ehhez a kerettanterv külön digitális kultúra tantárgyi kerettantervet is ajánl).

*** A szakképző iskola 11. évfolyamán a középfok számára készült testnevelés kerettanterv 11-12. évfolyamának tartalmából lehet választani, a rendelkezésre álló óraszámoknak megfelelően. (Ez nem érvényes a három órára tervezett testnevelés és sport kerettantervre, amely már csak három évfolyamra [9–11.] készült.)

Szakköznevelési képzés 9 – 11 évfolyamaira a közismereti kerettanterveket a Pedagógiai Program G I melléklete, a szakmai részét a B II melléklete tartalmazza.

4. B TECHNIKUM HELYI TANTERVE AZON DIÁKOK SZÁMÁRA, AKI TANULMÁNYAikat 2020/2021 – ES TANÉVBEN, VAGY ETTŐL KÉSŐBB KEZDIK MEG.

<i>Ágazat</i>	<i>Szakma megnevezése:</i>	<i>Szakma azonosító száma</i>	<i>Szakmai oktatás időtartama:</i>	<i>Munkarend:</i>
<i>Turizmus vendég-látás</i>	<i>Vendégtéri szaktechnikus</i>	<i>5 1013 23 08</i>	<i>5 év</i>	<i>nappali rendszerű nappali</i>
<i>Kreatív</i>	<i>Grafikus</i>	<i>5 0213 16 09</i>	<i>5 év</i>	<i>nappali rendszerű, nappali</i>

A technikum szakmai programjának helyi tantervét külön melléklet tartalmazza, G II.

A technikumi oktatás közismereti kerettantere és helyi tanterve megegyezik a gimnáziumi képzés közismereti tanterveivel, képzési és kimeneti követelményeivel. A Pedagógiai Program C II melléklete tartalmazza.

6. ÁLTALÁNOS ISKOLAI FELNŐTTOKTATÁS

Felnőttoktatás évfolyamaira elkészített tantárgyi programok

A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról szóló 23/2013. (III. 29.) EMMI rendelet⁵. Melléklet [12. melléklet az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelethez] Kerettantervet a felnőttoktatás számára alkalmazzuk. A felnőttoktatási kerettanterv a nappali óraszámok 50%-ra adott ajánlást.

A kerettantervek kidolgozásánál alapvető elvként kell figyelembe venni, hogy miként a köznevelési törvény és végrehajtási rendelkezései a kerettantervek kidolgozásáról és bevezetéséről szóló rendelet valamennyi rendelkezése érvényes a felnőttoktatásra is. Helyi tantervünk nem tér el azoktól a keretektől, amelyet az érvényben levő törvények és rendeletek szabályoznak. Ebből következően a megadott kerettantervek útmutatóul szolgálnak, ettől a köznevelési törvény által megengedett mértékben és módon el lehet térni.

A kidolgozott tantárgyi programokat a felnőttoktatás helyi tanterve tartalmazza.

Célok és feladatok

A felnőttek általános iskolája 5-8. osztályának feladata az alapműveltségre épülő általános alapműveltség közvetítése.

Olyan ismereteket és képességeket nyújt, amelyek átfogják az általános alapműveltség általános iskolai körét, tekintetbe véve a tanulók élettapasztalatait és korábbi (megszakított) iskolai tanulmányait, eredményeit, rendezve és kiegészítve ezeket. Ebből kiindulva megteremti a munkaerő-piaci szakképzés vagy a szakiskolai és a középiskolai továbbtanulás lehetőségét.

A tananyag tantárgyi tartalmai, tevékenységformái közvetítik és továbbfejlesztik a kommunikációs és a tanulási képességeket, az élethosszig tartó tanulás igényeinek és az erre való képességek kifejlődésének érdekében. Alkalmat adnak a tanulók életvitelének, társadalmi létformáiknak, a világban való tájékozottságuk továbbfejlesztésére. Rehabilitációs lehetőséget biztosítanak korábbi iskolai kudarcaik kompenzálására. Módot nyújtanak a tanulók személyiségének minél átfogóbb fejlesztésére, szocializálására.

A kerettanterv hangsúlyt helyez arra, hogy a tananyag nemcsak ismeretek rendszere, hanem ezzel együtt bevált megismerési-tanulási és cselekvési módszerek elsajátítási eszköze is, az ismeretsajátítástól elválaszthatatlan gondolkodási és cselekvési műveletek kifejlesztője. Ily módon törekszik a műveltség elvontabb elméleti és konkrét gyakorlati szintjeinek egyensúlyára, az elméleti és a gyakorlati gondolkodás közti átmenetek létrehozására. Hangsúly került a reprodukzív gondolkodás továbbfejlesztési lehetőségeinek biztosítására, a problémamegoldó és a kreatív működés irányába. Mindezek a felnőttek általános iskolája 5-8. osztályának kiemelt feladataihoz kapcsolódnak.

A kerettanterv a tananyagot az esti és levelező munkarendben történő tanításra tervezve tartalmazza. Ettől azonban, amennyiben a feltételek adottak, el lehet térni oly módon, ahogy azt a Köznevelési Törvény lehetővé teszi.

2. Tantárgyak és óraszámok

Évfolyam/ Tantárgyak	5.		6.		7.		8.	
	esti	levelező	esti	levelező	esti	levelező	esti	levelező
Anyanyelv, kommunikáció	1	1	1	1	1	0,5	1	0,5
Magyar irodalom	2	1	2	1	2	1	2	1
Matematika	3	2	3	2	3	1,5	3	1,5
Fizika	1	-	1	-	1	1	1	1
Kémia	1	-	1	-	1	1	-	1

Földrajz	1	1	1	1	-	-	-	-
Biológia	1	1	1	1	-	-	-	-
Történelem és áll- lampolgári ismer- etek	1	1	1	1	1	1	1	1
Művészeti ismeretek	-	-	-	-	1	-	1	1
Informatika	-	-	-	-	1	1	2	1
Idegen nyelv (Angol/Német)	2	2	2	2	2	2	2	1
Osztályközösség- építő program	1	1	1	1	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	1	-	1	-	1	-	1	-
Összesen	15	10	15	10	15	10	15	10

Iskolarendszerű felnőttoktatás

Középfokúfokú nevelés-oktatás szakasza, 9–12. évfolyam

Célok és feladatok

A felnőttek középiskolája 9-12. osztályának feladata olyan ismeretek és képességek nyújtása, amelyek átfogják az általános műveltség középiskolai körét, tekintetbe véve a tanulók élettapasztalatait és korábbi (általános iskolai, illetve megszakított középiskolai) tanulmányait, rendezve és kiegészítve ezek eredményeit.

A felnőttek középiskolája megteremti az érettségi, a középfokra alapozott szakképzés, a felsőfokú továbbtanulás, a munkaerő-piacon történő előnyösebb elhelyezkedés, illetve a szakmai végzettség megszerzésének lehetőségét.

A tananyag tantárgyi és tantárgyközi tartalmai, tevékenységformái közvetítik és továbbfejlesztik a kommunikációs és a tanulási képességeket, az élethosszig tartó tanulás igényeinek és az erre való képességek kifejlődésének érdekében. Alkalmat adnak a tanulók életvitelének, társadalmi létformáiknak és a világban való tájékozottságuk továbbfejlesztésére. Rehabilitációs lehetőséget biztosítanak korábbi iskolai kudarcaik kompenzálására. Módot nyújtanak a tanulók személyiségének minél átfogóbb fejlesztésére, szocializálására.

A tanterv hangsúlyt helyez arra, hogy a középfokú tananyag nemcsak ismeretek rendszere, hanem ezzel együtt bevált megismerési-tanulási és cselekvési módszerek elsajátítási eszköze is, az ismeretelsajátítástól elválaszthatatlan gondolkodási és cselekvési műveletek kifejlesztője. Ily módon törekszik a műveltség elvontabb elméleti és konkrétabb gyakorlati szintjeinek egyensúlyára, az elméleti és a gyakorlati gondolkodás közti átmenetek létrehozására, - különös tekintettel az érettségre, illetve a felsőfokú továbbtanulás lehetőségeinek biztosítására. Hangsúly került a reprodukív gondolkodás továbbfejlesztési lehetőségeinek biztosítására, a problémamegoldó és a kreatív működés irányába. Mindezek a felnőttek középiskolái kiemelt feladataihoz kapcsolódnak.

Gimnáziumi felnőttoktatás:

Képzési forma: esti tagozat

Beszámolási kötelezettséggel járó esti képzés a 9-11. évfolyamon 36, a 12. évfolyamon 32, órarend szerint működő tanítási hét (heti 3 tanítási nap); ehhez kapcsolódó és ettől független otthoni, egyéni felkészülés számonkérések az intézményi Értékelési- és Vizsgaszabályzat szerint.

Időkeretek:

A tanév munkája három alapvető tevékenységi formából áll: tanítási (konzultációs) óra, otthoni felkészülés, számonkérés. A háromféle tevékenység egymással szerves egységet alkot: feltételei és kiegészítései egymásnak. A számonkérés évközi alkalmi esetenként az egyéni foglalkozásra is lehetőséget adnak. Az emelt szintű érettségre való felkészítésként fakultációkat szervezünk.

A folyamatos tanítás mellett a számonkérés nagyobb egységekben, az érettségi vizsgamódszerekre felkészítő beszámolók formájában történik: – az idősebb életkorra már jellemző rendszerező gondolkodás miatt a tananyag nagyobb egységeinek átlátása megkönnyítheti a felkészülést.

Az esti tagozat hallgatói kötelesek részt venni a beszámolókon, illetve vizsgákon. Bármely beszámoló vagy vizsga alapos indok nélküli elmulasztása esetén a hallgató tanulói jogviszonya megszűnik.

Évfolyam/ Tan- tárgyak	Osztályom			
	9 esti	10 esti	11 esti	esti
Anyanyelv, kommunikáció	1	1	1	0,5+ 0,5*
Magyar irodalom	2	2	2	2
Matematika	3	3	3	2+1*
Fizika	1	1	1	-
Kémia	1	1	1	-
Földrajz	1	1	1	-
Biológia	1	1	1	-

Történelem és állam- polgári ismeretek	2	2	2	1+2*
Informatika	1	1	1	1
Idegen nyelv (Angol/Német)	2	2	2	2 +1*
Osztályfőnöki óra	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret/ vá- lasztott ötö- dik érettségi tantárgy	-	-	-	5,5
Összesen	16	16	16	16

*szabad órakeret terhére szervezett órák

Tantárgyi struktúra az iskolarendszerű felnőttoktatás 9-12. évfolyamon, azok számára, akik tanulmányaikat 2020/2021 – rs tanévben, vagy azt követően kezdik meg

Tervezési időkeret:

9-11. évfolyam 36 hét.

12. évfolyam: 32 hét

Tantárgyak	Évfolyam/ számok	óra-			
Munkarendek	9 Esti	10 Esti	11 Esti	12 Esti	
Magyar nyelv és irodalom	3	3	3	3	
Matematika	3	3	3	3	
Történelem	2	2	2	2	
Állampolgári ismeretek					1
Természettudomány			2		
Kémia	1	1			
Fizika	1	1			
Földrajz	1	1			
Biológia	1	1			
I. Idegen nyelv	2	2	3	3	
II. Idegen nyelv	1	1	2	2	
Művészetek			0,5	1	
Digitális kultúra	1	1	0,5		
Mozgóképkultúra és médiaismeret vagy Dráma és színház					1
Osztályközösség-építés	1	1	1	1	
Esti Összes óraszám	17	17	17	17	

A kidolgozott tantárgyi programokat a felnőttoktatás helyi tanterve tartalmazza

5. A KÉPZÉS RENDJE

A felvételi eljárás szabályai

- A tanuló az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik.
- A beiskolázás elsősorban a gyermek életkora alapján történik.
- Az integrált oktatás megvalósítása és a szegregáció elkerülése érdekében a tanulók felvétele általános iskolai tanulmányi előmenetel alapján történik.

- Tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre. A tanuló a tanulói jogait ettől az időponttól gyakorolhatja.
- A tanulókat az intézmény által meghatározott és meghirdetett időpontban kell beírni.
- Az iskolába felvett tanulók csoportba való beosztásáról a nevelőtestület véleményének kikérésével az igazgató dönt.
- A törvény és a fenntartó által előírt létszámkeretig minden gyermek beiskolázható, akinek a szülei az iskolát választották.

IV HELYITANTERV

- az 5/2020 (I.31.) módosító Kormány rendelet értelmében, a 110/2012 (VI.4) Kormány rendelet alapján

A helyi tanterv kidolgozásakor hozott döntések

Gimnáziumokban a 9–10. évfolyamon diszciplináris bontásban folyik a természettudományi tantárgyak tanulása, tanítása. A természettudományi tantárgyak emelt óraszámában 11–12. évfolyamon folytathatók.

A művészetre tervezett heti 1 óra a 11. évfolyamon megvalósulhat a dráma és színház, a vizuális kultúra, az ének-zene, valamint a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárggyal is.

A dráma és színház tantárgy szervezése megvalósulhat projektnapok, témahét vagy tematikus hét keretében, továbbá tömbösítve is. A dráma és színház tantárgy órakeretben történő oktatását csak szakirányú végzettséggel rendelkező személy végezheti. A dráma és színház vagy a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgy a 12. évfolyamon kötelezően választandó.

A nemzeti köznevelésről szóló törvény értelmében az iskola felszereltségének megfelelően heti 2 óra kiváltható Tánc és mozgás tantárgyra.

A megengedett 10%-os szabad mozgás keretében, a művészetek műveltségi területéből egy óra átemelve a Tánc és mozgás tantárgy óraszámához.

A 11. és 12. évfolyamon legalább 4-4 tanórát bármely érettségi tantárgy oktatására kell felhasználni. Ha a tanuló a 11. évfolyamon a természettudomány tantárgyat tanulja, akkor legalább további 2 órát kell hetente egyéb érettségi tantárgyból felvennie. A + jelölt órák kiosztásánál figyelembe kell venni a tanuló által kötelezően választott érettségi tantárgyat.

A szabadon tervezhető órakeret terhére beépíthetők a helyi tantervbe azok a tantárgyak, amelyek az oktatásért felelős miniszter által közzétett kerettantervvel rendelkeznek. Ezen akkreditált tantárgyak érettségi vizsgatárgyként történő megjelenéséről az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló kormányrendelet rendelkezhet. A szabadon tervezhető órakeret terhére kerettantervvel rendelkező tantárgyak tanítása szervezhető. Ez az órakeret lehetővé teszi az alapóraszámában biztosított tantárgyak óraszámának az iskola helyi tantervében meghatározandó emelését is.

Gimnáziumokban a 9–10. évfolyamon diszciplináris bontásban folyik a természettudományi tantárgyak tanulása, tanítása. A természettudományi tantárgyak emelt óraszámában 11–12. évfolyamon folytathatók.

A művészetre tervezett heti 1 óra a 11. évfolyamon megvalósulhat a dráma és színház, a vizuális kultúra, az ének-zene, valamint a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárggyal is.

A 11. és 12. évfolyamon legalább 4-4 tanórát bármely érettségi tantárgy oktatására kell felhasználni. Ha a tanuló a 11. évfolyamon a természettudomány tantárgyat tanulja, akkor legalább további 2 órát kell hetente egyéb érettségi tantárgyból felvennie. A az érettségire felkészülésre jelölt órák kiosztásánál figyelembe kell venni a tanuló által kötelezően választott érettségi tantárgyat.

1A szabadon tervezhető órakeret terhére beépíthetők a helyi tantervbe azok a tantárgyak, amelyek az oktatásért felelős miniszter által közzétett kerettantervvel rendelkeznek. Ezen akkreditált tantárgyak érettségi vizsgatárgyként történő megjelenéséről az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló kormányrendelet rendelkezhet. A szabadon tervezhető órakeret terhére kerettantervvel rendelkező tantárgyak tanítása szervezhető. Ez az órakeret lehetővé teszi az alapóraszámokban biztosított tantárgyak óraszámának az iskola helyi tantervében meghatározandó emelését is.

Gimnáziumokban a 9–10. évfolyamon diszciplináris bontásban folyik a természettudományi tantárgyak tanulása, tanítása. A természettudományi tantárgyak emelt óraszámában 11–12. évfolyamon folytathatók.

A művészetre tervezett heti 1 óra a 11. évfolyamon megvalósulhat a dráma és színház, a vizuális kultúra, az ének-zene, valamint a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárggyal is.

A 11. és 12. évfolyamon legalább 4-4 tanórát bármely érettségi tantárgy oktatására kell felhasználni. Ha a tanuló a 11. évfolyamon a természettudomány tantárgyat tanulja, akkor legalább további 2 órát kell hetente egyéb érettségi tantárgyból felvennie. A + jelölt órák kiosztásánál figyelembe kell venni a tanuló által kötelezően választott érettségi tantárgyat.

A szabadon tervezhető órakeret terhére beépíthetők a helyi tantervbe azok a tantárgyak, amelyek az oktatásért felelős miniszter által közzétett kerettantervvel rendelkeznek. Ezen akkreditált tantárgyak érettségi vizsgatárgyként történő megjelenéséről az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló kormányrendelet rendelkezhet. A szabadon tervezhető órakeret terhére kerettantervvel rendelkező tantárgyak tanítása szervezhető. Ez az órakeret lehetővé teszi az alapóraszámokban biztosított tantárgyak óraszámának az iskola helyi tantervében meghatározandó emelését is.

Alapfokú művészetoktatás

1. A tanuló jelentkezéséhez, beíratásához a szülők szándéknyilatkozata szükséges (jelentkezési lap kitöltése). Az iskolakezdéshez szükséges minimális életkor: 6 év.
2. A felsőbb évfolyamokba jelentkező gyerekek felvételéről a tanév kezdetekor szintfelmérés alapján döntünk.
3. 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet ide vonatkozó rendelkezéseit kell figyelembe venni: 23. § (1) *Az alapfokú művészeti iskolába külön jelentkezési lap benyújtásával kell jelentkezni. A felvételi eljárás rendjét az iskola igazgatója határozza meg. A beíratkozás időpontját a beíratkozás első határnapját megelőzően legalább harminc nappal korábban – a helyben szokásos módon – nyilvánosságra kell hozni.* (2) *Az alapfokú művészeti iskolában, ha az igazgató*

másképp nem rendelkezett, a jelentkező képességeit az iskola – adott művészeti ágak megfelelő végzettségű és szakképzettségű – pedagógusaiból álló bizottság méri fel. A bizottság a jelentkezők képességeinek felmérése után javaslatot készít az igazgatónak a kérelem elbírálására, továbbá arra vonatkozóan, hogy melyik évfolyamra és tanszakra vegyék fel a jelentkezőt. Ha a tanuló az alapfokú művészeti iskola magasabb évfolyamára kéri felvételét, a jelentkezési lapján ezt fel kell tüntetnie. Kérelméről a bizottság különbözeti vizsga alapján dönt, az alapfokú művészetoktatás követelményeinek és tantervi programjának az adott évfolyamra meghatározott rendelkezései alapján.

Korhatára: a 6. évet a beíratás évének augusztus 31-ig a betöltött és 22 évet be nem töltött tanuló

Képzési idő: 12 év (maximálisan)

A képzés szakaszai (tagolódása):

- előképző: 2 év,
- alapfok: 6 év,
- továbbképző: 4 év.

Működő tanszakok

Zeneművészeti ág

A. Klasszikus zene: Hangszeres tanszakok: zongora, hegedű, furulya, fuvola, klarinét, trombita, harsona, gitár, ütő, fagott, kürt, szintetizátor, magánének, jazzdob, jazzgitár, jazz-ének

B. Népzene: Hangszeres tanszak: citera; Elméleti tanszak: népzenei ismeretek.

Elméleti tantárgyak: szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom,

Táncművészeti ág

Tanszakok:

- néptánc,
- társastánc,
- modern-kortárstánc,
- balett.

Képző- és Iparművészeti ág

- grafika, festészet, kerámia, fotóvideó

Színművészeti ág

2011-től felmenő rendszerben:

Zeneművészeti ág

Klasszikus zene:

- fafúvós (furulya, fuvola, klarinét, fagott)
- billentyűs (zongora)
- akkusztikus (gitár, ütő)
- rézfúvós (kürt, trombita, harsona)
- vonós (hegedű)
- vokális (magánének)

Népzene:

- pengetős (citera)
- zeneismeret (népzenei ismeretek)

Jazz-zene:

- pengetős (jazz-gitár)
- ütős (jazz-dob)
- vokális (jazz-ének)

Elektronikus zene:

- billentyűs: szintetizátor

Táncművészeti ág:

- balett
- néptánc
- társastánc
- moderntánc
- kortárstánc

A képzés formája valamennyi tanszakon csoportos oktatás, illetve a zenei tanszakon egyéni foglalkozás is.

A csoportalakítás szempontjai:

- A jelentkezők számának függvényében lehet homogén vagy heterogén a csoport.
- Csoportlétszám: optimálisan a képző- és iparművészeti valamint a szín-és bábművészeti tanszakokon: 15 fő, a táncművészeti tanszakokon: 20 fő.
- A maximális csoportlétszám: a táncművészeti tanszakokon: 30 fő, a többi tanszakon 20 fő.
- Ha a telephelyen egy tanszakon, egy évfolyamon csak egy osztály indul, illetve több indul, de várható lemorzsolódás, akkor a maximális létszám 10-20%-al túlléphető.

A képzés kimenetei

- művészeti alapvizsga: az alapfok befejeztével,
- művészeti záróvizsga: a továbbképző befejeztével.

Művészeti alapvizsgát a 2002/2003. tanévben tanulmányaikat az alapfok második évfolyamán

megkezdett (másik művészeti iskolából átvett) növendékeknek kell tenniük első ízben, a továbbhaladás feltételeként.

Művészeti szakgimnázium

- az általános iskola 8. osztályának sikeres elvégzését tanúsító bizonyítvány,
- 7. évfolyam év végi és 8.évfolyam félévi általános iskolai tanulmányi eredmények (magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, idegen nyelv és történelem tantárgyakból),
- az egyes tagozatokon előírt szakmai és egészségügyi alkalmassági vizsgálaton való megfelelés.

Szakgimnáziumi nevelés-oktatás 9-13. évfolyam

- az általános iskola 8. osztályának sikeres elvégzését tanúsító bizonyítvány,
- 7. évfolyam év végi és 8.évfolyam félévi általános iskolai tanulmányi eredmények (magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, idegen nyelv és történelem tantárgyakból),

Gimnázium

- az általános iskola 8. osztályának sikeres elvégzését tanúsító bizonyítvány,
- 7. évfolyam év végi és 8.évfolyam félévi általános iskolai tanulmányi eredmények (magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, idegen nyelv és történelem tantárgyakból),

Szakközépiskolai és szakgimnáziumi szakképzés

- az OKJ-ban az adott szakképesítésnél előírt bemeneti feltételeknek való megfelelés

IV. MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK, FEJLESZTÉSEK

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

A tanítás-tanulási folyamatban szükség van minden hagyományos és korszerű taneszközzel. A taneszközök alkalmazásával a minőséget, a hatékony ismeretszerzést, a készségek, képességek fejlesztését kívánja biztosítani.

A nevelő-oktató munkához szükséges szaktantermi és egyéb tárgyi feltételeket az iskola a saját tulajdonában lévő eszközökkel és tantermekkel, valamint a befogadó iskola határozatlan idejű szerződése alapján biztosítja a programok lefutásáig.

A tárgyi feltételek a 20/2012. (VIII.31.) rendeletben megfogalmazott feltételeknek megfelelnek az intézmény székhelyén és telephelyein egyaránt. Az intézmény vezetése és a fenntartó arra törekszik, hogy tárgyi feltételek folyamatos fejlesztésével a partneri elvárásoknak egyre jobban megfeleljen.

1. AZ ISKOLA ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

Az intézmény munkájának ellenőrzése

Az ellenőrzés célja a végzett munka értékelése, a nevelés-oktatás eredményességének megítélése, a működés jogszerűségének vizsgálata és biztosítása.

Az iskola belső ellenőrzésének feladatai

- Szakmai tevékenységgel összefüggő ellenőrzési feladatok (nevelő-oktató munka ellenőrzése)
- Gazdálkodási tevékenységgel kapcsolatos ellenőrzési feladatok (munkaerő-bérgazdálkodás, készlet- és energiagazdálkodás, tárgyi eszközgazdálkodás, érdekeltségi rendszer stb.)

A folyamatos belső ellenőrzés megszervezéséért, hatékony működéséért az iskola igazgatója a felelős. A belső ellenőrzési rendszer átfogja az iskolai nevelő-oktató munka egészét az intézmény, mint költségvetési szerv egész tevékenységét és biztosítja az ellenőrzés során felmerülő hibák, helytelen intézkedések kellő időben történő feltárását, fokozza a munka hatékonyságát.

Az iskola belső ellenőrzésekor az alábbi követelményeket kell figyelembe venni

- segítse elő a nevelés-oktatás hatékonyságának javulását: a tantervi Követelményeknek megfelelően kérje számon az eredményeket a pedagógusoktól, segítse elő a szakmai, gazdálkodási és egyéb feladatok legésszerűbb, leggazdaságosabb ellátását, továbbá a belső;
- rendet, a tulajdon védelmét, legyen a fegyelmezett munka megvalósításának eszköze, támogassa a helyi kezdeményezéseket, ugyanakkor kellő időben jelezzen az intézmény működése során felmerülő megalapozatlan, helytelen intézkedésekre, hibákra, az ellenőrzés tartsa tiszteletbe a nevelők módszertani önállóságát, ezáltal az elért eredmények tükrében értékelje tevékenységüket.

Az ellenőrzés szintjei

- vezetői (igazgató, igazgatóhelyettesek),
- szervezeti egységek, munkaközösségek vezetői,
- munkaközösségek tagjai egy-egy feladatnál, munkamegosztás alapján (az ellenőrzés demokratizmusa).

Az ellenőrzést végzőknek jelentési és beszámolási kötelezettségük van az igazgató- helyettes (irányításuk alá tartozó munkaközösségek részéről) és az igazgató számára.

Az ellenőrzés jellege lehet: időszakos, állandó, kiemelt, speciális, bejelentett, bejelentés nélküli, alkalmoszerű. Az ellenőrzés lebonyolításának legfontosabb szabálya a tervszerűség. Az ellenőrzési tervet az iskola, éves munkatervében rögzítjük.

Az ellenőrzési terv az alábbiakat tartalmazza

- az ellenőrizendő területeket, szaktárgyakat, szervezeti egységet,
- az ellenőrzés célját (témaellenőrzés, célellenőrzés, utóellenőrzés),
- az ellenőrzés jellegét,
- az ellenőrzés formáját,
- az ellenőrzést végző személy, személyek megjelölését,
- az ellenőrzendő időszak megjelölését (kezdő és befejező időpontját),
- a programot, tervet kiadó vezető aláírását.

Az ellenőrzés formái változatosak, a bennük való választás függ az ellenőrzés területétől és az ellenőrzés céljától.

Az ellenőrzés formái:

- óraellenőrzés,
- tanórán kívüli tevékenység,
- beszámoltatás, kiállítások, előadások, hangversenyek
- írásos dokumentumok vizsgálata,
- eredményvizsgálatok, felmérések,
- helyszíni ellenőrzések.

Az ellenőrzés tapasztalatairól akkor készítünk írásos feljegyzést, ha a pedagógus teljesítményét értékeljük, vagy egy-egy szélesebb körű vizsgálatot végzünk.

Az intézményben folyó munka értékelése, mérése

Az értékelés alapja az ellenőrzés során szerzett tapasztalat jelenti a végzett munka eredményeinek (jó és rossz) számbavételét. Az értékelés célja a jobbítás és az ezzel kapcsolatos újabb feladatok meghatározása. Az alábbi értékelési formákat alkalmazzuk attól függően, hogy milyen területet vagy kit és mit értékelünk:

- jelentések,

- beszámolók (nevelőtestületnek, fenntartónak),
- egyéni vagy csoport (munkaközösségi) megbeszélések,
- minősítések (dolgozói),
- különbözőjellegű értekezletek (osztályozó, év végi, félévi, nevelési).

A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái

A tanulók értékelésének formái

- írásbeli
- szóbeli
- gyakorlati (szakközép és szakiskola részen)

Az írásbeli értékelés fajtái

- szöveges
- 1-5 skálájú érdemjeggyel (alapfokon, továbbképzőben, általános és középfokú oktatásban).
Az értékelés alapja és fokmérője: az alapfokú művészetoktatás követelményeinek teljesítése, illetve az alapfokú és az alapfokú művészeti oktatásban értékeljük a tanuló hozzáállását, azaz szorgalmát az iskolai tevékenysége során.

Az értékelés gyakorisága

- szóbeli: folyamatosan a tanév során,
- írásbeli: havonta, félévkor, év végén.

Az értékelés fajtái:

Diagnosztikus értékelés: előzetes helyzetfeltárás szükség szerinti gyakorisággal.

Formatív értékelés: alakító, a folyamatba beiktatott, a tanuló számára pontos eligazítást nyújtó.

Szummatív értékelés: a nagyobb egységek végén, a tanulási folyamat nevezetes szakaszainak befejezésekor.

Az értékelés alapelvei:

- személyre szóló legyen,
- fejlesztő, ösztönző jellegű legyen,
- folyamatosságot biztosítson,
- ne legyen megtorló, fegyelmező jellegű,
- az iskolai (munkaközösségi) követelményrendszerre épüljön,
- a szóbeli és írásbeli értékelés egészséges arányát biztosítsa
- legyen tárgyyszerű, (tartalmazza az erős és gyenge pontokat a javítás lehetőségét)
- félelemmentes légkörben történjen.

Ahhoz, hogy alapelveink megvalósulhassanak, a tanév elején az egyes tantárgyak követelményeit

világosan meg kell fogalmaznunk és a tanulók tudomására hoznunk. Az egyes tantárgyak egységes követelményrendszerét minden tanár köteles betartani.

Diagnosztikus értékelés

Célja egy előzetes helyzetfeltárás a tanuló tudásáról a tanulás hatékonyságának javítása érdekében. A tanulási szakasz kezdetén rögzíti a tanulók induló tudásállapotát. Kiinduló, kezdő szint megállapítását egy-egy tanítási ciklus megkezdésekor kell alkalmazni, egy új tantervi téma kezdetén, illetve egy téma lezárása előtt.

Formatív értékelés

A formatív értékelés a tanítási – tanulási folyamat állandó kísérője, amelynek a célja a folyamatos segítő szándékú információgyűjtés. Feladata, hogy felhívja a figyelmet az egyéni haladás ütemére, eredményekre, és a hiányosságokra. A kapott mérési eredmények alapján fejlesztő hatású egyénre vonatkozó, megerősítő, vagy korrekciós nevelő – oktató munkát tervezünk. Az egész tanítási – tanulási folyamat alatt alkalmazni kell, alkalmas a tanulók önellenőrző, önértékelő képességének fejlesztésére.

Szummatív értékelés

A tanulók fejlődésének átfogó minősítése a célja. Adott tanítási – tanulási szakasz lezárásakor az induló tudásállapothoz viszonyított elért tudásállapot kerül rögzítésre. Összegző minősítést ad arról, hogy valamely tanulmányi szakasz pl. tanév vagy iskola végén a diák hogyan tett eleget a tanulmányi követelményeknek. A szummatív értékelés a nagyobb tanulási témák, fél év és tanév végén, valamint a művészeti alap-és záróvizsgákon kerül alkalmazásra.

A tanulmányi munka ellenőrzésének, értékelésének alapelvei

A tanulók képességeiknek maximumát rendszeres és folyamatos tanulással, önképzéssel érhetik el. A tanulói teljesítmények folyamatos ellenőrzése és értékelése a tanulók számára megerősítést adhat, az eddigi munkájuk elismerését jelenti. A tanár számára mindez a végzett munka hatékonyságának minősítését, a hiányok időbeli felismerését és korrigálási lehetőségét nyújtja. A minősítő értékelés és az osztályozás alkalmazását helyezzük előtérbe. Céljai közül mindenekelőtt azt emeljük ki, hogy segítse a tanulókat eredményes tanulásukban, a tanulási folyamat, a tevékenység öröme vigyen a teljesítményhez. Ennek érdekében van szükség a rész- teljesítmények gyors értékelésére: eredményesség esetén megerősítésére. A teljesítmény elismerése motiválja a következő részcélhoz (célokhoz) elvezető újabb erőfeszítéseket. Nagyon fontos ugyanakkor az eredménytelenség megállapításánál annak a tisztázása, hogy milyen lépéseket kell felülvizsgálni, és újból megtenni a hibaforrások kiküszöbölése érdekében.

Az értékelés a tanulmányi követelmények, a tantervi vagy szakmai dokumentumok (HPP) által megfogalmazott feltételek alapján történik a gyermeki tevékenység közben és folyamatosan. Havonta legalább egy-egy érdemjeggyel.

A tanuló évközi munkáját tanára folyamatosan, oktatás közben, szóban értékeli. A tanulók a pedagógiai programban meghatározottak szerint negyedéves, féléves, és év végi vizsgákat tesznek, amely lehetőséget ad az értékelésre. Ezeken a vizsgákon a szaktanárok javasolják az érdemjegyet, és a vizsgabizottság szótöbbséggel dönt és 1-től 5-ig terjedő érdemjegyekkel értékeli a tanulók munkáját.

2.TANKÖNYV, TANESZKÖZ, KIVÁLASZTÁS ELVEI, FIGYELEMBE VÉVE A TANKÖNYV TÉRÍTÉSMENTES IGÉNYBEVÉTELE BIZTOSÍTÁSÁNAK KÖTELEZETTSÉGÉT

A tankönyvellátás rendje

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről;
- 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet a tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről
- . 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről,
- 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelete a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról
- 1092/2019. (III. 8.) Korm. határozat

A tankönyvellátás célja és feladata:

Az iskolai tankönyvellátás keretében az iskola tanulóinak egész évben biztosítani kell az iskolában alkalmazott tankönyveket, azok megvásárlási, hozzájutási lehetőségeit. Az iskolai tankönyvellátás legfontosabb feladatai. a tankönyvek beszerzése és a tanulókhöz történő eljuttatása.

A tankönyvek országos megrendelése, beszerzése a az iskoláknak történő eljuttatásának megszervezése, valamint vételárának iskoláktól való beszedése (tankönyvellátás) állami közérdekű feladat, melyet az állam a Könyvtárellátó Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft. (Könyvtárellátó) keresztül lát el.

Az iskola értesíti a tanulók szüleit az iskolai tankönyvellátás rendjéről, a tankönyvtámogatás elvéről az osztályfőnökök bevonásával az iskola honlapján.

A tankönyvellátás rendje

Az iskolai tankönyvellátás rendjét a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével évente az igazgató határozza meg. Döntése előtt felméri hány tanulónak kell, vagy lehet biztosítani a tankönyvellátást az iskolai könyvtárból való kölcsönzéssel, kik jogosultak ingyenes tankönyvellátásra vagy normatív kedvezményre, és mely feltételek fennállása esetében lehet ezt igénybe venni. Az újonnan belépő osztályok esetében a felmérést a beiratkozás napjáig végzi el. A felmérés eredmé-

nyéről tájékoztatja az iskola szülői szervezetét. Kikéri a véleményüket a tankönyvtámogatás rendjének meghatározásához.

Teendők

- **Január 15-ig** az iskola igazgatója a tankönyvfelelősön keresztül az iskola honlapján és levélben tájékoztatja a szülőket a kedvezményekről, az igénybejelentés határidejéről.
- A kedvezményre beérkezett igények összesítésére az igazgató a tankönyvfelelőst jelöli ki.
- Az iskola igazgatója minden év **január 25-ig** meghatározza az iskolai tankönyvellátás rendjét és erről tájékoztatja a szülőket.
- A tartós tankönyveket tankönyvkölcsönzés útján kell a normatív kedvezményre jogosult birtokába adni.
- A szülő **április 25-ig** nyilatkozhat írásban arról, hogy gyermeke részére az összes tankönyvet meg kívánja-e vásárolni, vagy egyes tankönyvek biztosítását más módon, például használt tankönyvvel kívánja megoldani. A használt tankönyvről a szülő gondoskodik gyermeke számára.
- A térítésmentes tankönyvellátást első alkalommal 2013/2014-es tanévben kell felmenő rendszerben biztosítani az első évfolyamra beiratkozott tanulóknak.
- az 1-4 évfolyamra beiratkozott tanulók heti órarendjét úgy kell összeállítani, hogy az egyes tanítási napokon használt tankönyvek tömege a három kilogrammot ne haladja meg.
- **Március 31-ig** elkészíti a tankönyvfelelős a tankönyvrendelést a szakmai munkaközösségek véleményének figyelembe vételével a köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 63.§ (1) bekezdése c) pontja alapján.
- Az iskolának **május 31-ig** közzé kell tennie azoknak az ajánlott és kötelező olvasmányoknak jegyzékét, melyeket az iskolai könyvtárból a tanulók kikölcsönözhetnek.
- **Június 15-** tankönyvrendelés módosítása.

Tankönyvrendelés

- A tankönyvrendelés listáját az igazgató hagyja jóvá.
- A pedagógusok – a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével az intézmény Pedagógiai Programjával összhangban - kiválasztják a tankönyvjegyzéken szereplő könyvek közül a tankönyveket, segédleteket és taneszközöket. A pedagógus nem választhat olyan tankönyvet, melynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható minden tanulónak.
- Az iskolai tankönyvrendelést a tankönyvfelelős elküldi a köznevelés információs rendszerének. A Könyvtárellátó a köznevelés információs rendszere adatai alapján a tankönyvrendeléseket összesíti, majd gondoskodik a tankönyvellátásról.
- Az iskola a tankönyvellátás tárgyában szerződéses viszonyban csak a Könyvtárellátóval állhat.

A tankönyvek kiválasztásának elvei

- A tankönyv illeszkedjék a helyi tantervhez, segítse elő az abban foglalt követelmények teljesítését.

- Amennyiben a hivatalos tankönyvjegyzéken bármely tantárgy vonatkozásában van olyan tankönyv, melyet a tartós tankönyvekre meghatározott szabályok alapján hagytak jóvá, az iskola ilyen tankönyvet választ.
- Egy műveltségterület tankönyveit lehetőleg egy tankönyvkiadótól kell beszerezni.
- Olyan tankönyveket kell beszerezni, ami nem nehezíti meg a szervezeti egységek közötti átmenetet.
- Csak a követelmények teljesítéséhez feltétlenül szükséges tankönyveket, eszközöket vásároltassuk meg a szülőkkel.
- A tankönyv legyen vonzó, figyelemfelhívó, szép kivitelezésű és időtálló.
- Tartalmilag és formailag is illeszkedjék a tanulók életkori sajátosságaihoz.
- A tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök, más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, amennyiben az a szülő fizetési kötelezettségével jár.
- A tankönyvrendelés végleges elkészítése előtt az iskola kikéri a szülői szervezet véleményét. A tankönyvek grammban kifejezett tömegére tekintettel véleménynyilvánítási joggal rendelkeznek a szülők.

Tankönyvellátási szerződés megkötése

- Január utolsó munkanapjáig az iskola igazgatója megkötí a Könyvtárellátóval az új tankönyvellátási szerződést, illetve szükség szerint módosítják.
- A tankönyvellátási szerződés tartalmát a felek szabadon állapítják meg, azzal a megkötéssel, hogy a szerződésnek tartalmaznia kell **a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról, valamint a tankönyvellátásban közreműködők kijelöléséről szóló 501/2013. (XII. 29.) Kormányrendelet 6. § (1) által meghatározottakat.**
A Könyvtárellátó az Ntt. 2. § (2) bekezdésében meghatározott feladatai ellátása céljából megállapodást köthet tankönyvforgalmazóval a tankönyveknek az iskolákhoz történő eljuttatására.
- A tankönyvellátási szerződésnek tartalmaznia kell:
  - az iskola nevét, székhelyét, OM azonosító számát, a Könyvtárellátó azonosító adatait (név, cím, székhely, adószám, pénzforgalmi számlaszám, képviselő neve),
  - az iskolai tankönyvellátás keretében értékesített tankönyvek adatait,
  - azt a tanévet (tanéveket), amelyre a szerződés szól,
  - az iskolai tankönyvellátás megszervezésének helyét, az iskolai közreműködés kereteit,
  - annak a személynek a nevét, aki a Könyvtárellátó, illetve az iskola részéről a tankönyvellátás végrehajtásáért felel (a továbbiakban: iskolai tankönyvfelelős), valamint
  - az előzetes megállapodást az iskola legalacsonyabb évfolyamára belépő tanulók ellátására.
- Amennyiben az iskola vagy fenntartója a tankönyvek megvásárlásához tankönyvtámogatást biztosít a tanuló részére, az erről szóló értesítést az iskola útján megküldi a tanulónak, kiskorú tanuló esetén a szülőnek és a Könyvtárellátónak. Az iskola vagy fenntartója által nyújtott

támogatással megvásárolt tankönyv – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a tanuló tulajdonába kerül.

Tankönyv-értékesítési feladatok

- A tankönyvek értékesítése az iskola közreműködésével történik.
- Az iskola igazgatója a tankönyvfelelősön keresztül az értékesítési időpont előtt legalább 10 nappal tájékoztatja a tanulók szüleit a tankönyv értékesítésének helyszínéről és időpontjáról. A tájékoztatás formája az iskola honlapja és iskolai hirdetmény, melyet jól látható helyen kell kifüggeszteni.
- Az ingyenes és normatív támogatásban részesülő tanulók az első tanítási napon vehetik át tankönyveiket.
- A Könyvtárellátó biztosítja, hogy a tanuló legfeljebb a jegyzékben feltüntetett legmagasabb fogyasztói áron (a továbbiakban: iskolai terjesztési áron) jusson hozzá a tankönyvhöz. Az iskola biztosítja, hogy a tanuló az iskolai tankönyvellátás keretében jusson hozzá a tankönyvhöz, a 8/A. §-ban foglaltak szerint. Az iskolai terjesztési ár tartalmazza az általános forgalmi adó összegét is.”
- Az iskolai tankönyvellátás keretében a tanuló évfolyamonként legfeljebb kétszer alkalommal jogosult a tankönyvjegyzékben szereplő áron megvásárolni ugyanazt a tankönyvet. Második alkalommal a tanuló e jogával akkor élhet, ha a tankönyv használhatatlanná vált, megsemmisült, elveszett, feltéve, hogy nem terheli szándékosság ezek bekövetkeztében, és ezt az iskola igazolja.
- Az iskola a Könyvtárellátótól átvett tankönyveket a Könyvtárellátó nevében értékesíti, a beszedett vételárral elszámol a Könyvtárellátóval. A Könyvtárellátó az iskola által beszedett vételárából az iskola részére a Könyvtárellátó javaslata alapján az oktatásügyért felelős miniszter által megállapított mértékű jutalékot az iskolai tankönyvellátás megszervezése és lebonyolítása jogcímén visszatéríti, amely az iskolai tankönyvellátás vagy az iskola működésének egyéb költségeire fordítandó.”
- Az iskola a tankönyvellátási szerződésben meghatározottak szerint helyet biztosít az értékesítéshez, illetve a tankönyvek biztonságos őrzéséhez.
- Az állam által biztosított ingyenes tankönyvek az iskola könyvtári állományába kerülnek, ott elkülönítetten kell kezelni őket és a tanulóknak a tanév feladataihoz rendelkezésre kell bocsátani az iskolai házirendben meghatározottak szerint.

Normatív támogatás

A hatályos törvény alapján normatív támogatásban részesülhet az a tanuló, aki

- tartósan beteg [szakorvos igazolja],
- testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, - - autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos [szakorvos igazolja],
- pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott: a pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott [pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus

vagy kóros aktivitászavar jogosultság alapjául (*kizárólag a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs tevékenységet ellátó - szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye fogadható el*)

- három- vagy többgyermekes családban élő [*a megállapított családi pótlék igazolja*],
- nagykorú és saját jogán családi pótlékre jogosult [*a megállapított családi pótlék igazolja*],
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő [*az erről szóló határozat igazolja*].

A tankönyvfelelős

- Nem vehet részt az iskolai tankönyvrendelés elkészítésében és az iskolai tankönyvellátás megszervezésében az iskolának az alkalmazottja, aki a Könyvtárellátóval munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll.
- Az iskolai tankönyvellátás helyi rendjében az iskola igazgatója megnevezi a tankönyvfelelőst, annak feladatait, az iskolai tankönyvellátás során elvégzésre kerülő munka ellenértéke elismerésének elveit és a tankönyvtörvény 8/A. § (1) bekezdésében meghatározott feladatok végrehajtását.
- A tankönyvfelelős begyűjti és összegzi a normatív és egyéb támogatásra beérkező kérelmeket,
- begyűjti és összegzi a tanárok által elkészített tankönyvlistákat, azokat e közoktatás elektronikus rendszerén keresztül továbbítja,
- részt vesz a szülők tájékoztatásában, a szülői szervezet véleményének begyűjtésében,
- részt vesz a tankönyvrendeléssel kapcsolatos egyéb iskolai helyi feladatok ellátásában,
- megszervezi és lebonyolítja a tankönyvek értékesítését az iskolában.
- A tankönyvterjesztésre az igazgató a tankönyvfelelőssel megállapodást köt a tankönyvterjesztés lebonyolítására.

Az iskolai tankönyvrendelés – e szabályzatban nem szabályozott kérdéseit az iskolai házirend szabályozza.

A minőségi munkát jelentősen meghatározó tényező a megfelelő taneszközök kiválasztása és azok alkalmazása. Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, a szülői szervezet és a diákönkormányzat véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, taneszközöket. A tankönyvek kiválasztásánál a pedagógus figyelembe veszi az Oktatási Hivatal által összeállított és közzétett hivatalos jegyzéket.

A kiválasztás szempontjai a következők:

- a lehető legjobban igazodjon az iskola tantervéhez,
- ne legyen megterhelő a szülő számára,
- tartalmazzon elegendő feladatot a tanulók számára,
- szövege legyen pontos, szakmailag helytálló,
- külleme, nyelvezete feleljen meg az adott korosztálynak,
- legyen továbbadható, több tanévig használható,
- legyen könnyen beszerezhető és megfizethető.

Az kötelező és ajánlott irodalom jegyzéke a tanmenetekben megtalálható. Az iskola könyvtárát működtet, melyben a szükséges szakirodalom megtalálható. A könyvtár nyitva tartása a tanítást nem zavarhatja, ugyanakkor a szakmai felkészüléshez szükséges információhordozók a dolgozók és tanulók rendelkezésére állnak. Nyitvatartási ideje a hirdető táblán és az iskolai könyvtár ajtaján megtekinthető.

A szükséges tankönyveket, taneszközöket a rendelkezésre álló kínálatból a szaktanár választja ki az alábbi alapelvek figyelembe vételével:

- a tankönyv tartalmi és formai szempontból is eredményesen szolgálja az adott oktatási-képzési forma követelményrendszerének elsajátítását
- minél részletesebben tartalmazza a tantervben előírt ismeretanyagot, hogy megkönnyítse a tanulók önálló felkészülését is
- a tankönyv, taneszköz alkalmazkodjon az adott korosztály előképzettségéhez, illetve tanulási stratégiájához
- tanulóink számára könnyen elérhető és hozzáférhető legyen
- a rendelkezésre álló választékból a hasonló tankönyvek, segédletek közül az alacsonyabb árút célszerű választani
- a nevelőtestület tagjai lehetőséget kapnak arra, hogy használhassák a saját maguk által készített jegyzeteket, segédleteket is

Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamilyen nyi tanulónak.

A taneszközökről illetve térítésmentességről történő tájékoztatást a szülők minden tanév március hónapjában írásban kapnak tájékoztatást, valamint március hónapban szülői értekezleten az osztályfőnököktől szóban.

3. A NEMZETI ALAPTANTERVEN (NAT) MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI

A 9-10. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az középiskola első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése. Meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat. Az ebben a szakaszban folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Továbbá:

- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;

- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- nemzettudat és keresztény értékek átadása
- egészségtudatos nevelés

A 11-12-13. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A középiskola 11-12-13. évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra, továbbtanulásra.

Továbbá:

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek mélyítése és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- felkészítés a közép – és emelt szintű vizsgákra

A mindennapos művészeti nevelés

Az iskola biztosítja nemcsak a művészeti tagozatos tanulók számára az alapfokú művészeti oktatásban való részvételt, délutánonkénti, csoportos foglalkozás keretében. Az alapfokú művészetoktatási órák a pedagógiai program céljaihoz és feladataihoz igazodva, az iskola helyi tantervének megfelelően kerülnek megtartásra.

4. A VÁLASZTHATÓ TANTRÁGYAKKAL ÖSSZEFÜGGÉSBEN A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI

A nemzeti köznevelésről szóló törvény értelmében a tanuló joga különösen, hogy válasszon a pedagógiai program keretei között a választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá pedagógusok közül.

Az iskola igazgatója minden év április 15-éig elkészíti és a fenntartó jóváhagyását követően közzéteszi a tájékoztatót azokról a tantárgyakról, amelyekből a tanulók választhatnak, középiskolában tájékoztatást ad továbbá az érettségi vizsgára történő felkészítés szintjéről is. A tájékoztatónak tartalmazza, hogy a tantárgyat előreláthatóan melyik pedagógus fogja oktatni. A tájékoztató elfogadása előtt be az iskola beszerzi az iskolai diákönkormányzat véleményét.

A tanuló május 20-áig jelentheti be a tantárgy és a felkészülési szint megválasztásával kapcsolatos döntését. Ha a tanuló iskolakezdés vagy iskolaváltás miatt nem tud élni a választási jogával, kérelmének elbírálása előtt egyeztetni elképzeléseit az igazgatójával vagy az igazgató által kijelölt pedagógussal.

A tanuló a tanév során egy alkalommal az igazgató engedélyével módosíthatja választását. Kiskorú tanuló esetén a tantárgyválasztás jogát a szülő gyakorolja. A szülő ezt a jogát attól az évtől kezdődően, amelyben gyermeke a tizennegyedik életévét eléri - ha a gyermek nem cselekvőképtelen -, gyermekével közösen gyakorolja.

Középiskolai oktatásban

A 11., 12., és (13.) évfolyamon folytatott középiskolai tanulmányok során az érettségi vizsgaszabályzatban meghatározott keretek között választható azok a tantárgyak, amelyeket a tanuló emelt szinten, közép szinten, vagy fakultatív módon tanulni kíván. Ha a 12. évfolyamon új tantárgy tanulását kezdeményezi a tanuló, a 11. évfolyam emelt szintű követelményeiből különbözeti vizsgát kell tennie.

Beiratkozáskor a tanuló írásban adhatja le a tantárgyválasztással, valamint a felkészülési szint megválasztásával kapcsolatos döntését az iskola igazgatójának.

Megszűnik az előrehozott érettségi is - a 2013/2014-es tanév májusi-júniusi vizsgaidőszakától már csak informatikából, latinból és élő idegen nyelvekből lehet majd előrehozott vizsgát tenni.

Előrehozott érettségi vizsgát informatikából és élő idegen nyelvekből lehet tenni.

6. ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Iskolánk pedagógiai alapelveiből következően valamennyi gyermek és hozzátartozója- színe, neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása, politikai vagy más véleménye, nemzetiségi, etnikai vagy társadalmi származása, vagyoni és jövedelmi helyzete, kora, cselekvőképességének hiánya vagy korlátozottsága, születési vagy egyéb helyzete miatt egyenlő.

Intézményünkben integrált oktatás működik, a diákok heterogén összetétele kialakítja és fejleszti a diákokban a toleranciát, az együttérzést, a sérült diákok iránti elfogadó és segítőkész magatartást. A saját tapasztalatok megszerzésekor pedig fejlődik szociális érzékenységük, és kialakul önkéntességük. Az intézmény saját, illetve állami kereteken belül segít a hátrányos helyzetben lévő tanulóknak. A tanulók ingyenes kollégiumi ellátást és kedvezményes étkeztetést biztosítunk, a rászoruló tanulók számára ingyenes tankönyveket, iskolai felszereléseket, kedvezményesen vagy térítésmentesen kirándulásokat, közösségi programokat szervezünk (színház,- múzeumlátogatás), melyeket a szülők önerőből nem tudnának finanszírozni. Ezáltal a tanulók teljes körű tagjai lehetnek az iskolai közösségnek, így nem szenvednek megkülönböztetésben.

Biztosítjuk számukra a tudáshoz és az információhoz hozzáférést. Intézményünk folyamatosan pályáz ösztöndíjprogramokat, részt veszünk az „Útravaló- Macika” - Ösztöndíjprogramban, amelynek célja a hátrányos helyzetű tanulók és mentoraik ösztöndíjjal történő támogatása. („Út az érettséghez”, „Út a szakmához”)

7. AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHTÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI

A „házi feladat” céljai:

- újra feldolgozni, elmélyíteni, rögzíteni az órán tanultakat;
- készségi szintig gyakorolni a tanult algoritmusokat;
- önálló kutatómunkát végezni valamely témában;
- alkotómunkát végezni valamely témában.

Elvek:

- Házi feladatot öncélúan nem adunk (azaz ha a fenti célok egyikét sem szolgálja).
- A házi feladat mennyiségének meghatározásánál mindenkor figyelembe kell venni, hogy a tanulónak naponta 5-7 órája van, és minden órán tűznek ki a számára kötelezően megoldandó feladatot.
- Csak olyan feladat adható kötelező jelleggel, amelynek megoldására valamennyi tanuló képes. (Ha ez a csoport heterogén tudásszintje miatt nem lehetséges, akkor a házi feladatnak mindig legyen olyan része, amelynek elvégzésére/elkészítésére/ megtanulására mindenki képes.)
- A házi feladatot mindig részben vagy teljesen (minden diákra, illetve feladatra vonatkozóan) ellenőrizni kell.
- Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint:
  - nem büntetjük a tanulót, ha a mulasztás, hiány, hiba a feladat vagy annak alapjául szolgáló anyag nem értéséből fakad;
  - meg kell adni a tanulónak a házi feladat pótlásának lehetőségét, ha önhibáján kívül (igazolt betegség) mulasztotta azt el;
  - a hanyagságból elmulasztott írásbeli feladat nem „értékelhető” elégtelennel. (Érdemjegyet csak tudásra adunk. Az el nem készített feladattal tudásszint nem mérhető. A házi feladat elvégzésének hanyagságból történő elmulasztását pedagógiai eszközökkel és módszerekkel lehet és kell büntetni. Ez lehet feleltetés, a házi feladathoz hasonló feladat dolgozat formájában történő megíratása, pótfeladat kitűzése, stb.)
- Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagot kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában – jutalmazni kell.
- Tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik óráról a másikkra szokásos.
- A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutatómunka, modellkészítés, képzőművészeti alkotás, technikai eszköz készítése, forrás-elemzés) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani.
- A tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat (pl. versenyfeladatok) csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést, illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát *önként vállalta*.
- A szóbeli házi feladatok kijelölésekor az írásbeli feladatokhoz hasonló körültekintéssel kell eljárni. Megtanulásra feladni csak az órán tanult anyaghoz kapcsolódó vagy annak szó szerint megfelelő, tankönyvben, órai jegyzetben vagy a tanuló számára elérhető forrásban (szakirodalomban) megtalálható tananyagot lehet.

IV. TANULÓK ÉRTÉKELÉSE

1. A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI

Az a tanuló, aki sikeresen teljesítette tanulmányi kötelezettségeit, és tanulmányait nem szakította meg, felsőbb osztályba léphet.

A tanuló teljesítményét, előmenetelét a tanárok év közben rendszeresen érdemjeggyel értékelik.

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt minimális, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és a minimális tényanyag tudást valamennyi tantárgyból.

Ezt alapvetően a tanév során szerzett, a pedagógiai programban előírt számú érdemjegyek 2,0 vagy annál jobb átlaga bizonyítja, illetve – a törvényben meghatározott esetekben – az osztályozóvizsgán történt megfelelés.

Ha a tanuló év végén egy vagy két tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet. Ha a tanuló három vagy több tantárgyból kapott év végén elégtelen osztályzatot, a tantestület döntésétől függ, hogy javítóvizsgát tehet-e vagy tanulmányait csak az adott tanév megismétlésével folytathatja.

Az érdemjegy, illetve az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

Az **alapfokú művészetoktatásban** a tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően művészeti alapvizsgát tehet. Továbbképző évfolyamra csak sikeres művészeti alapvizsgával bocsátható, a továbbképző évfolyam elvégzését követően művészeti záróvizsgát tehet.

Felmentés vagy más ok miatt a tanuló osztályba tartozása az egyes tárgyak esetén eltérhet egymástól. Ezt bizonyítványban és a törzslapon is fel kell tüntetni. (Hangszeres tanuló esetén a felsőbb osztályba lépésnél a hangszeres osztályt kell figyelembe venni.)

Az előképzőben félévkor és év végén, az alapfok első évében félévkor és év végén, valamint az alapfok 2. évének félévkor a tanuló előmenetelét a pedagógus szövegesen minősíti. Az összes többi évfolyamon félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősít a pedagógus. Az érdemjegyekről a tanulót és a szülőt rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az osztályzatról a szülőt értesíteni kell.

A **művészeti szakközépiskolai** képzésben mind a szakmai, mind a közismereti minimális követelményrendszernek eleget tett. Amennyiben a tanuló valamilyen szakmai tantárgyból nem teljesíti az előírt követelményeket, a tantestület javasolhatja a tanuló szakról történő eltanácsolását.

Az **esti tagozatos érettségire felkészítő képzésben** a 9. és a 10. évfolyam követelményeiből sikeres osztályozó vizsga letétele.

2. A BESZÁMOLÁS KÖVETELMNYEI ÉS FORMÁI, A SZÁMONKÉRÉSEK RENDJE

Az iskolai beszámoltatás, számonkérés alapelvei:

- folyamatosság, rendszeresség,
- korrektség,
- igényesség,
- objektivitás és empátia egészséges aránya,
- a tanulói önkontroll fejlesztésének igénye.

A számonkérésnek, a tanulói teljesítmény értékelésének, minősítésének követelménye

Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.

A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.

Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.

A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás–képesség–teljesítmény egységében kell *értékelni*.

Az *értékelés és minősítés* során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szöveges minősítés mindenkor a *tanuló teljesítményét tükrözze* (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).

A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

A számonkérés, értékelés módjai a két tanítási nyelvű általános iskolában:

Szóbeli

Az előző tanítási órán feldolgozott ismeretek rendszeres ellenőrzése önálló feleletek és kérdésekre adott válasz alapján - értékelhető szóban és jeggyel, 1. és 2. évfolyamon a tanító által használt szimbólummal / piros pont, nyomda /.

Írásbeli

- kisdolgozat
- szódolgozat
- tollbamondás

- gyűjtőmunka
- témazáró dolgozatok
- verseny
- kiselőadás

Az írásbeli számonkéréskor / főként a témazáró nagydolgozatnál / pontértékkel és százalékkal állapítjuk meg a teljesítményt.

Az írásbeli számonkérések milyensége, célja / tájékozódó, diagnosztizáló, minimum vagy maximum követelményt mérő, kisdolgozat stb./ meghatározhatja az ettől a százaléktól való eltérést, melyet a pedagógus határoz meg.

Félévente minimum három jegynek szerepelni kell tantárgyanként a naplóban. Félévkor és év végén az év közben kapott osztályzatok átlaga adja az érdemjegyet. Ügyelünk arra, hogy a bukásra álló ill. sokat rontott tanulónak a félév utolsó két hónapjában több lehetősége legyen a javításra, erről a szülőt tájékoztatjuk. Az első félév teljesítménye beszámít az év végi osztályzatba, figyelembe véve az előmenetel tendencijellegét.

1. évfolyam év végén nem utasítható évfolyamismétlésre a tanuló, kivétel ez alól, ha igazolt és igazolatlan mulasztásai miatt nem teljesítette a követelményeket, vagy ha a szülő kéri az évfolyamismétlést. A második évfolyamtól szülői beleegyezés nélkül utasíthatjuk évfolyamismétlésre a tanulót, amennyiben nem teljesíti az előírt követelményeket

A házi feladat a tanórai tananyaghoz kapcsolódik ismétlés, gyakorlás céljából. A házi feladatok gyakoriságát, mennyiségét a szaktanár határozza meg az életkori sajátosságok és az osztályok terhelhetőségét figyelembe véve.

Az SNI-s tanulók értékelése:

Amennyiben a szakértői vélemény az alábbi megállapítást teszi - **szóbeli számonkérés előtérbe helyezése** - ez esetben a szaktanár az írásbeli beszámoltatás helyett a szóbeli számonkérést alkalmazza valamennyi írásban történő helyett, és második évfolyam félévétől osztályzattal / 1-5-ig / minősíti.

Amennyiben a szakértői vélemény az alábbi megállapítást teszi - **a tantárgyrészek értékelése alóli mentesítés** - ez esetben az adott tantárgyon belül az érintett tantárgyrész nem kerül minősítésre.

Amennyiben a szakvélemény az alábbi megállapítást teszi - **tantárgy minősítése alóli mentesítés** - a tanulót évközben érdemjeggyel értékeljük, de sem félévkor, sem év végén nem minősítjük osztályzattal. A szöveges értékelés tartalmazza, hogy a szakvéleményben javasolt fejlesztés hogyan valósult meg.

A számonkérés, értékelés módjai a középfokú oktatásban:

A számonkérés formái:

- szóbeli feleltetés, kiselőadás
- írásbeli számonkérési formák:
  - írásbeli felelet (egy anyagrészből)
  - beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat kitűzése
  - röpdolgozat (bejelentés nélkül, max. az előző két tanórai anyagból)
  - dolgozat (előző órán bejelentett, kisebb anyagrészből)
  - témazáró dolgozat (legalább egy héttel korábban bejelentett, összefoglalással előkészített, teljes témakört felölelő)
- a tanuló produktumának ellenőrzése
- osztályozó vizsga a 9. és 10. évfolyam követelményeiből az esti tagozatos, érettségire felkészítő képzésben
- félévi, év végi művészeti vizsga a Művészeti Szakközépiskolában
- szakképesítő vizsga a szakmai követelményrendszerben előírtak szerint
- érettségi vizsga a vizsgaszabályzatban előírtak szerint

A számonkérés funkciói:

- folyamatos munkára készíti a tanulókat,
- folyamatos visszajelzést ad a tanárnak az egyes tanulók, illetve az egész csoport (osztály) adott anyagrészből elért tudásszintjéről
- a tanulók reális önértékelésének, következésképpen a reális pályaválasztáshoz vezető út megtalálásának eszköze

Intézményünkben elsősorban a tanulók munkáit, munkadarabjait, teljesítményét értékeljük. Az elméleti anyagok számonkérése történhet írásban. Az év eleji, félévi, év végi felmérő dolgozatok előtt a tanulót 1 héttel tájékoztatni kell. A témazáró dolgozat időpontjáról a tanulót az utolsó összefoglaló órán tájékoztatjuk. A vizsgadolgozatokról a tanulót szeptember hónapban tájékoztatjuk. Röpdolgozat - felelet értékű, az adott tanítási órán tájékoztatjuk a tanulókat.

3. A TANULÓ JUTALAMZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ, MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK

A magatartás értékelése:

<i>Magatartás-viselkedés</i>	<i>Példás (5)</i>	<i>jó (4)</i>	<i>Változó (3)</i>	<i>rossz, hanyag (2)</i>
<i>Házirend betartása</i>	Betart, ösztönöz	Csak betartja	Részben	Sokat vét elle- ne
<i>Hangnem</i>	Kifogástalan	Kívánnivalót hagy maga után	Udvariatlan	Goromba
<i>Törődés másokkal</i>	Gondos, segítő	Segítő	Ingadozó	Gátló, közö- nyös
<i>Fegyelmezettség</i>	Nagyfokú	Megfelelő	Gyenge	Fegyelmezet- len
<i>Hatása másokra, kö- zösségre</i>	Pozitív	Befolyást nem gyakorol	Nem árt	Negatív
<i>Aktivitása</i>	Nagyfokú, kez- deményező	Megfelelő, de nem kezdemé- nyez	Közepes	Gyenge
<i>Tolerancia, másság elfogadás</i>	Nagyfokú	Elfogadó	Ingadozó	Gyenge
<i>Megjelenés</i>	Alkalomhoz iga- zodó	Nem követi a formákat, de el- fogadható	Kívánnivalót hagy maga után	Igénytelen

A szorgalom értékelése:

<i>Szorgalom</i>	<i>Példás</i>	<i>Jó</i>	<i>Változó</i>	<i>Hanyag</i>
<i>Tanulmányi mun- kájának szintje képességeihez viszonyítva</i>	Igényes a tudás megszerzésére.	Folyamatos (tö- rekvő)	Ingadozó, gyak- ran dolgozik ké- pességi szintje alatt.	Képességeitől tel- jesítménye messze elmarad.
<i>Munkavégzés</i>	Kitartó, pontos, megbízható, önálló.	Rendszeresen folyamatosan készül.	Rendszertelen, pontatlan, segít- sége szorul.	Megbízhatatlan nem végzi el fela- datait.
<i>Kötelességtudata</i>	Fejlett rendsze- resen készül az órákra.	Ösztönzésre dolgozik.	Feladatait csak többszöri felszó- lításra, rendszer- telenül végzi el.	Gyakran mulasztja el kötelességeit.
<i>Érdeklődés</i>	Tanítási órán és azon kívül is	A követelmé- nyeknek eleget	Hullámzó, eset- leges, ritkán vál-	Érdektelenség, tel- jes közömbösség

	vállal feladatokat. Versenyez, pályázatokon vesz részt.	tesz, de érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül.	lal feladatokat.	jellemez.
--	---	---	------------------	-----------

- A tanulók szorgalmát félévkor és tanév végén osztályzattal minősítjük.
- **A két tanítási nyelvű általános iskolában** az első évfolyamon valamint a második évfolyam első félévében szöveges értékeléssel, a 2. évfolyam második félévétől év közben érdemjeggyel osztályozzuk a magatartás és szorgalom tárgyát, év végén a szöveges kifejezéseket alkalmazzuk.
- Az év végi minősítés az egész tanévre szól.
- A minősítés megállapításának lépései:
  - A pedagógus havonta érdemjeggyel, általános iskola esetén szöveges értékeléssel értékeli a tanulók szorgalmát.
  - A tanulók minden félév zárásakor önértékeléssel is jellemezhetik saját szorgalmukat.
  - A pedagógus javaslatot tesz az osztályozó konferencián a minősítésekre.
  - Véleménykülönbségek esetén a konferencia szavazással dönt. Szavazati joggal a csoportban tanító minden pedagógus és az intézmény vezetője (vagy az őt képviselő személy) rendelkezik. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök szavazatát kétszeresen vesszük figyelembe.

Az iskolai jutalmazás formái

Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- szaktárgyi teljesítményért,
- kiváló közösségi munkájáért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

Az egyes tanévek végén kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet, könyvjutalmat vagy emlékplakettet kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át. Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók szaktanári dicséretben részesülnek. Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek. A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget

csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni. A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

A szakiskolai képzésben részt vevő tanulók a 2011. évi CLXXXVII. szakképzési törvényben meghatározott kötelező pénzbeli juttatásban részesülnek. Annak érdekében, hogy tanulóinkat jobb tanulmányi eredmény elérésére ösztönözzük, a jogszabályban meghatározott mértéken felül

- 3 átlag alatt + 0,5 % -al
- 3 átlag, felett + 1 % -al emeljük a tanulók pénzbeli juttatásának mértékét.

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének,
- vagy az igazgató megkérdezése és engedélye nélkül lép fel nem az iskola által szervezett rendezvényeken, büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések formái

- szaktanári figyelmeztetés;
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki intés;
- igazgatói figyelmeztetés;
- igazgatói megrovás;
- tantestületi figyelmeztetés;
- tantestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

4.A TANULÓ TELJESÍTMÉNYE ÉRTÉKELÉSÉNEK, MINŐSÍTÉSÉNEK FORMÁI, ISKOLAI MULASZTÁS SZABÁLYAI

A tanulók képességeiknek maximumát rendszeres és folyamatos tanulással, önképzéssel érhetik el. A tanulói teljesítmények folyamatos ellenőrzése és értékelése a tanulók számára megerősítést adhat, az eddigi munkájuk elismerését jelenti. A tanár számára mindez a végzett munka hatékonyságának minősítését, a hiányok időbeli felismerését és korrigálási lehetőségét nyújtja. A minősítő értékelés és az osztályozás alkalmazását helyezzük előtérbe. Céljai közül mindenekelőtt azt emeljük ki, hogy segítse a tanulókat eredményes tanulásukban, a tanulási folyamat, a tevékenység öröme vigyen a teljesítményhez. Ennek érdekében van szükség a rész- teljesítmények gyors értékelésére: eredményesség esetén megerősítésére. A teljesítmény elismerése motiválja a következő részcélhoz (célok-

hoz) elvezető újabb erőfeszítéseket. Nagyon fontos ugyanakkor az eredménytelenség megállapításánál annak a tisztázása, hogy milyen lépéseket kell felülvizsgálni, és újból megtenni a hibaforrások kiküszöbölése érdekében.

Az értékelés a tanulmányi követelmények, a tantervi vagy szakmai dokumentumok (HPP) által megfogalmazott feltételek alapján történik a gyermeki tevékenység közben és folyamatosan. Havonta legalább egy-egy érdemjeggyel.

Művészeti képzésben az értékelés eltérően történik. A tanuló évközi munkáját tanára folyamatosan, oktatás közben, szóban értékeli. A tanulók a pedagógiai programban meghatározottak szerint negyedéves, féléves, és év végi vizsgákat tesznek tánctagozaton, illetve vizsgamunkákat készítenek a képző-és iparművészeti tagozaton, amely lehetőséget ad az értékelésre. Ezeken a vizsgákon a szaktanárok javasolják az érdemjegyet, és a vizsgabizottság szótöbbséggel dönt és 1-től 5-ig terjedő érdemjegyekkel értékeli a tanulók munkáját.

Az értékelés általunk meghatározott kritériumai:

A szaktárgyi értékelésnek folyamatosnak, kiszámíthatónak, konkrétnek, igazságosnak, személyre szólónak, a fejlődésben megtett utat figyelembe vevőnek, az önértékelést segítőnek, további erőfeszítésekre serkentőnek, az egészséges munkakedvet fenntartónak kell lennie.

Az értékelés általunk meghatározott rendszeressége:

- Minden tantárgyból félévente legalább három érdemjegyet kell adni a tanulónak.
- Az értékelés alapja a folyamatos teljesítmény, melyet befolyásol a fejlődési ütem.
- Az értékelés közlésére felhasznált dokumentumok: ellenőrző vagy tájékoztató füzet, napló, bizonyítvány.

Az évközi érdemjegyekről, a félévi osztályzatról az ellenőrző könyvön keresztül, az év végi osztályzatról a bizonyítvány könyvön keresztül tájékoztatjuk a szülőket.

Az értékelés fajtái:

- **Diagnosztikus** értékelés: előzetes helyzetfeltárás szükség szerinti gyakorisággal.
- **Formatív** értékelés: alakító, a folyamatba beiktatott, a tanuló számára pontos eligazítást nyújtó.
- **Szummatív** értékelés: a nagyobb egységek végén, a tanulási folyamat nevezetes szakaszainak befejezésekor.

Az értékelés alapelvei:

- személyre szóló legyen,
- fejlesztő, ösztönző jellegű legyen,
- folyamatosságot biztosítson,
- ne legyen megtorló, fegyelmező jellegű,
- az iskolai (munkaközösségi) követelményrendszerre épüljön,
- a szóbeli és írásbeli értékelés egészséges arányát biztosítsa

- legyen tárgyyszerű, (tartalmazza az erős és gyenge pontokat a javítás lehetőségét)
- félelemmentes légkörben történjen.

Ahhoz, hogy alapelveink megvalósulhassanak, a tanév elején az egyes tantárgyak követelményeit világosan meg kell fogalmaznunk és a tanulók tudomására hoznunk. Az egyes tantárgyak egységes követelményrendszerét minden tanár köteles betartani.

Az értékelés formái

Személyes, szóbeli értékelés

- a tanítási órákon, ahol a tanár folyamatosan megerősít, korigál, segít, tanácsot ad,
- a tanórán kívül,
- a szaktanárok által az évközi érdemjegyek és osztályzatok megállapításakor,
- fogadóórákon,
- szülői értekezleteken,
- a szaktanár által a naplók és ellenőrzők havi felülvizsgálatakor,
- az iskola által szervezett programok értékelésekor (kirándulás, színházlátogatás, iskolai műsorok stb. kapcsán).
- a tantestület előtt szélsőséges esetekben,
- az igazgató vagy igazgatóhelyettesek által (kiemelkedő eredmények, illetve fegyelmi vétségek kapcsán).

Szöveges értékelés írásban

- a szaktanár által szükség esetén (kiemelkedő teljesítmények illetve problémás tanulók),
- dicséretnek illetve elmarasztalások beírása az ellenőrző könyvbe.
- a szaktanárok a tanulók írásbeli munkájára írott véleményei.
- külső felkérésre készített minősítések, vélemények (gyermekvédelem, rendőrség, bíróság, pályázatok stb.).

Az értékelés fokozatai középiskolában

Az iskola a hagyományos, öt osztályzattal értékeli az alábbiak szerint:

Jeles: Tudása megfelel az iskolai dokumentumokban megfogalmazott követelményeknek, azokról önállóan, összefüggésrendszerbe építve ad számot. Befogadási képessége, válaszadása meggyőző. Ismeretei alkalmazásában kreatív.

Jó: Tudása megfelel az iskolai dokumentumok által meghatározott követelményszintnek. Önálló megnyilvánulását és az ismert összefüggésrendszerbe illesztését tanári rávezető kérdéssel vagy egy résztema megjelölésével képes teljesíteni. Befogadási képessége stabil, válaszadása kisebb pontatlanságokat is tartalmazhat.

Közepes: Tudása egy-két lényegi hiányossággal felel meg az iskolai dokumentumokban meghatározott követelményeknek. A rávezető kérdésekre adott válaszában vannak lényegi információk, ezekben bizonytalan. Befogadási készsége változó, válaszadása az összefüggésrendszer ismeretének egy-két lényeges hiányára utal.

Elégséges: Tudása, arra elegendő, hogy az iskolai dokumentumokban meghatározott követelményszintet a továbbfejlődés feltételeként biztosítsa. Ismeretei és a tárgyi összefüggésrendszer

hiányosságai lényeges, a befogadási készsége gyenge, válaszadása érdeklődése hiányára utal.

Elégtelen: Tudása nem elegendő a tárgyi rendszerben és az iskolai dokumentumokban megfogalmazott követelmények teljesítéséhez. Ismeretei hiányosak Befogadási készsége rossz, válaszadásában nincsenek értékeket képviselő adatok.

A pedagógus a tanuló tudását, teljesítményét tanítási év közben rendszeresen (havonként) érdemjeggyel értékeli.

A félévi osztályzatot a tanár állapítja meg az I. félévi érdemjegyei alapján.

Egész évi munkája alapján kell osztályozni azt a tanulót, aki betegség vagy testi sérülés miatt a beszámolón nem tud megjelenni, és távolmaradásának okát orvosi igazolással bizonyítja. Ebben az esetben a bizonyítvány és a törzslap megjegyzés rovatában fel kell tüntetni, hogy a tanév végi beszámolón nem vett részt.

A tanév végi beszámolóra nem bocsátható, illetve nem osztályozható az a tanuló, akinek a tanévben az igazolt és igazolatlan mulasztásai együttesen meghaladják az előírt kötelező óraszám egyharmadát, kivéve, ha a tananyagot elsajátította és nevelőtestületi engedéllyel beszámolót tesz.

Az osztályzatokat félévkor számjeggyel a naplóba, év végén a naplóba, a törzslapra és a bizonyítványba számjeggyel és szómegjelöléssel, illetve hangszeres és művészeti előképző, zenekar, kamarazene, stb. tárgyak esetén az előírt szöveges minősítéssel kell bejegyezni.

Ha a tanuló valamely tárgy tanulása alól felmentést kapott, a felmentés tényét be kell írni félévkor a naplóba, tanév végén a törzslapra és a bizonyítványba, az osztályzat rovatban „fm” rövidítéssel.

A mulasztás következményeinek meghatározása közismereti órákról

A tanuló hiányzását, illetve késését a tanítási órákról, valamint a tanórákon kívüli foglalkozásokról igazolni kell. A szülő egy tanév folyamán gyermekének három nap hiányzását igazolhatja. Ez alól mentesítést – indokolt esetben – az iskola igazgatója adhat.

A szülőnek a tanuló mulasztásának első napján jeleznie kell az osztályfőnöknél, vagy az iskola tanulmányi osztályán a mulasztás okát, várható időtartamát.

A mulasztó tanuló iskolába jövetelének első napján, de legkésőbb a hiányzást követő első osztályfőnöki óráig kizárólag ellenőrző könyvbe beírt, szülői, orvosi vagy egyéb hivatalos igazolással igazolhatja mulasztását. Mulasztás esetén az igazolást az osztályfőnöknek kell bemutatni. A tanuló órái igazolatlanok minősülnek, ha az előírt határidő alatt nem igazolja távolmaradását. Az igazolás a tanuló iskolába érkezésétől számított öt napig érvényes, amennyiben nem kerül bemutatásra, nem fogadható el.

A tanuló órái igazolatlanok minősülnek, ha az előírt határidő alatt nem igazolja távolmaradását.

Amennyiben a tanuló elkészíti a tanítási óráról, késést igazolnia kell. Az órát tartó pedagógus a késés tényét valamint azt, hogy a késés igazoltnak vagy igazolatlanul minősül az osztálynaplóba bejegyzi. A késések idejét össze kell adni. Amennyiben ez az idő eléri a tanórai foglalkozás időtartamát, a késés egy igazolt vagy igazolatlan órának minősül. Három igazolatlan késés esetén a tanulót - kötelességszegése miatt - osztályfőnöki figyelmeztetésben részesítjük, további esetekben a fegyelmező intézkedésekben leírtakat kell figyelembe venni. Az elkészítő tanuló nem zárható ki a tanóróról, foglalkozásról.

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen meghaladja egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen. Az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett értesítési kötelezettségének.

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kötelező óra legfeljebb ötven százalékában folyó pályaorientáció, gyakorlati oktatás, szakmai alapozó elméleti és gyakorlati oktatás, valamint - az Országos Képzési Jegyzék szerinti - elméleti és gyakorlati szakmacsoportos alapozó oktatás tanítási óráinak húsz-húsz százalékát, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen. Az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett értesítési kötelezettségének.

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kilencedik évfolyamtól kezdődően szakmai orientáció, a tizenegyedik évfolyamtól kezdődően - az Országos Képzési Jegyzék szerinti - elméleti és gyakorlati szakmacsoportos alapozó oktatás tanítási óráinak húsz-húsz százalékát, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen. Az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett értesítési kötelezettségének.

Amennyiben a tanuló egyesületben, énekkarban vagy egyéb szervezetekben vesz részt (amely az év eleji felmérés alapján nyilvántartásba kerül) és ez szerepléssel, fellépéssel jár, azt előzetes hivatalos kikéréssel kell engedélyeztetni az osztályfőnökkel, illetve az iskola vezetőivel.

A mulasztás következményeinek meghatározás gyakorlati képzés foglalkozásairól

A gyakorlati képzés foglalkozásain való részvétel kötelező.

A tanuló köteles mulasztását igazolni a fent meghatározott szabályok alapján.

A tanuló részvételét és mulasztását a gyakorlati képzést folytató szervezet is nyilvántartja, és azt a tanuló foglalkozási naplójába bejegyzi.

A tanuló az iskola házirendjében a mulasztás nyilvántartására és a mulasztás igazolására vonatkozó szabályokat a gyakorlati képzést folytató szervezet is alkalmazza. Amennyiben a gyakorlati képzést folytató szervezettel tanuló szerződéses jogviszonyban álló tanulók egyidejűleg összesen legalább három szakképző iskolával állnak tanulói jogviszonyban, úgy a mulasztás nyilvántartására és a mulasztás igazolására vonatkozóan a gyakorlati képzést folytató saját szabályozást készíthet. A szabályozással kapcsolatban a tanuló tanulói jogviszonya szerint illetékes szakképző iskola igazgatója egyetértési jogot gyakorol. A szabályozás tartalmáról a tanuló a tanuló szerződés megkötésekor - írásban – kap tájékoztatást.

Ha a tanulónak a szorgalmi időszakban teljesítendő gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, a tanuló tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja. Ha a gyakorlati képzést tanuló szerződés keretében gyakorlati képzést folytató szervezet végzi, az évfolyam megismétléséhez a gyakorlati képzést folytató szervezet hozzájárulása is szükséges.

Amennyiben a tanuló hiányzása fent meghatározott mértéket eléri, igazolatlan mulasztása nincs és szorgalma, elért teljesítménye alapján a mulasztását a következő tanév megkezdéséig pótolja és az előírt gyakorlati követelményeket teljesíteni tudja, mentesíthető az évfolyam megismétlésének kötelezettsége alól. **Az évfolyam megismétlése alóli mentesítés kérdésében az iskola nevelőtestülete a szakmai oktatás vezetőjének ajánlásával dönt. Ennek feltétele az adott tanév szakmai moduljaiból való osztályozó vizsga letétele, amelyre az osztályozó vizsga szabályai az irányadók. Amennyiben a tanuló az előírt vizsgakövetelményeket teljesíti, magasabb évfolyamba léphet.**

Gyakorlati képzést folytató szervezetnél folyó gyakorlati képzés esetén a gyakorlati képzést folytató szervezet javaslatára dönt a nevelőtestület.

Ha a tanuló szorgalmi időszakon kívüli összefüggő szakmai gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása meghaladja az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, a tanuló az évfolyam követelményeit nem teljesítette, magasabb évfolyamra nem léphet. Az igazolatlan mulasztás nem haladhatja meg az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (öt százalékát). Az igazolatlan mulasztást a tanuló pótolni köteles.

A gyakorlati képzést folytató szervezet köteles értesíteni a tanuló tanulói jogviszonya szerinti szakképző iskolát a tanuló gyakorlati képzésről való első alkalommal történt igazolatlan mulasztásakor.

Ha a tanuló gyakorlati képzésen való igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri a tíz órát, a harminc órát, az ötven órát, a gyakorlati képzést folytató szervezet a mulasztásról minden esetben újabb értesítést küld a szakképző iskolának.

5. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK

A testnevelők feladatai

- Egységes minőség-ellenőrzés: Tanév elején és végén meg kell mérni a fizikai állapot minősítéséhez szükséges motorikus próbákban elért teljesítményt és a mért eredmények pontértékei alapján kell az értékelést és minősítést elvégezni.
- Egységes minőségbiztosítás: Fel kell tárnai az egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek területén mutatkozó esetleges hiányosságokat és képesség szerinti differenciált terheléssel törekedni kell azok mielőbbi felszámolására.
- Folyamatos visszacsatolás: A tanulók aktív közreműködésével a megtervezett foglalkozások keretében végzett rendszeres testedzés hatásának elemzése. Az elért változás nyomon követésének biztosítása a tanár, a diák és a szülő számára.
- A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik el a testnevelés órákon, tanévenként két alkalommal október, illetve május hónapban. (A felmérés a „Hungarofit teszt” alapján került összeállításra.
- A mérés eredménye alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják, és ezt az értesítő könyvön keresztül a szülők tudomására hozzák.

A tanulók fizikai állapot mérésének módszerei

A hazánkban kifejlesztett „Hungarofit” elnevezésű motorikus próbarendszer – sportorvosi szakvéleményezés szerint is – kiválóan alkalmas a fizikai fittség megbízható, műszerek nélküli objektív mérésre, ezért gyakorlati alkalmazása közvetlenül hozzájárul az egészségvédelemhez. A módszer kifejlesztése, a nemzetközi és hazai kutatási eredmények ismeretében, terheléses műszeres vizsgálattal alátámasztva – több mint 15 évig tartott.

A különösebb előképzettséget, anyagi és időráfordítást nem igénylő motorikus próbarendszer olyan egyszerű, hogy bárhol – az első néhány alkalommal, szakértő segítségével – majd akár önállóan is elvégezhető.

A „Hungarofit”, illetve a „Mini Hungarofit” tesztrendszer méri és értékeli és elemzi a törvény által előírt, adatszolgáltatási kötelezettséget jelentő, egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességeket:

- a) az aerob kapacitást, amely a kardiorespiratórikus rendszer állóképességének legjobb mérőszáma,
- b) azon izomcsoportok erejét, amelyeket a mindennapi tevékenységünk során a leggyakrabban használunk, és amelyek gyengesége pl. a tartási rendellenességek leggyakoribb okozói.

A kiegészítő mérésenként módszert kínál:

- optimális testtömeget, illetve az attól való eltérést mértékének meghatározásához,
- a csípő hajlékonyságának méréséhez,
- bemutatja az aerob állóképesség területén elért teljesítmény és a próba megkezdése előtt és elvégzése után mért pulzusértékek értelmezését.

Egyszerű vizsgálati módszerek az általános fizikai teherbíró-képesség műszerek nélküli méréséhez

Mini Hungarofit

(1+4 motorikus próbában elért teljesítmény alapján)

I. Aerob állóképesség mérése

2000 m síkfutás

II. Általános testi erő, erő-állóképesség mérése

1. Helyből távolugrás (A láb dinamikus erejének mérésére.)

2. Hanyattfekvésből felülés (A hasizmok erő-állóképességének mérésére.)

3. Hasonfekvésből törzsemelés (A hátizmok erő-állóképességének mérésére)

4. Fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás (A vállövi és a karizmok dinamikus erő-állóképességének mérésére.)

Megjegyzés: a próbarendszer belső szerkezeti egysége megengedi, hogy (jelen esetben a dinamikus dobóerőt mérő tömött labda dobások elhagyásával) csak négy próbában elért teljesítmény alapján minősítsük a vizsgálat személy izomerejének állapotát: "Mini Hungarofit".

Értékelési rendszer az általános fizikai teherbíró-képesség minősítéséhez

A vizsgálati módszerhez tartozó megbízható értékelési, és minősítési rendszer nagyszámú mérési eredményen alapul.

Az elérhető maximális pontérték:	140 pont
I. Aerob állóképesség: maximálisan	77 pont
II. Izomerő-állóképesség: maximálisan	63 pont

MINI HUNGAROFIT

(1+4 motorikus próbában elért teljesítmény alapján.)

I. Aerob állóképesség: maximálisan	77 pont
II. Izomerő-állóképesség:	21+3*14 pont = maximálisan 63 pont

Minősítési rendszer

Kategóriák az általános fizikai teherbíró képesség minősítéséhez

0 – 20.	5 pont	IGEN GYENGE
21 – 40.	5 pont	GYENGE
41 – 60.	5 pont	KIFOGÁSOLHATÓ
61 – 80.	5 pont	KÖZEPES

81 – 100.	5 pont	JÓ
101 – 120	5 pont	KIVÁLÓ
121	– 140.	10 pont EXTRA

6. A NEMZETISÉGHEZ NEM TARTOZÓ TANULÓK RÉSZÉRE A TELEPÜLÉSEEN ÉLŐ NEMZETISÉG KULTÚRÁJÁNAK MEGISMERÉSÉT SZOLGÁLÓ TANANYAG

Romológiai ismeretek

- Fogalmi tisztázás, roma vagy cigány
- Származásuk, eredetük
- A roma/cigány társadalom összetettsége
- Hány nyelven beszélnek a magyarországi romák/cigányok?
- Kulturális hagyományok a cigányság/romák körében
- Cigány népmesék
- A cigányság zenéje
- Cigányzene
- Cigány írók, költők
- Cigány festők, képzőművészek
- Néhány értelmiségi pályarajz
- Társadalmi problémák – megoldási kísérletek
- Hagyományörzés

Az iskola feladatai:

- Értékközvetítés (irodalom, zene hagyományok, ünnepek).
- Érzelmi élet gazdagítása (élmények, mintakövetés, szocializáció).

Értelmi képességek területén megmutatkozó hiányosságok, eltérések kiegyenlítése, részképességek fejlesztése.

- Sikerélmény biztosítása.
- Zenei képességek tehetséggondozása.

Sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés differenciált módszerekkel.

A zene és a tánc szeretetét a családból hozzák magukkal. A már iskolába lépéskor megfigyelhető genetikailag hordozott fejlett zenei képességeket (muzikalitás, jó ritmus- és mozgáskészség) továbbfejlesztjük, ezekre alapozzuk egész személyiségük fejlesztését. Minél több alkalmat nyújtunk éneklésre, mozgásos, táncos játékokra, amelyekben sikerélményhez juttatva őket segítjük elő pozitív önértékelésük alakítását.

Az egyes tantárgyak tanmeneteibe (magyar nyelv és irodalom, osztályfőnöki óra, társadalomismeret, népművészet) beépítésre kerül az egyes nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló ismeretek.

Az általános iskolában a hon- és népismeret tantárgy keretei között történik a nemzetiségi kultúra megismerése. Művészeti szakköreink is kiemelt feladatuknak tekintik a helyi nemzetiségek hagyományainak bemutatását.

V. OKTATÁSSZERVEZÉS

1. CSOPORTBONTÁS ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, az informatikát, és pályaorientációt. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

A felzárkóztatás színtere elsősorban a tanítási óra, egyik lehetséges eszköze a csoportbontás. A kisebb létszámú csoportokban lehetőség nyílik differenciált foglalkoztatásra. Változatos nehézségi fokú feladatokon keresztül kívánjuk elérni, hogy a különböző képességű tanulók mindegyike sikerélményhez jusson, ami elősegíti az érdeklődés folyamatos fenntartását.

Csoportbontásokat olyan tevékenységi területeken alkalmazunk, ahol csak a kisebb létszám teszi hatékonyá az oktatást, mert

- elengedhetetlen a tanulók folyamatos egyéni korrekciója (pl. idegen nyelv),
- a gyakorlati tevékenységben való folyamatos egyéni segítségnyújtás feltétlenül szükséges (pl. informatika),
- a férőhelyek száma a speciális tantermeknél korlátozott (mérőszoba),
- a tanulók órai aktivitása és eredményessége növelhető a gyakoribb táblai szereplésükkel (nyelvtan és matematika).

A csoportbontásoknál a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. számú mellékletének Osztály-és csoportlétszámokra vonatkozó rendelkezéseinek figyelembe vételével történik a tanulók csoportba osztása.

A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei általános iskolai szinten

Az első két évben a differenciálás a haladási ütem szerint történik. A biztos alapozásra fektetjük a hangsúlyt: az olvasás, az írás, a számolás, a beszéd-készség fejlesztésére.

Választható órákat a magyar és az informatika területén vezetünk be az alsó tagozaton.

A harmadik évfolyamtól fokozatosan nő az érdeklődés és képesség alapján szervezett foglalkozások száma: a komplex programok, idegen nyelv, informatika.

Az egységes alaptévékenységet osztályszerkezetben végezzük, a választható tevékenységet évfolyam szinten szervezzük.

Ötödik évfolyamtól a differenciálás a tanulásszervezés mellett a tantárgyi rendszerbe is belép: nyelv, informatika, matematika, kommunikáció terén.

Emellett a tananyag tartalmában és a tanórán kívüli tevékenységben (szakkör, önképzőkör, művészeti iskola) is megjelenik.

Csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet és az idegen nyelven tanított tantárgyakat (kivéve a készségtantárgyakat), az informatika és a technika tantárgyat, valamint 7-8. osztályban a matematika és magyar differenciált fejlesztést.

2.AZ ISKOLÁBAN ALKALMAZOTT SAJÁTOS PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK, BELE- ÉRTVE A PROJEKTOKTATÁST

Hagyományos tanítási óra, frontális osztálymunka

Az együtt tanuló gyerekek tanulási tevékenysége ugyanazon a helyszínen, egy időben, azonos ütemben zajlik a közös oktatási célok érdekében. Minden tantárgynak vannak olyan részei, ahol elengedhetetlen a frontális osztálymunka alkalmazása, melynek monotonitását meg lehet szakítani más pedagógiai módszer alkalmazásával.

Minden tantárgynak vannak olyan részei, amelyeknél elengedhetetlen a régi, már bevált frontális osztálymunka alkalmazása. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy a tanuló 45 percig csak a tábla felé fordulva passzívan a pedagógust hallgatja, hanem kisebb-nagyobb megszakításokkal más pedagógiai módszer is alkalmazásra kerül.

Önálló tanulói munka

Az egyes gyerekek önállóan, egyénileg megoldandó feladatokat kapnak.

Differenciált tanítási órák

A differenciált tanítási órákon előtérbe kerülnek a tanulók egyéni képességei, egyénre szabott feladatokat kapnak, amely elősegíti előrehaladásukat, lehetőséget biztosítva a tehetséggondozásra és a felzárkóztatásra.

Csoportmunka és a kooperatív tanítási órák

A tanulók 3 - 5 fő közös munkában oldják meg a kapott feladatokat. Munkájuk során megtanulják az együttműködést, a kölcsönös elfogadást, megtanulják egymást kiegészíteni.

Tanulók csoportos kísérletezése

Olyan gyakorlati módszer, melynek során a tanulók különböző manipulatív tevékenységet végeznek.

Interaktív tananyagok alkalmazása a tanítási órákon

Iskolánk jól felszerelt interaktív tantermekkel és interaktív tananyagokkal rendelkezik, melyet a legtöbb tanítási órán használunk.

3.EMELT SZINTŰ MŰVÉSZETOKTATÁS ESETÉN PRÓBÁKON, ELŐADÁSOKON VALÓ RÉSZVÉTEL KÖTELEZETTSÉGE

Az iskolában emelt szintű művészeti oktatás a művészeti tagozaton tanuló, művészeti vizsgára készülő szakközépiskolás diákokat érinti.

Alapfokú művészetoktatás keretében a tanulóknak a művészeti ágak megfelelő próbákon és előadásokon, bemutatókon kötelező részt venniük.

Az iskola igazgatója, igazgatóhelyettese és a művészeti igazgatóhelyettesek és tanszakvezetők az iskola pedagógiai programjában, illetve házirendjében meghatározott

- iskola és az iskola által szervezett iskolán kívüli rendezvényeken
- nemzeti ünnepek és megemlékezéseken
- pályaválasztási kiállításokon
- iskolát népszerűsítő rendezvényeken, valamint
- külső partnerek felkérésére

a tanulók a tanítási év során elsajátított tudást bemutatni kötelesek. Az előadást, kiállítást megelőző próbákat, előkészületeket a tanítási időn kívül kell megoldani, azokon a tanulók kötelesek részt venni.

A szakközépiskolai művészeti képzésben résztvevő tanulók, illetve az alapfokú művészeti oktatásban részt vevők a kötelező tanórai foglalkozások keretében tanítási napokon 8 és 16 óra között köteles részt venni művészeti próbákon és előadásokon. A 16.00 óra utáni előadásokon illetve próbákon való részvételhez kiskorú tanuló esetén a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló beleegyezése szükséges.

4. SZAKISKOLAI SZAKMAI PROGRAMOK

A szakiskolai szakmai programok terjedelmük miatt a pedagógiai program mellékleteit képezik.

5. MINDENNAPI TESTEDZÉS, TESTMOZGÁS

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja.

Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg.

Ennek alapján az általános iskolai osztályokban a mindennapos testmozgást heti öt testnevelés óra keretében teljesítik a tanulók.

Középiskolában az Nkt. 97.§ (6) és 27.§ (11) bekezdései értelmében a mindennapos testnevelést 2012. szeptember 1-jétől kezdődően felmenő rendszerben – kezdve az 1.,5.,9. évfolyamokon – kell megszervezni, azokon az évfolyamokon, ahol közismereti tárgy oktatása folyik, heti öt testnevelés óra keretében. Tehát a 9. évfolyamos tanulóknak heti 5 testnevelés órája van. Ebből két tanítási óra „kiváltható” olyan esetben, ha a tanuló az iskolai sportegyesületben vagy valamely egyesületben

versenyszerűen sportol vagy amatőr sportolói szerződés alapján jár edzésekre. Ezt a DSE ill. az egyesület igazolja. Ezt az igazolást, valamint a 2 testnevelés óra alóli mentesítésre vonatkozó szülői kérelmet az iskola igazgatójához kell benyújtani. A két „kiváltható” óra az órarendben délután szereplő tömegsport órákra vonatkozhat, vagy integráltan a tánc és mozgás tanegységre fordíthatóak.

A heti 5 testnevelésóra szervezése az iskolában a gimnázium belügyi rendészeti fakultációval szervezett osztályokban:

A tanulók 3 óra hagyományos testnevelés, és 2 óra önvédelem órán vesznek részt.

A táncművészeti szakmai vizsgára felkészítő párhuzamos művészeti képzésben részt vevő tanulók heti 3 óra hagyományos testnevelés órán vesznek részt, a fennmaradó két testnevelés szakmai tantárgyak keretében teljesítik.

6. EMELT SZINTŰ ÉRETTÉSGIRE TÖRTÉNŐ FELKÉSZÍTÉSHEZ AZ EMELT SZINTŰ OKTATÁSBAN ALKALMAZOTT FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS KÖVETELMÉNYEK

A Pedagógiai Program mellékletét képezi.

VI. PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

Pedagógiai Program érvényességi ideje

- Az iskola 2014. szeptember 1. napjától szervezi szakmai nevelő- és oktatómunkáját a pedagógiai program alapján.
- A Pedagógiai Programban található helyi tanterv 2014. szeptember 1. napjától az 1. és 9. évfolyamon, majd ezt követően felmenő rendszerben kerül bevezetésre.
- Ezen Pedagógiai Program érvényességi ideje visszavonásig, a törvényekben, rendeletekben előírt módosításig szól.

A Pedagógiai Program értékelése, felülvizsgálata

- A Pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
- A szakmai munkaközösségek minden tanév végén írásban értékelik a Pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

A Pedagógiai Program módosítása

A módosításra javaslatot tehet:

- az iskola igazgatója;
- a nevelőtestület bármely tagja;
- a nevelők szakmai munkaközösségei;
- az iskolában működő érdekképviseleti szervek;
- az iskola fenntartója.
- A szülők és tanulók a Pedagógiai program módosítását a képviselőik útján, az igazgatónak javasolhatják.
- A Pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. A nevelőtestület a pedagógiai program megvalósulását folyamatosan figyelemmel kíséri. A testület – a szülői szervezet illetve a diákönkormányzat véleményét is figyelembe véve – a programot szükség esetén a következő tanév végén módosíthatja

Az értékelés, felülvizsgálat tervezett időpontja: 2021 május 31

A pedagógiai program érvényessége és felülvizsgálatának ideje: 2020. május 31, amely után az érvényességi idő minden évben meghosszabbodik.

A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala

Az iskola igazgatója, illetve az osztályfőnökök a szülőket, illetve a tanulókat a tanítási év elején vagy külön kérésre részletesen tájékoztatja az iskola pedagógiai programjáról.

Pedagógiai program nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető. Iskolánk pedagógiai programja az érdeklődők számára hozzáférhető munkaidőben az iskola könyvtárában vagy titkárságán, illetve internetes honlapunkon (www.abigelsuli.hu) korlátlanul.

Pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

1. az iskola fenntartójánál;
2. az iskola irattárában;
3. az iskola igazgatójánál;
4. az igazgatóhelyetteseknél;
5. a szakmai munkaközösség vezetőinél.

Tartalomjegyzék

I. BEVEZETŐ RÉSZ.....	4
1. BEVEZETÉS.....	4
• AZ „ABIGÉL” ÁLTALÁNOS ISKOLA, ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA, SZAKKÖZÉPISKOLA, SZAKGIMNÁZIUM, GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM (SZÉKHELY: 4405 NYÍREGYHÁZA, TÜNDE U. 10/A) ELNEVEZÉSŰ, 2000. JÚLIUS 13-ÁN ALAPÍTOTT TÖBBCÉLÚ INTÉZMÉNY, A MATURA ALAPÍTVÁNY (4405 NYÍREGYHÁZA, TÜNDE U. 10/A) ÁLTAL FENNTARTOTT – JOGI SZEMÉLYISÉGGEL RENDELKEZŐ – KÖZÖS IGAZGATÁSÚ KÖZNEVELÉSI INTÉZMÉNY. HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.	
II. NEVELÉSI PROGRAM	6
1. AZ INTÉZMÉNYBEN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ELJÁRÁSAI	6
2. PEDAGÓGIAI CÉLOK ÉS FELADATOK	17
3. KÉPZÉSEINK CÉLJAI	18
4. PEDAGÓGIAI MUNKÁNK SORÁN ALKALMAZOTT ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK, NEVELÉSI ELJÁRÁSOK ÉS ESZKÖZÖK ÖSSZEFÜGGÉSE.....	23
5. ALAPVETŐ NEVELÉSI-OKTATÁSI FELADATOKON TÚLMUTATÓ TEVÉKENYSÉGI TERÜLETEK	36
6. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI	61
7. A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAINAK GYAKORLÁSÁNAK RENDJE	66
8. OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKKA TARTALMA, OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI	67
9. PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI	73
10. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE	75
11. KIEMELTEN TEHETSÉGES TANULÓK FEJLESZTÉSE	85
12. TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK ÉS AZ ALKALMASSÁGI VIZSGA SZABÁLYAI, VALAMINT A KÖZÉPFOKÚ ISKOLA ESETÉBEN A SZÓBELI FELVÉTELI VIZSGA KÖVETELMÉNYEI	94
13. A FELVÉTEL ÉS ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI	HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.
14. AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV	103
III. HELYI TANTERV	104
1. GIMNÁZIUM	HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.
2. SZAKGIMNÁZIUM	HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.
3. SZAKKÖZÉPISKOLA.....	HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.
4. . A KÉPZÉS RENDJE	157
IV. MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK, FEJLESZTÉSEK	163
1. AZ ISKOLA ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE	163
2. TANKÖNYV, TANESZKÖZ, KIVÁLASZTÁS ELVEI, FIGYELEMBE VÉVE A TANKÖNYV TÉRÍTÉSMENTES IGÉNYBEVÉTELE BIZTOSÍTÁSÁNAK KÖTELEZETTSÉGÉT	167
3. A NEMZETI ALAPTANTERVBEN (NAT) MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI	172
4. A VÁLASZTHATÓ TANTRÁGYAKKAL ÖSSZEFÜGGÉSBEN A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI	173
6. ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	174
7. AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLATAI	175
IV. TANULÓK ÉRTÉKELÉSE	177
1. A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI	177

2. A BESZÁMOLÁS KÖVETELMNYEI ÉS FORMÁI, A SZÁMONKÉRÉSEK RENDJE	178
3. A TANULÓ JUTALAMZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ, MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK	181
4. A TANULÓ TELJESÍTMÉNYE ÉRTÉKELÉSÉNEK, MINŐSÍTÉSÉNEK FORMÁI, ISKOLAI MULASZTÁS SZABÁLYAI	183
5. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK	189
6. A NEMZETISÉGHEZ NEM TARTOZÓ TANULÓK RÉSZÉRE A TELEPÜLÉSEN ÉLŐ NEMZETISÉG KULTÚRÁJÁNAK MEGISMERÉSÉT SZOLGÁLÓ TANANYAG.....	191
V. OKTATÁSSZERVEZÉS	192
1. CSOPORTBONTÁS ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI	192
2. AZ ISKOLÁBAN ALKALMAZOTT SAJÁTOS PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK, BELEÉRTVE A PROJEKTOKTATÁST	193
3. EMELT SZINTŰ MŰVÉSZETOKTATÁS ESETÉN PRÓBÁKON, ELŐADÁSOKON VALÓ RÉSZVÉTEL KÖTELEZETTSÉGE	194
4. SZAKISKOLAI SZAKMAI PROGRAMOK	194
5. MINDENNAPI TESTEDZÉS, TESTMOZGÁS.....	194
6. EMELT SZINTŰ ÉRETTÉSGIRE TÖRTÉNŐ FELKÉSZÍTÉSHEZ AZ EMELT SZINTŰ OKTATÁSBAN ALKALMAZOTT FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS KÖVETELMÉNYEK	195
VI. PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK	196
AZ „A” RÉSZ PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.	